

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALİ**

**260 NUMARALI HİSN-I MANSUR (ADİYAMAN) KADI SİCİLİNİN
123-204. SAHİFELERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Feyzullah TEKEREK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
EYLÜL-2005**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI**

**260 NUMARALI HİSN-I MANSUR (ADİYAMAN) KADI SİCİLİNİN
123-204. SAHİFELERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**DANIŞMAN:
Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman SİLER**

Feyzullah TEKEREK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
EYLÜL-2005**

KSÜ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

260 NUMARALI HİSN-I MANSUR (ADİYAMAN) KADI SİCİLİNİN
123-204. SAHİFELERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

FEYZULLAH TEKEREK

Bu tez 13/09/2005 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği/Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.

İmza:.....

Yard. Doç. Dr.

Abdurrahman SİLER
DANIŞMAN

İmza:.....

Doç. Dr.

Ahmet EYİCİL
ÜYE

İmza:.....

Yard. Doç. Dr.

Mevlüt ERDEM
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.
Kod No:

Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN
Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**260 NUMARALI HİSN-I MANSUR (ADİYAMAN) KADI SİCİLİNİN
123-204. SAHİFELERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

FEYZULLAH TEKEREK

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN: Yard. Doç. Dr. Abdurrahman Siler
Yıl: 2005, Sayfa: 123**

**Jüri: Yard. Doç. Dr. Abdurrahman SİLER
: Doç. Dr. Ahmet EYİCİL
: Yard. Doç. Dr. Mevlüt ERDEM**

Bu araştırmada 260 numaralı Hısn-ı Mansur Kadı (Şer'îye) Sicilinin 123-204. sayfalarının transkripsiyonu yapılmış, belgeler ışığında Adıyaman'ın o döneme ait sosyo-ekonomik, idarî, kültürel ve adlî yapısı incelenmiştir.

260 numaralı defterin 123-204. numaralı sayfalarının tamamının transkripsiyonu yapılarak, günümüz Türkçesi ile özeti yapılmıştır. 1903-1904 yılları arasını kapsayan belgeler toplam 81 adet olup terekeler, vasi tayinleri, vekâletnameler, borç-alacak davaları, talâk i'lâmları, nafaka talepleri, vakıflara görevli tayini gibi konulara aittir. Bunlar içerisinde tereke ve vasi tayinleri belgelerin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Belgelerin deftere kaydında kronolojik sıralama esasına uyulmamıştır. Bu belgelerle Adıyaman'ın XX. yy. başlarındaki sosyo-ekonomik, idarî, adlî ve kültürel durumu hakkında tahliller yapılmaya çalışılmıştır. Elde edilen bilgilere göre:

Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren adaleti kendisine ilke edinmiş ve adaletin uygulanma yeri olan mahkemelere büyük bir önem vermiştir. Şer'î hükümlerin uygulandığı şer'îye mahkemeleri ve kadılar adalet sisteminin temelini teşkil etmişlerdir. Kadılar sadece kadılık görevi yapmamışlar bulundukları yerde devletle her türlü yazışmayı yapmışlardır. Kadılar görevleri icabı yaptıkları yazışmaları kayda geçirmişlerdir ki bu kayıtlara şer'îye sicilleri adı verilmektedir. Şer'îye sicilleri ait oldukları bölgenin idarî-siyasî durumu, o bölgede yaşayan insanların geçim tarzları, kullandıkları eşyaları, birbirleriyle olan ilişkileri, ekonomik durumları vb. konular hakkında oldukça ayrıntılı bilgiler veren çok önemli kaynaklardır.

Anahtar kelimeler: Hısn-ı Mansur Kazası, Şer'îye Mahkemesi, Kadı, Şer'îye Sicili, i'lâm, tereke, vasi, vekâlet.

ABSTRACT

MA Thesis

**TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF 260 NUMBERED
123-204. PAGES OF HISN-I MANSUR (ADIYAMAN) KADHI REGISTER**

FEYZULLAH TEKEREK

**UNIVERSITY OF KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE
DEPARTMENT OF HISTORY**

**Supervisor: Assist. Prof. Abdurrahman SİLER
Year: 2005, Pages: 123**

**Jüri: Assist. Prof. Abdurrahman SİLER
: Assoc. Prof. Ahmet EYİCİL
: Assist. Prof. Mevlüt ERDEM**

The aim of this thesis is to transcribe the pages between 123 and 204 of Hısn-ı Mansur Kadhi (Shari'a) Register numbered 260. According to these documents Adıyaman; social-economy, managerial, cultural and judicial structure are examined and contributed to history science with original documents.

Numbered 260 notebok's in which pages from 123 to 204 transcription was made and its summery was finished with daily Turkish. The documents comprised between 1903-1904 were totally 81 and its subjects were heritage, guardian appointment, attorneyships, cases of deptdomend, decision of divorcement, demonds of alimony, the appointment to foundations. Heritages and guardian appointments were the most important part of the documents in them. It wasn't based on the chronological order while registrating the documents to notebook. It was tried to analyse Adıyaman's social-economy, managerial, cultural, judicial with these documents. These were expressed after the whole works:

The justice was first principle for the Ottaman State since it was established and the courts, where the justice put into practise, were very important for the Otoman State. The Shari'a Courts where arrived at Shari'a decision and the Kadhi similar a judge were foundation of the justice system. The Kadhi's mission was not only a judge; who were officials for corresponded to state all correspondence where there were. The all correspondence were registrated by the Kadhi's and the registrations were called Shari'a Registers. The Shari'a Register, which were very important sources, belongs to area's subjects such as managerial-social situation, living standard fort he area people, their goods, their social relation, economical situation i.e. were given detailed informations.

Key words: Hısn-ı Mansur Adjudication, Shari'a Court, Kadhi, Shari'a Register, decision, heritage, guardian, power of attorney.

ÖNSÖZ

İslâm hukukunu, hukuk sistemi olarak kabul eden Osmanlı Devleti'nde yargı organı şer'î mahkemelerdir. Bu mahkemelerin başında bulunan kadılar ise hukukî görevlerinin yanında devletin görevlerini de üstlenmişlerdi. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde herhangi bir eyalete, sancak ve kazaya devlet idaresi tarafından gönderilen emirler şer'î mahkemeyi temsil eden kadılara yazılırdı. Dolayısıyla bu tür yazışmalar da şer'îye sicillerine kaydedilirdi. Osmanlı Devleti'nin tarihî, hukukî, iktisadî, ticarî ve sosyal yapısıyla ilgili bilgileri ihtiva eden şer'îye sicilleri Osmanlı Tarihinin aydınlatılmasında en önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Bugünkü anlamda "mahkeme tutanağı" tabiri ile ifade edilebilecek olan şer'îye sicilleri XV. asrın yarısından XX. asrın ilk çeyreği arasındaki 472 yıllık Türk tarihinin ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatının, kısacası Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir.

Şer'îye Sicilleri tetkik edilmeden, XV. ile XX. asır arasındaki Türk kültür ve tarihine ait verilecek temel bilgiler ve hükümler eksik kalacaktır. Zira mahkeme kararları günümüzde olduğu gibi geçmişte de ait olduğu devletin kültürünü ve tarihini yakından takip eden ve yansıtan önemli tarih belgeleridir .

Şer'îye Sicillerini incelemeyen bir tarihçi, özellikle mahallî olayları ayrıntılarıyla ortaya koymakta; bir hukuk tarihçisi eski hukukumuz hakkında sağlıklı tespitlerde bulunmakta; iktisat tarihçisi, Türk halkının ve özellikle de Anadolu insanının hayat ve geçim tarzını, ticarî hayatını doğru analiz etmekte yetersiz kalır. Kısacası Osmanlı Devleti'nin altı asırlık sosyal yapı ve idarî teşkilatının doğru olarak tespiti , şer'îye sicillerinin tetkikine bağlıdır.

Yakın tarihimize kadar bu önemli vesikalar üzerinde geniş çapta, küllî çalışmalar yapılmamıştır. Son zamanlarda ise araştırmacılar bu doğrultuda çalışmalarda bulunmaktadırlar.

Çalışma konusu olarak seçilen 260 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kadı Sicili'nin 123-204. sayfaları arasında 81 adet belge bulunmaktadır. Çalışmanın başına Osmanlı Hukukunda Mahkemeler ile ilgili bir bölüm konuldu. Daha sonra Adıyaman Tarihi ile ilgili kısa bir bölüm konularak ilk zamanlardan günümüze kadar Adıyaman'ın tarihî gelişimi, idarî, ekonomik ve sosyal yapısı hakkında bilgi verilmeye çalışıldı.

Ancak burada şunu da unutmamak gerekir ki: Bu çalışma ile geçmişe ait bir fotoğrafın bir kesitinden sonuçlar çıkarılmaktadır. Yorumların tam anlamıyla sağlıklı ve doğru olabilmesi için fotoğrafın tamamına bakılması gerekmektedir. Dolayısıyla sadece bu çalışmayla Adıyaman'ın tarihi ile ilgili bütün bilgilerin verildiğini iddia etmek doğru olmaz. Araştırmanın amacı Türk tarihinin aydınlatılmasına bir nebze olsun faydalı olmak ve bu konularda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara kolaylık sağlamaktır.

Çalışmam esnasında yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Yard. Doç. Dr. Abdurrahman Siler'e ve saygıdeğer hocam Doç. Dr. Ahmet Eyicil'e teşekkürlerimi sunarım.

Feyzullah TEKEREK

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ	viii
1. GİRİŞ	1
2. OSMANLI HUKUKUNDA MAHKEMELER VE ÇEŞİTLERİ	2
2. 1. Şer'îye Mahkemesi ve Görevleri	2
2.1.1. Şer'îye Mahkemelerinin Tarihsel Gelişimi	2
2.1.1.1. Tanzimat'a Kadarki Dönem	2
2.1.1.2. Tanzimat'tan Sonraki Dönem	2
2.1.2. Şer'îye Mahkemesi Görevlileri	2
2.1.2.1. Kadı	2
2.1.2.1.(1). Kadıda Aranan Şartlar	3
2.1.2.1.(2). Dereceleri ve Tayinleri	4
2.1.2.2. Kadıya Yardımcı Olan Mahkeme Görevlileri.....	4
2.1.2.2.(1). Nâibler.....	4
2.1.2.2.(2). Kassam	4
2.1.2.2.(3). Muhzır.....	5
2.1.2.2.(4). Subaşı	5
2.1.2.2.(5). Müftü.....	5
2.1.2.2.(6). Kâtipler ve Hademeler.....	5
2.1.2.2.(7). Muhtesip	5
2.1.2.2.(8). Diğer Görevliler	5
2.2. Diğer Yargı Organları.....	6
2.2.1. Divan-ı Hümayun	6
2.2.2. Paşa Divanı	6
2.2.3. Askerî Mahkemeler	6
2.3. Nizamiye Mahkemeleri	6
2.4. Ticaret Mahkemeleri	6
3. OSMANLI ŞER'İYYE SİCİLLERİ	7
3.1. Tanımı ve Ortaya Çıkışı.....	7
3.2. Şer'îye Sicillerinin Türk Kültürü Açısından Önemi.....	7
3.3. Şer'îye Sicillerinin İhtiva Ettiği Başlıca Belgeler	8
3.3.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler	8
3.3.1.1. İ'âm	8
3.3.1.2. Huccet	9
3.3.1.3. Ma'ruzlar	9
3.3.1.4. Müraseleler	9
3.3.1.5. Diğer Kayıtlar.....	9
3.3.2. Başka Makamlardan Gelen ve Sicile Kaydedilen Belgeler	9
3.4. 260 Numaralı Hısn-ı Mansur (Adıyaman) Şer'îye Sicilinin 123-204. Sahifeleri Arasındaki Konuların Açıklanması	10
3.4.1. Vekâlet.....	10
3.4.1.1. Vekâletin Şartları.....	10
3.4.1.1.(1). Müvekkile Dair Şartlar	10

3.4.1.1.(2). Vekile Dair Şartlar.....	10
3.4.1.1.(3). Vekâlet Mevzuunda Şartlar	11
3.4.1.2. Vekâletin Sona Ermesi	11
3.4.1.3. Bir Vekâlet Hücetinde Bulunması Gereken Unsurlar.....	11
3.4.2. Velâyet ve Vesayet.....	11
3.4.3. Nikâh - Mehr - Talâk - Nafaka	12
3.4.3.1. Nikâh-Mehr	12
3.4.3.2. Talâk-Nafaka.....	13
3.4.4. Tereke ve Veraset	13
3.5. 260 Numaralı Hısn-ı Mansur (Adıyaman) Kazası Şer'ıye Sicil Defterinin Tanıtımı.....	14
3.6. Adıyaman Şer'ıye Sicilleri	14
4. ADIYAMAN TARİHİ	16
4.1. Adıyaman'ın Coğrafi Durumu	16
4.2. Adıyaman Adının Kaynağı	16
4.3. Tarih Öncesi Çağlarda Adıyaman	16
4.4. Adıyaman'da Hakimiyet Kurmuş Uygarlıklar ve Devletler	17
4.4.1. İslâm Hakimiyeti'ne Kadar	17
4.4.2. Arap-İslâm Hakimiyeti Dönemi.....	18
4.4.3. Türk-İslâm Hakimiyeti Dönemi.....	18
4.4.3.1. Osmanlılara Kadar	18
4.4.3.2. Osmanlı Hakimiyeti Dönemi.....	19
4.5. Milli Mücadele Döneminde Adıyaman	21
4.6. Adıyaman'ın İdarî Tarihçesi	22
4.7. Adıyaman'ın Nüfusu	22
5. 260 NHMŞS.'nin 123-204. SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU	24
6. 260 NHMŞS.'nin 123-204. SAYFALARI ARASINDA GEÇEN BELGELERİN ÖZETLERİ	94
7. DEĞERLENDİRME	112
7.1. Belgelerin Sınıflandırılması	112
7.2. Adıyaman'ın İdarî Durumu	112
7.3. 260 NHMŞS.'nin 123-204. sayfaları arasında geçen İdarî Birimler ...	112
7.3.1. İller	112
7.3.2. Sancak-Nahiye-Kaza.....	113
7.3.3. Köyler	113
7.3.3.1. Köy Muhtarları	114
7.3.4. Mahalleler	114
7.3.4.1. Mahalle İmam ve Muhtarları	115
7.3.5. Günümüzde, İncelenen Dönemdeki Adıyla Anılan Köy ve Mahalleler	115
7.4. Adıyaman'da Sosyal Hayat	115
7.4.1. Sosyal Durum	115
7.4.2. Adıyaman'da Bulunan Dinî ve Sosyal Yapılar.....	116
7.5. Ekonomik Durum.....	117
7.6. Önemli Görevliler	118
7.6.1. Devlet Görevlileri	118
7.6.2. Dava Vekilleri	118
7.7. Diğer Önemli Notlar	118

8. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	119
KAYNAKÇA.....	121
DİZİN	
SÖZLÜK	
ÖZGEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

AIY	Adıyaman İl Yıllığı
Ans.	Ansiklopedisi
b.	bin
Bask.	Baskı, Basım
Basm.	Basımevi
bkz.	bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
DGBİT	Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi
H.	Hicri
Haz.	Hazırlayan
Hz.	Hazreti
İA	İslâm Ansiklopedisi
Kom.	Komisyon
krş.	kuruş
mad.	madde
mah.	mahalle
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
M.	Miladi
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
Neş.	Neşriyat
OSAV	Osmanlı Araştırmaları Vakfı
S.	Sayı
s.	sayfa
s.a.v.	Sallallahu Aleyhi Vessellem
TDAV	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDK	Türk Dil Kurumu
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
THK	Türk Hukuk Kurumu
TTK	Türk Tarih Kurumu
vb.	ve benzeri
vd.	ve devamı
vs.	vesaire
Yay.	Yayınevi, Yayınları, Yayıncılık
yy.	yüzyıl
260 NHMŞS.	260 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'îye Sicili

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1. Adıyaman şer'îye sicilleri.....	15
Çizelge 7.1. Belgelerin sınıflandırılması.....	112
Çizelge 7.2. İller.....	112
Çizelge 7.3. Sancak, Nahiye ve Kazalar.....	113
Çizelge 7.4. Köyler.....	113
Çizelge 7.5. Adı geçen diğer köyler.....	113
Çizelge 7.6. Köy Muhtarları.....	114
Çizelge 7.7. Mahalleler.....	114
Çizelge 7.8. Adı geçen diğer mahalleler.....	114
Çizelge 7.9. Mahallelerin imam ve muhtarları	115
Çizelge 7.10. Günümüzde, incelenen dönemdeki adıyla anılan köy ve mahalleler.....	115
Çizelge 7.11. Kullanılan eşyalar.....	117
Çizelge 7.12. Devlet görevlileri.....	118
Çizelge 7.13. Dava vekilleri.....	118

1. GİRİŞ

Bu araştırmanın konusu 260 numaralı Hısn-ı Mansur (Adıyaman) Şer'îye Sicilinin 123-204. sayfalarının transkripsiyonu, özet ve değerlendirmesidir. Ancak çalışmanın daha iyi anlaşılabilmesi için bağlantılı konular hakkında da bilgiler verilmiştir.

Çalışmada: 1903-1904 yıllarını kapsayan zaman dilimi içerisinde Adıyaman'ın idarî, adlî, sosyal, kültürel, iktisadî ve dinî yapısı ortaya çıkarılarak Adıyaman'ın 20. yy. başlarındaki durumu hakkında araştırma yapacak araştırmacılar için önemli bir kaynak oluşturulması amaçlanmıştır.

Çalışmanın bölümleri içerisinde işlenen konuların düzeni de şu şekildedir:

2. bölümde Osmanlı Hukukunda Mahkemeler üzerinde durulmuş, şer'î mahkemenin başı olan kadılardan ve kadıya yardımcı olan görevlilerden bahsedilmiştir.

3. bölümde Şer'îye Sicilleri, Türk tarihindeki önemi ve şer'îye sicillerinde geçen konular açıklanmıştır.

4. bölümde Adıyaman'ın tarih öncesi çağlardan Cumhuriyet dönemine kadar olan tarihine kısa bir bakış yapılmıştır.

5. bölümde 260 NHMŞS.'nin 123-204. sayfalarının transkripsiyonu yapılmıştır.

6. bölümde yapılan transkripsiyonun kısa özetleri yer almıştır.

7. bölümde 260 NHMŞS.'nin değerlendirilmesi yapılmıştır.

8. bölümde sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Daha sonraki kısımlarda ise; kaynakça, dizin, sözlük, özgeçmiş ve ekler kısmı yer almıştır.

Transkripsiyon yapılırken azami ölçüde itina gösterildi. Belgelerin sıra numarası ve tarih sırası değiştirilmeden ve yeni bir düzenlemeye girilmeden olduğu gibi bırakıldı. Terekelerde, vefat eden kişiden kalan malların ayrıntılı dökümünde adetler zaten belirtilmiş olup adetin yanında eğer sadece bir sayı varsa kuruş, iki sayı varsa birincisi kuruş ikincisi para, üç sayı varsa birincisi kuruş ikincisi para üçüncüsü akçedir. Bütün uğraşlara rağmen okunamayan kelimeler için (...) işareti kullanıldı. Şüpheli okunan kelimelerin sonuna soru işareti (?) konuldu. Ayrıca sicil mikrofilm alınması esnasında karşılıklı sayfaların orta kısımları tam olarak alınamadığı için sağdaki sayfaların sonundaki kelime veya kelimeler ile soldaki sayfaların başındaki kelime veya kelimeler çıkmamıştır. Bu şekilde olan kelimeler eğer bir tamlamanın devamı veya belgenin herhangi bir yerinde belirtilen bir hususun tekrarı ise tahmin edilerek yazıldı. Ancak ilk defa geçen bir isim, tarih, yer adı veya rakam ise okunamadı ve (.....)? işareti ile belirtildi. Metindeki “ayn” harfi (^), uzatma ve inceltmeler (^) işareti ile gösterildi. Belgelerin sonundaki hicrî tarihler miladî tarihe çevrildi.

Bu tez Adıyaman Kadı Sicilleri konusunda yapılan ilk çalışma değildir. Daha önce de KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı bünyesinde 1999 tarihinde Nezir Çakmak 237 numaralı Adıyaman Kadı Sicilini Yüksek Lisans Tezi olarak, 2005 yılında ise yine KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı bünyesinde Hasan Arslan 200 numaralı Besni Kadı Sicilini Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak hazırlamışlardır.

2. OSMANLI HUKUKUNDA MAHKEMELER VE ÇEŞİTLERİ

2. 1. Şer’iye Mahkemesi ve Görevleri

Şer’iye mahkemeleri kadıların şer’î hükümlere göre yargılama yaptıkları mahkemelerdir. Şer’iye mahkemelerini ifade için mehâkim-i şer’iye, meclis-i şer’î, meclis-i şer’i enver veya nebevî gibi tabirler kullanılmaktadır (Akgündüz, 1992: 76). Bu mahkemeler Osmanlı Devletinin başlangıcından Tanzimat dönemine kadar uzun asırlar her türlü hukukî ihtilafların çözüldüğü bir merci olmuştur (İhsanoğlu, 1994: 391).

2.1.1. Şer’iye Mahkemelerinin Tarihsel Gelişimi

2.1.1.1. Tanzimat’a Kadarki Dönem

I. Osman’ın tayin ettiği iki memurdan birisi kadı olmuştur. İlk dönemde kadıları yetiştirecek kaynak tesis edilemediğinden, ilk Osmanlı kadıları hep Anadolu, İran, Suriye, Irak ve Mısır gibi İslâm ülkelerinden seçilmiştir (Akgündüz, 1992: 76; Akgündüz, 1990: 224).

Şer’iye mahkemelerinin belli bir makam binası yoktur. Ancak kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri muayyen bir yerleri vardır. Bu, kadının evi, cami, mescit veya medreselerin belli odaları olabilir (Akgündüz, 1992: 77; Akgündüz, 1990: 224; Cin ve Akgündüz, 1990a: 269).

II. Mahmud döneminde, 1837’de İstanbul kadısının makamı Bâb-ı Meşihattaki boş odalara taşınmış ve ilk kez resmî bir mahkeme binasında yargı görevi ifa edilmeye başlanmıştır.

2.1.1.2. Tanzimat’tan Sonraki Dönem

1859 tarihli bilumum Mehâkim-i Şer’iye Hakkında Nizamnâmesi ile Şer’iye Mahkemelerinin teşkilat ve fonksiyonları bazı sınırlamalara ve yeni düzenlemelere tabi tutulmuştur.

1867 tarihli Divân-ı Ahkâm-ı Adliye Nizamnamesine göre aile, miras, vakıf, şahsa karşı işlenen suçlar ve cezalar gibi hukuk-u şer’iye denilen davalar dışındaki hususlar Şer’iye Mahkemesi’nin yetkisinden çıkarılmıştır. Yine aynı tarihli Şûrâ-yı Devlet Nizamnâmesi ile Şer’iye Mahkemelerinin idarî yargı yetkileri de kısıtlanmıştır.

1870 tarihli bir nizamnâme ile Nizamiye Mahkemelerinin temeli atılmış ve 1871 tarihli bir nizamnâme ile de tam olarak tesis edilerek hukuk-u şer’iye denilen hususlar dışındaki bütün yargı yetkisi bunlara devredilmiştir.

1914 tarihli bir kanun ile Şer’iye Mahkemeleri, Adliye Nezâretine bağlanmış, 8 Nisan 1924 tarihli Mehâkim-i Şer’iye’nin ilgâsına ve Mehâkimîn Teşkilatına Aid Ahkâm-ı Muaddil Kanun ile Şer’iye Mahkemeleri ortadan kaldırılmıştır (Akgündüz, 1992: 77-78; Cin ve Akgündüz, 1990a: 286).

2.1.2. Şer’iye Mahkemesi Görevlileri

2.1.2.1. Kadı

Kadı: Hakim, yani insanlar arasında meydana gelen husumetleri (da’vaları) ilgili şer’î hükümlere uygun olarak hall ve fasl için veliyyü’l-emr (devlet başkanı)

tarafından tayin edilen kimse demektir (*Feteve-yı Hindiye*, 1988: 239; Bilmen, 1970b: 204; Türk Hukuk Kurumu, 1991: 182).

Osmanlı adlî teşkilatının temel taşı olan kadılar bulundukları yerin hem hakimi, hem belediye başkanı hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamıydı (Akgündüz, 1992: 68; Akgündüz, 1990: 222; Cin ve Akgündüz, 1990a: 274). Böylece kadıların görevlerini, hukukî, idarî ve beledî olmak üzere üç noktada toplamak mümkündür (Halaçoğlu, 1995: 124).

Kadılar şer'î ve hükmî muamelatta Hanefî mezhebi üzerine hüküm verirlerdi (Halaçoğlu, 1995: 124; Uzunçarşılı, 1988a: 188; Bayındır, 1986: 33; Öztuna, 1978: 272). “Eğer hakimler mezhep içerisinde serbest bırakılacak olsalardı aynı tip davalarda birbirini tutmayan kararların verildiği görülecek ve adalet dağıtımında birlik sağlanmamış olacaktı” (Bayındır, 1986: 34). Bununla birlikte diğer mezhep mensupları isterlerse kendi mezheplerine göre hüküm verilmesini isteyebilirlerdi. Nitekim kadılar dört mezhep hukukunu da tafsilâtı ile bilmek zorunda idiler (Bayındır, 1986: 37-38; Öztuna, 1978: 272). Ayrıca kadıların fetva için görüşlerine başvurdukları müftülerin, bulundukları yerin halkının mezhebinden olmasına dikkat edilirdi. Mezhep çeşitliliğinin olduğu yerlerde ise öteki Sünnî mezheplerin müftüleri de bulundurulmuştur (Karatepe, 1989: 136). Fakat bu uygulama sınırlı sayıdadır ve XVI. asırdan sonra kaldırılarak diğer mezhebe göre hüküm verme sadece padişahın iznine bağlanmıştır (İhsanoğlu, 1994: 407-408).

Nikâh, izdivaç, miras taksimi, yetim ve mâl-i gâibin muhafazası, vasi tayin ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilmesinin nezareti, cürüm ve cinayet ve sair bütün davalar, hülâsa şer'î ve hukukî bütün muamelat kadılar tarafından görülürdü (Uzunçarşılı, 1988a: 108-109).

Yargı görevinin yanı sıra kadılar birçok idarî görevi de üstlenmişlerdi. Bir diğer ifadeyle kadılar bulundukları idarî birimde özellikle küçük yerlerde yürütmeye ilgili birçok görevleri yerine getiren ve devletin doğrudan doğruya kendisine muhatap olduğu birer idarecidirler (İhsanoğlu, 1994: 397).

Kadılar yapmış oldukları yargı görevleri ve mahkemelerce yapılan her türlü hukukî işlemler için taraflardan miktarları kanunnamelerde belirtilen bir harç almakta ve geçimlerini bu harçla sürdürmektedirler (İhsanoğlu, 1994: 398; Uzunçarşılı, 1988a: 84-85; Dursun, 1992: 276).

2.1.2.1.(1). Kadıda Aranılan Şartlar

Kadılık yapabilmek için bazı şartlara haiz olmak gerekli idi.

Mezhep imamları kadının akıllı, ergenlik çağına gelmiş, hür, Müslüman, işiten, gören ve konuşan bir kimse olması şartlarının arandığı üzerinde ittifak etmişlerdir (Zuhayli, 1994b: 237; *Feteve-yı Hindiye*, 1985a: 219; Bayındır, 1986: 83).

Kadı'nın erkek olması, Hanefîlerin dışındakilere göre şarttır. Hz. Peygamber (s.a.v.) olsun, onun halifelerinden herhangi birisi olsun, ondan sonrakiler olsun, herhangi bir kadını hakim veya bir belde valisi olarak görevlendirmemişlerdir. Ancak Hanefîlere göre kadının mali hususta yani medeni konularda hakimlik yapması caizdir (Zuhayli, 1994b: 237-238).

Diğer taraftan kadıların yerli yerinde hüküm verebilen, anlayışı kuvvetli, dürüst, hukukî meselelere ve yargılama usulüne vakıf ve kendisine gelecek hukukî davaları şer'î esaslara göre karara bağlayacak yeterlilikte olmaları gerekir. Ancak

bu son sayılanlar şart değil sadece kadılarda bulunması gereken vasıflardır (Akgündüz, 1990: 231; Cin ve Akgündüz, 1990a: 279).

2.1.2.1.(2). Dereceleri ve Tayinleri

Kadılıklar büyük ve küçük kazalarla, sancak ve eyalet olmak üzere başlıca iki sınıftı.

Kaza kadılıkları: Rumeli, Anadolu ve Mısır'daki kazaların kadılıkları olmak üzere üç sınıftı (Uzunçarşılı, 1988a: 84-85). Kaza kadılıklarının müddetleri yirmi ay olup bu müddeti doldurduktan sonra mazûl olarak yerine sırada olan başkası atanır ve azl olunan kadı da İstanbul'a gelip mülâzemet müddetini burada geçirerek bilgisini artırır (Uzunçarşılı, 1988a: 94; İhsanoğlu, 1994: 265; Halaçoğlu, 1995: 127). Kaza kadılıklarının en yüksek derecesine sitte veya eşref-i kuzât denirdi (Akgündüz, 1990: 230; Uzunçarşılı, 1988a: 93).

Sancak veya eyalet kadılıkları ise mevleviyet seviyesinde idi. Mevleviyetler aşağıdan yukarıya doğru devriye, mahreç, bilâd-ı hamse, haremeyn olarak derecelere ayrılıyordu. Bundan sonra taht kadılığı (İstanbul Kadılığı) ve nihayet kazaskerlik geliyordu. XVII. asırdan itibaren iyice belirgin hale gelen bu uygulama devletin sonuna kadar devam etmiştir. Mevleviyetler maaş statüsü bakımından 300 akçeli ve 500 akçeli mevleviyetler olmak üzere iki kısımdı (İhsanoğlu, 1994: 266; Akgündüz, 1992: 68-69; Öztuna, 1978: 286).

Mevleviyetlerde görev süresi bir yıl idi. Bir mevleviyette belirli süresini (müddet-i örfiye) tamamlayan bir kadı ayrılırken bir sonraki mevleviyetin namzedi (payelisi) olarak sıra beklerdi (İhsanoğlu, 1994: 266).

Kadılar, medrese tahsili görüp icazet alarak mülazemet edenlerden tayin edilirdi (Uzunçarşılı, 1988a: 87; Öztuna, 1978: 283). Medreseden mezun olup mülâzımlık hakkını kazanmış olan adaylardan Rumeli'de görev almak isteyenler Rumeli Kazaskeri'nin, Anadolu'da görev almak isteyenler Anadolu Kazaskeri'nin "matlab defteri"ne ismini yazdırır ve sıra beklerlerdi. Kadıların tayin, terfî, nakil, azl gibi her türlü işlemleri için kazaskerler tarafından tutulan defterlere "ruznâme" (İhsanoğlu, 1994: 264; Dursun, 1992: 275) veya "akdiye defteri" (Uzunçarşılı, 1988a: 87; Cin ve Akgündüz, 1990a: 278) denirdi.

XIV. asırdan XVI. asır ortalarına kadar bütün kadıların tayinleri Rumeli ve Anadolu kazaskerlerine aitti. XVI. asrın ikinci yarısından sonra mevleviyet kadılarını tayin yetkisi şeyhülislamı devredildi. Diğer kadıları ise yine kazasker tayin ediyordu (Akgündüz, 1990: 230-231; Bayındır, 1986: 86).

2.1.2.2. Kadıya Yardımcı Olan Mahkeme Görevlileri

2.1.2.2.(1). Nâibler

Kadıların görev yaptıkları yerdeki bütün davalara yetişmeleri zor olduğu için nâib adı verilen kişileri kendilerine vekil olarak tayin etmişlerdir. Kadı tarafından görevlendirilen nâibler görevlendirildikleri yerlerde aynen kadı gibi faaliyet göstermişlerdir (Dursun, 1992: 194). Diğer taraftan bazı kadıların tayin edildikleri yerlere gitmeyerek yerine nâib gönderdiğini de görmekteyiz.

2.1.2.2.(2). Kassam

Sözlükte taksim eden anlamına gelen kassam, hukukî anlamda ölen kişilerin terekesini taksim eden şer'î memur anlamına gelir. Kassamlar iki gruptur.

Birincisi: askerî sınıfın terekisini taksim eden kazasker kasamlar; ikincisi: şer'î mahkemelerin bulunduğu yerlerdeki beledî kassamlardır. Her kadılıkta bir kassam defteri mevcuttur (Uzunçarşılı, 1988a: 121). Kassamlar taksim ettikleri terekeden resm-i kısmet adı verilen bir harç alırlar. Tanzimattan sonra bu müessese kaldırılmıştır.

2.1.2.2.(3). Muhzır

Sözlükte anlamı “huzura getiren” olan muhzırın görevi, davacı ve davalıları mahkemeye celb etmektir. Hizmeti karşılığında taraflardan ihzariye adı verilen bir ücret alır.

2.1.2.2.(4). Subaşı

Kazanın asayişini sağlamakla görevli olan subaşılar, mahkeme i'lâmlarının icrası, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesi, gerektiğinde borçlunun hapse zorlanması, kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların uygulanması gibi günümüzdeki icra memurları, kısmen savcı ve emniyet görevlilerinin vazifelerini yerine getirirler.

Subaşılar ile aynı görevleri yapan fakat merkezde bulunan görevlilere çavuş denirdi (Akgündüz, 1990: 232).

2.1.2.2.(5). Müftü

Kendisine sorulan herhangi bir sorunun dinî hükmünü beyan eden kamu görevlisi olan müftü aslında kadının emri altında değildir. Ancak kadı, dinî hükmünün ne olduğunu tam olarak bilmediği konularda fetva için müftüye başvurabilir. Lakin müftünün fetvası kadı için bağlayıcı bir karar değildir (Dursun, 1992: 197).

2.1.2.2.(6). Kâtipler ve Hademeler

Şer'îye mahkemelerinin önemli bir görevlisi olan kâtibin en önemli vazifesi, tarafların iddialarını, savunmalarını ve şahitlerin beyanlarını doğru olarak zabta geçirmekti. Bundan dolayı kâtiplik yapacak kişilerin güvenilir, sağlam, davaları tutanağa geçirmekte ve i'lâmları tanzim usulünde yetenekli olmalarına dikkat edilirdi. 1917 tarihli Usul-i Mahkeme-i Şer'îye Kararnâmesi ile kâtiplere, yemin teklifi, şahitlerin dinlenmesi ve keşif yapılması gibi hususlarda yeni yetkiler verilmiştir.

Hademeler ise, mahkeme işlerinde ilgili evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması, defter tanzimi vb. işlerle görevliyidiler (Akgündüz, 1988: 75).

2.1.2.2.(7). Muhtesip

Kadı'nın belediye işlerindeki yardımcısı olan muhtesip özellikle narh işlemlerinde önemli bir rol oynardı. Muhtesip, çarşı-pazar ve fiyatları kontrol eder, malların standartlara uygun olup olmadığını denetler ve pazarlara salınan vergileri toplardı (Dursun, 1992: 196-197).

2.1.2.2.(8). Diğer Görevliler

Yukarıda sayılanlardan başka kadıya yardımcı olan başka görevliler de vardı. Bunlar: imam, ases (gece bekçisi), kale dizdarları, mimarbaşı, lonca

temsilcileri (Dursun, 1992: 195-198), mübaşirler, müşavirler, kâtipler, hademeler ve kapıcıları (Akgündüz, 1990: 233).

2.2. Diğer Yargı Organları

2.2.1. Divan-ı Hümayun

Divan-ı Hümayun hem kadıların verdiği kararları yapılan başvuru üzerine temyiz edebilen yüksek bir adlî mahkeme, hem doğrudan divana başvuran veya ikinci defa yargılamayı haklı olarak talep edenler için bir istinaf mahkemesi, hem Paşa Divanlarının temyiz edilebildiği ve doğrudan idarî davalara bakabilen yüksek bir idarî yargı organı ve hem de bir anayasa mahkemesi mahiyetindedir.

2.2.2. Paşa Divanı

Eyaletlerde Beylerbeyi'nin başkanlığında toplanan Paşa Divanları, mahallî bir idare mahkemesi ve kısmen de bir istinaf mahkemesi mahiyetindedirler. Paşa Divanlarının kararları Divan-ı Hümayun'da temyiz edilebilir.

2.2.3. Askerî Mahkemeler

Osmanlı Devleti'nde kazasker ve askerî kassamların yanında iki tane daha askerî mahkeme mevcuttur. Bunlardan birincisi: Yeniçeri Ağası'nın kendisine bağlı ocak mensuplarını yargıladığı Yeniçeri Ağalığı; ikincisi ise: Tersane halkına ait davaların bakıldığı Kaptan-ı Derya'dır (Cin ve Akgündüz, 1990a: 282).

2.3. Nizamiye Mahkemeleri

Tanzimat'la birlikte iktisadî şartlar değişmiş, Avrupa ile ticarî münasebetler artmıştı. Bu münasebetler neticesi mahkemelere intikal eden anlaşmazlıklarda yabancılar, davalarının şer'îye mahkemelerinde görülmesini istemiyorlardı. Diğer taraftan yeni bir hukuk tedvîni için iç ve dış baskılar sürüyordu. Nihayet 1871 (H.1288) tarihinde Nizamiye Mahkemeleri tesis edildi.

Nizamiye Mahkemeleri şeriat mahkemeleri ile cemaat mahkemelerinin bakmakla yükümlü oldukları, evlenme, boşanma, miras, tapu gibi anlaşmazlıklar dışında kalan davaları görüşüp karara bağlayacaklardı (Çadırcı, 1991: 281; Karal, 1985a: 167).

2.4. Ticaret Mahkemeleri

Tanzimat'tan önce bazı ticarî uyuşmazlıklara Defterdar bakar ve tuğralı hükümler verirdi. Tanzimat'tan sonra 1840 (H.1256) tarihinde ticarî uyuşmazlıklara ayrı mahkemenin bakması esas kabul edilmiştir (Kesenceli, 1996: 7; Cin ve Akgündüz, 1990a: 289).

Ticaret mahkemeleri ilkin devletin büyük şehirlerinde kurulmuştu. Esaslı bir tarzda teşkilatlanmaları ancak 1861'de mümkün olmuştur (Karal, 1985a: 169).

1864 (H.1281) tarihli Vilayet Nizamnamesi ile her vilayette birer Meclis-i Ticaret teşkil edilmiş ve Ticaret Mahkemeleri'nin teşkilatı yurt çapında yayılmıştır. 1876 yılına kadar Ticaret Nezaretine bağlı olarak çalışan bu mahkemeler aynı tarihli Kanun-u Esâsî ile Adliye Nezaretine bağlanmıştır (Kesenceli, 1996: 8; Cin ve Akgündüz, 1990a: 290; Karal, 1985a: 170).

3. OSMANLI ŞER'İYYE SİCİLLERİ

3.1. Tanımı ve Ortaya Çıkışı

Kadıların verdikleri i'lâm, hüccet ve cezalarla görevleri gereği tuttukları çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlere şer'îye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri ve zapt-ı vekâî sicilleri ismi verilmektedir (Bayındır, 1986: 1).

Hakim mahkemede mutlaka bir sicillât defteri bulundurarak i'lâmları ve senetleri o deftere kaydedecek ve onun muhafazasına itina gösterecekti. Ayrıca kendisinin azli esnasında sicillâtı halefi olan hakime teslim eyleyecekti (Hafız Mehmed Ziyaeddin, H.1311: mad.1814; Akgündüz, 1992: 17-18).

İslâm hukukunda yazılı muamelelerde takip edilecek usul fıkıh kitaplarında eş-şurût ve el-mehâdır ve's-sicillât bölümlerinde belirtilmekte olup bütün İslâm Devletleri'nde uygulanmıştır. Osmanlılar ise bu yazılı muameleleri daha standart hale sokmuşlar ve hatta bu konuda kitaplar telif etmişlerdir (Bayındır, 1986: 1-2).

Şer'îye Sicillerinin mahkemece tutulup muhafaza edilmesi bir ihtiyaçtan doğmuştur. Çünkü hakim i'lâm ve senetlerin bir nüshasını hak sahiplerine vereceğinden, evrak üzerinde sahtekârlık yapılması muhtemeldir. Halbuki i'lâm ve senetleri kendi koruması altında olan defterlere kaydettiği takdirde ihtiyaç halinde ona müracaat edebilir (Bayındır, 1986: 2).

Şer'îye mahkemelerinin verdikleri kararların sicile kaydedilme adeti Osmanlı Devleti'ne has bir tutum değildi. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de de yapılan akitlerin yazılı hale dönüştürülmesi ve iki şahitle tescil edilmesi hususunda ayet-i kerime vardır (Bakara: 282). Hz.Peygamber (s.a.v.)'den beri önemli adlî kararlar yazıya geçirilirdi. Osmanlı'nın selefi Selçuklular'da dil Arapça olmak üzere şer'îye sicilleri tutulduğu araştırmalarda ortaya çıkmıştır. Memlûklular'daki şer'îye sicilleri de en az Osmanlı Devleti'ndeki kadar muntazamdır ve dil Arapça'dır (Akgündüz, 1992: 62).

Şer'îye Sicilleri XV. asrın ikinci yarısından başlayarak XX. asrın ilk çeyreğine kadar ki uzun bir zaman dilimi içinde 472 yıllık Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatını yakından ilgilendirmekte ve kısaca Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir (Akgündüz, 1992: 11).

3.2. Şer'îye Sicillerinin Türk Kültürü Açısından Önemi

Şer'îye Sicilleri Osmanlı tarihi kaynakları arasında önemli bir yer tutmaktadır. Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmî yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahallî idarecilere ait hukukî düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadî hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden Osmanlı Devleti'nin siyasî, idarî ve sosyal tarihinin aydınlatılması eksik olacaktır.

Şer'îye Sicillerinin tetkikiyle Osmanlı hukukunun kaynakları, şer'î şerîf dedikleri İslâm hukukunu ne dereceye kadar uyguladıkları, örfî hukukun uygulama alanları vb. bütün açıklığıyla ortaya çıkacaktır.

Her şer'îye sicili bulunduğu yerin iktisadî hayatına dair birinci elden orjinal tarih vesikalarıdır. XV. ila XX. asır aralarında Türk halkının hayat ve geçim tarzı, ithal ve ihraç edilen eşyalar, halktan toplanan vergiler, hukuk ve ceza

davalarındaki tazminatların miktarı, para enflasyon ve devalüasyonunun tarihi seyri şer'îye sicillerinde ayrıntılı bir şekilde tespit edilebilir.

Şer'îye sicillerinden idarî teşkilata dair; kaza, sancak ve eyalet taksimatı, idarî (beylerbeylik, sancakbeylik vb.) ve adlî (kadı, naib, mübaşir vb.) müesseselerin hem idarî yapısını hem de ifa ettikleri fonksiyonlarını öğrenmek mümkündür.

Türk halkının aile yapısı, ticarî, ahlaki vb. sosyal yapıyı ilgilendiren meselelerde sicillerin aydınlatıcı rolü büyüktür.

Şer'îye sicillerinde harp tarihi ve askerî konularla ilgili de tafsîlâtı bilgi bulmak mümkündür. Osmanlı ordusu sefere çıktığında Anadolu ve Rumeli'de muhtelif yerlerde konaklayarak burada hem asker hem de vb. ihtiyaçların teminine giderdi. Bu doğrultuda beylerbeyi, sancakbeyi ve kadılara yazılı emirler gönderilirdi. Burada savaşın kime ve hangi sebeple açıldığı vb. bilgiler yazılırdı. Yani 470 küsur yıllık harp tarihimizi, bütün tafsîlâtıyla şer'îye sicillerinin genellikle sonlarında yer alan ve kadılara hitaben yazılan yazılı emirlerde bulmak mümkündür (Akgündüz, 1992: 12-16).

3.3. Şer'îye Sicillerinin İhtiva Ettiği Başlıca Belgeler

Şer'îye Sicilleri defterlerindeki yazılı kayıtları iki ana gruba ayırabiliriz. Bunlardan birinci grubu: kadılar tarafından inşa edilerek yazılan kayıtlar olan hüccet, i'lâm, ma'ruz, mürase vb.; ikinci grubu ise: kadıların kendilerinin inşa etmedikleri, belki kendilerine hitaben gönderildiği için sicile kaydedilen fermanlar, tayin beratları, buyrulduklar ve diğer hüküm ve çeşitleri oluşturmaktadır (Akgündüz, 1992: 20). Bunların en önemlilerinden kısaca bahsedecek olursak :

3.3.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

3.3.1.1. İ'lâm

Lügatte; bildirmek, anlatmak manalarına gelir (Pakalın, 1993b: 51; *Fetevayı Hindiye*, 1988: 232). Şer'îye sicillerindeki manası ise: hakim bir davada şeriata göre verdiği hükmünü ve üstünde imza ve mührünü taşıyan bir vesikadır (Bayındır, 1986: 3; Baltacı, 1989: 42). İ'lâmı diğer şer'îye sicili kayıtlarından ayıran en önemli özellik hakim verdiği kararı ihtiva etmesidir. Hakimin verdiği kararı ihtiva eden her belge i'lâmdır (Akgündüz, 1992: 29).

İ'lâmlar şu unsurlardan oluşur :

- a- Hakimin imza ve mührü
- b-Davacının adı ve adresi
- c-Davalının adı
- d-Dava konusu
- e-Davacının cevabı
- f-Beyyine talebi (ispat edecek delil)
- g-İspat veya yemin
- h-Şahitler hakkında güvenilirlik soruşturması (ta'dil ve tezkiye)
- ı-Hüküm
- i-Tarih
- j-Şuhudu'l-hal (Bayındır, 1986: 3-11).

Bazı i'lâm çeşitleri şunlardır: Borç ikrarı ile ilgili i'lâm, alacağın ispatına ilişkin i'lâm, kefalet, havale ve istihkak i'lâmları, icare i'lâmları, evlenme ve

boşanmaya dair i'lâm, içki içme ve zina cezası ile ilgili i'lâm, tazminatlarla dair i'lâm, kısas i'lâmları, maktulün keşfi i'lâmları vs. (Akgündüz, 1992: 32)

3.3.1.2. Hücet

Lügatte; delil, belge, bürhan bir fiilin sabit olduğuna medar olan nesne manalarına gelir (Topaloğlu ve Karaman, 1983: 56; Pakalın, 1993a: 365; *Fetevayı Hindiye*, 1988: 221). Şer'îye Sicillerindeki anlamıyla hücet, hakimın hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarıyla diğerinin tasdikini havi bulunan ve üzerinde bunu düzenleyen hakimın mühür ve imzasını taşıyan senet demektir. Hücetler aslında mahkemelerin noterlik çalışmalarının bir ürünüdür (Bayındır, 1986: 12). Hücette hakimın mührü -i'lâmın tersine- vesikanın üst tarafına konurdu (Baltacı, 1989: 42; Pakalın, 1993a: 365).

Şer'îye Sicillerinde kayıtlı bulunan hücetler; bey', nafaka, vasiyet, vekâlet, vasi ve kayyım tayini (Bayındır, 1986: 12), talâk, hıdane, mukatebe, bey'i vefa, muhalaa, nikâh, vakfiye ve daha birçok isimlerle tanzim edilmiştir (Akgündüz, 1992: 26-27).

3.3.1.3. Ma'ruzlar

Ma'ruzların konularını genel olarak şöyle sınıflandırabiliriz: Halk tarafından mahkemelere çeşitli konularda yapılan şikayetler, hakimın emriyle görevliler tarafından yapılan keşif ve tahkikat raporları, naiblerin daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma ve hakimın tasvibine bağlı olarak verdikleri hükümler ve hakimlerin bir üstlerine arz ettikleri konular vb.. Ma'ruzların incelenmesi sonucunda muhakemenin safhaları ile ilgili daha geniş bilgi, kaza dahilinde işlenen suçlar ve yapılan gayr-ı meşru davranışlar hakkında ayrıntılı bilgiler edinilebilir (Bayındır, 1986: 18).

3.3.1.4. Müraseleler

Şer'îye sicillerinde yer alan ve kadı'nın kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürasele denir. Müraseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini ya da değişik konuları içerebilirler (Akgündüz, 1986: 38).

3.3.1.5. Diğer Kayıtlar

Yukarıda yazılanlar dışında şer'îye sicillerinde vakfiyelerin tanzim ve tescili, memurlara izin verilmesi ve yerlerine vekil tayini, müderris tayini, vergi ve cizyelerin toplanması vb. konularda da kayıtlar bulunmaktadır (Bayındır, 1986: 26-27).

3.3.2. Başka Makamlardan Gelen ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Şer'îye sicillerinde -yukarıda zikredilenler gibi- sadece kadılar tarafından kaleme alınan belgeler mevcut değildir. Şer'îye sicillerinin Türk tarihi açısından önemi konusunda da bahsedildiği gibi kadılar Osmanlı adlî teşkilatının temel direğiydiler. Bulundukları idarî birimde yargı görevlerinin yanı sıra yürütmeye de ilgili birçok görevi yerine getiren ve devletin doğrudan doğruya kendisiyle muhatap olduğu kişilerdir. Bundan dolayı sicillerde bizzat kadılar tarafından kaleme alınmayan ancak başka makamlardan geldiği için sicile kaydedilen belgeler de mevcuttu.

Bunlar: Padişah'tan gelen emir ve fermanlar, Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden gelen buyruğdular, tezkireler ve temessüklerdir (Akgündüz, 1986: 39).

3.4. 260 Numaralı Hısn-ı Mansur (Adıyaman) Şer'îye Sicilinin 123-204. Sahifeleri Arasındaki Konuların Açıklanması

3.4.1. Vekâlet

Lûgatte; hıfz, itimat, teslim manalarına gelir (Bilmen, 1970a: 311). Şer'î manada ise bir kimsenin başka bir kimseyi kendi yerine koyması ve tasarruflarını belirlemesidir (*Feteva-yı Hindiye*, 1985b: 157).

Başkası tarafından kendisine bir iş tefviz edilen kimseye vekil, edene müvekkil, o işe müvekkilünbi denir (Bilmen, 1970a: 311; Hafız Mehmed Ziyaeddin, H.1311: mad. 1449)

Vekâlet de bir akittir ve unsurları (rûknü) diğer akitlerde olduğu gibi icab ve kabuldür. Şöyle ki: Müvekkil “Şu hususa seni müvekkil tayin ettim” deyip, vekil de “kabul ettim” dese vekâlet geçerli olur (Bilmen, 1970a: 312; Zuhayli, 1994a : 114; Hafız Mehmed Ziyaeddin, H.1311: mad.1451). Vekâlette icab ve kabul yazıyla da olabilir (Bilmen, 1970a: 312).

3.4.1.1. Vekâletin Şartları

Vekâletin şartları müvekkile, vekile ve vekâlet mevzuuna olmak üzere üç kısımda mütalaa edilir.

3.4.1.1.(1). Müvekkile Dair Şartlar

Müvekkilin vekiline tefviz ettiği tasarrufunu bizzat işlemeye hukuken yetkisi olmalıdır (Zuhayli, 1994a: 115; Bilmen, 1970a: 316; *Feteva-yı Hindiye*, 1985b: 158). Aksi halde bu işi vekiline tefviz edemez. Buna binaen delinin ve gayr-ı mümeyyiz çocuğun başkalarını vekil edinmeleri sahih değildir. Çünkü bunların tasarruf ehliyetleri yoktur (Zuhayli, 1994a: 115).

Mümeyyiz çocuk hibenin, sadakanın, vasiyetin kabulü gibi sırf menfaatine olan tasarruflarda velisinin iznine bakılmaksızın başkasını tevkil edebilir. Fakat boşama, hibe, sadaka verme gibi sırf zararına olan tasarruflarda birini vekil kılma sahih olmaz.

Erkek olsun, kadın olsun, hazır olsun veya olmasın herkesin vekil kılma hakkı vardır (Zuhayli, 1994a: 115).

3.4.1.1.(2). Vekile Dair Şartlar

Vekil, akil ve mümeyyiz olmalıdır. Hanefilere göre mümeyyiz küçük çocuğu vekil kılmak caizdir. Bülûğ, vekâletin sıhhati için şart değildir (Bilmen, 1970a: 317; Zuhayli, 1994a: 115).

Vekilin dinden çıkması vekâletin sıhhatine mani değildir. Vekilin, vekil tayin edildiğini bilmesi şarttır. Ayrıca vekilin cehalet-i fahişe ile meçhul olmaması da şarttır. Fakat cehalet-i yesire ile meçhuliyeti vekâletin sıhhatine mani değildir (Bilmen, 1970a: 317).

Vekilin erkek, hür, müslim bulunması da şart değildir. Bir kadın bir erkeği, bir erkek bir kadını veya bir müslim bir zımmîyi, bir zımmî bir müslimi tevkil edebilir (Bilmen, 1970a: 319; *Feteva-yı Hindiye*, 1985b: 161).

3.4.1.1.(3). Vekâlet Mevzuunda Şartlar

Vekâlet mevzuunun aşırı surette meçhul olmaması şarttır. Vekâlet verilen şeyin tasarrufu şer'an caiz olmalıdır. Gasp, başkasına zulüm gibi şer'an haram bir fiil hususunda vekâlet sahih olmaz. Vekilliğin olabileceği bir tasarruf olmalıdır. Mesela, alış-veriş, kira borçları ödeme vb. (Zuhayli, 1994a: 116).

3.4.1.2. Vekâletin Sona Ermesi

Vekâlet aşağıdaki hususlardan birinin vuku bulması ile sona erer:

- Vekilin tasarruflarından önce müvekkilin o işi bizzat kendisinin yapması (*Feteva-yı Hindiye*, 1985b: 321; Zuhayli, 1994a: 123).
- Vekili müvekkilini azletmesi. Azletmenin iki şartı vardır. Birincisi; azli, vekilin bilmesi. İkincisi; vekâlete müvekkilden başka birinin hakkının taalluk etmemesi (*Feteva-yı Hindiye*, 1985b: 324-325; Zuhayli, 1994a: 124).
- Vekilin veya müvekkilin ölmesi, aklını oynatması (*Feteva-yı Hindiye*, 1985b: 326-328; Zuhayli, 1994a: 124).
- Vekilin istifası.
- Vekâlet mevzuu eşyanın helâk olması (Zuhayli, 1994a: 124).

3.4.1.3. Bir Vekâlet Hücetinde Bulunması Gereken Unsurlar

“Bir vekâlet hücetinde her konunun kendisine has hükümleri haricinde şu unsurların olması gerekir:

- Müvekkilin ismi ve adresi.
- Vekilin ismi.
- Vekâletin konusu.
- Vekilin yetkili olduğu hususlar.
- Müvekkil ile vekilin vekâlet konusunda anlaştıkları ve vekilin görevi kabul ettiği.
- Bu muamelenin yapıldığı tarih.
- Şahitlerin isimleri” (Bayındır, 1986: 16).

3.4.2. Velâyet ve Vesayet

Velâyet lûgate; “yardım, sulta, işi üzerine almak ve yerine getirmek” veya “hakim olmak” manalarına gelir. Şer'î istilahta ise “reşit bir kimsenin kasır olan başka bir kimsenin şahsi ve mali işlerini takip etmesi, yürütmesi” demektir (Karaman, 1974: 195).

Şahıs üzerine velâyet: Bu asabe (Kişinin baba tarafından akrabaları) olan akrabaların en yakınlarından başlar ve aşağıdaki tertip üzere devam eder.

- Oğullar ve onların oğulları.
- Babalar, sonra dedeler.
- Kardeşler, sonra kardeş oğulları.
- Amcalar, sonra amca oğulları (Zuhayli, 1994a: 109-110).

Vasi üç türdür. Halifenin vasisi, hakim vasisi ve kişinin seçtiği vasi. Burada bizi ilgilendiren son ikisidir.

Hakimin vasisi; hakim tarafından kasır olan kimselerin işlerini, mali tasarruflarını kontrol etmek üzere tayin edilen kişidir.

Kişi tarafından seçilen vasi ise; kişinin ölümünden önce kasr durumdaki evlat ve akrabasının mali işlerini çekip çevirmek üzere seçip tayin ettiği kimsedir (Zuhayli, 1994d: 224).

İslâm, vasi tayin hakkını babaya vermiştir. O vasi tayin etmemiş ise dedeye o da tayin etmemiş ise hakime geçer. Hakimin tayin ettiği vasiye “vasiyyü'l-kadi” denir (Karaman, 1974: 196).

Vasinin azli şu durumlarda gerçekleşir.

- Musinin yahut vasinin veya hakimnin dilemesi ile.
- Tam acizlik ve hainlik.
- Ölüm, delilik yahut fasıklık.
- Vasiyetin maksadının veya sürenin sona ermesi (Zuhayli, 1994d: 239-240).

3.4.3. Nikâh - Mehr - Talâk - Nafaka

3.4.3.1. Nikâh-Mehr

Nikâh, lûgatte: “eklemek, toplamak” veya “akit yapmak ve cinsi ilişkide bulunmak” manalarına gelir. Şer'î ıstılahta ise evlilik akdidir (Zuhayli, 1994c: 27; Topaloğlu ve Karaman, 1983: 452; Abdurrahman el-Ceziri, 1975: 9).

Nikâhın rûknü icab ve kabulden ibarettir. İcab: “tafaflardan birinin yaptığı teklif”; kabul: “diğerinin ona verdiği cevaptır” (*Feteva-yı Hindiye*, 1984: 255; Bilmen, 1968: 15; Karaman, 1974: 264). İcab ve kabulün sıgası hakkında geniş malumat fıkıh kitaplarında mevcuttur (Zuhayli, 1994c: 33-58). Diğer taraftan nikâh esnasında şahitlerin bulunması nikâhın sıhhatinin şartlarından (Feteva-yı Hindiye, 1984: 58-59)

Sair birçok meselede olduğu gibi nikâh mevzuunda da İslâm kadının suistimalini önlemek için mehr verilmesini şart koştur. Nitekim ayet-i kerimede şöyle buyrulur: “(Evlendiğiniz) kadınlara mehrlerini güçlük çıkarmadan gönül rızasıyla verin. Eğer onun bir kısmını kendi arzusuyla size bağışarlarsa onu rahatlıkla ve afiyetle yiyin”(Nisa:4)

Mehr dörde ayrılır :

- Mehr-i Muaccel : Peşin ödenen mehirdir.
- Mehr-i Müeccel : Evlendikten sonra verilecek olan mehirdir (Uysal ve Uysal, 1993: 479)
- Mehr-i Misil : İki tarafın rızasıyla isimlendirilmeyen ve kadının babası tarafından, bulunmadığı takdirde memleketin halkından yaş, güzellik, bakirelik gibi vasıflarda akran ve emsali olan kadınların mehridir (Cin, 1974: 217; Cin ve Akgündüz, 1990b: 96).
- Mehr-i Müsemma : Daha evvel iki tarafın arasında konuşulan ve belirli bir miktar üzerinde antlaşmaya varılan mehirdir (Uysal ve Uysal, 1993: 479; Bilmen, 1968: 10; Üçok, 1957: 81).

Mehrin en azı Hanefilere göre on dirhem olup çoğu hakkında sınır yoktur (Zuhayli, 1994c: 202-203; Karaman, 1974: 283; Cin, 1974: 216). Fakat hadiste de işaret edildiği üzere nikâhın hayırlısı ve kadının bereketlisi mehri az olanıdır (Canan, 1993b: 518).

Mehrin nikâhtan evvel belirtilmemiş olması evliliğin sıhhatine mani olmamakla birlikte (Zuhayli, 1994d: 200) daha önce belirtilmesi evladır (Canan, 1993a: 387). Kadın evlendikten sonra isterse mehrini eşine bağışlayabilir (Bilmen, 1968: 135; Zuhayli, 1994c: 226-228).

3.4.3.2. Talâk-Nafaka

Her ne kadar İslâm'da tasvip edilmemiş, en son çare olarak görülmüş ve Allah'ın (c.c.) en ziyade nefret ettiği mübah (İbn-i Mace, 1983: had.no.2018) olarak belirtilmiş ise de bazı naçar durumlarda talâk yani boşama kaçınılmazdır. Zira birbirleri ile anlaşamayan iki insanı ayırmayıp ömür boyu mutsuz olmalarına neden olmaksızın onları ayırıp mutluluklarını, kuracakları başka bir yuvada aramalarını sağlamak daha faziletlidir. İslâm'da boşanma hastalıklı bir uzva karşı yapılan cerrahi bir müdahale olarak görülmüştür.

Talâk, Arapça'da "bağı çözmek, serbest bırakmak" manasına gelir. Fıkıhta ise "nikâh bağının, nikâh akdinin çözülmesi" demektir (Zuhayli, 1994d: 282; Karaman, 1974: 292; Canan, 1993c: 146).

Talâk'ın başlıca şu çeşitleri vardır :

- a) Talâk-ı Bain : Kesin boşama ifade eden sözlerle yapılan boşanmadır. Bu tür boşamada erkek hanımına dönebilmek için onun rızasını almalıdır. Mehr ödemeli ve nikâh akdi yapılmalıdır (Canan, 1993c: 151; Bilmen, 1968 : 229; Karaman, 1974: 303; Üçok, 1957: 85).
- b) Talâk-ı Ric'i : Fiilen evlenip ilkah vücuda geldikten sonra erkeğin zevcesini sarahaten veya işareten üç adedine delâlet etmeyen sarîh söz ve hareketle boşamasıdır. Bu tür boşamada erkek iddet müddeti içerisinde hanımına dönebilir (Canan, 1993c: 151; Karaman, 1974: 303; Uysal ve Uysal, 1993: 495; Üçok , 1957: 85).
- c) Talâk-ı Selâse : İslâm'da nikâh bağı üç talâk üzere kuruludur. Eğer erkek bu üç talâğı da verirse artık hanımı başka bir erkekle evlenip onunla münasebette bulunmadıkça tekrar o hanımı ile evlenemez (Canan, 1993c: 151).

İslâm'da boşama hakkı erkekte olmakla birlikte kadın da evlilik akdi esnasında bu hakkı alabilir (Uysal ve Uysal, 1993: 486; Cin ve Akgündüz, 1990b: 108). Diğer taraftan erkek hanımına karşı olan vazifelerini yerine getirmez ve kadın mahkemeye başvurursa mahkeme tarafları boşayabilir (Zuhayli, 1994d: 281; Cin ve Akgündüz, 1990b: 99).

Talâk sonrası erkek, iddet bekleyen kadına nafaka vermek mecburiyetindedir. Nafaka yiyecek, giyecek ve meskenden ibarettir (Bilmen, 1968: 448; Karaman, 1974: 195,352).

Eğer talâk mübâşeretten sonra olmuşsa erkek mehrin tamamını ve nafakayı, mübâşeretten önce olmuşsa sadece mehrin yarısını vermekle mükelleftir (Muhammed Seyyid, 1992: 278-280). Nafakanın miktarı kocanın mali durumu, piyasa fiyatları ve ihtiyaçların artmasına göre yeniden tespit olunabilir (Cin ve Akgündüz, 1990b: 98).

3.4.4. Tereke ve Veraset

Ölen bir kimsenin bıraktığı mal, mülk vs.ye tereke (Pakalın, 1993c: 460; Topaloğlu ve Karaman, 1983: 32; *Feteva-yı Hindiye*, 1988: 313) bu malvarlığının yazıldığı defterlere de tereke defterleri denir. Tereke defterlerinden, muayyen tarihlerde esnaf, çiftçi, tüccar, devlet hizmetlileri ve sosyal gruplar arasındaki servet ve kültür yapısını, hayat standardını, kullanılan eşyalar ve giyecekler gibi unsurların bulunduğu yerdeki ve tarihteki değerlerini öğrenebiliriz (Kesenceli, 1996, 13).

Tereke üzerinde sırasıyla şu haklar vardır.

- a) Ölenin techiz, tekfin ve defni.
- b) Ölenin borçları.
- c) Ölenin vasiyeti.
- d) Varislerin hakları (*Feteve-yı Hindiye*, 1987: 414).

Veraset, hakiki veya hükmî ölümle başlar. Bir kimse vefat edince vefatı intac eden hastalığından itibaren varislerin tereke üzerinde birtakım hakları vardır. Vefat anından itibaren bu hak müteveffanın intikali mümkün olan bütün mal ve haklarına malik olmak şeklinde tecelli eder. Muris hiçbir varisini mirastan iskat edemeyeceği gibi varis de mirası reddedemez (Karaman, 1974: 384).

Mirasa hak sahibi olanlar sırasıyla şöyledir :

- a) Ashab-ı Feraiz : Belli hissesi olan hısımlar.
- b) Asabe-i Nesebiye : Neseb bakımından asabe olan hısımlar.
- c) Asabe-i Sebebiye : Başka biri sebebiyle asabe olan hısımlar.
- d) Azad edenin asabesi.
- e) Red yoluyla mirasçı olan ashab-ı feraiz
- f) Zevi'l-erham : Ashab-ı feraiz ve asabe olmayan kan hısımları.
- g) Mevle'l-muvalat : Vela sahibi olanlar.
- h) Mukarrun leh bi'n-neseb ale'l-gayr : Ölenin nesebini kendinden başka bir kimseye isnat ederek akrabasından olduğunu ikrar ettiği kişi.
- i) Kendisine üçte birden fazla vasiyet edilen kimse.
- j) Hazine (Karaman, 1974: 385; *Feteve-yı Hindiye*, 1987: 416-417).

Diğer taraftan kölelik, katl (murisi öldürmek), din ayrılığı ve ülke yani tabiiyet (uyruk) ayrılığı gibi sebepler mirasçılığa engel hallerdir (Cin ve Akgündüz, 1990b: 134-135; Üçok, 1957: 90).

3.5. 260 Numaralı Hısn-ı Mansur (Adıyaman) Kazası Şer'îye Sicil Defterinin Tanıtımı

260 Numaralı Adıyaman Şer'îye Sicili'nin toplam sayfa sayısı 229, belge sayısı 246, belgelerin başlangıç tarihi 6 Eylül 1902 (H. 3 Cemaziyülâhir 1320), bitiş tarihi 1 Ağustos 1905 (H. 29 Cemaziyülevvel 1323) olup toplam 3 yıllık bir devreyi ihtiva etmektedir. Sırtı siyah meşin, satırları siyah pantizot bez kaplı olan defter 21x32 cm boyutlarındadır.

Üzerinde çalışılan 123-204. sayfalar arasında 81 adet belge bulunmaktadır. Şer'îye Sicilinde 132 numaralı belgeden 134 numaralı belgeye, 157 numaralı belgeden 159 numaralı belgeye, ayrıca 172 numaralı belgeden 177 numaralı belgeye atlanmıştır.

Şer'îye Sicillerindeki yazı rik'a olup bazı yerleri düzgün ve güzel yazılmış olmasına rağmen büyük bir bölümü oldukça bozuktur. Defterde hüccetler, i'lâmlar, vasi tayinleri, terekeler, borç senetleri, mehr-nafaka-talâk ve diğer konular ile ilgili belgeler mevcuttur.

3.6. Adıyaman Şer'îye Sicilleri

Adıyaman'a ait olarak kayıtlarda bulunan şer'îye sicilleri Çizelge 3.1.'de belirtilmiştir:

Çizelge 3.1. Adıyaman şer'îye sicilleri

No	Tarih	Sayfa	No	Tarih	Sayfa
236	1335-1336	218	260	1318	230
237	1323-1325	108	261	1327	-
238	1317-1319	-	262	1315	136
239	1329-1333	220	263	1334-1336	-
240	1324	-	264	1335-1337	106
241	1331-1337	234	265	1336	20
242	1337	-	266	1320-1321	-
243	1345	-	267	1329	-
244	1338	298	268	1329	-
245	1329	-	269	1329-1340	210
246	1326	276	270	1330-1332	-
247	1328	-	271	1326	60
248	1329	-	272	1334-1335	262
249	1326	416	273	1287-1288	-
250	1329	-	274	1301	-
251	1333	340	275	1327	-
252	1328	-	276	1329	32
253	1311	-	277	1317	-
254	1316	90	278	1328	100
255	1304	-	279	1316	226
256	1314	-	280	1329	-
257	1325	-	281	1332	6
258	1324	-	282	1314	68
259	1311-1312	90	283	1339-1340	-

(Akgündüz, 1992: 169)

4. ADİYAMAN TARİHİ

4.1. Adıyaman'ın Coğrafi Durumu

Adıyaman ili 37° 25' ile 38° 11' kuzey enlemi, 37° ve 39° doğu boylamı arasında yer alır. Adıyaman ilinin kuzeyinde Malatya ili (Pütürge, Yeşilyurt ve Doğanşehir ilçesi), batıda Kahramanmaraş ili (Merkez ile Pazarcık ilçesi), güneybatıda Gaziantep (Araban ilçesi), güneydoğuda Şanlıurfa ili (Siverek, Hilvan, Bozova ve Halfeti ilçeleri), doğuda ise Diyarbakır ili (Çermik ile Çüngüş ilçesi) bulunmaktadır. Merkez ilçe dahil 9 ilçesi ile 406 köyü vardır. İlçeleri Merkez, Besni, Çelikhan, Gerger, Gölbaşı, Kâhta, Samsat, Sincik ve Tut ilçeleridir. Adıyaman ilinin yüzölçümü 7 614 km², göller ile 7.871 km² olup, rakımı 669 m.dir (www.adiyamanli.org/tr, 11.06.2005).

4.2. Adıyaman Adının Kaynağı

Adıyaman isminin menşei hakkında çeşitli rivayetler vardır.

Birinci rivayete göre; Perre şehrinde cereyan ettiği belirtilen bir olaya bağlanmaktadır. Farrin yada Perre olarak bilinen şehirde puta tapan bir babanın yedi oğlu, babalarında evde olmadığı bir gün bütün putları imha ederek Allah'ın (Hz. İsa'nın söylediği gibi) bir olduğunu kabul ve ilan ederler. Putperest baba durumu öğrenince yedi oğlunu da öldürür. Babaları tarafından öldürülen yedi kardeşin hatırasına Farrin'de (Perra=Pirin) bir manastır yaptırılır. Bu olaydan ötürü de şehre Yedi Yaman adı verilir. Yedi Yaman zamanla Adıyaman şekline dönüşür.

İkinci rivayete göre; Adıyaman şehrinin ortasında yaptırılan Mansur'un kalesi olarak bilinen kaleye halk, Hısn-ı Mansur ismini vermiştir. Hısn-ı Mansur isminin menşei hakkında iki ayrı rivayet mevcuttur. Kaynaklarda VII. Yüzyılda buraya gelen Emevi komutanlarından Kays kabilesine mensup Mansur ibni Ca'vene'ye izafetle bu ismin verildiği rivayet edilmekte ise de (Evliya Çelebi, 1986: 134; *Ana Britannica*, 2004: 98) başka bir rivayete göre bu isim Abbasi Halifesi Ebu Cafer El-Mansur'un adından gelmektedir. Zamanla halk arasında telâffuz şeklinin de değişmesiyle "Hüsnü Mansur" olarak bu şehrin ismi değiştirilmiş olmaktadır.

Üçüncü rivayete göre; Adıyaman şehrini doğu, batı ve güney yönlerinde derin vadiler çevirmiştir. Bu vadilerin yamaçları zengin meyve ağaçları ile kaplı olduğu gibi, şehrin çevresinin de meyve ağaçlarıyla kaplanmış olmasından dolayı güzel vadi anlamında olan "Vadi-i Leman" (Güzel vadi) kelimesinin söylenişi zamanla değişmiş ve halk arasında "Adıyaman" şekline dönüşmüştür. Ancak, Hısn-ı Mansur yani Hüsnü Mansur ismi 1926'ya kadar resmî ad olarak kalmıştır. 1926 yılından itibaren Bakanlar Kurulu kararları ile şehrin ismi tekrar Adıyaman olarak değiştirilmiştir (www.adiyamanli.org/tr, 11.06.2005).

4.3. Tarih Öncesi Çağlarda Adıyaman

Adıyaman, tarihin bilinen en eski yerleşim yerlerinden biridir. Adıyaman il sınırları içinde bulunan Pirin, Zey, Haydaran, Palanlı ve Gümüşkaya'da yapılan kazılarda tarih öncesi medeniyetlere ait kalıntılar bulunmuştur (Halaçoğlu, 1988: 377; *Yurt Ans.*, 1981: 191). Yöredeki arkeolojik kazılarda bulunan Paleolitik (40.000) ve Neolitik dönemlere ait çakmak taşından yapılmış el baltaları, delici ve kazıcılar, obsidiyenden yapılmış ok uçları, pişmiş toprak parçaları; Kalkolitik

döneme ait pişmiş topraklardan yapılmış kaplar ve objeler, Erken Tunç çağına ait madeni eserler; Demir çağına ve Helenistik döneme ait taş ve pişmiş topraktan eserler, Roma dönemine ait kandiller, çeşitli kaplar, heykeller ve taş eserler, Bizans dönemine ait küp ve diğer seramik çeşitleri; Abbasiler dönemine ait altın ziynet eşyaları, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait sırlı seramikler, vazolar, cam eserler; mühürler, yüzük ve bilezikler, insan ve hayvan figürleri gibi daha birçok arkeolojik eserler, Adıyaman ve çevresinin tarihî zenginliklerini ortaya koymaktadır (www.adiyamanli.org/tr, 11.06.2005).

4.4. Adıyaman'da Hakimiyet Kurmuş Uygarlıklar ve Devletler

4.4.1. İslâm Hakimiyeti'ne Kadar

Boğazköy yazıtlarından anlaşıldığına göre Adıyaman, Kral I.Telepinus döneminde Hitit Uygarlığının egemenliğine girmiş ve M.Ö.1650-1340 yılları arasında bu durum devam etmiştir.

M.Ö.1340 yıllarından itibaren bölgeye Hurriler egemen olmuşlardır. Bazılarına göre Nemrut Dağı'ndaki mağaralar Hurriler'den kalmaz. Bu iddialarına dayanak olarak da yazıtlarda "Khurri" olarak geçen adın "mağara" anlamına geldiğini göstermektedirler. Hurri egemenliğine, Dicle ve Fırat arasında bir devlet kuran Mitanniler son vermişlerdir. Mitanni adına Kerkük yazıtlarında ve Mısır belgelerinde rastlanmaktadır.

Anadolu'da kurulmuş olan en eski uygarlıklardan birisi olan Hititlerin yıkılmasıyla Hititlere bağlı olarak hüküm süren Mitanniler'in hakim oldukları topraklarda da yeni devletler ortaya çıkmıştır. Nitekim Adıyaman bölgesinde de Kummuh Krallığı kurulmuştur (M.Ö.1000). Kummuh Krallığı döneminde bölgede bakır işçiliğinin oldukça geliştiği –Urartu Kralına savaş tazminatı olarak 2000 bakır kalkan ve 1533 bakır leğen verilmesinden- anlaşılmaktadır (*Yurt Ans.*, 1981: 191)

Asurlular II.Sargon döneminde Kummuh Krallığı'na son vererek kendi hakimiyetlerini kurdular (M.Ö.708). II.Sargon bölgeyi ele geçirdikten sonra yerli halkın büyük çoğunluğunu Güney Mezopotamya'ya sürdü. M.Ö.605 yılında Asurlular'ı yenen Babilliler Adıyaman'ı da egemenlikleri altına aldılar.

Adıyaman'daki Babil egemenliğine son veren (M.Ö.553) İran Hükümdarı Büyük Keyhüsrev daha önce topraklarından sürülmüş olanların eski yerlerine dönmelerine müsaade etmiştir. Persler yöreyi Satrap'lar (valiler) aracılığı ile yönetmişler ve Adıyaman'da önemli kültürel izler bırakmışlardır (adiyamanli.org/tr, 11.06.2005; *Yurt Ans.*, 1981: 192).

M.Ö.333 yılında Büyük İskender'in Pers Hükümdarı III.Darius'u yenmesiyle Doğu Anadolu'daki Pers toprakları Büyük İskender İmparatorluğu'na katıldı ve bu hakimiyet M.Ö.323 yılına kadar sürdü.

Büyük İskender'in ölümünden sonra generallerinden biri olan Makedonyalı I.Selevkos Babil Satraplığını ele geçirerek Adıyaman Bölgesini de içine alan Selökid Krallığını kurdu (M.Ö.305). Gerek o gerekse ondan sonra gelen krallar Büyük İskender'in siyasetini devam ettirerek hakim oldukları topraklarda Hellenizm'i yaygınlaştırmaya çalışmışlardır.

Romalıların M.Ö.69'da Selökid Krallığı'nı ortadan kaldırmalarıyla bölgeye Kommagene Krallığı hakim olmuştur (M.Ö.69-M.S.72) (*Yurt Ans.*, 1981: 192). Kommagene Kralları çevrelerinde bulunan devletlerle iyi ilişkiler kurmuşlar hatta

bu doğrultuda siyasî amaçlı evlenmeler yaparak bağımsızlıklarını korumuşlardır (*Yurt Ans.*, 1981: 194). Kommagene Krallığı döneminden kalma en meşhur eser Nemrut Dağı'nın 2150m. yükseklikteki zirvesinde bulunan tapınaksal mezar anıdır. Yeryüzünün en değerli kültür varlıklarından biri olarak kabul edilen ve çevresi 1987 yılında UNESCO tarafından "İnsanlığın Kültür Mirası" listesine alınan bu anıt 1988 yılında da Türk Hükümeti tarafından Milli Park ilan edilmiştir.

MS.72'de Kommagene Krallığı'nın bağımsızlığına son veren Romalılar bölgeye hakim olmuşlar ve Adıyaman'ı Roma İmparatorluğunun Syria (Suriye) Eyaletine 6. Lejyon olarak bağlanmışlardır (www.adiyamanli.org/tr, 11.06.2005; *Ana Britannica*, 2004: 98). Bu dönemde Samsat büyük bir askerî garnizon halini almıştır. Hatta Romalıların askerî amaçlarla yaptıkları ve Adıyaman Bölgesini boydan boya geçen yolun güzergahındaki bazı köprüler günümüze kadar gelmiştir.

Kavimler Göçü'nün de etkisiyle M.S.395'te Roma İmparatorluğu'nun Doğu ve Batı Roma diye ikiye ayrılmasından sonra Adıyaman Bölgesi Doğu Roma İmparatorluğu'nda kalmıştır (*Yurt Ans.*, 1981: 196).

4.4.2. Arap-İslâm Hakimiyeti Dönemi

Bizans'ın 636'da İslâm ordularına Yermuk Savaşı'nda yenilmesiyle beraber sınır bölgelerindeki hakimiyeti zayıflamış ve 643 yılından itibaren bölgeye İslâm akınları başlamıştır. İslâm hakimiyetinin bölgede tam olarak tesisi Emevi Halifesi Muaviye döneminde Besni, Samsat ve Adıyaman'ın ele geçirilmesiyle gerçekleşmiştir (670) (Halaçoğlu, 1988: 377). Emeviler bölgede bir yandan Bizans ile uğraşırken diğer yandan da Abbasilerin iktidarı ele geçirme çabalarıyla mücadele ediyordu. Nitekim 750 yılında Emevi iktidarına son veren Abbasiler, bir süre sonra da Adıyaman bölgesini –buranın idarecisi ve bir rivayete göre ismini veren- Mansur ibni Cavena'yı öldürerek Abbasi hakimiyetine katmışlardır (758) (Darkot, 1997: 455).

Abbasi Halifesi Harun Reşid şehri yeniden imar ettirmiş ve kaleye muhafızlar yerleştirerek bir sınır kalesi haline getirmiştir (*A/Y*, 1967: 50). Bölge, İslâm ülkesini Doğu Roma İmparatorluğu topraklarından ayıran askerî sınır bölgelerinin yani avasım kentlerinin dış kısmını oluşturan ve şugûr adı verilen kaleler arasında (Maraş, Malatya ve Sümeysat ile beraber) yer almıştır (Darkot, 1997: 455; Sevim, 1993: 35).

Abbasi egemenliğinin IX.yy.dan itibaren zayıflamaya başlamasıyla beraber Suriye bölgesinde etkili olmaya başlayan Hamdaniler, Adıyaman bölgesini egemenlikleri altına aldılar. Ancak 958 yılında Bizanslılar, Hamdani hükümdarı Seyfüddevle'yi yenilgiye uğratarak bölgeye yeniden hakim oldular ve ele geçirdikleri yerlere Ermenileri yerleştirdiler (Halaçoğlu, 1988: 377).

4.4.3. Türk-İslâm Hakimiyeti Dönemi

4.4.3.1. Osmanlılara Kadar

Adıyaman Türk-İslâm orduları tarafından ilk kez Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan'ın Anadolu'nun fethiyle görevlendirdiği komutanlarından biri olan Gümüştekin tarafından hakimiyet altına alınmıştır (1066) (Halaçoğlu, 1988: 377; Sevim, 1993: 63). Daha sonra bölge I.Haçlı Seferi esnasında kurulan ilk Haçlı Kontluğu olan Urfa Haçlı Kontluğu'nun (10 Mart 1098) idarecisi Baudouin de Boulogne tarafından ele geçirilmiştir (Sevim, 1993: 17; Demirkent, 1989: 168).

Urfa Haçlı Kontluğunun 1144 yılında İmadeddin Zengi tarafından ortadan kaldırılmasından sonra bölge Artuklular, Eyyubiler ve Selçuklular arasında el değiştirmiştir. Artuklular ve Eyyubiler döneminde Hısn-ı Mansur bir siyasî sürgün ve hapis yeri olarak da kullanılmıştır. Zira Hısn-ı Mansur kalesi Emevi halifelerinden Mervan bin Mehmed el-Cadi tarafından tamir ettirilmiş küçük ama gayet çetin bir kaledir. Bundan dolayı Mısır halifeleri sürgün edecekleri kimseleri buraya sürüp hapsetmişlerdir (Evliya Çelebi, 1986: 134). Nitekim Artuklular döneminde de Diyarbakır-Mardin Emiri Kutbeddin Sokman II., kardeşi Nasireddin Mahmud'u memleketinin sınırında bulunan Hısn-ı Mansur'a sürmüştür (Turan, 1980: 176).

Selçuklular döneminde 1240-1241 yıllarında ortaya çıkan ve Anadolu'nun büyük bir bölümünü etkileyen ve dinsel içerikli bir isyan olan Baba İshak isyanı ilk olarak Hısn-ı Mansur, Kâhta ve Samsat'ta başlamış ve buradan diğer bölgelere yayılmıştır. İsyân Anadolu Selçukluları tarafından –Hristiyan askerlerle de desteklenmiş olan- büyük bir orduyla güçlkle bastırılabilmiştir (*Yurt Ans.*, 1981: 198; *Ana Britannica*, 2004: 98)

1243 Köseadağ Savaşı Sonucu Anadolu Selçukluları'nın dağılma sürecine girmesiyle beraber Anadolu'da Moğol etkisi görülmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda Adıyaman bölgesi de 1250'lerde Moğol egemenliğine girmiştir ki bölge meşhur Moğol katliamından payına düşeni almıştır. Bu dönemde Adıyaman ve civarı hem Moğollar hem de Moğollar'a karşı olan ve İzzeddin Keykavus tarafında yer alan Türkmenler tarafından istila edilmiştir. Bunlar sadece Hısn-ı Mansur'un (Adıyaman) bir köyünden 45000 koyun ve 7000 sığır almışlardır ki bu durum yörenin nasıl bir tahribata maruz kaldığını göstermesi açısından dikkate şayan bir örnektir (Turan, 1980: 230).

Moğol istilasını durdurabilen tek güç olan Memlûklar Ayn-ı Calut Savaşında yaptıklarını Elbistan'da da tekrarlayarak Moğolları yenilgiye uğratmışlar (1277) ve Adıyaman bölgesinin de Moğol zulmünden kurtulmasına vesile olmuşlardır.

1337 yılında Zeyneddin Karaca Bey tarafından Memlûklu himayesinde Maraş ve Elbistan merkezli olmak üzere kurulan ve yaklaşık iki asır hüküm süren Dulkadiroğulları (Yinanç, 1994: 553; Merçil, 1993: 291; Uzunçarşılı, 1988b: 167) bölgeyi hakimiyetleri altına almışlardır. 1398'de Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bayezid Adıyaman Bölgesini kısa süreli de olsa ele geçirmiş ise de (*Yurt Ans.*, 1981: 198; Halaçoğlu, 1988: 377) Timur ile yaptığı Ankara Savaşı'nı kaybetmesiyle beraber Anadolu'da üstünlüğü ele geçiren Timur, Elbistan, Besni, Adıyaman ve Kâhta'yı aldığı gibi buralardaki Türkmen beylerini de sürgüne göndermiştir. Timur'un Anadolu'dan çekilmesinden sonra buralara tekrar Dulkadiroğulları'nın hakim olduğunu görmekteyiz (*Yurt Ans.*, 1981: 198).

4.4.3.2. Osmanlı Hakimiyeti Dönemi

Dulkadiroğulları, Memlûkler ile Osmanlılar arasında bir tampon bölge olmaları hasebiyle iki devletle de iyi geçinerek varlıklarını devam ettirmeye çalışmışlar hatta bu iyi ilişkileri güçlendirmek için evlilikler dahi tesis etmişlerdir. Ancak Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Seferi esnasında Dulkadiroğlu beyi Alaüddeve'nin Yavuz'un yardım talebini reddetmesi, hatta Osmanlı ordusunun zahire kollarını arkadan vurması beyliğin sonunu getirmiştir. Yavuz Sultan Selim'in 1515 Turnadağ Savaşı'yla Dulkadiroğlu Beyliğini ortadan kaldırmasıyla

beyliğin toprakları –haliyle Adıyaman bölgesi de- Osmanlı egemenliğine girmiştir (Uzunçarşılı, 1995: 271; DGBİT, 1992: 303).

Adıyaman, bu tarihten itibaren bir sınır şehri olmaktan çıktığı için kalesi de zamanla harap olmuş ve geri kalmıştır. 1838’de şehri ziyaret eden Moltke; Adıyaman’ın, uzaktan manzarası çok güzel, heybetli ve büyük bir şehir gibi görüldüğünü ama içine girildiğinde ıssız, moloz yığınları ve harap evlerle dolu bir durum arz ettiğini belirtmektedir (Darkot, 1997: 455).

Adıyaman’ın bu duruma gelmesinde sınır şehri olmaktan çıkıp stratejik önemini kaybetmesinin yanında Osmanlı’nın uyguladığı iskân politikasının zamanla bozulması, vergi toplama sisteminin halka ağır yükler getirmesi, devletin içine düştüğü ağır ekonomik buhranlar vb. nedenler de etkili olmuştur.

Şöyle ki: Osmanlı Devleti kurulduğu ilk andan itibaren fethettiği yerlere çeşitli nedenlerle¹ bir iskân politikası uygulamıştır. Ancak iskân politikası uygulanırken gönüllü olarak göç etmek istemeyenler devlet zoruyla göçe tabi tutuluyorlardı ki bu durum merkezi otoritenin zayıflamaya başlamasıyla beraber eşkiyalık faaliyetlerinin artmasına neden olmuştur.

Nitekim Osmanlı Devleti’nin Kuzey Suriye, Rakka, Urfa, Antep ve Toroslar arasındaki bölgeye uyguladığı iskân siyasetinden Adıyaman bölgesi oldukça olumsuz etkilenmiştir. Osmanlılar Suriye bölgesinde Fadl, Mevali gibi bazı aşiretleri bölgedeki diğer aşiretlere karşı desteklemişlerdir. Ancak bölgedeki Aneze ve Sammar gibi aşiretlerin Osmanlılar tarafından desteklenen bu aşiretlere karşı üstünlük kurmaları ve onları yerlerinden uzaklaştırmaları ayrıca bazı Kürt aşiretlerin Adıyaman bölgesinin güneyine gelip yerleşerek buradaki halkı rahatsız etmeleri halkın göç etmesine neden olmuştur.

Diğer taraftan göçe tabi tutulan bu aşiretler gerek yerli toplulukların saldırıları gerekse de kısıtlılar vb. nedenlerle bulundukları yerden memnun olmayarak başka yerlere göçmek istiyorlardı ve bu talepleri engellenince de eşkiyalık faaliyetine başlıyorlardı (Yurt Ans., 1981: 199). Mesela 1677’de Besni kazasının Sığraz köyüne yerleştirilen Rişvanzâde İbrahim buraya yerleşmek istemediği için idaresindeki 800 kişi ile beraber Hısn-ı Mansur (Adıyaman) kasabası ve köylerine zorla yerleşmişlerdir. Ahalinin durumlarının kötülüğünü merkeze şikayeti üzerine 1686 Mayıs’ında Rişvanlılar’ın Sığraz’a döndürülmeleri hususunda Müfettiş Paşa’ya ve Hısn-ı Mansur kadısına emir verilmiştir (Orhonlu, 1987: 37; Yurt Ans., 1981: 200).

Burada şu hususu da belirtmekte fayda vardır: Osmanlı Devletinde yenilgiyle sonuçlanan savaşların çoğalması ve ülkede ekonomik buhranların görülmeye başlamasıyla beraber olağanüstü vergiler alınmaya başlanmıştır. Ancak bu tür vergilerin toplanması esnasında gerek idarecilerin keyfi tutumları gerekse de vergi memurlarının halktan zorla para sıdırmak istemeleri isyanlara neden olmuştur. Bu konuya birkaç çarpıcı örnek olarak şunları gösterebiliriz: Hısn-ı Mansur kazasındaki Rişvan aşiretinden 1685 yılından beri 3 yıldır mutad olarak alınan vergilerden başka ve üstelik deftere aykırı olarak yılda iki bin yedişer kuruş aylık, zamime namiyle yüz elli bin koyun alınmış, ayrıca her bir yüz koyundan almış buçuk kuruştan harcırah, bu da yetmezmiş gibi her yüz davardan dalya(!)

¹ Fethedilen yerlerin Türk-İslamlaşması, konar-göçerlerin yerleşik hayata geçirilerek hem üretime katkıda bulunmalarının hem de onlardan vergi toplanmasının sağlanması, ayrıca her an devlete sorun çıkarabilecek aşiretlerin kontrol altına alınması vb. nedenler.

namiyle bir veya iki koyunları has voyvodası tarafından alınmıştır. Öte yandan bazen oymak kethüdaları da idareciler (ehl-i örf) ile beraber kendilerine tabi olan reayanın rüsûmlarını almışlardır. İşte bu durum zayıf gelirli oymakların yerlerini terk etmelerine ve hatta çok zorlanınca eşkıyalık faaliyetlerine başlamalarına neden olmuştur (Orhonlu, 1987: 41).

Devlet tarafından zorla iskâna tabi tutulan bu tür aşiretlerin konar-göçerlik özlemiyle başka yerlere göç etmek istekleri de engellenmiştir. Mesela 26 Mart 1691 tarihli bir hüküm ile Rakka bölgesine ve Colab nehri çevresine yerleştirilen bazı oymakların (Tatalu, Acurlu, Çepni, Çecelü vd.) iskân edildikleri yerlerden kaçmak istemeleri halinde Anadolu'ya geçiş noktaları olan Besni, Hısn-ı Mansur, Göynük kazaları ve diğer yerlerin ahalilerine, onları Elbistan ve Malatya sahralarına bırakmamaları hakkında hükümler gönderilmiştir (Orhonlu, 1987: 58; *Yurt Ans.*, 1981: 199).

Bütün bu bilgilerin Adıyaman bölgesini ilgilendiren tarafı şudur: Alınan bütün tedbirlere rağmen bu aşiretler –hangi nedenle olursa olsun- eşkıyalık yapmışlar ve halkın kaçmasına ve bölgenin ekonomik açıdan yoksullaşmasına neden olmuşlardır.

İşte bu durumdan Adıyaman bölgesi de oldukça olumsuz etkilenmiştir. Mesela; 1688-1689 yıllarında Türkmen oymaklarından Bozkoyunlu, Bozkoyunlu Murtaza, Herikli, Pir Budakoğlu, Dimlekli, Hardallı, Beğmişlü, Karaşeyhlü, Araplu Musa, Kızıl Ahmed ve diğerleri Beydilli ile beraber Hısn-ı Mansur kasabasında ekili yerleri, köyleri tahrip ettikleri gibi yüzlerce insanı da katletmişlerdir (Orhonlu, 1987: 43). İşin ilginç tarafı bu eşkıyalığı yapan aşiretlerin büyük bir bölümü devlet tarafından Adıyaman ve civarındaki dağ, nehir ve önemli kavşak noktalarını korumaları için derbentçi olarak görevlendirilen aşiretlerden müteşekkil olmalarıdır. Belgeler bu dönemde Adıyaman bölgesinde büyük bir kıtlık olduğunu belirtmektedir (*Yurt Ans.*, 1981: 200).

4.5. Milli Mücadele Döneminde Adıyaman

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı sonunda İtilaf Devletleri ile imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşmasının 7. maddesi doğrultusunda² Anadolu'nun birçok bölgesi düşman işgaline maruz kalmıştı (Karal, 1996: 560-561). Düşman işgaline uğramayan çok az bir bölge vardı ki bu yerlerden birisi de Adıyaman'dı.

Ancak Adıyaman düşman işgaline uğrayan çevre illere insan gücü olarak yardım etmiştir. Mesela Antep'te kurulan Heyet-i Merkeziye Yıldırım Taburu ve Şimşek Taburuna Besni ve Kâhta'dan giden gençler katılmıştır.

Milli Mücadele'nin başında Adıyaman Bölgesinde geçen en önemli olay Ali Galip olayıdır. Sivas Kongresi esnasında Kayserili Feyzioğlu ailesinden Ali Galip adlı kişi Mustafa Kemal Paşa'yı tutuklamak istemiş bu amacını gerçekleştirirken de Kâhta'da bulunan Rışvan aşiretinin reisi Hacı Bedir Ağa'dan destek bulmuş ve böylece Kâhta Sivas Kongresine karşı yapılan hazırlıklara sahne olmuştur. Ancak yöredeki askerî birliklerin Mustafa Kemal Paşa'nın yanında yer

² Bilindiği üzere 7. madde “İşgal kuvvetleri güvenliklerini tehlikede gördükleri yerlere asker çıkarabilirler” hükmünü içeriyordu. Bu hüküm aslında işgal kuvvetlerinin Osmanlı topraklarını kendi aralarında yaptıkları antlaşmalarla paylaşma düşüncelerini gerçekleştirmeleri için bir bahaneydi.

almasıyla teşebbüs sonuçsuz kalmış ve Ali Galip Kâhta üzerinden kaçmak zorunda kalmıştır (*Yurt Ans.*, 1981: 201).

4.6. Adıyaman'ın İdarî Tarihçesi

Adıyaman Osmanlı idarî teşkilatında Besni'nin bir nahiyesi iken 1519'dan itibaren Gerger, Kâhta ve Besni ile birlikte Maraş eyaletine bağlı bir sancak haline getirildi (Halaçoğlu, 1988: 377). 1531 yılından itibaren Elbistan Sancağı'na, öbür kazalar da Malatya sancağına bağlandı (*Yurt Ans.*, 1981: 198). 1563'te Maraş'a bağlanan Adıyaman, muhtemelen 19.yy.a kadar bu durumda kaldı. Tanzimat'tan sonraki idarî düzenlemelerde 1841'de kaza (Halaçoğlu, 1988: 378), 1849'da Diyarbekir Vilayetine bağlı bir sancak durumuna getirilerek Besni, Kâhta ve Siverek kaza olarak bağlandı. 1859'da Malatya'nın sancak olmasıyla beraber Adıyaman tekrar kaza yapılarak Malatya Sancağı'na bağlandı (*Yurt Ans.*, 1981: 198). Daha sonra 1883'te Ma'müretülaziz (Elâzığ) vilayetine bağlanarak Cumhuriyete kadar bu statüsünü devam ettirdi (Halaçoğlu, 1988: 378). Nitekim çalışmamız olan 260 NHMŞS.'nin 186 ve 202 numaralı belgerinde de bu durum "Ma'müretü'l-azîz vilâyet-i celîlesinin Malatya sancağına tâbi' Hısn-ı Mansûr kazâsı" diye belirtilmektedir.

Cumhuriyetin ilanından sonra 1923'ten 1954'e kadar Malatya'nın ilçesi olarak kalan Adıyaman 22 Haziran 1954'te 6418 sayılı yasa uyarınca Besni³, Gerger ve Kâhta ilçeleriyle on altı nahiyeden oluşan bir il durumuna getirildi. Daha sonra Çelikhan⁴, 1958'de Gölbaşı, 1960'ta da Samsat ilçe yapılarak Adıyaman'a dahil edildi (Halaçoğlu, 1988: 378).

4.7. Adıyaman'ın Nüfusu

1517 sayımına göre, mahalle ayrımı olmayan Adıyaman'da, Müslüman 187 hane ve 60 bekar erkek, Ermeni 70 hane, 9 dul ve 10 bekar erkek vardı (*Yurt Ans.*, 1981: 201).

1519'da yapılan ilk tahrirde 1000 dolayında Müslim, 400 civarında gayrimüslim nüfus vardı. 85 köy ve 6 mahallenin adının geçtiği bu tahrirden anlaşıldığına göre Adıyaman'ın toplam nüfusu 400'ü gayrimüslim olmak üzere 6400'dü.

1530 yılında yapılan bir başka tahrirde ise Adıyaman'da bulunan vakıfların kayda geçirildiğini görüyoruz (Halaçoğlu, 1988: 378). Nitekim bunlardan birisi olan Şeyh Abdurrahman Erzincani Mescidi ve Zaviyesi'nden çalışmamız olan 260 NHMŞS.'nin 202 numaralı belgesinde de bahsedilmektedir.

Adıyaman'da Elbistan'a bağlı bulunduğu 1540 sayımında Müslüman 669 hane ve 155 bekar erkek ile Ermeni 61 hane ve 18 bekar erkek tespit edilmiştir. Ayrıca bu sayımda şehirde 3 cami, 3 mecit, 133 dükkân (126'sı mülk, 7'si vakıf), 1 hamam, 2 kervansaray bulunduğu kayıtlarda mevcuttur (*Yurt Ans.*, 1981: 201)

1563'te yapılan tahrirde ise 8 müslim, 1 gayrimüslim mahalle, 126 köy, merkezde 844 müslim, 104 gayrimüslim, bütün kazada ise 5097 müslim, 25 gayrimüslim vergi nüfusu vardır (Yinanç ve Elibüyük, 1988: XXXVII).

³ Besni 1926-1933 yılları arası Malatya'dan ayrılarak Gaziantep'e bağlanmış, 1933'ten sonra tekrar Malatya'ya bağlanmıştır (*Yurt Ans.*, 1981: 201)

⁴ Adıyaman'ın il yapıldığı 6418 sayılı yasayla Çelikhan da ilçe yapılmıştır.

17.yy.da bölgeye gelen Evliya Çelebi eserinde Hısn-ı Mansur'un 70'den fazla köyünde Türkmenler'in oturduğunu belirtmektedir (Evliya Çelebi, 1986: 134).

1871'de Akçadağ, Kürne, Kürnecik, Hekimhan, Ayvalıdere ve Hasan Çelebi nahiyelerinden oluşan Hısn-ı Mansur kazasının 317 köyü, 24.318 müslim, 932 gayrimüslim erkek nüfusu vardı. Bu nüfus 1883-1884'te azalmış ve 16.155 müslim, 1.355 gayrimüslim erkek nüfus kalmıştır (Halaçoğlu, 1988: 378).

Burada dikkatimizi çeken husus 1871'den 1883-1884'e kadar olan 12-13 senelik bir dönemde müslüman nüfusun artmak bir tarafa yaklaşık 8.000 erkek kadar azalması, bunun tam aksine gayrimüslim erkek nüfusun da 400'den fazla artmasıdır. Bu da bize Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ardı arkası kesilmeyen savaşlarda müslüman nüfusun vatanın selameti için canını ortaya koyduğunu, gayrimüslim nüfusun ise savaşlara katılmadığı için bir kayıp vermediğini ve yaşadıkları yerde ekonomiyi ele geçirdiklerini gösteren çarpıcı bir örnektir.

1894'te Adıyaman'ın nüfusu 32.804 müslüman, 2.367 gayrimüslim olmak üzere toplam 35.171'dir (Halaçoğlu, 1988: 378). V. Cuinet'ye göre ise bütün kazanın nüfusu 42.000 olup hırityanların oranı azdır (2900 Ermeni) (Darkot, 1997: 455).

Adıyaman'ın nüfusu Türk Milleti'nin varoluş mücadelesi olan Kurtuluş Savaşı'nın da etkisiyle oldukça azalmıştır. Nitekim Cumhuriyet'in ilk nüfus sayımı olan 1927 sayımında nüfus 9.000'i bile bulmamaktadır. Ancak daha sonra hızlı bir nüfus artış sürecine giren Adıyaman'da nüfus 1935'te 10.000'i, 1955'te 14.000'i, 1960'ta 15.000'i, 1970'te 30.000'i, 1980'de 50.000'i, 1985'te 70.000'i (Halaçoğlu, 1988: 378), 1990'da 100.000'i, 1997'de 210.000'i, 2000'de ise 338.000'i geçmiştir (www.adıyaman.gov.tr, 11.06.2005).

5. 260 NHMŞS.'nin 123-204.SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU

Numero

126

Hısn-ı Mansûr'un Kaloz karyesi sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden zâtî Kâvî nâhiyesinin Kömür karyesi ahâlisinden 'Ömer ibni Molla Yusuf ve Hamo ibni Nebu ta'rîf ü şer'îleriyle mu'arrefe iş bu bâisü'l-küttâb Elif binti İrsilân kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde Eski Saray mahallesi ahalisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan Mahyo ibni Hebân muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb merkûm Mahyo üç yüz elli kuruş mihr-i müeccel ile zevce-i dâhilem iken bundan iki sene akdem meyânemizde münâferet ve 'adem-i hüsn ü mu'âşeret vâki' olmağla meblağ-ı mezkûr mihr-i müeccelemler ile mihr-i mu'accelemler menbağı iki yüz kuruş ve dört yüz kuruş kıymetlû bir çift altun küpe ve on beş kuruş kıymetlû bir zincir ve dört 'aded gâziye ve yirmi kuruş kıymetlû bir gümüş ay mukâbilinde beni talak-ı vâhide ile hal' itdi ve müddet-i mezkûreden berû dahî nefsimi merkûm Mahyo'ya teslim itmemiş olduğumdan merkûm Mahyo'dan mübâne olmamla beynimizin tefrikini taleb iderim didikde ol dahî cevabında müdde'îye-i mezbûre ol mikdâr mihr-i müeccel ile zevce-i medhûl bahası olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb fakat hal' müdde'asını külliyyen inkâr idecek müdde'îye-i mezbûreden minvâl-i muharrer müdde'asını ne ile isbat ideceği soruldukda evvelâ bâ varaka-i mestûre her birleri mensûb oldukları Kaloz karyesi muhtarı 'Ömer ibni 'Abdullah ve a'zası 'Osman ibni 'Abdurrahman nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû karye-i mezkûre ahalisinden 'Ömer ibni Molla Yusuf ve Kaka 'Abdurrahman ibni 'Abdullah'dan 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü's-şehâde oldukları ihbâr olunan karye-i mezkûre ahalisinden Albi Hasan Mesti Beri? Ve Hüseyin ibni Bekir nâm kimesneler meclis-i şer' de hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka bundan iki sene akdem bizim karyede iş bu hazır bi'l-meclis Mahyo ile zevcesi iş bu hâzire bi'l-meclis Elif meyânelerinde münâza'a vâki' olarak merkûm Mahyo mezbûre Elif'den eşyalarını götürmesini istedi ise de mezbûre Elif dahî bırakmadı beni tatlîk it öylece git dimesi üzerine merkûm Mahyo dahî söyledi ki bu eşyaları gönder ki ben de senden geçeyim mezbûre Elif dahî bir çift altun küpe ve dört 'aded gâziye ve bir gümüş ây ve üç yüz elli kuruş mihr-i müeccel ve iki yüz kuruş mihr-i mü'accelden mütebâkî akçesinden geçdi merkûm Mahyo dahî eşya-yı mezkûre ile mihr-i müeccel ve mü'accel mukâbilinde kendüsünde vech-i meşrûh üzere talak-ı vâhide ile hal' itdiğine şâhidiz şehâdet dahî iderüz deyû her birleri ber nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde müdde'î-i merkûm Mahyo'dan şâhidân-ı merkûmân haklarında ne diyeceği soruldukda şâhidân-ı merkûmân mezbûrenin akrabaları olduğunu ve bundan cend gün akdem er karındaşı mezbûreyi götürmek üzere bana teklif itdiğinden merkûmânın şehâdetlerini kabul itmeyeceğini dermeyânla mudâfa'a itmiş ise de müdde'î-i 'aleyhe merkûm Mahyo'nun minvâl-i muharrer def'î şer'an mesmu' ve iltifata şâyân olmamakla şâhidân-ı merkûmânın şehâdetleriyle müdde'îye-i mezbûre Elif müdde'î-i 'aleyhe merkûm Mahyo'dan vech-i şer'î üzere bâniyen mutallaka olduğu şer'an sâbit ve subûtuna hükm-ü şer'î lâhik olduğu tescîl ve huzûr-u 'âlfîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehr-i Zi'l-ka'de-i ş-şerîf liseneti ahadi ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (23 Zi'l-ka'de 1321/10 Şubat 1904)

Numero

127

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer mahallesi sâkinlerinden iken vefât iden teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Molla Mehmed bin Hacı Emin ibni 'Abdullah'ın verâseti zevcesi Fatıma binti İbiş Ağa ile vâlidesi Ümmi binti Serti Karik 'Osman ve sulbü kebîr oğulları Fahrî Hafız ve Salih ve Emin ve sulbi sağır oğlu Ahmed ve sulbiye-i kebîre kızı Emine nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağırûn-u merkûmûndan ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden merkûmân Fahrî Hafız ve Salih ve Emin nâm kimesneler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde Yeni Pınar mahallesi ahalisinden ve vereseden mezbûrûndan mezbûre Ümmi nâm hâtunun bidâyeten ve temyîzen ve istinâfen muhâkeme ve murâfa'aya ve ikâme-i beyne ve redd-i şuhûda ve tahlîf ve istihlâfa ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine rü'yet-i ba hüccet-i şer'ie mensûb vekîl-i müseccel-i şer'isi yine teb'a-i devlet-i müşârû'n-ileyhâdan Nakıbzâde Mahmud Efendi muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb iş bu hâzır bi'l-meclis 'Ata Efendi'nin?ve min cedde-i sahilhamız mezbûre Ümmi oğlu müteveffî pederimiz Molla Mehmed'in emvâl-ı menkûle ve gayr-ı menkûle kâffe-i emvâlinden hissesine isabet idecek hisse-i arsiyesini bize hitâben size bağışladım bir hakkım yokdur deyû bize hîbe eylemiş ise de tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan hisse almak arzusunda bulunduğundan suâl olub mezbûrenin tereke-i müteveffâ-yı merkûme müdâhalede bulunulmasını taleb ideruz deyû da'vâ eylediklerinde ğıbbe'l-vesâyâ vekîl-i merkûm 'Ata Efendi dahî cevabında hîbe da'vâsında mal-ı mevhub ibaret ise tashîh-i da'vâ için tereke-i mezkûru müfredât vechle beyân ve her birinin kıymetinden ibaret ise itdiklerinde sonra müdâfa'a eyleyeceğini söyledikde müdde'ıyyûn-u merkûmun dahî cevaplarında tereke defteri mucîbi terekeden bize hîbe eyledi deyû ifade-i evveliyelerini te'yîd etmeleriyle vekîl-i merkûm 'Ata Efendi dahî cevabında iş bu iddia itdikleri hîbe da'vâsı kendinden ibaret olub yedinde bulunmak ve ma'lûmu'l-mikdâr olmak ve emlâk-ı husûsun tahliye-i tâmmesinden sonra teslim ve tesellüm ve kabz olunmak şer'i şerîf ahkâmından olmağla iş bu hîbe da'vâsının sıhhati olsa bile vârislerden biri mevcut olmadığı ve iş bu hîbe da'vâsı sani'adan? ibaret olduğu ve hatta iş bu târih-i zabttan tahminen çend gün mukaddem medresede kendime mahsus hücremde müvekkilemin kendi hissesine mukâbil onbeş 'aded lira-yı 'Osmâni ile vekâlet ücretim olan üç 'aded lira-yı 'Osmâni deruhde iderek müdde'ıyyûn-u merkûmun sulha tâlib oldukları gibi bundan çend gün akdem Hacı Şeyh Ağa'yı tavassut itdirerek ikinci def'a olarak yirmi iki lira-yı 'Osmâni ile kendiliklerinden sulha tâlib olduklarını ve müdde'ıyyûn-u merkûmûnun istid'âlarında güya ceddeleri mezbûre Ümmi üç bin kuruş süt hakkını taleb itdi deyû ifâdeleri ifâde-i hâzirelerine mugâyir da'vâ-yı müdafâ'a idecek müdde'ıyyûn-u merkûmûndan minvâl-i muharrer vekîl-i müseccel 'Ata Efendi'nin müdâfa'asına karşı ne diyecekleri soruldukda fi'l-hakîka Allah rızası için sadaka nev'inden mezbûreye on beş lira 'Ata Efendi'ye ceddimizden bir şey almamak için üç lira virecek oldukda fakat sulha talib olmadık deyû vekîl-i merkûm 'Ata Efendi'nin müdâfa'asını külliye inkâr itdiklerinde dâfi'i merkûm 'Ata Efendi'den minvâl-i muharrer müdâfa'asını ne ile isbat ideceği soruldukda evvela bâ varaka-i mestûre her birleri mensûb oldukları Musalla mahallesi imamı Mehmed Efendi ibni Hacı Hasib Efendi ve muhtarı Mehmed 'Ali Efendi bin Mamı Yusuf ve Kab Câmî' imamı 'Ata Efendi ibni Emin

Efendi ibni Şükrü bin Bekir Bey nâm kimesnelerden ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde oldukları ihbâr olunan Mehmed Efendizâde Süleyman Efendi ve Hacı Recebzâde Hacı Receb ibni Hacı Şeyh nâm kimesneler meclis-i şer’-i şerîfde hâzırân olub istişhâd olundukda fi’l-hakîka bundan tahminen yirmi gün akdem bizi ‘Ata Efendi’nin hüccesine çağırıldılar iş bu hâzırûn Fahrı Hafız ve Salih ve Emin ‘Ata Efendi’nin müvekkile-yi ciddeleri Ümmi’ye on beş lira ve ‘Ata Efendi’ye iki lira virmek üzere sulha tâlib olduklarını biliyoruz şâhidiz şehâdet dahî ideriz deyû her biri ber nehc-i şer’i müttefikü’l-lafz olmağla edâ-yı şehâdet eylediklerine tarafeynin zabt-ı fetvâya lede’l-havâle müdde’iyyûn-u merkûmûnun asl-ı hîbe da’vâlarını bi’l-beyne isbât itsele bile vekîl-i merkûm ‘Ata Efendi müdde’iyyûn-u merkûmûnun sulha tâlib olduklarını isbât itmesi hîbe da’vâlarını iptal ideceği gibi kable’l-kısme hîbe da’vâları şer’an sahîh ve meshûh olmayacağını zeyl-i zabıtnâmede muharrer Müftü Hasan Rüşdü Efendi’nin cevabından anlaşılmış olmağla müdde’iyyûn-u merkûmûnun ber vech-i muharrer hîbe da’vâları şer’an gayr-ı meshûh ve gayrı sahîh olduğuna ba’d-e’l-hüküm mûcibince tereke-i müteveffâ-yı merkûm Molla Mehmed’in taksîm ve beyne’l-verese tevzi’ine ve müdde’iye-i ‘aleyhâ müvekkile mezbûre Emine’nin ‘alâ farizetullah hisse-i vasiyesinin bi’t-taksîm ve’l-ifrâz mezbûreye teslim ve müdde’iyyûn-u merkûmûn Fahrı Hafız ve Sâlih ve Emin nâm kimesnelere taraf-ı şer’i şerîften tenbîh olunduğu tescîl ve i’lâm olundu tahrîren fi’l-yevmi’r-râbî ve’l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziye’s-sânî liseneti ahadi ve ‘ışrîn ve selâse mie ve elf (24 Cemâziye’s-sânî 1321/16 Eylül 1903)

Numero

128

Bi’l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için taraf-ı şer’i şerîften me’zûnen ta’yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer’iye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Vartana karyesi sâkinlerinden müteveffî Mehmed Bekir’in hânesinde ‘akd itdiği meclis-i şer’i şerîf ü enverde karye-i mezkûre ahâlisinden Hüseyin bin Mehmed ve Hüseyin bin Ebû Zer nâm kimesneler meclis-i mâ’kûd u mezkûrde bi tav’ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta’bîr ü ‘ani’l-merâm idüb müteveffâ-yı merkûmun zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fâtıma binti Mustafa bin Anışu ve ‘Aîşe Hân binti Ebû Zer bin Küçük ‘Ömer ile sulb-i kebîr oğulları Hüso ve Bekir ve Yusuf ve sulbiye-i sağîre kızı Zeyneb nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede’ş-şer’ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîre-i mezbûrenin pederi müteveffa-yı mekûman mevrûs emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûrlarına müteveffa-yı merkûm tarafından bir vasî ta’yîn olunmadığından ber vech-i muharrer sağîre-i mezbûrenin emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûruna taraf-ı şer’i şerîften vâlidisi mezbûre ‘Aîşe Hân vasî nasb ve ta’yîn olunması murâdımızdır didiklerinde lede’t-tahkîk ve’t-tetkîk zeyl-i zabıtnâmede muharrerü’l-esâmî ve’l-ihâm merkum Hüseyin bin Mehmed ve Hüseyin bin Ebû Zer nâm kimesnelerin ber vech-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsu’l-emre mutâbık olmağın me’zûn mûmâ ileyh Hidayet Efendi sağîre-i mezbûrenin ber minvâl-i muharrer emvâlini hıfz ve tesviye-i umûrlarına emânetle ma’rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedire sağîre-i mezbûrenin vâlidisi mezbûre ‘Aîşe Hânı vasî nasb ve ta’yîn ol dahî vesâyet-i mezkûreyi ber vech-i muharrer kabûl eylediğini ‘alâ vukû’uhâ inhâ ve takrîr itmeğın ğıbbe’t-tasdîk mâ hüve’l-vâkî bi’t-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi

yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrer liseneti ahadi ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (29 Şevval 1321/17 Ocak 1904)

Numero

129

Hısn-ı Mansûr'un Musalla mahallesi imamı Mehmed Efendi ve ibni Hacı Hasib Efendi ve muhtarı Hacı Yusuf bin nâm kimesneler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde Fâtıma bin 'Ali Keri muvâcehesinde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tām ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mahallemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mehmed ibni 'Ali Keri'nin verâseti zevcesi Meryem ile sulb-ü kebîr oğlu Hasan ve sağîr oğulları 'Ali ve Mehmed nâm kimesnelere münhasıra olub ve ba'dehû kable'l-kısme merkûm Mehmed dahî vefât idüb verâseti vâlidesi mezbûre Meryem ile li ebeveyn er karındâşları merkûm 'Ali ve Hasan nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra merkûm 'Ali'nin pederinden mevrûs ve sarf hissesine isâbet itdiği Vartana tarîkine vâkî' tarafları şarken Kazmalızâde Molla İsmail ve ğarben Hoca ve şimâlen Hamal Masdak ve cenûben Haylem ve Hüseyin bağlarıyla mahdûd bir çok çiftlik kerum bağ ile emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûruna müteveffâ-yı merkûm tarafından bir vasî ta'yîn olunmadığından iş bu hazire bi'l-mecâlis sağîr-i merkûm 'Ali'nin halası emânetle mâ'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir Fâtıma nâm mezbûrenin taraf-ı şer'i şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk merkûmân Mehmed ve 'Alii Efendilerin minvâli muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsu'l-emre mutâbık olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn-ü meâb Efendi Hazretleri mezbûre Fâtıma'yı sağîr-i merkûm 'Ali'nin mezkûr emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûruna bir vasî nasb ve ta'yîn itdikde ol dahî vesâyeti mezkûreyi kabûl merasimini kemâ hüve hakka ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi's-sâmin 'aşara min şehr-i Zi'l-ka'de-i's-şerîfe liseneti ahadi ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (18 Zi'l-ka'de 1321/5 Şubat 1904)

Numero

130

Ma'rûz u dâ'îleridir ki

min hicret-i nebeviye 'alâ sâhibuhâ efzalü's-salâti ve'l-kemalü't-tahiyyenin iş bu bin üç yüz yirmi bir senesi şehr-i Ramazânü'l-mübârek ğurresi Hısn-ı Mansur kazâsı mahkeme-i şer'iyesinde yevm-i Cum'adan mazbût ve müseccel olub şehr-i mezkûrun Selhi 'ad olunan lede'l-hesâb şehr-i Zi'l-hicce-i Şerîfe Perşembe fî onuncu günü olub binaen 'aleyh zâlik 'ıyd-ı sa'îd....-.....-şehr-i şerîf ü mezkûrun onuncu yarınki Cumartesi günü i'lâm-ı keyfiyet olmak üzere hûzûr u 'âlfîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi't-tâsi' min şehr-i Zi'l-hicce-i's-şerîf liseneti ahadi ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (9 Zi'l-hicce 1321/26 Şubat 1904)

Numero

131

Hısn-ı Mansûr kasabasının Yeni Pınar mahallesi ahalisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden 'inde's-şer'ü'l-enver ma'rûf olan Hacı Rıdvan bin Nemder Ağa kazâ-i mezkûr mahkeme-i bidâyet evvelisinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf ü

enverde bi tav'ihî ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb verâseti bana mahsûr olub bundan ğayrısı vâris-i âhiri olmayan müteveffâ pederim Nemder Ağadan müntakıl ve bana mevrûs Bitlis vilâyet-i celîlesinin nefs-ü Bitlisde Tâşi mahallesinde vâki' şarken Şir Ağa garben İsmail bağçaları cenûben hâne arsasını ve şimâlen gümüş caddesiyle meşhûr ve ma'rûf ve mahdûd iki dönüm sulu bağça ile şarken Halil Efendi garben Ahmed hâneleri cenûben çay şimâlen bağça ile meşhûr ve mahdûd hâne arsası ve on 'aded lirayı 'Osmâni mukâbilinde vilâyeti müşârün ileyhânın merkezi olan mâru'z-zikr Bitlis mahallâtından mahalle-i mezkûre ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n ileyhâdan amcazâdelerim Yusuf ibni Mûsâ ve İshak bin Halil Efendi nâmlarına münâsafa-i? Bâten ferâğ ve me'mûru huzûrunda takrîr ve mu'âmale-i ferâğiyesini icrâ itmek ve bu bâbda lâzım gelen evrâk-ı resmiyesini ahz ve kabz ve bağça ve hâne arsiyesinin bedel-i mezkûrları olan on lirayı Osmâni kendülerinden ahz ve kabz ve husûs-u mezkûrun mütevakıf olduğu umûrun küllisine suver-i şer'îye ve kânûniye dâiresinde son dereceye kadar îfâ ve icrâyâ tarafımdan ğâib 'ani'l-meclis ve Bitlis vilâyeti celîlesi mahallâtından Zeydan mahallesi ahâlisinden ve ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan Hersanınzâde Sa'deddin Ağa bin Şa'ban Ağa-kabûlüne mevkûfen vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îye ile vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim didikde ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi's-sâmin 'aşara min şehri Zi'l-hicce-i's-şerîf liseneti ahadi ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (18 Zi'l-hicce 1321/6 Mart 1904)

Numero

132

Hısn-ı Mansûr'un Bilbeyân karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mülazım Hasan Ağa bin Mahmud'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hayriye Hânım binti 'Abdullah ile sulb-i kebîr oğulları 'Ulvi ve Mustafa ve sulb-i sağîr oğlu Hamid nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî yirimi dört sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden üç sehm zevce-i mezbûre Hayriye Hanıma ve yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehm dahî evlâd-ı merkûmun 'Ulvi ve Mustafa ve Hamide isâbet itdiği lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun kebîr oğlu ve sağîr-i merkûmun taraf-ı şer'î şerîften mensûb vasîsi merkûm 'Ulvinin taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtû beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâmin 'aşara Cemaziye'l-âhir liseneti ahadi ve 'aşara ve selâse mie ve elf (18 Cemaziyel ahir 1321/10Eylül 1903)

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l hudûd dört göz odayı müştemil bir bâb Kokânî menzilhane 'Osmâni kıymeti

1000

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l hudûd on çiftlik kerum bağ-ı 'Osmâni kıymeti

3000

<u>esb re'si'aded</u>	<u>ester re'si'aded</u>	<u>inek re'si'aded</u>	<u>keçi'aded</u>
1	2000 3	1000 1	3 150
<u>merkeb re'si'aded</u>	<u>oğlak'aded</u>	<u>merkeb sıpası'aded</u>	
300 2	750 50	50 1	
<u>tüfenk'aded</u>	<u>tabak kat'aded</u>	<u>perde'aded</u>	
200 2	50 4	100 2	

<u>hurç 'aded</u>	<u>gem ve yular</u>	<u>ip batman 'aded</u>	<u>'aba 'aded</u>
250 5	20	400 20	20 1

<u>kilim 'aded</u>	<u>tulum peyniri 'aded</u>	<u>yağ batman 'aded</u>
310 3	150 3	200 10

<u>mahsere kazanı 'aded</u>	<u>çorba leğeni 'aded</u>	<u>teş 'aded</u>
150 1	20 1	150 2

<u>çamaşır kazanı 'aded</u>	<u>yemek kazanı 'aded</u>	<u>küçük sitil 'aded</u>
100 1	80 4	10 1

<u>lenger 'aded</u>	<u>tas 'aded</u>	<u>ibrik 'aded</u>	<u>küçük leğen 'aded</u>
30 3	20 4	20 1	200 1

<u>keser 'aded</u>	<u>maşa ve keçe</u>	<u>kahve tavaşı 'aded</u>
5 1	5	10 1

<u>kahve ve dimağı me'a altın</u>	<u>tava 'aded</u>	<u>bakır tuluk ağızlığı</u>
150	10 1	10 1

<u>kazma 'aded</u>	<u>soba 'aded</u>	<u>el leğeni 'aded</u>	<u>katık tabağı 'aded</u>
250 1	30 1	20 1	20 10

<u>ğalbur 'aded</u>	<u>sârâd 'aded</u>	<u>buğday kile</u>
5 2	10 2	400 4

Milkonun oğlu Selo zimmetinde muhassıl alacak kuruş
220

Bu dahî Selihân oğlu Mamo zimmetinde muhassıl alacak kuruş
920

Kûf oğlu 'Ulvi ve Selo ve Mustafa zimmetlerinde muhassıl alacak kuruş
1350

karye-i mezkûre ahâlisinden Hacı Keru zimmetinde muhassıl alacak kuruş
220

bu dahî karye-i mezkûre ahâlisinden Oso ve Mehmed zimmetlerinde muhassıl alacak kuruş
750

Börklizâde Mustafa zimmetinde muhassıl alacak kuruş
300

yekûnu't-_____tereke
22900

<u>resmi kismet</u>	<u>vesâyet ve kassâm-ı pul</u>	<u>vesâyet</u>	<u>kaydiye</u>
50	32	30	36

harac-ı husûsa
150

minhüme'l _____ ihrâcât
20 820

sahhü'l-bâkî _____
20 22079

zevce-i <u>mezbûre Hayriye Hanım</u> hissesi	ibni merkûm 'Ulvi hissesi
1 2759	34 6439

ibni merkûm <u>Mustafa</u> hissesi	ibni sağır-i merkûm <u>Hamid</u> hissesi
34 6439	34 6439

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûm Mülâzım Hasan Ağa'nın emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz saġîr-i merkûm Hamid'in hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız altı bin dört yüz otuz dokuz kuruş otuz dört paralık emvâl ve eşyasını 'aynen ve bedelen vasîsi ve büyük birâderi merkûm 'Ulviye li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

133

Bu numaralı belge yoktur

Numero

134

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Musalla mahallesinde vâki' 'Abdurrahman Ağazâde Şeyh Mehmed Ağanın hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre ahalisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden hazîne vekîli ve li ecli'd-da'vâ müteveffâ Bozol oğlu Bekir'in saġîre kızı Hân'ın taraf-ı şer'î şerîften mensûb vasîsi Hacı Ebu Zer Efendi bin Terzi Mustafa meclis-i mâ'kûd u mezkûrde Düderi karyesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n ileyhâdan İbrahim bin Türk oğlu 'Ali Ağa karye-i mezkûreden müteveffâ-yı merkûm Bekir'in zevce-i menkûhe-i metrûkeleri zâtları mûmâ ileyh Şeyh Ağa ve Yusuf Ağa bin Şeyh Mehmed Ağa ta'rîf ü şer'îleriyle ma'rifetân Hânım binti 'Abdurrahman bin Ağa bin Mustafa Ağa ve Zeyneb binti Simon bin Seydi muvâcehelerinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb 17 Safer sene 318 târihiyle müverrih Sa'deddin Efendizâde Nûri ve Ahmed Efendiler mihirleriyle mahvûr ve kâimakamlıktan muhavvel bir kıt'a istid'â ile karye-i mezkûre sâkinlerinden olup bundan akdem vefât iden medyûn mîr-i merkûm Bekir'in emvâl-i metrûkesi henüz tahrîr edilmedi deyû vukû' bulan ihbârları üzerine mahkeme-i şer'îye kâtibi mûma ileyh Hidayet Efendi ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr olunan bin kuruş kıymetlû yedi öküz ve yüz elli kuruş kıymetlû üç re's inek ve yüz elli kuruş kıymetlû bir re's inek ve yüz elli kuruş kıymetlû bir yaşında iki re's düve ve iki yüz kuruş kıymetlû on üç re's keçi ve çebiş ve elli kuruş kıymetlû iki kat yatak ve yirmi kuruş kıymetlû dört 'adet 'atik çuval ve yirmi kuruş kıymetlû bir tüfenk ve bir kılınç ve on kuruş kıymetlû bir hamam sitili ve on kuruş kıymetlû iki çorba leġeni ve beş kuruş kıymetlû bir lenger ve üç yüz kuruş kıymetlû on kile şa'r ve kırk kuruş kıymetlû bir kile nohut ve dört yüz elli kuruş kıymetlû dokuz kile hinta ve doksan kuruş kıymetlû yine üç kile şa'r ve altı yüz kuruş kıymetlû Hüsnü zimmetinde olan çift düve cem'an üç bin üç yüz kırk kuruşluk eşyaya merkûm İbrahim ve yüz kuruş kıymetlû üç kat yatak ve yirmi kuruş kıymetlû bir kilim ve beş kuruş kıymetlû bir 'âdi seccâde ve yirmi beş kuruş kıymetlû beş 'aded 'atik çuval ve otuz kuruş kıymetlû bir 'atik küçük çamaşır kazanı ve yirmi kuruş kıymetlû bir 'aded kırk teşt ve on kuruş kıymetlû bir çorba kazanı ve on kuruş kıymetlû bir 'aded hamam sitili ve on kuruş kıymetlû bir hamur leġeni ve yirmi kuruş kıymetlû sekiz 'aded hamam sitili ve on beş kuruş kıymetlû 'altı 'aded lenger ve on kuruş kıymetlû dört 'aded tas ve on beş kuruş kıymetlû bir 'atik güġüm ve beş kuruş kıymetlû bir 'atik ibrik ve beş kuruş kıymetlû bir 'atik el leġeni ki cem'an üç yüz kuruşluk eşyaya mezbûre Hânım ve

onbeş kuruş kıymetlû bir ‘aded şilte ve beş kuruş kıymetlû bir ‘aded şilte ve beş kuruş kıymetlû bir ‘aded hurç ve beş kuruş kıymetlû bir ‘aded Tokat sitili ve üç kuruş kıymetlû bir ‘aded tas ve on kuruş kıymetlû bir yemek kazanı ve altı kuruş kıymetlû bir ‘aded beşik ortası ki cem‘an kırk dokuz kuruşluk eşyaya mezbûre Zeyneb’e ve ahzû‘l-yed oldukları ki karye-i mezkûre hey‘et-i ihtiyâriye tarafından tasdîk olunmuş ise de eşya-yı mezkûr müteveffâ-yı merkûmun malı olduğu tahakkuk itdiği sûretde taraf-ı şer‘den bi‘l-müzâyede esmân-ı hâsilemize hazîne-i celîleye teslim edilmesini ve müteveffâ-yı merkûmun malı olduğu hey‘et-i mezkûre tasdikten ve merkûmun İbrahim ve Zeyneb ve Hânım nâm kimesnelerin ikrârlariyle sâbit olan sekiz yüz kuruş kıymetlû altı göz oda ve ahuru müstemil bir bab hâne ve kırk kuruş kıymetlû bir re’s öküz ve yirmi kuruş kıymetlû bir ‘aded keçi ve kırk kuruş kıymetlû iki kat yatak beş kuruş kıymetlû bir çorba leğeni ve beş kuruş kıymetlû bir küçük kazan ve on kuruş kıymetlû bir hamam sitili ve altı kuruş kıymetlû iki ‘aded tas ve on kuruş kıymetlû bir ‘aded şilte ve on kuruş kıymetlû üç çuval ki cem‘an dokuz yüz kırk altı kuruşluk eşyanın dahî bilâ te‘hîr furuhtıyla esmânın mal sandığına teslimini hazîne-i celîle nâmına bi‘l-esnâf ve sağıre-i mezbûreye virilmesini talep iderim didikde ğıbbe‘t-tasdîk müdde‘iyyûn-u ‘aleyhimâ merkûmun İbrahim ve Hânım ve Zeyneb dahî cevaplarında yedi seneden beru dünürü vefât iden babalık ve zevcemiz müteveffâ-yı merkûm Bozol oğlu Bekir’in i‘şâr-ı kefâletinden dolayı medyûn bulunduğu cihetle kendi kesb-i yedimizden muhassıl ve ekserisi zevceye müte‘allik emvâl-i menkûlemiz şer‘i şerîf ve hazîne-i celîle tarafından eshâb-ı a‘râzın ihbârâtı üzerine fuzûlen sebt-i defter idilmiş halbuki müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesi olmuş olsa idi ‘ale‘l-usûl vefât tarihinde sebt-i defter idilmek lâzimedenden idi mezkûr menkûlelere ise.....?vâzı‘u‘l-yed olması eşyâ-yı mezkûrenin kendi malımız olduğunu tasdîk itdiği gibi hey‘et-i mezkûre tarafından.....?-...-tefrîk ve tasdîk idilmekle müsebbit ve müteveffâ-yı merkûmun emvâl-i metrûkesi olup olmadığını muhberân-ı merkûmânın...?-ber nehc-i şer‘î tebeyyün itdirilmesini ve müteveffâ-yı merkûm nâmına hey‘et-i mezkûrenin tasdîk itdikleri emvâlinin dahî müteveffâ-yı merkûmun ol zaman ma‘îşet ve idaresine terk idilmiş ise de onun dahî îcâb-ı şer‘înin icrâsıyla müteveffâ-yı Bekir’in hânesine mükâbil furuhtu veyahut sağıre-i mezbûrenin infâkına terk idilmesini talep ideruz deyû müdafa‘a itdiklerinde....?-ber vech-i meşrûh ifadeleri fetvâya lede‘l-havâle zeylen yazılan cevâb-ı bâ cevâb üzerine hazîne-i celîle vekili Ebu Zer Efendiden minvâl-i muharrer müdde‘asını ne ile isbât ideceği soruldukda ber vech-i muharrer müdde‘asını isbâtıdan izhâr idüb tâlib-i tahlîf olmağla müdde‘i ‘Ali‘ye merkûm İbrahim ve müdde‘iyyân-ı ‘aleyhimâ mezbûretân Hânım ve Zeyneb bi‘l- muvâcehe ba‘de‘t-ta‘rîf.....?-me‘zûn mûma ileyh tarafından ba‘de‘t-tahlîf ber nehc-i şer‘i mübeyyen itmeleriyle mûcibince müteveffâ-yı merkûm Bekir’in malı olduğunu sahip oldukları hâne ve eşyanın bi‘l-müzâyede el‘âline furuht ve esmân-ı hâsilesinin borcuna mahsûb olmak üzere mal sandığına teslimine ve müdde‘iyyûn-u ‘aleyhâm merkûmun İbrahim ve Hânım ve Zeyneb’in nâmlarına olan eşya hakkında dahî mûma ileyh dahî mûma ileyh Hâce Ebu Zer Efendi müdde‘iyyûn-u ‘aleyhâm merkûmun İbrahim ve Hânım ve Zeyneb’in bilâ beyne mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi‘l-iltimâs teslim olundu tahrîren fi‘l yevmi‘l-‘âşir min şehr-i Saferü‘l-hayr liseneti ahadi ve ‘ısrîn ve selâse mie ve elf (10 Safer 1321/8 Mayıs 1903)

Numero

135

Meclis-i şer'î tahkîkinden sonra bi'l-iltimâs husûs-u âti'l-beyânın mahallinde ketb ve zabt için me'zûnen irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi me'an gönderilen emnâ-yı şer'le Hısn-ı Mansûr kazası mahallâtından Musalla mahallesinde vâki' Ayi Seydi'nin hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf mahalle-i mezkûre sakinlerinden iken üç yüz on dokuz sene-i hicriyesinde vefât iden Sofi Hüseyin ibni Mumcu Hacı bin 'Abdullah'ın sulb-ü sahih oğlu ve el hâlet-i hâzihi on beş yaşında ve cüssesinin bülûğa tahammülü olup ve bülüğünü mukır ve mu'arref ve ber vech-i âti rüşdünü iddi'a iden mahalle-i mezbûre ahalisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Muhyiddin ve li ebeveyn kız karındaşı zât-ı mahalle-i mezkûre ahalisinden ve yine teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan 'Osmaninzâde Şeyho ve Topal....-?zâde Şeyho nâm kimesneler ta'rîf ü şer'îleriyle mu'arrefe on sekiz yaşında ve cüssesinin bülûğa tahammülü olup bülüğünü....-? ve mu'arrefe ber vech-i âti rüşdünü iddi'a iden Fatma nâm bîkr-i bâliğa meclis-i mâ'kûd u mezkûrde ve yine teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan ve mahalle-i mezkûre ahâlisinden hâl-i sağîrlerinde bâ hüccet-i şer'îye vasî muhtarları olmağla mâl-ı mevrûslarına vâzi'ü'l-yed bulunan Bereket zâde Kasım Ağa bin Bereket Ağa muvâcehesinde mahalle-i mezkûre imamı Mehmed Efendi ibn-i Hacı Hasib Efendi ve muhtarı 'Ali Efendi bin Hacı Yusuf Ağa hâzır oldukları halde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb halen bizi 'âkil bülûğumuza rüşdümüz manzûm olup umûrumuzu bi'n-nefs görmeğe muktedir ve i'ânet-i vasîden müstağnî olduğumuz meclis-i mâ'kûd-u mezbûrde müşâhede olunan üç yüz on sekiz sene-i hicriyesinin zi'lka'desi üçüncü günü târihiyle müverrih ve nâib iş bu Mehmed Remzi Efendi imzâsiyle muhızır ve mihiyle mahvur bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mûcibesini ve cüssemizin bülûğa tahammülü olduğu taht-ı hükm olmasıyle müsebbit olmağla pederimiz müteveffâyı merkûm Sofi Hacı Hasan'dan mevrûs ber mûcib-i defter kısm-ı şer'î ve hariç ez-defter kısm-ı şer'iyede mahfûz muhâsebe defteri mûcibi malı ve hâsılatı ve vâridatımızla üç yüz on sekiz ve üç yüz on dokuz senelerinde taraf-ı şer'den cibâyet olunan çift-i hâsılatımızın ve....- iş bu hâzır bi'l-meclis Kasım Ağa'dan ahz ve istifâ olunub bizlere teslimini talep ve da'vâ ideriz didiklerinde müdde'i-i 'aleyh vasi-i merkûm Kâsım Ağa dahî cevâbında müdde'iyân-ı merkûmân Muhyiddin ve Fâtıma'nın minvâl-i müdde'aları olan ber mûcib-i kısm-ı şer'î ve defter-i muhâsebe emlâk ve eşya ve nukût ve îcârât ve sâire ile şer'iyeden cibâyet olunan çift-i hâsılatlarına bi hâkimü'l-vesâye vâzi'ü'l-yed olduğu tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin sehm-i rüşd müdde'alarını külliyyen inkâr idecek müdde'iyân-ı merkûmândan minvâl-i muharrer rüşd müdde'alarını ne ile isbât ideceğini soruldukda evvelen bâ varaka-i mestûre her birleri mensûb oldukları Musalla mahallesi imamı mûmâ ileyh Mehmet Efendi ve muhtarı 'Ali Efendi ve Kab Câmi' mahallesi imamı 'Atâ Efendi bin Emin Efendi ve muhtarı Şükrü bin Bekir bin nâm kimesnelerden sırren ve bâ'dehû Musalla mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan 'attâr Mustafa ibni Cankaralı Mehmed ve Eski Saray mahallesi ahâlisinden Mustafa bin Behisnili Şeyh Efendi nâm kimesnelerden 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlûş-şehâde ihbâr olunan Musalla mahallesi ahâlisinden Bereketzâde Hasan Ağa bin Bereket Ağa ile mu'arrefân-ı merkûmân 'Osmaninzâde Şeyho ve Topal Sa'do'nun oğlu Şeyho ve Kab Câmi' mahallesi ahâlisinden İbrahim bin

Duran ibn-i Dellâl Veli nâm kimesneler meclis-i şer'-i hâzırân olub istişhâd olunduklarında iş bu meclis-i şer'î mâ'kûdda hâzırân olan müdde'iyânı mezbûran Muhyiddin on beş ve kız karındaşı on sekiz yaşında olduğu ve her biri âkıl ve bâliğ ve bülüğları rüşdleri munzam ve umûrlarını kendüleri bi'n-nefs görmeğe muktedir olub i'ânet-i vasîden müstağnî olduklarını biliyoruz bu husûsun bu vech üzere şahidiz şehâdet dahî ideriz deyû her birleri mütefikü'l-lafz olmağı ber nehc-i şer'î aday şehâdet-i şer'îye eylediklerini me'zûn mûmâ ileyh 'alâ vukû'uhâ inha ve takrîr itmeğin mûcibince müdde'iyânı merkûmân Muhyittin ve Fatmanın 'âkil ve bâliğ ve bülüğlarına rüşdleri munzam olduğuna ba'de'l-hükm ber vech-i meşrûh pederlerinden mevrûs emvâl ve eşya ve sâirelerine kendülerine mâlen devir ve teslim vasi-i mûmâ ileyh Kasım Ağa'ya tebeyyün olunduğu tescîl ve huzûr-u 'âlîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'lyevmi's-sâdis min şehr-i Zi'l-ka'de-i-ş-şerîf liseneti ahadi ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (6 Zi'l-ka'de 1321/24 Ocak 1904)

Numero

136

Hısn-ı Mansûr'un Musalla mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Sofi Hacı Hasanın sulbi oğlu Muhyiddin ve sulbiye-i sahîh kızı Fâtıma nâm kimesne 'âkil ve bâliğ rüşd olduklarını iş bu sene-i mübâreke ya'ni üç yüz yirmi bir senesi Zilka'dei's-şerîf altıncı günü târihiyle müverrih ve muhzır ve mahtûm bir kıt'a hüccet-i şer'îyenin natık olduğu üzere şuhûdu 'adulle ber nehc-i şer'î isbât itdiklerinden sonra merkûmân Muhyiddin ve Fâtımanın talepleri ile sağîrlerinde dahî mensûbları olan Bereketzâde Kasım Ağa'nın zamanında vesâyetden ya'ni bin üç yüz dokuz senesinin şehr-i Receb on yedisi tarihinden iş bu bin üç yüz yirmi bir senesi Zi'l-hiccesinin gâyesine.....-?yüz kırk dokuz mâh zarfında merkûmân Muhyiddin ve Fâtımanın mallarından bi'l-vesâye bi'l-cümle makbûzât ve merkûmânın müddet-i şer'le bi'l-müvâcehe rû'yet zeyl-i defter olunan muhâsebesidir ki ber vech-i âti beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâdis min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti esmân ve 'işrîn ve selâse mie ve elf min hicret men lehû kemalü'l-ğurre ve'l-mecîd ve's-şerîf (6 Muharrem 1322/24 Mart 1904)

merkûm Muhyiddinin pederinden mevrûs ber mûcib defter kısm-ı hissesi

21794

mezbûrenin Fâtımanın pederinden mevrûs ber mûcib kısm-ı hissesi

19532

müteveffâyı merkûmân terekesinden muharrec senedât-ı mûcib alacak

20

10539

asl-ı mal

51863

merkûm Muhyiddin'in ve Fâtımanın malı saferinde dahî mûmâ ileyh Kasım Ağa'nın müddet-i vesâyetinde fi 5 Mart sene 320 tarihli defter-i muhâsebede müfredâtı beyân olunduğu vech üzere bi'l-umûm çift ve bağ ve bağça ve arâzi hâsılatı ile bi'l-cümle dükkakiye ve hân ve hâne vâridâtundan makbûzan

25857

merkûmân Muhyiddin ve Fâtıma için arâzi bedeline verilen

4607

Bi'l-umûm emlâk ve arâzi virgülerine verilen ber mûcib-i ilmuhaber meblağ

2911

Bi'l-umûm akarât masraf-ı ta'ciriye

439

fi 5 Mart sene 320 tarihli muhâsebe defterinin müfredâtı beyân olunduğu
vech üzere bi'l-umûm mesârif-i mütekarriye

reşîdân-ı merkûmânın vasîleri Kasım Ağa'nın mehâs ve rüşd-ü da'vâ-yı
zeylinde gönderilen kâtip-taşıt için alınan haraç-ı husûsa

150

<u>muhâsebe</u>	<u>haracı</u>
20	222

yekûnu'l- _____ el ihrâcât

11187

sahhü'l-bâkî _____

zuhûr iden fazlanın sahhü'l bakiyesi 10 14670

asıl mâl

51863

10

66533

bâlâda muharrerü'l-esâmi merkûmân Muhyiddin ve Fâtıma'nın pederleri
müteveffâyı merkûm Sofi Hacı Hasanın mevrûs olub ber mûcib-i kısm-ı? Akârât
ve zimem-i nâsda olan senedât-ı vasî muhtarları mûmâ ileyh Kasım Ağa'ya teslim
ve vâzi'u'l-yed olduğunu ber vech-i bâlâ mallarının....-....-zaman idaresinde
bâlâdaki muharrer mesârifâtın bâ'de't-tenzîl on dört bin altı yüz yetmiş kuruş on
paradan ibâret vâridâtı hâsılât kalmış olmağla elli bir bin sekiz yüz altmış üç kuruş
asl-ı mâl ki cem'an altmış bin beş yüz otuz üç kuruş on paradan ibâret olduğu
'inde'l-şer'i'l □eyid zâhir ve mütehakkık olmağın iş bu mahalle şerh verildi.

Numero**137**

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem
vefât iden Kıl Hasan oğlu Hüseyin'in verâseti sulb-i kebîr oğlu 'Osman ve 'Ali
ve sulb-i sağır oğlu Mustafa ve sulbiye-i kebîre kızı Elif nâm kimesnelere
münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağır-i
merkûm Mustafa'nın 'amcası oğlu ve bâ hüccet-i şer'îye vasîsi Kıl Hasan oğlu
Abo nâm kimesne kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î
şerîf-i enverde bi'l-vesâye bi tav'ihî ikrâr-ı tâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb
vasîsi bulunduğum sağır-i merkûmun pederinin ile'l-vefât bi hakkü't-tasarruf
yedinde müstakillen mâl-ı mülkü olan mahalle-i mezkûrede vâkî' bir taraf-ı
tarafeyn 'Ali ve bir tarafı etmekçi Şerif oğlu Hacı ve bir tarafı Süleyman
Efendizâde Hacı ve bir tarafı Hacı Süleyman'ın emmisi hâneleriyle mahdûd bir
bâb hânenin yedi sehmi itibariyle beş sehmi verese-i kibârı furuht ideceğinden
sağır-i merkûmun hissesi olan sehm-i mezkur itibariyle iki sehm ikraz olunan
icarına kimse talib ve rağib olmayacağı gibi ifa olunan bütün bütün müşrif-i
ve harab ve mail-i inhidam olub kıymetine halelkârî ve 'arız olacağı eşkar
bulunduğundan ve hisse-i mezkure satılmadıkça bir menfa'at görülemeyeceği
tehvîn-i ihtiyaç dahi idemeyeceği mukarrer bulunmuş ve hane-i mezkure
meyanındaki mâru'l-'arz iki sehm dahi diğer sehmler ile semen-i misliyle furuht
ve esmanın istirbah olunması sağır-i merkum hakkında ezher cihet enfa' ve evlâ
idüğünden ber vech-i ma'ruz sehm-i mezkurenin furuhtuna kible şer'îden bana

izin verilmesi matlubumdur didikde lede't-tahkîk ve't-tetkîk vasi-i merkumun vech-i meşruh üzere ifadesi zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olduğu mahalle-i mezkure imamı Şeyh Mustafa Efendi ve muhtarı Kara Mehmed ihbarıyla mütehakkık ve mübeyyen olmağın ğıbbe't-tasdîku'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevmi's-sânî 'aşara min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (12 Muharrem 1322/30 Mart 1904)

Numero

138

Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mamo bin Seli Bilo'nun verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Güllü binti ile sulb-ü sağır oğlu Mehmet ve sulbiye-i kebîre kızı Hanım ve sulbiye-i sağıre kızı Fâtıma ve Güllü nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî kırk sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden beş sehm zevce-i mezbûre Güllü'ye ve on dört sehm dahî ibni merkûm Mehmed'e ve yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehm dahî binât-ı mezbûrât Hânım ve Fâtıma ve Güllü'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağıre-i merkûmûnun 'amcaları Ebû Zer'in taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksim olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âti beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâmin 'aşara min şehr-i Zi'l-ka'de-i Şerîf liseneti ahadi ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (18 Zi'l-ka'de 1321/5 Şubat 1904)

<u>düve-'aded</u>	<u>merkeb re'si 'aded</u>	<u>tabak kat 'aded</u>	<u>kilim 'aded</u>
10 1	150 1	150 2	30 1
<u>çuval 'aded</u>	<u>kelle kazanı 'aded</u>	<u>yemek kazanı 'aded</u>	
20 2	2 1	15 1	
<u>hamam sitili 'aded</u>	<u>sahan 'aded</u>	<u>tas 'aded</u>	<u>çift altı</u>
15 1	10 1	1 1	200 50
<u>batman 'aded</u>	<u>top 'aded</u>	<u>kazma 'aded</u>	
70 2	16 1	3 1	
kaküç		<u>Küp 'aded</u>	<u>ğalbur 'aded</u>
<u>1</u>	<u>1</u>	10 1	3 10
3	3		
<u>serâd 'aded</u>	<u>urgan 'aded</u>		
3 1	3 1		
yekûnu't-tereke			
	1045		
resm-i kısmet	vesâyet	<u>kaydiye</u>	vesâyet ve kısım-ı pul
20	30	20	20 2
min hüme'l-ihracât		5	60
sahhü'l-bâkî		35	984
zevce-i mezbûre Güllü Hissesi		<u>ibn-i sağır merkûm Mehmet hissesi</u>	
123		10	344
binti kebîr mezbûre Hanım hissesi		<u>sağıre mezbûre Fâtıma hissesi</u>	
5	172	5	172
binti sağıre-i mezbûre Güllü hissesi			

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini ba'de'l-ahz sağîrûn-u merkûmûnun hisse-i vasiyeleri dahî vasîleri amcaları merkûm Ebû Zer'e li ecli'l hıfz teslim olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi

Numero

139

Hısn-ı Mansûr'un Çiçek karyesi ahalisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden 'inde's-şer'ü'l-enver ma'rûf olan 'Amo bin Abo kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde mürekkeb atîü'z-zıkrde vâzı'u'l-yed olan çolakçı milletinden Bilal bin Hamo muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb üç yüz on sekiz senesinde şafak vaktinde değirmenden gelir iken yolda kazâ-i mezkûrenin Arab mahallesinde zâyi' olub malım ve mülküm olan kır renkli merkebirden mütevellid beş yaşında siyaha meyyal kahve renkli yelesinin üzerinde bir mikdar beyazı olan yüz otuz kuruş kıymetlû bir re's merkebirdim el-yevm merkûm Bilal yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim didikde ğıbbe's-suâl ol dahî cevabında bundan yirmi beş gün akdem ismini bilmediğim bir kimesneden sultan müzâyesinde ta'libine bastinin? Oğlum kefâletiyle yüz yirmi kuruş iştirâ itmiş olmamla merkebi mezkûr mal-ı müştêrâmdır deyû müdâfa'a iderek müdde'i-i merkûm 'Amo'dan minvâl-i muharrer müdde'asını ne ile isbât ideceği soruldukda evvelâ bâ varaka-i mestûre her birleri mensûb oldukları Çiçek karyesi muhtarı Hüseyin ve a'zâsı 'Ömer ve Ebu Zer nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehû Musalla mahallesi ahalisinden Ayı Seydi ve Şeyh Vefas nâm kimesnelerden 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlû's-şehâde iddükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ahâlisinden Fero ibni 'Alo ve Mustafa ibni 'Osman nâm kimesnelerden meclis-i şer'de hâzırân olub istişhâd olunduklarında iş bu hükûmet avlusunda mu'âyene olunan siyaha meyyal kahve renkli beş yaşında bir re's merkebi iş bu hâzır bi'l-meclis 'Amo'nun kır renkli merkebinin soyu olduğunu ve bundan bir buçuk sene akdem ğâib olduğunu biliyoruz şâhidiz şehâdet dahî ideriz deyû her birleri bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'îye iderek ba'de'l-isbât ve't-tahkîk ve'l-hükm ü mûcibiyle merkebi mezkûrdan.....ve müdde'i-i merkûm 'Amo'ya teslimi merkûm Hamo'ya tebeyyün olunduğu müseccel ve huzûr-u 'âlilerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.27 Muharrem 1322/M.14 Nisan 1904)

Numero

140

Hısn-ı Mansûr kazâsı Nefsi kasaba mahallâtından Hoca 'Ömer mahallesi sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Ümmi binti Sert Karik 'Osman nâm Hâtun li ebeveyn oğlu müteveffî Molla Mehmed bin Hacı Emin bin 'Abdullah'ın terekesinden hisse-i arsiyesi taleb ve da'vâ ve istifâsından dolayı bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen muhâkeme ve muhâseme ve ikâme-i şuhûd ve redd-i şuhûda ve tahlîf ve istimlâka ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve 'inde'l-hâce ahz-ı tevkîl ve 'azl-i nasba ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine suver-i

şer'îye ve nizâmiye son dereceye kadar îfâ ve icrâya bâ hüccet-i şer'îye vekîl-i meclis-i şer'î kasaba-i mezkûre mahallâtından Yeni Pınar mahallesi ahâlisinden teb'a-i devlet-i müşârû'n-ileyhâdan 'Ata Efendi bin Mahmud Efendi nâm kimesne

kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'îmizde hisse-i mezbûrenin Hoca 'Ömer mahallesi ahâlisinden müteveffâ-yı merkûm Molla Mehmed'in kâffe-i terekesine bi'l-verâse vazî'u'l-yed bulunan meclis-i şer'de hâzırûn teb'a-i devlet-i müşârû'n-ileyhâdan 'inde's-şer'il-enver ma'rûfûn olan Sâlih ve Emin ve Fahri Hâfız ittibârû'l?-müteveffî Molla Mehmet nâm kimesnelerin muhızrlarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûb müvekkilem mezbûrenin oğlu ibni merkûm Molla Mehmedin kâffe-i metrûkatı nukûd ve kuruş ve 'akâr-ı menkûl olan terekesini merkûmun Salih ve Emin ve Fahri Hâfız müstakilen zabt ve vaz'ı yed olmağla müvekkilem mezbûrenin hissesi merkûm Molla Mehmedin kâffe-i terekesinden bin beş yüz yirmi iki kuruş on üç paraya bâliğ olub bi'l-vekâle hâzırûn-u merkûmûndan taleb iderim deyû da'vâya ta'addi ve ol vechle beynimizde münaza'at-ı kesîre ve muhâsemet-ı şedîde cereyan itmişdi el-hâleti hâzihî merkûmun tavassutiyle beynimiz izlâh ve tanzîm olunub beni da'vâ-yı mezkûremden şerâit-i sıhhat-ı sulh-u hâvî mevânî mezkûreden 'ârî 'ale't-tarîkü't-teharrücü's-şer'î bi'l-vekâle müteveffâ-yı merkûm kâffe-i terekesi nukûd ve kuruş ve 'akar....-?ve beynimizde mâ'lum ve kassâm defterinde muharrer olan zimem-i nâsda alacak kalîl ve kesîr ve sağîr ve celîl bi'l-cümle bi'l-vekâle mezkûreye isâbet iden hisse-i arsiyesi mukâbiliyesinde bin dokuz yüz kuruş üzerine merkûmun 'akd eylediklerinde ben dahî bi'l-vekâle sulh merkûm kabûl ve bedele sulh olan meblağ-ı merkûm bin dokuz yüz kuruş almak için merkûm taraflarından bi tarîku'l-havâleti's-şer'îye meclis-i şer'de hâzır olan 'Attar Nersu ve meclis-i şer'den kable'l- müzâraka bana tamamen ve kâmilten def'ü teslîm eylediğinde ben dahî bi'l-vekâle hâzır-ı mezbûr Nersu'dan bi'l-hükm bi'l-ahz ahz ve kabz eyledim fî bâ'de müvekkile-i mezbûre Mursi oğlu müteveffâ-yı merkûm Molla Mehmed'in vech-i meşrûh üzere....-?ve meçhûl bi'l-cümle ismi mâl itlâk olunur terekesine ve hukûk-u mirâsiye müte'allik 'âmme-i de'âvî ve kâffe-ü'l mütâbât zamanından merkûmun Salih ve Emin ve Fahri Hâfız'ın zişlerini? İbrâ-yı 'âm sahîh-i şer' müstakilen taksîm ile bi'l-vekâle ve'l-vesâye iskât eylediğinde onlar dahî müvekkile-i mezbûreye 'âid olan....-bedel sulh-u merkûm bin dokuz yüz kuruş istirdâd yine ve müvekkile-i mezbûremizi cemi' hukûk-u mirâsiye müte'allik de'âvenden zimmeti bi'l-verâse ber vech-i meşrûh üzere ibrâ ve iskât ve her birimiz âhirin ibrâsını kabul eyledik didiklerine 'inde't-tasdikü's-şer' mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sabi' vel 'işrîn min şehr-i Zi'l-hicce-i's-şerîf liseneti ahadi ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (H..27 Zi'l-hicce 1321/M.15 Mart 1904)

Numero

141

Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray mahallesi sâkinlerinden zâtî mahalle-i mezkûre ahâlisinden teb'a-i devlet-i 'aliyyeden 'Ulvi Mutu oğlu 'Abdülkâdir oğlu 'Ali ta'rif-i şer'îleriyle mu'arrefe Zeyneb binti Mustafa kazâ-i mezkûre mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde mahalle-i mezkûre ahâlisinden teb'a-i devlet-i müşârû'n-ileyhâdan ve mu'arrefân-ı merkûmânın ta'rif-i

şer'îleriyle mu'arrefe olan-? bin Zemheri oğlu Ahmed muvâcehesinde da'vâ ve takrîr -i kelâm ve ta'bîr-i 'anil-merâm idüb iş bu hâzır bi'l-meclis 'Ömer üç yüz kuruş mihr-i müeccel ve yüz kuruş kıymetlû bir kat yatak ve elli kuruş kıymetlû bir 'aded kilim mihr-i mu'accel tesmiyesiyle zevc-i dâhilem olub bundan bir hafta akdem meyânemizde münâferet ve 'adem-i hüsn-ü mu'âşeret vâki' olmağla beni üç def'a benden boş ol diyerek talak-ı selâse ile tatlîk idüb zimmetinde mütekarır ve mâ'kûd-u 'âliye olan zevce-i mezkûr mihr-i müeccel ve mu'accelemin bana edâ ve teslimine tebeyyün olunmak murâdımdır didikde ol dahî cevâbında müdde'îye-i mezbûre ol mikdar mihr-i müeccel ve mu'accel ile zevce-i medhûl bahası olunduğu tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb ancak müdde'îye-i mezbûre bundan altı mâh gün akdem zimmetinde olan mihr-i müeccel ve mu'accel ve nafaka ve 'iddet ve kisve ve baha ve sâiresi mukâbilinde başındaki çarşaf ve dört mecdiyeye râziye olub mezkûr çarşaf ve mecdiyeyi kendüsüne virerek kendüsü dahî mâra'l-'arz her bir şeyden geçtiği gibi benin ferâşımdan hâsıl ve mezbûreden mütevellit iki yaşındaki oğlunun nafaka-i ve kendüsünden geçdi ben dahî kendüsünü talaka-i vâhide ile hal' itdim didikde dâfi'î merkûm 'Ömerden mevsûf muharrer müdâfaa'sını ne ile isbât ideceği soruldukda Eski Sarây mahallesi ahâlisinden Kasap Mehmed Çavuş ve 'Abdülkâdir ve Hasan Mamlı ve Salha İbrahim ve Hüseyin Mamki ve Mama Güllü oğlu Mehmed 'Ali nâm kimesne ile isbât ideceği soruldukda der meyân idecek şâhid ve yine merkûmundan 'Abdülkâdir ve Hasan Mamlı ve Mehmed Çavuş nâm kimesneler meclis-i şer'imizden olub istişhâd olunduklarına dahî el-hakîkat iş bu hâzıra bi'l-mecâlis Zeyneb üç yüz kuruş mihr-i müeccel ve nafaka-i elbise ve sâiresi mukâbilinde dört mecdiyeye razı olarak her bir şeyden geçdi ve çocuğunu merkûm 'Ömere terk itdi ve merkûm 'Ömer dahî kendüsüne vech-i meşrûh üzere geçtiğine şâhiden şehâdet iderüz deyû her birleri ber nehc-i şer'i aday şehâdet şer'ine şehâdet itdiklerinden sonra şuhûd-u merkûmun olan varaka-i mestûre her biri mensûb oldukları Eski Sarây mahallesi imamı Molla Mustafa bin Bozal ve muhtarı Sabun kurnacı nâm kimesnelerden söz ü bende usûl-u mevzu'asına tatbîken Katırcı Uzun 'Ali oğlu Ahmed ve Rüstemoğlu 'Ali nâm kimesnelerden 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü's-şehâde olmağın mûcibince müdde'a-i mezbûre Zeynebin merkûm 'Ömerden vech-i meşrûh üzere muhâla'a olunduğuna hükm olunduğunu tescîl ve huzûr-u âlîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi'l hamis ve'l-'ışrîn min şehr-i Zi'l-hicce liseneti ahadi ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.25 Zi'l-hicce 1321/ M.13 Mart 1904)

Numero

142

Hısn-ı Mansûr'un Mal Pınar karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Halil Bican'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi 'Âişe binti Mamo ile sulb-i kebîr oğlu Mısto ve 'Ulvi ve sulb-i sağır oğlu Hüso ve sulbiye-i sağıre kızı Fâtıma nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub merkûm mezkûreden bir sehm zevce-i mezbûre 'Âişe'ye ve ikişer sehmden cem'an altı sehm dahî olan merkûmun Mısto ve 'Ulvi ve Hüso ve bir sehm dahî binti sağıre mezbûre Fatımaya isabet itdiği lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağırân-ı merkûmânın amcazâdeleri ve vasîleri Vakkas nâm kimesnenin taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i

âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.22 Muharrem 1322/M.9Nisan 1904)

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l hudûd dört göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni kıymeti

2000

koyun re'si

'aded

14

600

öküz me'a düve 'aded

600

4

yatak kat 'aded

220

1

nakışlı çuval 'aded

60

2

çamaşır kazanı 'aded

80

1

Keçi re'si

'aded

1

60

merkeb 'aded

50

1

şilte 'aded

40

1

hurç 'aded

20

1

teşt 'aded

40

1

iki re'y inek nısfı

100

bir re's kısırağın nısfı

200

'âdi çuval 'aded

40

5

keçi 'aded

3

20

çamaşır leğeni 'aded

20

1

çorba leğeni 'aded

10

1

yemek kazanı 'aded

20

1

hamam sitili 'aded

20

1

sahan 'aded

5

1

lenger 'aded

10

1

tas 'aded

5

1

kevgir 'atik 'aded

80

1

perde 'aded

20

1

cercim 'aded

30

1

halı 'aded

100

1

çorba kazanı 'aded

20

1

yekûnu't

tereke

2600

resm-i kısmet

20

vesayet

30

pul varak-ı Osmani

20

23

kaydiye

20

4

harac-ı husûsa

50

minhüme'l-ihracât

117

sahhü'l-bâkî

beyne'l-verese taksîm

2622

zevce-i mezbûre 'Âişe Hissesi

30

327

ibn-i merkûm 'Ulvi hissesi

20

600

ibni merkûm Mestu hissesi

20

600

sağîr-i merkûm Hüso hissesi

20

600

binti sağîre-i mezbûre Fatma hissesi

30

327

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Halil Bican'ın emvâli metrûkesinden zevce-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîrân-ı merkûmânın Hamo ve Fâtımanın hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız dokuz yüz seksen üç kuruş on paralık emvâl ve eşyasını 'aynen

ve bedelen vasîleri Vakkas nâm kimesneye li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

143

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyenin Ermeni milletinden meclis-i ruhânidir Kirkor ve a'zâları Nersis Kirok ve Kirok veledi Mehâs nâm kimesneler mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde millet-i mezkûre ahâlisinden olub veled-i müteveffî demirci Milkon muvâcehesinde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden merkûm demirci Milkonun zevcesi Anna binti Korik ile sulb-i kebîr oğlu Agop ve sulb-i sağîr oğulları Karabinit ve İbrâhim sulbiye-i sağîre kızları Vartu ve İzaperit nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîrûn-u merkûmûnun emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına babaları müteveffâ-yı merkûm Milkon tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunduğundan ber vech-i ma'rûz sağîrûn-u merkûmûnun hıfz ve tesviye-i umûrlarına taraf-ı şer'i şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyeti üstesinden gelmeğe muktedir iş bu hâzır bil meclis sağîrûn-u merkûmûnun er karındaşları merkûm Agopun vasî ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zeyl-i zabıtnâmede muharrerü'l-esâmî ve'l-ahz merkûmudur Kirkor ve Nersis ve Kirok nâm kimesnelerle minvâli muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın hâkimi mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn-ü meâb Efendi ber vech-i meşrûh sağîrûn-u merkûmûnun emvâli ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına er karındaşları merkûm Agobu vasî ve ta'yîn itmeğın ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâdis 'aşara min şehr-i Saferü'l-hayr liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H. 16 Safer 1322/ M. 2 Mayıs 1904)

Numero

144

Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden teb'a-i devlet-i 'aliyyenin Ermeni milletinden demirci Milkon'un verâseti zevcesi Anna binti Kirok ile sulb-i kebîr oğlu Agop ve sulb-i sağîr oğulları Karabinit ve İbrahim ve sulbiye-i sağîre kızları Vartu ve İzapert nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vereseden sağîrûn-u merkûmûnun er karındaşları ve bâ hüccet-i şer'ie vasîleri merkûm Agop kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde bi tav'ihî ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb pederimiz müteveffâ-yı merkûm Milkon'un terekesinden tesviye olunmak üzere Küçükyân Makdis Karabinit Ağanın kazâ-i mezkûr mahkeme-i nizâmiyesinden istihsâl ve hükm-ü kat'iyet halini kesb itmiş olan i'lâm-ı mûcibi bin beş yüz yirmi dokuz kuruş matlûbâtından dolayı pederimiz müteveffâ-yı merkûmun demirci pazarında sâirâtta vâki' mâ'lûmu'l-hudûd ve'l-etraf dükkânı cânib-i icrâdan müzâyedeye

verilüb ...- altına alınmış ise de dükkan-ı mezkûrenin furuhtu bi'l-cümle veresinin icrâsını mûcib olduğu gibi îcârıyla sağîrûn-u merkûmûn infâk ve 'iâşe olunduğundan yine müteveffâ-yı merkûmun Eski Sarây mahallesinde vâki' mâ'lûmu'l-hudûd ve'l-etrâf müşerref harâb ve mâil inhidâm olan bir bâb hânesinin furuhtiyle mezkûr seneviyesini ez her cihet sağîrûn-u merkûmûn haklarında infa' ve evveli olmağla hâne-i mahdûdumuz olan iki bin beş yüz kuruş talebi ve râğibi bulunan millet-i mezkûreden Semo veled-i Serkis bedel-i mezkûr ile furuht ve esmânının deyni mezkûrede edâsına kable'ş-şer'den izin verilmek matlûbumuzdur didikde lede't-tahkîk ve't-tetkîk vasi-i merkûm Agop'un minvâli muharrer ifâdesi zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık ve meblağ-ı mezkûr hâne-i mahdûd-u mezkûrun semen-i misli olduğu zîrde muharrerü'l esâmî ve'l-ihâm ve bir Kirkor ve Nersis veled-i Kirok ve Kirok veled-i Memâsî nâm kimesnelerle ihbârlariyle mütehakkık olmağla hâne-i mahdûd-u mezkûrun bedel-i mezkûr ile merkûm Maho'ya bey' ve furuhtuna izn-i şer'i virilmeğin mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi't-tasi' 'işrîn şehr-i Saferü'l-haram liseneti isnâ ve'l-'işrîn ve selâse mie ve elf (H.29 Safer 1322/M.15 Mayıs 1904)

Numero

145

Hısn-ı Mansûr'un Fahreddin karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden 'Abo bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hami binti Maho ile sulb-i kebîr oğlu 'Abdurrahman sulb-i sağîr oğlu Mehmed sulbiye-i kebîre kızları Fâtıma ve Rahime ve Basi nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden bir sehm zevce-i mezbûre Hami ve ikişer sehmden cem'an dört sehm dahî ibnân-ı merkûmân 'Abdurrahman ve Mehmed'e birer sehmden cem'an üç sehm dahî binât-ı mezbûrât Fâtıma ve Rahime ve Basi nâm kimesnelere isâbet itdiği lede'ş-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun kebîr oğlu 'Abdurrahmanın taleb ve mâ'rifeti şer'le tahrîr ve beyne'l verese taksim olunan tereke-i mürteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtû beyân olunur tahrîren fi'l-yevmi'l 'işrîn min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti isnâ ve'l-'işrîn ve selâse mie ve elf (H.20 Muharrem 1322/M.7 Nisan 1904)

<u>yatak kat</u> 'aded	<u>pul batman</u> 'aded	<u>çuval</u> 'aded
150 3	50 5	40 4
<u>şilte</u> 'aded	<u>kilim</u> 'aded	<u>çamaşır kazanı</u> 'aded
70 2	100 2	70 1
<u>hamur leğeni</u> 'aded	<u>tava</u> 'aded	<u>yemek kazanı</u> 'aded
30 2	10 1	10 1
<u>yorğan</u> 'aded	<u>tuluk</u> 'aded	<u>hurç</u> 'aded
25 1	5 1	10 1
<u>sârâd</u> 'aded	<u>kazma</u> 'aded	<u>ğalbur</u> 'aded
5 2	5 1	5 1
<u>koyun</u> re'si		
3500 70		
yekûnu't-		tereke
	4160	
<u>resm-i kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>pul ve varaka bahası</u>
20	30	10 32
		5 30
		<u>kaydiye</u>

vasî ta'yini zımnında alınan harac-ı husûsa

50

el ihrâcât _____

222

_____ beyne'l verese taksim

3938

zevce-i mezbûre Hami hissesi

10 492

ibni sağır merkûm Mehmed hissesi

20 984

binti kebîre mezbûre Rahîme hissesi

10 492

ibni merkûm 'Abdurrahman hissesi

20 984

sağıre mezbûre Fâtıma hissesi

10 492

binti kebîre mezbûre Basi hissesi

10 492

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm 'Abo'nun emvâlî metrûkiyesinden verese-i kibârları hisse-i arsiyelerini bâ'de'l ahz sağır-i merkûm Mehmed'in hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız dokuz yüz seksen dört kuruş yirmi paralık emvâl ve eşyasını 'aynen ve bedelen vasîsi ve büyük birâderi merkûm 'Abdurrahman'a li ecli'l hıfz teslim olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

146

Hısn-ı Mansûr'un Musalla mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin 'Ali Keru'nun verâseti zevcesi Meryem binti 'Abdullah ile sulb-i kebîr oğlu Hasan ve sulb-i sağır oğulları 'Ali ve Mehmed nâm kimesnelere münhasıra olub ve bâ'dehû kable'l-kısme merkûm Mehmed dahî vefât idüb verâseti vâlideyi Meryem ile li ebeveyn er karındaşları merkûmân Hasan ve 'Ali nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mahalle-i mezkûre sâkinlerinden ve sağır-i merkûm 'Ali'nin halası ve bâ hücceti şer'îye vasîye-i mensûbesi Fâtıma binti 'Ali Keru kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb er karındaşı müteveffî Mehmed'in verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini tereke-i sâiresinden bâ'de'l-ahzve'l-istifâ tereke-i müteveffâ-yı merkûmun olub hayatında ile'l vefât müstakilen mâl ü mülkü olan Vartana tarîkinde vâki' tarafları şarken Kazmalı zâde Molla İsmâ'il ve garben Haçu ve şimâlen hamal musaddak ve cenûben Hayim oğlu Hüseyin bağlariyle mahdûd dört yüz kuruş kıymetlû bir buçuk çiftlik kürüm bağ dahî vasîsi bulunduğum merkûm 'Alinin sarf hissesine 'âit ve râcî' olmağla ğıbbe'l-vesâye taht-ı tasarrufumda bulunan bağ-ı mahdûd-u mezkûrun cüz'en.....- hâsılat ve îcârı mesârif-i ta'ciriyesine ve sağır-i merkûm idâre-i infâk ve iksâsına ğayd-ı kâfî olduğundan sağır-i merkûmun diğer taraftan medâr ta'yîn olunacak hiçbir gûnâ malı ve mülkü olmadığından bağ-ı mahdûd-u mezkûrun semen-i misliyle furuht ve esmânının dahî istirbâh olunması sağır-i merkûm hakkında ez her cihet infa' ve evveli idüğünden bir vech-i mâ'rûz bağ-ı mahdûd-u mezkûrun furuhtuna kabl-ı şer'î şeriften izn-i şer'î verilmesi matlûbum didikde lede't-tahkîk ve't-tetkîk vasiye-i mezbûrenin ber vech-i meşrûh ifâdesi zâhire muvâfık ve ta'yînü'l-emre mutâbık olduğu mahalle-i mezkûre imamı Mehmed Efendi bin Hacı Hasib Efendi ve muhtarı 'Ali Efendi bin Hacı Yusuf ihbârlariyle

mütehakkık olmağla bağ-ı mahdûd-u mezkûrun bedel-i misliyle talibine bey'e izn-i şer'i virilmeğin ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti isnâ ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (H.2 Muharrem 1322/M.20 Mart 1904)

Numero

147

Hısn-ı Mansûr'un Kâvî nâhiyesi kurrâsından Halan karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Elli Yusuf'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Rabia binti Hüso 'Ömer ve 'Ayşe binti Hamo ile sulbiye-i sağîre kızları mezbûre Rabia'dan mütevellide Fâtıma ve mezbûre 'Ayşeden mütevellide Hüsniye ve li ebeveyn er karındaşı Muso ve li ebeveyn hemşireleri Güllü ve Nûri ve Elif nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî kırk sekiz sehmden 'ibâret olub sehm-i mezkûreden üçer sehmden cem'an altı sehm zevceyân-ı mezbûretân Râbi'a ve 'Ayşe'ye ve on altışar sehmden cem'an otuziki sehm dahî binât-ı mezbûretân Fâtıma ve Hüsniye ve dört sehm dahî uhtu merkûm Muso'ya ve ikişer sehmden cem'an altı sehm dahî sağîrân-ı mezbûrân Güllü ve Nuri ve Elif nâm kimesnelere isabet itdiği lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vereseden müteveffâ-yı merkûmun birâderi Muso'nun taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtû beyân olunur tahrîren fi'lyevmi'l-vâhid 'aşara min şehr-i Saferü'l-hayr liseneti ahad-i ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (H.11 Safer 1321/M.9 Mayıs 1903)

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l-hudûd sekiz göz odayı müştemil bir bâb hânenin nısf-ı esmânı

1500

yatak kat	'aded	kilim	'aded	perde	'aded	çuval	'aded
300	3	50	1	30	1	100	6
test	'aded	hamam sitili	'aded	lenger	'aded	yemek kazanı	'aded
100	2	30	1	70	7	60	2
sağan	'aded	hamam tası	'aded	'âdi tas	'aded	çamaşır kazanı	'aded
30	4	15	1	15	2	45	2
hamur leğeni	'aded	ağızlık	'aded	keçe	'aded	şilte	'aded
60	2	10	1	50	1	30	1
öküz	'aded	inek	'aded	tosun	'aded	düve	'aded
600	2	300	2	100	1	150	2
inek re'si	'aded	merkeb me'a sığa	'aded			küb	'aded
100	1	250	1			30	3
sâc	'aded	kazma	'aded			balta	'aded
10	1	5	1			10	1
ekmek tahtası	'aded	koyun	'aded				
10	1	450	9				

İzollü Albi Halkan zimmetinde mustahsil alacak

1000

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l-hudûd yedi buçuk çiftlik bağ-ı esmâni kıymeti 2250

<u>resm-i kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varak ve pul-u Esmâni</u>
22	30	10 37
<u>kaydiye</u>	vasî ta'yini <u>zımnında alınan</u>	harac-ı husûsun
13		60
el ihracât		
	361	

sahhü'l-bâkî _____
8469

zevce-i <u>mezbûre Rabi'a</u> hissesi	<u>diğer zevce 'Ayşe</u> hissesi
529	4 528
binti <u>sağîre Fâtıma</u> hissesi	binti <u>sağîre mezbûre Hüsniye</u> hissesi
2823	2823
ibni <u>merkûm Muso</u> hissesi	uhtü mezbûre <u>Güllü</u> hissesi
705	35 352
uhtü mezbûre <u>Nuri</u> hissesi	uhtü mezbûre <u>Elif</u> hissesi
35 352	35 352

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Elli Yusuf'un emvâl-i metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahz sağîr-i merkûmân Fatma ve Hüsne'nin hisse-i vasiyeleri olan ber vech-i bâlâ yalnız beş bin altı yüz kırk kuruşluk emvâl ve eşyaları 'aynen ve bedelen vasîleri ve 'amcaları merkûm Muso'ya li ecli'l hıfz teslim olunduğu mübeyyen iş bu mahale şerh verildi.

Numero

148

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Halan karyesi ahâlisinden müteveffî Elli Yusuf hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre a'zâları.....-?ve Albi Hamdi Raşo nâm kimesnelere meclis-i mâ'kûd-u mezkûrde müteveffâ-yı merkûmun li ebeveyen birâderi Muso ibni Elli Yusuf muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden Elli Yusuf'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Râbia binti Hüso ve Aişe binti Hamo ile sulbiye-i sağîre kızları zevce-i mezbûre Rabi'a'dan mütevellide Fâtıma ve 'Ayşe'den mütevellide Hüsne ve li ebeveyn er karındaşları Muso ve li ebeveyn hemşireleri Güllü ve Nûri ve Elif nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîretân-ı mezbûretânın pederlerinden mevrûs emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına babaları müteveffâ-yı merkûm Elli Yusuf tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından sağîretân-ı mezbûretânın emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûruna taraf-ı şer'î şeriften bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir sağîretân-ı mezbûretânın amcaları iş bu hazır bi'l-mecâlis Muso'nun vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l esâmi ve'l-ihtâm merkûmân Selo ve Abo'nun minvâli muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsi'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh Hidâyet Efendi merkûm Muso'ya vech-i muharrer üzere vasî nasb ve ta'yîn itdiğini ve ol dahî vesâyeti mezkûrede ber vech-i

muharrer üzere kabul itdiğini meclis-i şer'e gelüb 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğin ğibbe't-tasdîku's-şer' mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'l-sâdis 'aşara şehr-i Saferü'l-haram liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.16 Safer 1322/M.2 Mayıs 1904)

Numero

149

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Yeni Pınar mahallesinde vâki' Mustafa bin Bekir hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'i şerîf ü enverde Yeni Pınar mahallesinde Hüseyin Efendi bin Molla Ahmed Hâce ve muhtarı Mehmed bin Şeyh Bekir nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd-u mezkûrde zâtı 'Abdülvehhâbzâde ve muhzır 'Ömer Ağa ta'rifi şer'ileriyle mu'arrefe 'Ayşe Hân binti Mustafa muvâcehesinde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden Fahreddin Hâfız ibni Molla Mehmed'in verâseti zevcesi mezbûre 'Aişe Han binti Mustafa ile sulb-i sağîr oğlu Mehmed ve min cihetü'l-eb cedde-i sahîhesi Emir nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i merkûmûndan sağîr-i merkûm Mehmed'in li ecli'd-da'vâ mensûb vasîsi 'Ömer oğlu Molla Mehmed'in bâ istid'â vukû' bulan istifası üzerine sağîr-i merkûm Mehmed'in pederinden mevrûs ve mustahsıl alacağın hıfz ve tesviye-i umûruna □eyid's-şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağla emânetiyle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir sağîr-i merkûme vâlidesi ve hâziresi iş bu hâzır bi'l-mecâlis 'Ayşe Hânın vech-i ma'rûz üzere taraf-ı şer'i şerîften vasî nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm merkûmân merkûmân Hüseyin Efendi ve Mehmed Ağaların minvâl-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsi'l-emre mutâbık olmağla mezbûre 'Ayşe Hanı sağîr-i merkûm Mehmed'in emvâl ve eşyasını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî nasb ve ta'yîn eylediğini ve mezbûre dahî vesâyeti vechi muharrer üzere kabul ve tasdik kemâ hüve hakka edâya ta'ahhüt ve ilzâm itdiğini me'zûn mûmâ ileyh 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğin ğibbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sânî 'aşara min şehr-i Rebî'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.12 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.28 Mayıs 1904)

Numero

150

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar mahallesi ahâlisinden Mustafa ibni Bekir hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'i şerîf ü enverde mahalle-i mezkûre sâkinlerinden zâtî mahalle-i mezkûre ahâlisinden 'Ömer bin Behisnili Mustafa ve 'Ömer bin Hacı Muhsin ta'rif ü şer'ileriyle mu'arrefe 'Aişe Hân binti Mustafa meclis-i mâ'kûd u mezkûrde Kab Câmi' mahallesi ahâlisinden Melekzâde 'Ömer Efendi muhzırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb bâ hüccet-i şer'îye-i vasiyesi bulunduğum

sağır oğlum Mehmed'in pederinden mevrûs emvâl ve eşyâsının hıfz ve tesviye-i umûruna ve emlâk ve 'akarât taksim ve tefriğine ve 'indel îcâb hisse-i vasiyesini sağır-i merkûm nâmına intikal ve diğer hisselerin hissedârları üzerine teferruğa îcâr ve istîcâra ve hissesine isabet idecek nakidden idâne ve istidâneye virmesine ve ikrâz ve istirbâha ve sağır-i merkûm 'aleyhine vukû' bulacak kâffe-i de'âvî ve sağır tarafından âhiri üzerine vukû' bulacak da'vâların kâffesi bidâyeten ve istinâfen temyizen muhâkemeye ve müdâfaaya ve ikâme-i beyne ve reddi şuhûda ve tahlîf ve istihlâfa ve i'tirâz-ı 'ale'l-hüküm ve'l-ğurre ve istid'â ve levâyih tanzîm ve tahrîriyle vaz'ı imzaya ve imzası tahtında ve dâire ve muhâkeme ve devlet-i 'aliyyenin kâffesine mürâca'ata ve hûsûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisi suver-i şer'îye ve kânûniye dâiresinde son dereceye kadar îfâ ve icrâya ve icrâsına bi'l-vesâye selâhiyetdâr olduğu mevâdın kâffesini îfâ ve icrâya mûmâ ileyh 'Ömer Efendiyi vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabûl ve hidmeti lâzimesini kema hiye hakkuhâ edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğini me'zûn mûmâ ileyh meclis-i şer'e gelüb 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğin ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi'l-hamis 'aşara min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.15 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.31 Mayıs 1904) min hicret men lehu kemâlü'l-ğurre ve'l-mecid ve's-şerif

Numero

151

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Kemikçizâde Tefvik Efendi bin Mehmed Efendi kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde mahalle-i mezkûre sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hacı Eminzâde Fahrettin Hâfız ibni Molla Mehmedin sulb-i sağır oğlu Mehmed'in vâlidesi ve tesviye-i umûruna bâ hüccet-i şer'îye vasi-i mebsûbiyesi olub zâtı Yeni Pınar mahallesi imamı Hüseyin ve a'zâsı Abdülvehhâbzâde Sâlih Efendiler'in ta'rif ü şer'îleriyle mu'arrefe 'Ayşe Hân nâm Hatunun yine bâ hüccet-i şer'îye vekîli müseccel-i şerîsi Sıratut mahallesi ahâlisinden Melekzâde 'Ömer Efendi ibni Molla Mehmed muhızırında ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb vekîli merkûm 'Ömer Efendi nâm kimesnenin müvekkilesi mezbûre 'Ayşe Hânın vasîsi olduğu sağır-i merkûm Mehmedin malından merkûm 'Ömer Efendi bi'l-vekâle elli 'aded lirayı 'Osmani ya'ni beş bin beş yüz kuruş ile semeni iş bu tarih-i küttâbdan altı mâh tamamına değin müeccil ve mev'ûduna sağır-i merkûmân malından vasî-i mezbûre 'Âişe Hân vekili 'Ömer Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim bir çift altun küpe tahtından dahî dört yüz on iki buçuk kuruş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an beş bin dokuz yüz on iki buçuk kuruş yirmi para zımında sağır-i merkûm Mehmed'e vâcibü'l-edâ ve lazım olub deynim ve borcumdur didikde ğıbbe't-tasdîku's-şer' mukırr-ı medyûn merkûm Tefvik Efendinin vasîsi Hoca 'Ömer mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan Hacı Mollazâde Sa'deddin Efendi bin Mustafa Ağa bin mahalle-i mezkûre ahâlisinden Hacızâde Ahmed Ağa nâm kimesnelere meclis-i şer'î şerîf ü enverde vekili merkûm 'Ömer Efendi muhızırında her biri ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb merkûm Tefvik Efendi zimmetinde sağır-i merkûm Mehmed'e ciheti mezkûreteynden edâsı vâcib deyni olan meblağ-ı mecmû'-u mezkûrun beş bin dokuz yüz on iki

buçuk kuruş tarafından bi'l-emr ve'l-kabul kefâleti mutlaka-i sahîha-i şer'îye ile biz dahî müteâkiben kefil bi'l-mal ve zemin olub ve ahdihî? Âhirin zimmetine kefâlet hasebiyle lâzım gelen meblağ dahî kezâlik bi'l-emr ve'l-kabul başka başka tekeffül ile lüzum itmeğin ğibbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi's-sadis 'aşara min şehr-i Rebi'ül evvel 'ışrîn ve selâse mie ve elf min hicret men lehu kemalü'l-ğur ve'l-mecidü's-şeref iş bu derûn hüccetinde muharrer elli 'aded lirayı Osmâni ile bir çift küpe bedeli olan dörtyüz on iki buçuk kuruş huzûrumuzla sağîrin vasîsi mezbûre 'Ayşe Hân vekili 'Ömer Efendi mahkeme-i şer'iyeden bi'l-ahz Tevfik Efendi'ye istidâneye verdigine değin ve Sa'deddin Efendi dahî kefil bi'l-mal ve zemin olduklarına şahid olduğumuzu mübeyyen iş bu mahalle şerh ve tahrîr edildi fi 16 Rebi'ü'l-evvel 1322 /M.1 Haziran 1904

Cankaralizâde

Hacı Habib Efendizâde

Numero**152**

Hısn-ı Mansûr'un Çarkeri karyesi sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Mâ'rifetzâde Hatîce binti İbo ibni 'Ali nâm Hâtun mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde karye-i mezkûre ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan 'Ali ibni Hüseyin muhızırında takrîr-ü kelâm idüb mezbûr 'Ali zevce-i dâhilem olub iş bu târih-i i'lâmdan iki sene akdem beni talak-ı bâyine ile tatlîk idüb merkûm zimmetinde mütekarrır ve mâ'kûd u aleyhe olan iki yüz kuruş mihr-i müeccel ile nafaka-i?malım ve mevânet-i süknâm için ben dahî üç yüz kuruş kıymetlû beş 'aded keçi ve beş koyun mezbûr aleyhden temâmen kabz ve ahz idüb hukûk-u zevceye müte'allik kâffe-i de'âvî ve mutîlâtdan her birimiz âhirin zimmetini ibrâ ve iskât-ı hak ve yine her birimiz âhirin ibrâsını minvâli muharrer üzere kabûl itdigimiz gibi mezbûr 'Ali'nin ferâşından hâsıl ve benden mütevellid sulb-ü sahîh olan hâzır bi'l-mecâlis altı yaşında olan Murtaza ve dört yaşında Mustafa bülûğlarına değin ben dahî bâ hücceti şer'îye mezbûran nafakalarına her sene bir buçuk kile hinta babaları merkûm 'Ali tarafından verilmek üzere ta'ahhüd eylediğini didikde ve merkûm 'Ali'ye dahi mezbûr.....?cemî' gelüb ve ifâdesinde tasdîk itmeğin ğibbe't-tasdîku's-şer' mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sanî 'aşara min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.12 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.28 Mayıs 1904)

Numero**153**

Hısn-ı Mansûr'un Kab Câmi' mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Mehmed ibni Hacı 'Ali'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hatîce binti İbrahim Halil ile sulb-i sağîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i sağîre kızları Zeyneb ve Fâtuma nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî otuz iki sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden dört sehm zevce-i mezbûre Hatîceye ve on dört sehm dahî ibni merkûm Mehmed'e ve yedişer sehmden cem'an on dört sehm dahî bintân-ı mezbûre nâm Zeyneb ve Fâtuma'ya itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîrûn-u merkûmûnun emvâl ve eşyasını hıfz ve tesviye-i umûrlarına taraf-ı şer'i şerîften mensûb vasiye ve hazeneleri mezbûre Hatîcenin

taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i beyân olunur tahrîren fi'l yevmi'r-rabi' ve'l-'ısrîn min şehr-i Rebi'ü's-sâni sene ahadi ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.24 Rebi'ü's-sâni 1321/M.20Temmuz 1903)

Mahalle-i mezkûrede vâki' dört göz odayı müştemil bir bâb hânenin nısf hissesi esmâni

1000

Kâvî yolunda vâki' iki çiftlik kürüm bağ-ı esmâni

200

Debbağhânede vâki' bir göz su odasının sekiz hisseye bir hisse ve bir odanın nısf hissesi

200

<u>çamaşır kazanı</u>	<u>'aded</u>	<u>hamur leğeni</u>	<u>'aded</u>	<u>yemek kazanı</u>	<u>'aded</u>
36	1	5	1	10	1
<u>lenger</u>	<u>'aded</u>	<u>tas</u>	<u>'aded</u>	<u>sahan</u>	<u>'aded</u>
15	1	10	6	10	3
<u>küçük leğen</u>	<u>'aded</u>	<u>küçük tava</u>	<u>'aded</u>		
10	3	3	1		
<u>çorba leğeni</u>		<u>hamam sitili</u>		<u>küçük sitil</u>	<u>kuyu sitili</u>
<u>1</u>		<u>1</u>		<u>1</u>	<u>1</u>
3		10		10	5
<u>yatak kat</u>		<u>yorgan</u>		<u>çuval</u>	<u>kilim</u>
<u>1</u>		<u>1</u>		<u>1</u>	<u>'aded</u>
30		10		15	20
<u>sigara</u>	<u>'aded</u>	<u>küp</u>	<u>'aded</u>		<u>sâc</u>
5	1	15	5		<u>1</u>
					3
<u>etmek tahtası</u>	<u>'aded</u>	<u>ekin</u>	<u>'aded</u>	<u>maşa</u>	<u>'aded</u>
2	1	1	1	1	1
<u>ocak demiri</u>	<u>'aded</u>				
1	1				
yekûn					

1595

<u>resm-i kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka</u>	<u>pul</u>	<u>bahası</u>
40	30	20	10	11

kaydiye

10 2

ve minhüme'l-ıhrâcât

103

sahhü'l-bâkî

20

1491

zevce-i mezbûre Hatîce hissesi

ibni sağır merkûm Mehmed hissesi

15 186

20 652

binti sağîre mezbûre Zeyneb hissesi

binti sağîre mezbûre Fâtıma hissesi

10 326

10 326

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Mahmud'un emvâli metrûkesinden verese-i kibârları vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağırûn-u merkûmûn Mehmed ve Zeyneb ve Fâtıma nâm kimesnelerin hisse-i vasiyeleri olan ber vech-i bâlâ yalnız bin üçyüz beş kuruşluk emvâl ve eşyalarının 'aynen ve bedelen vasîleri mezbûre Hatûceye li ecli'l-hıfz teslim olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

154

Hısn-ı Mansûr'un Terman karyesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Ebû Zer bin 'Ali kaza-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde Kab Câmi' mahallesinde muvakkaten sâkin ve mürekkeb âti'l-beyân vâzi'ül yed bulunan teb'a-i devlet-i müşârû'n-ileyhâdan Çolakçı milletinden 'Ali bin Veli muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb bundan yedi mâh akdem ya'ni Ramazan-ı Şerîfde karyemiz harmanlığında râ'i olunur iken saat on râddelerinde kendi malım olan boz renkli ağzı kırmızı merkebirden mütevellid yine boz renkli ağzı kırmızı yedi yaşını tamam idüb sekiz yaşına girmiş ve yüzünde yara bere olub iş bu mahkeme-i şer'de mu'âyene olunan iki yüz kuruş kıymetlû merkebirden merkûm 'Ali yedinde bulmakla bi'l-istihkâk taleb iderim didikde ol dahî cevabında iş bu merkebi bundan....-? akdem Kırk uşağı karyesi ahâlisinden ismini bilmediğim bir kimseden- tarîkiyle almış olduğumdan mal-ı müşterâ iddi'ası idecek müdde'a-i merkûmdan minvâl-i muharrer netâc-ı müdde'asını ne ile isbât ideceğini soruldukda evvelâ bâ varaka-i mestûre her birleri mensûb oldukları Terman muhtarı 'Ulvi bin Reşo ve a'zâsı Mehmed bin Husi nâm kimesnelerden 'alenen ve bâ'dehû karye-i mezkûre ahâlisinden Hüseyin Kahya ve Kab Câmi' mahallesi ahâlisinden Ebû Zer bin Kadir oğlu Mamu 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlû's-şehâde oldukları ihbâr olunan karye-i mezkûre ahâlisinden Ellu ibni Hüseyin ve Kasım bin Selo nâm kimesneler mahkeme-i şer'i hâzırûn olub istihad olunduklarında iş bu hükümet havlusunda mu'âyene olunan ve ağzı kırmızı ve yüzünde yara bere olan iş bu hâzır-ı bi'l-meclis Ebû Zer'in boz renkli ağzı kırmızı merkeb malı olub bundan yedi mâh akdem ya'ni Ramazan-ı Şerîfde gündüz ikinci vakti karyemiz harmanlığında râ'i olunur iken merkebin zâyî' olduğuna şâhidiz şehâdet dahî ideruz deyû her birleri evvelâ ayru ayru ve ba'de me'an ber nehc-i şer'i edây-ı şehâdet mûcibince müdde'i merkûm Ebû Zer bâ'de't-tahlîf mezkûr merkeb merkûm Ebû Zer'in bi'l-istihkâk netâcen malı olduğuna hükmü tasdîk ve huzûr-u 'âlilerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi'l-vâhid min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.1 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.17 Mayıs 1904)

Numero

155

Hısn-ı Mansûr'un Samsat nâhiyesi kurrasından Kilisin karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ebû Zer Cafi ibni Oso'nun verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Meko binti Mamı Şâzi ve Zilha binti Hüsne ile mezbûre Meko'dan mütevellide sulbiye-i kebîre kızı 'Âişe ve sulbiye-i sağıre kızı Gülli ve Zilhânın hâmile olduğu hamli mevkûf ve vâlidesi 'Âişe nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî doksan altı sehmden

ibâret olub sehm-i mezkûreden altışar sehmden cem'an on iki sehm zevce-i mezbûretân Meko ve Zilhâye ve on altı sehm dahî ümmü mezbûre 'Âişe'ye ve otuz dört sehm dahî haml-i mevkûfe ve on yedişer sehmden cem'an otuz dört sehm dahî bintân-ı mezbûretân 'Âişe ve Gülliye isabet itdiği lede'ş-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffâ-yı merkûm li ebeveyn er karındaşları ve sağîre-i mezbûrenin amcası ve taraf-ı şer'i şerîften mensûb vasîsi Külşan'ın bâ istid'a taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve'l-ışrîn ve selâse mie ve elf (H.22 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.7 Haziran 1904)

<u>öküz</u>	<u>'aded</u>	<u>inek</u>	<u>'aded</u>	<u>düve</u>	<u>'aded</u>	<u>tosun</u>	<u>'aded</u>
1300	6	280	2	60	1	330	1

<u>merkeb me'a sığa</u>	<u>'aded</u>	<u>sığa</u>	<u>'aded</u>	<u>koyun</u>	<u>'aded</u>	<u>toklu</u>	<u>'aded</u>
200	2	200	2	320	8	90	3

<u>keçi</u>	<u>'aded</u>	<u>oğlak</u>	<u>'aded</u>
120	4	30	3

müteveffâ-yı merkûmun birâderi Külşan nezdinde olan nısfîyet üzere

<u>koyun</u>	<u>'aded</u>	<u>kuzu</u>	<u>'aded</u>
80	4	30	4

ibni Sülk nezdinde olan nısfîyet üzere

<u>koyun</u>	<u>'aded</u>	<u>kuzu</u>	<u>'aded</u>
60	3	20	3

<u>kuzu</u>	<u>'aded</u>	<u>yatak kat</u>	<u>'aded</u>	<u>kilim</u>	<u>'aded</u>	<u>çuval</u>	<u>'aded</u>
120	8	300	4	100	2	100	2

<u>şilte</u>	<u>'aded</u>	<u>perde</u>	<u>'aded</u>	<u>teşt</u>	<u>'aded</u>	<u>çamaşır kazanı</u>	<u>'aded</u>
75	4	20	1	100	2	150	2

<u>çorba kazanı</u>	<u>'aded</u>	<u>hamam sitili</u>	<u>'aded</u>	<u>tas</u>	<u>'aded</u>
80	2	90	3	20	3

<u>tava</u>	<u>'aded</u>	<u>lenger</u>	<u>'aded</u>	<u>sahan</u>	<u>'aded</u>	<u>çorba leğeni</u>	<u>'aded</u>
15	1	30	3	20	4		1

<u>küçük sitil</u>	<u>'aded</u>	<u>yemek kazanı</u>	<u>'aded</u>	<u>keçe</u>	<u>'aded</u>	<u>küp</u>	<u>'aded</u>
10	1	20	1	50	2	30	4

<u>çift altı</u>	<u>'aded</u>	<u>ğalbur</u>	<u>'aded</u>	<u>serâd</u>	<u>'aded</u>	<u>kazma</u>	<u>'aded</u>
50	2	15	3	10	2	5	1

<u>orak</u>	<u>'aded</u>	<u>ekmek tahtası</u>	<u>'aded</u>	<u>ekmek sofrası</u>	<u>'aded</u>	<u>sâc</u>	<u>'aded</u>
10	4	10	1	10	1	10	1

<u>zer' olunan hınta kile</u>	<u>şa'r tohumu kile</u>	<u>nohud tohumu</u>	<u>'aded</u>
600	100	5	2

bârkir nısfı re'si

hırdavat

1

300

yekûn _____ kuruş _____

5730

<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>kaydiye</u>	<u>harac-ı husûsa</u>
142.	30	20	820	73

yekûnu'l-ihracât _____

sahhü'l-bâki	290
zevce-i <u>mezbûre Meko</u> hissesi	822
340	zevce-i <u>mezbûre Zilha</u> hissesi
ümmü 'Âişe hissesi	340
906	binti kebîri <u>mezbûre 'Âişe</u> hissesi
binti sağîre <u>mezbûre Güllü</u> hissesi	963
963	haml-i mevkûf hissesi
	1926

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Ebû Zer'in emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîre-i mezbûre Gülli ve haml-i mevkûf hisseleri olan ber vech-i bâlâ yalnız iki bin sekiz yüz seksen dokuz kuruşluk emvâl ve eşyaları 'aynen ve bedelen vasîleri olan merkûm Külşan'ali ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

156

Hısn-ı Mansûr'un Kab Câmî' mahallesi imamı 'Ata Efendi bin Emin Efendi ve muhtarı Şükrü bin Bekir bin kazâ-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde Hatîce binti İbrahim Halil muhzırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb mahalle-i mezkûre sâkinlerinden iken bundan vefât iden Mahmud bin Hacı 'Ali'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi mezbûre Hatîce ile sulb-i sağîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i sağîre kızları Zeyneb ve Fâtıma nâm kimesnelere münhasıra olduktan sonra sağîrûn-u merkûmûnun emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına babaları müteveffâ-yı merkûm tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından taraf-ı şer'i şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedire sağîrûn-u merkûmûnun vâlideleri mezbûre Hatîcenin ber vech-i mâ'rûz üzere vasî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur didiklerine lede't-tahkîk ve't-tetkîk zeyl-i zabıtnâmede muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm merkûmân 'Ata Efendi ve Şükrü nâm kimesnelerin ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağla hâkim-i mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn ü meâb Efendi Hazretleri mezbûre Hatîceyi sağîrûn-u merkûmûn Mehmed ve Zeyneb ve Fâtıma'nın emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yîn ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabul ve hidmet-i lazimeyi kem âhiye hakka edâya taahhüt ve ilzâm itmeğin ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâkî' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min şehr-i Rebi'ü's-sânî liseneti ahadi ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.24 Rebi'ü's-sânî 1321/H.20 Temmuz 1903)

Numero

157

Hısn-ı Mansûr'un Kerişan aşiretinden olub Doluk karyesi sâkinlerinden iken bundan vefât iden Hacı ile Hasanın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Zeyneb binti İsmail Hami Tûfî ile sulb-i sağîr oğlu Hüseyin ve sulbiye-i sağîre kızları 'Aişe ve Hânı nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i

mirâsiyeleri dahî otuz iki sehmden ibâret olub sehmi mezkûreden dört sehmi zevce-i mezbûre Zeyneb'e ve on dört sehmi dahî ibni merkûm Hüseyin'e ve yedişer sehmden cem'an on dört sehmi dahî binât-ı mezbûretân 'Âişe ve Hanı'ya isabet itdiği lede'ş-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîrûn-u merkûmûnun li ebeveyn 'amcaları ve vasîleri Mehmed 'Ali taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.23 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.8 Haziran 1904)

karye-i mezkûrede vâki' dört göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni kıymeti_____

600

<u>öküz re'si</u> 'aded	<u>inek</u> 'aded	<u>merkeb me'a sıpa</u> 'aded	
700 3	150 1	200 1	
<u>kuzu</u> 'aded	<u>yatak kat</u> 'aded	<u>keçe</u> 'aded	<u>çift altı</u> 'aded
500 10	400 4	190 5	40 1
<u>hurç</u> 'aded	<u>kilim</u> 'aded	<u>şilte</u> 'aded	<u>etmek tahtası</u>
90 2	210 3	120 4	10
<u>etmek sofrası</u> 'aded	<u>perde</u>	<u>heybe</u> 'aded	<u>kılıç</u> 'aded
25 1	35	20 1	90 1
<u>çorba kazanı</u> 'aded	<u>hamam sitili</u> 'aded	<u>küçük sitil</u> 'aded	
70 2	30 1	15 1	
<u>büyük yemek kazanı</u>	<u>küçük leğen</u> 'aded	<u>tas</u> 'aded	<u>tava</u> 'aded
35	15	15 2	10 1
<u>sahan</u> 'aded	<u>sac</u> 'aded	<u>ağızlık</u> 'aded	<u>koyun</u> 'aded
10 2	10 1	10 1	30 1
<u>hinta kile</u> <u>semen</u>	<u>şe'r kile</u> <u>semen</u>		
300 3 4	75 1 1		
yekûnu't-			tereke

4360

<u>resm-i kısmet</u>	<u>vesâyıt</u>	<u>pul bahası</u>	<u>kaydiye</u>
22	30	14	520

vasî ta'yîn i zımnında alınan harac-ı husûs

50

min hüme'l-ıhrâcât_____

20

228

sahhü'l-bâki_____beyne'l verese taksîm

4131

nakl-i yekûn sahhü'l-bâkî_____

4131

zevce-i mezbûre Zeyneb hissesi	ibni merkûm Hüseyin hissesi
10 516	12 1807
binti mezbûre 'Âişe hissesi	binti mezbûre Hanı hissesi
26 903	26 903

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîrûn-u merkûmun hisse-i vasiyeleri olan ber vech-i bâlâ yalnız üç bin altı yüz on dört kuruş iki paralık emvâl ve eşyaları 'aynen ve bedelen vasîleri ve li ebeveyn

amcaları merkûm Mehmed 'Ali'ye li eclî'l hıfz teslîm olduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

158

Bu numaralı belge yoktur.

Numero

159

Kahta kazasının Hoştur karyesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Mamo ibni Ebû Zer Hısn-ı Mansûr'un mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde Çanakçı karyesi ahâlisinden mürekkeb 'atiü'z-zikrde vâzı'u'l-yed bulunan teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan 'Ulvi ibni Hallo muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb bundan iki sene akdem öyle vakti kendi malım olan boz renkli merkebimden metevellid iş bu hükümet avlusunda mu'âyene olan boz renkli kuyruğu kısa on yaşında yüz elli kuruş kıymetlû re'si merkeb kazâen zâyi' oldu ise de el yevm merkûm 'Alo yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim didikde ol dahî cevabında iş bu merkeb bundan dört sene akdem Culfan karyesi ahalisinden Hacı Molla Hüseyin kefâletiyle ismini bilmediğim bir kimseden iki yüz on kuruş bedel ile aldım deyû müdafa'a idince müdde'i-i merkûma minvâl-i muharrer netâc-ı da'vâsını ne ile isbât ideceği soruldukda evvelâ bâ varaka-i mestûre her birleri mensub oldukları Ölütam karyesi muhtarı Hüseyin ibni 'Osman Kahyâ ve a'zâsı Mehmed ibni Yusuf nâm kimesnelerden sırren ve bâ'dehû Birecik karyesi ahâlisinden Şeyh.....-?ve Ahmed ibni Hacı Elli nâm kimesnelerden 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve mabûlu's-şehâde oldukları ihbâr olunan 'an asl Hoştur ahâlisinden olub halen Ölütam karyesi sâkinlerinden 'Ömer Hacı Hasan Abbas nâm kimesneler meclis-i şer'de hâzır olub istişhâd olundukda iş bu hükümet avlusunda mu'âyene olunan boz renkli kuyruğu kısa on yaşında olan merkeb iş bu hâzır bi'l-meclis yine boz renkli merkebden mütevellid malı olub bundan iki sene akdem öyle vakti kazâen ğâib olduğuna şahidiz şehâdet dahî ideriz deyû her birleri ber nehc-i şer'i bi'l-muvâcehe ale'l-inkırâr edâ-yı şehâdet-i şer'îye itmeleriyle müdde'i-i merkûm Mamo istihzâr dahî itmeğin mûcibince merkeb-i mezkûr müdde'i-i merkûmun netâcen malı olduğuna hükm olduğu tescîl ve huzûr-u 'âlîlerine yine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve'l-ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.13 Haziran 1904)

Numero

160

Hısn-ı Mansûr'un Selamut karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Yusuf ibni Mehmed'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Cennet binti Yusuf ile sulb-i saġîr oġlu Şeyho nâm kimesnelere münhasıra olduğ u ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden yedi sehm ibni merkûm Şeyhoya ve bir sehm dahî zevce-i mezbûre Cennet'e isabet itdiġ i lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra saġîr-i merkûmun vâlidesi ve vasîyesi mezbûre Cennet taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel

liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.23 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.8 Haziran 1904)

karye-i mezkûrede vâki' dört göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

400				
<u>yatak kat</u>	<u>çuval</u>	<u>çamaşır kazanı</u>	<u>teş</u>	<u>çorba leğeni</u>
1	6	1	1	30
100	60	60	60	
<u>çorba leğeni</u>	<u>hınta</u>			
10	1			
	10			
<u>yemek kazanı</u>	<u>keçi</u>	<u>'aded</u>	<u>çebiş</u>	<u>.....</u>
1 20	160 4		1 20	1 50
yekûn				
	980			
<u>resm-i kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>kaydiye</u>	<u>pul bahası</u>	
240	30	20 1	10 2	
yekûnu'l-	ihracât			
	10	48		
sahhü'l-bâki				
	30	931		
<u>zevce-i mezbûre hissesi</u>	<u>ibni merkûm Şeyho hissesi</u>			
25 113		15 814		

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'del-ahz sağîri merkûm Şeyhonun hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız sekiz yüz on dört kuruluş on paralık emvâl ve eşya dahî 'aynen ve bedelen vâlidesi ve vasiyesi mezbûre Cennet'e li ecli'l-hıfz teslim olunduğu mübeyyen iş bu mahale şerh verildi.

Numero

161

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûr'un Kilisin karyesi ahâlisinden Ebû Zer Cafî hânesinde 'akd itdiğim meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre ahâlisinden 'Ömer ibni Abdullah ve ihtiyârî Husî nâm kimesnelere meclis-i mâ'kûd u mezkûrde Serkent karyesi ahâlisinden Külşân bin Oso muhızırında ikrâr-ı tām ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb karyemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden merkûm Ebû Zer ibni Oso'nun verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Meko binti Mamî Şâzi ve Zilhâ binti Hüseyin ile mezbûre Meko'dan mütevellid sulbiye-i kebîre kızı 'Âişe ve sulb-i sağîr kızı Güllü ve Zilhâ'nın hamile olduğu hamli mevkûf ve vâlidesi 'Âişe nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vereseden sağîre mezbûre Güllü ile hamli mevkûfun emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûruna pederleri müteveffâ-yı merkûm tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından taraf-ı şer'î şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir sağîre ve hamli mevkûfun amcaları merkûm

Külşan'ın vasî nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zeyli zabıtnâmede isimleri muharrer merkûmân 'Ömer ve Hüso'nun ber vech-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın ber vech-i meşrûh sağıre mezbûre Güllü ve hamli mevkûfun emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına merkûmân Külşan'ın vasî nasb ve ta'yîn itdiğini ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabul eylediğini mûmâ ileyh Hidâyet Efendi me'an irsâl olunan emnâ-yı şer'le 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâni ve'l-ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.22 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.7 Haziran 1904)

Numero

162

Hısn-ı Mansûr'un Selamut karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Sofu Yusuf ibni Hüseyin'in verâseti zevcesi Elif binti Baske ile sulb-i kebîr oğlu Hacı ve sulbiye-i sağıre kızı Fâtıma ve sulb-i sağır oğlu Hamo nâm kimesnelere münhasıra olduğu tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî kırk sehmden ibâret olub sehm-i mezkûrun beş sehm-i zevce-i mezbûre Elif'e on dört cem'an yirmi sekiz ibnân-ı merkûmân Hamo ve Hacı'ya ve yedi sehm dahî binti mezbûre Fâtıma'ya isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vereseden sağırân-ı merkûmûn amcaları ve vasîleri İbrahim Halil taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtû beyân olunur tahrîren fi'l yevmi'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.24 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.9 Haziran 1904)

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l hudûd beş göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

250

<u>öküz re'si</u>	<u>merkeb re'si</u>	<u>keçi 'aded</u>	<u>koyun 'aded</u>
3		4	200 4
500	200	160	
<u>çebiş 'aded</u>	<u>toklu 'aded</u>	<u>inek 'aded</u>	<u>çamaşır kazanı</u>
60 2	30 1	150 1	70
<u>çorba kazanı 'aded</u>			
40			
<u>yatak kat</u>	<u>çuval</u>	<u>kılıç 'aded</u>	<u>şilte</u>
4	8	150 3	2
300	120		60
<u>yemek kazanı</u>	<u>hamur leğeni</u>	<u>sahan</u>	<u>lenger</u>
20 1	1	1	5
	30	30	30
<u>hamam sitili</u>	<u>tas</u>	<u>çorba leğeni</u>	<u>yağ batman</u>
2	10	1	5
60		20	100
<u>hınta-i mevcûde kile</u>	<u>tohum olan hınta</u>	<u>şa'r tohumu</u>	
240 3	3	1	
	240	50	

yekûn				
		3240		
<u>resm-i kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pul bahası</u>	
81	30	20	14	
<u>kaydiye</u>	<u>haraç-ı husûsa</u>			
5	50			
yekûnu'l				-ihrâcât
	200	20		
sahhü'l-bâkî				
	3039	20		
zevce-i <u>mezbûre</u> hissesi			ibni <u>merkûm Hacı</u> hissesi	
30 379			24 1063	
ibni <u>sağır merkûm Hamo</u> hissesi			binti <u>mezbûre Fâtıma</u> hissesi	
24 1063			32 531	

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâlî metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağırân-ı merkûmân Hamo ve Fâtıma'nın hisse-i vasiyeleri olan ber vech-i bâlâ bin beş yüz doksan beş kuruş on altı paralık emvâl ve eşyaları 'aynen ve bedelen vasîleri ve amcaları merkûm İbrahim Halil nâm kimesneye li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

163

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Fahreddin Hafız ibni Molla Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed ve vâlidesi ve hazinesi taraf-ı şer'den mensûb vasîsi 'Ayşe Hân binti Mustafa nâm hatunun bâ hüccet-i şer'îye vekili meclis-i şer'îsi Sıratut mahallesinden Mollazâde 'Ömer Efendi ibni Molla Mehmed kazâ-i mezkûr muhâkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde bi tav'ihî ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb sağır-i merkûm Mehmed'in pederinden mevrûs emvâl ve eşyâ ve nukûdun mikdar-ı kâfî nukûd ve kisve baha farz ve takdir buyurulmak matlûbumumdur didikde hâkimi mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn ü meâb Efendi hazretleri sağır-i merkûm Mehmed'in babası müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs emvâl ve eşyâ ve nukûdun....-olmak üzere iş bu.....?-ve teb'adan kadr-i ma'rûf idüğü zeyli zabıtnâmede muharrerü'l esâmi ve'l-ihâtâm Mirozâde Hasan Ağa ve Seminzâde Hasan Efendi ihbârlariyle mütehakkık olan iş bu kırk beş kuruş nafaka ve kisve baha farz ve takdir idüb meblağ-ı ma'rûz-u mezkûre sağır-i merkûm Mehmedin nafaka ve kisve baha ve sâir levazım-ı zarûriyesine harç ve sarfa ve lede'l-hâce istidâniye ve 'inde'z-zâhir sağır-i merkûmun malına rücu'a vasi-i mezbûre 'Âişe Hânezâde virilmeğin ğıbbe't-tasdîku'ş-şer' mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevmi' 'aşır min şehr-i Rebi'ü'l-âhir liseneti ahad-i ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.10 Rebi'ü'l-âhir 1321/M.6 Temmuz 1903)

Numero

164

Hısn-ı Mansûr kazasının Hoca 'Ömer mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden 'inde'ş-şer'ül-enver ma'rûf olan Ahmed ibni 'Ömer ile kaza-i

mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde Eski Saray mahallesi ahâlisinden devlet-i müşârü'n-ileyhâdan Mustafa Efendi? Zâde Hasan Ağa bin Hüseyin Efendi muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb üç yüz on tarihinde ismine kur'a isabet itdiği tarih-i mezkûrede sülk-ü celîl askeriyeye duhûl ile yedinci ordu-yu hümâyûnun altmış beşinci alayının birinci taburunun birinci bölüğünde iken üç yüz on üç senesinde silah altında iken vefât iden li ebeveyn er karındaşım 'Osmanın verâseti bahisle ğâibe-i 'ani'l-meclis Hatîce ve ğâiban 'ani'l-meclis karındaşı Mustafa ve hemşiresi Emine nâm kimesnelere münhasıra olub bizlerden ma'ada vâris-i âhiri müteveffâ-yı merkûmun merkûm Hasan Ağa cihet-i deyn-i şer'î zimmetinde elli kuruş alacağını kable'l-îfâ ve'l-istîfâ vefât iden mezbûrdan on altı kuruş yirmi altı para iki akça hisse-i arsiyemi bi'l-verâse taleb ve da'vâ iderim didikde ğibbe's-sual cevabında cihet-i mezbûreden dolayı zimmetinde müteveffâ-yı merkûmun ol mikdar alacağı olduğu tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb ancak merkûm veraset-i müdde'asını külliyyen inkâr itmekle müdde'i-i merkûmdan minvâl-i muharrer verâseti müdde'asını ne ile isbât ideceği soruldukda evvelâ bâ varaka-i mestûre mensûb oldukları Hoca 'Ömer mahallesi imamı Şeyh Mustafa ibni Sarı Şeyh ve muhtarı Kara Mehmed ibni Kara nâm kimesnelerden siren ve bâ'dehû Kemikçizâde Tefvik Efendi ibni Mehmed Efendi ve Halebcizâde Muhsin Ağalardan 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü's-şehâde oldukları ihbâr olunan mahalle-i mezkûre ahâlisinden Hacı bin Behzad ve Yeni Pınar muhtarı Mehmed bin Şeyh Bekir nâm kimesnelere hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakika iş bu hâzır bi'l-meclis Ahmed askerde vefât iden 'Osmanın li ebeveyn er karındaşı olduğunu ve babalarının ve babalarının ismi 'Ömer ve dedelerinin ismi Hacı 'Ömer ve vâlideleri mezbûre Hatîce olduğu ve müteveffâ-yı merkûmun verâseti merkûm Ahmed ile ğâibûn 'ani'l-meclis vâlidesi mezbûre Hatîce ve li ebeveyn er karındaşı Mustafa ve hemşiresi Emine'ye münhasıra olduğunu biliyoruz ve bunlardan mâ'ada vâris-i âhiri olduğu mâ'lûmumuz değildir böylece şahidiz şehâdet dahî iderüz deyû her birleri bi'l-muvâcehe bir nihâc-ı şer-i edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylemeleriyle mûcibince müdde'i-i merkûm Ahmed ile ğâibûn-u merkûm müteveffâ-yı merkûm 'Osman'ın vârisleri oldukları bâ'de'l-hükm müdde'i-i aleyhe merkûm Hasan Ağa ikrârı hasebiyle müdde'i-i merkûm Ahmed'in hisse-i arsiyesi olan on altı kuruş yirmi altı para iki akçenin i'tâsı ilzâm olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-u 'âlîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi't-tâsi' min şehri-i Rebi'ü'l-âhir liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.9 Rebi'ü'l-âhir 1322/M.23 Haziran 1904)

Numero

165

Hısn-ı Mansûr kasabasının Kab Câmi' mahallesi imamı 'Ata Efendi bin Emin Efendi ve muhtarı Şükrü bin Bekir nâm kimesneler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde mahalle-i mezkûre ahâlisinden Amr bin Evâb oğlu İmam muhzırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tām ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb mahallemiz sâkinlerinden bundan akdem vefât iden Hacı Meyyitzâde Hacı 'Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Sultan binti Abo ibni mezbûreden mütevellide sulbiye-i sağîre kızı 'ayn-ı Züleyha ve....-....-?müteehhil olduğu müteveffiye zevcesinden mütevellid sulb-i kebîr oğlu ğâib 'ani'l-meclis Mehmed ve sulbiye-i kebîre kızı ğaibe Emine nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân ve mütehakkık olduktan

sonra sağîre-i mezbûre Zilha ibni ğâibân-ı merkûmân Mehmed ve Emine'nin pederlerinden mevrûs emvâl ve eşyaları hıfz ve tesviye-i umûrlarına pederleri müteveffâ-yı merkûm tarafından bir kayyım ve vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından taraf-ı şer'i şerîften bir kayyım ve vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle kayımlık ve vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir olan iş bu hâzır bi'l-meclis 'Ömeri vasî ve kayım nasb ve ta'yîn buyurulmak matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zeyli zabıtnâmede muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm merkûmân 'Ata ve Şükrü Efendilerin ber vech-i meşrûh ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın hâkim-i mevki' sadrû'l-küttâb tûbâ lehû ve hüsn-ü meâb Efendi hazretleri merkûm 'Ömer'i sağîr ve ğâibân-ı merkûmânın emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına vech-i meşrûh üzere vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn ve ol dahî ber vech-i muharrer vesâyet ve kayyımlığı hizmet-i lâzımelerini kâmilten her cihet-i edâya ta'ahhüd ve ilzâm itmeğın ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi'l-âşir min şehr-i Rebi'ü'l-ahir liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf min hicret-i men lehü'l-kemalü'l-ğurre ve'l mecidü's-şerif (H.10 Rebi'ü'l-âhir 1322/M.24 Haziran 1904)

Numero

166

'an asl Diyarbekir vilâyet-i celîlesinin nefsi kasabası mahallâtından Mehdiye mahallesi ahâlisinden olub hâlen Hısn-ı Mansûr'un telgraf me'muru Ahmed Fâik Efendi bin Hacı Hafız Mehmed Tevfik Efendi Hısn-ı Mansûr mahkeme-i şer'iyesinden mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde bi tav'ihî ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb Nefsi Diyarbekir mahallâtından mezkûr Mehdiye mahallesinde vâki' tarafları 'Abdurrahman Efendi ve Mustafa Ağa ve Hacı Hâtun Hanları ve vakf-ı meyâne ve tarîk-i 'âm ile mahdûd ve müstakilen malım ve mülküm olub mutasarrıf olduğum bir bâb hânenin nısf hissesini bedel-i misliyle tâlibi ve râğibine bey' ve feruhta ve mu'âmele-i ferâğiyesinin icrâsına ve me'muru huzûrunda ferağa takrîr i'tâsına ve bu bâbda lâzım gelen her türlü mu'âmelenin îfâ ve icrâsına ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine suver-i şer'ie ve kânûniye dâiresinde son dereceye kadar îfâ ve icrâya ğâib 'ani'l-meclis Diyarbekir vilâyet-i celîlesinin mezkûr Mehdiye mahallesinde mukîm oğlum Salih Ziya Efendinin kabûlüne mevkûfen vekâleti 'âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer'ie ile vekîl ve nâib nasb ve ta'yîn itmeğın ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi's-sadis min şehr-i Rebi'ü's-sâni liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.6 Rebi'ü's-sâni 1322/M.20 Haziran 1904)

Numero

167

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'ie kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Kab Câmi' mahallesinde vâki' 'an asl Malatya'nın Haraze mahallesi ahâlisinden olub hâlâ kazâ-i mezkûr tahrîrât kâtibi Ahmed ibni Hacı Mehmed Efendinin hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'i şerîf ü enverde 'an asl Diyarbekir vilâyet-i celîlesinin Hanlı karyesi sâkinlerinden olub hâlâ kazâ-i mezkûrun mahalle-i

mezkûresinde mukîm zatı telgraf me'muru Fâik Efendi ve Halil nâm kimesneler ta'rif ü şer'îleriyle mu'arrefe olan Periye Hânım binti Nârîzâde Ahmed Devîş Efendi meclis-i ma'kûd u mezkûrde mûmâ ileyh zevc-i dâhilem Ahmed Seyyid Efendi muhzırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb üvey vâlidem Hasibe Hanım ve birâderlerim...? Efendiler ve hemşirelerim Cevriye ve Nâkîse hanımlar ile meyânemizde mütekevvin pederim müteveffâ-yı mûmâ ileyh Ahmed Dervîş Efendiden mevrûs emvâl ve eşya ve sâire ve mûmâ ileyh nâmına mukayyed ve gayr-ı mukayyed emlâk ve arâzi ve 'akar ve bunların îcârât ve tasarrufât-ı....?sâire ile vâlidemin pederim mûmâ ileyh zimmetinde olan alacak ve hilyât ve hedm-i müteveffî Hacı Mehmed Ağadan pederim mûmâ ileyhden mevrûs bi'l-cümle emvâl ve eşya ve akârât ve arâzi ve sâireden hisseme isabet idecek emvâl ile el-yevm vilâyet-i mezkûrenin mahkeme-i şer'îyesinde mahfûz ma'lûmu'l-mikdar hisse-i arsiye-i nakdiyemin ile bi'l-umûm verese ve sâire teslim zimmetinde olan alacak ve yine verese ve sâire tarafından vukû' bulmuş ve bulacak her nevi da'vâ ve sâireden dolayı da'vâlarda bidâyeten ve i'râzen istinâfen ve temyîzen muhâkeme ve murâfa'aya ikâme-i beyne ve redd-i şuhûdumuzda ve tahlîf ve istihlâfa ve i'râza 'ale'l-hükm ve'l-ğurre ve redd-i a'zâ ve istikâ-yı? 'ani'l-muhâkemeye ve kable'l-muhâkemeye muharrer ve istid'â ve levâyih tanzîm ve tahrîriyle vaz'ı imzâya ve imzası tahtında devâir ve muhâkeme devlet-i 'aliyyenin kâffesine müraca'atla ta'kîb ve bu bâbda alınacak i'lâmâtın mevki' icrâya vaz' ile tenfiz ahkâmı ve 'inde'l-iktizâ âhirimizi tevkîl ve 'azl-ı nasba ve lede'l-muhâkeme sulh ve ibrâya husûsu mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine suver-i şer'îye ve kânûniye dâiresinde son dereceye kadar îfâ ve icrâya ve 'inde'l-îcâb mezkûr emvâl ve eşyanın bey' ve furuhtuna emlâk ve arâzi ve 'akârât-ı mezkûrenin bey' ve ferâğına me'zûn ferâğ takrîrinde i'tâsına ve mu'âmele-i ferâğiyenin müte'allik olduğu her bir umûrunu icrâya ve esmânın ahz ve kabzına ve makbuzu tarafıma ibrâsına şer'an ve kânûnen icrâsına selâhiyetdâr olduğum mevâdın kâffesini icrâya zevcem mûmâ ileyh Ahmed Hamal Efendi'yi vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim didikde ol dahî vekâlet-i mezkûreyi suver-i şer'îye dairesinde kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ hiye hakka edâya ta'ahhüd ve ilzâm itmeğin ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâdis 'aşara min şehr-i Rebi'ü'l-âhir liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.16 Rebi'ü'l-âhir 1322/M.30 Haziran 1904)

Numero

168

Hısn-ı Mansûrun Hoca 'Ömer mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Halıcızâde Muhsin Ağa kaza-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde mahalle-i mezkûre sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Fahreddin Hafız bin Molla Mehmed'in sulbi sağır oğlu Mehmed'in validesi ve bâ hüccet-i şer'îye vasiye-i mensûbiyesi ma'rifetü'z-zât 'Âişe Hân vekîl-i müseccel-i şer'îsi Sıratut mahallesi ahâlisinden Molla 'Ömer Efendi bin Molla Mehmed muhzırında ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb vekili merkûm 'Ömer Efendi'nin müvekkilesi mezbûre 'Âişe Hânın oğlu sağır-i merkûm Mehmed'in malından merkûm 'Ömer Efendi bana bin beş aded lirayı Osmanî yani iki bin yedi yüz elli kuruş râiç akça iş bu tarihi küttâbdan altı mah tamamına değin müeccel ve mev'ûduna sağır-i merkûmun malından vekîl merkûm

'Ömer Efendi yedinden iştirâ ile şahsından dahî ikiyüz elli kuruş o para ki ciheteyni mezkûreteynden cem'an iki bin dokuz yüz elli altı kuruş on para zimmetinde sağîri merkûm Mehmede vâcibü'l-edâ ve elzemül-kazâ deynim ve borcumdur didikde ğibbe't-tasdîku's-şer' Kab Câmî' mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan Ahmed bin Şeyh Usta nâm kimesne meclis-i şer'i şerîf ü enverde vekili merkûm 'Ömer Efendi muhızırında ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb medyun merkûm Muhsin Ağanın zimmetinde sağîri merkûm Mehmede ciheteyn-i mezkûreteynden edası vâcib ve kazâsı lazım olan meblağ-ı mecmu'u mezkûr iki bin dokuz yüz elli altı kuruş on para tarafyni bil emre vel kabul kefaleti sahihai şeriye ile kefil bi'l-mâl oldum deyû ifade itmeğin ğibbe't-tasdîku's-şer' mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi'l-hamis 'aşara min şehr-i Rebi'ü'l-âhir liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf min hicreti men lehû kemâlü'l-ğurre ve'l-mecidü's-şerif (H.15 Rebi'ü'l-âhir 1322/M.29 Haziran 1904)

iş bu dün-u zabıtta muharrer olan yirmi beş aded Osmanî lirası ile bedeli.....-bedeli olan iki yüz elli altı kuruş on para.....?deynimizle sağîr-i merkûm Mehmed'in vasîsi 'Âişe Hân vekili müseccel-i şer'isi 'Ömer Efendi bin Molla Mehmed mahkeme- şer'iyeden bil ahz muharrer olduğu üzere virdiğimiz ve meblağ-ı mecmu'u mezkûr iki bin dokuz yüz elli altı kuruş on paraya Şeyh Ustazâde Ahmed Ağa kefil bi'l-mâl ve zemîn olduğuna şâhid olduğumuzu mübeyyen iş bu mahalle şerh verilerek tahrîr idildi.fi 15 Rebi'ü'l-âhir sene 322

şâhid Melezkâde

Şâhid Terzi Mustafazâde

Numero

169

Hısn-ı Mansûr'un Selamut karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hasan Mıhçı Hafi'nin verâseti sulb-i kebîr oğlu Hüseyin ve sulb-i sağîr oğlu Mamo nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî iki sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden bir sehm merkûm Hüseyine ve bir sehm dahî merkûm Mamo'ya isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîri merkûmun amcası ve vasîsi Yusuf taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi'r-rabi' ve'l-'ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.24 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.9 Haziran 1904)

karye-i mezkûrede vâki' üç göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni kıymeti

300

<u>keçi 'aded</u>	<u>koyun 'aded</u>	<u>inek 'aded</u>	<u>merkeb 'aded</u>
440 11	600 12	150 1	20 1
<u>oğlak 'aded</u>	<u>kilim 'aded</u>	<u>perde 'aded</u>	<u>hurç 'aded</u>
40 5	100 2	20 1	40 2
<u>çuval 'aded</u>	<u>şilte 'aded</u>	<u>yağ batman 'aded</u>	
60 4	30 1	200 10	
<u>çamaşır kazanı 'aded</u>	<u>teşt 'aded</u>	<u>hamam sitili 'aded</u>	<u>sahan</u>
<u>aded</u>			
100 2	70 1	80 3	15 3

<u>ağızlık 'aded</u> 10 1	<u>lenger 'aded</u> 80 2			
<u>yemek kazanı</u> 1 30	<u>çorba leğeni</u> 1 15	<u>yağ batman 'aded</u> 140 14	<u>keçe 'aded</u> 40 1	
<u>küçük sitil 'aded</u> 20 1	<u>etmek tahtası</u> 1 10	<u>saç 'aded</u> 10		
yekunu't-_____tereke				
<u>resmi kısım.</u> 20 77	<u>vesâyet</u> 30	<u>varaka bahası</u> 20	<u>pul bahası</u> 14	<u>kaydiye</u> 42
<u>harac-ı husûsa</u> 24				
min hüme'l-ihracât_____				
				170
sahhü'l-bâkî_____				
				2930
ibni <u>kebîr merkûm Hüseyin</u> hissesi		ibni sağîr <u>merkûm Mamû</u> hissesi		
1465		1465		

Bâlâda müfredâtı beyân olduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîr-i merkûm Mamû'nun hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız bin dört yüz altmış beş kuruş emvâl ve eşyasını 'aynen ve bedelen vasîsi ve amcası merkûm Yusuf'a li eclî'l hıfz teslîm olduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

170

Hısn-ı Mansûr'un Huzrin karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mehmed Mesti'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Elif binti Evsikari ile sulb-i kebîr oğulları Abo ve Fahreddin ve sulbiye-i sağîre kızı Hân nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mirâsiyeleri dahî kırk sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden beş sehm zevce-i mezbûre Elife ve on dört sehmden cem'an yirmi sekiz sehm dahî evlâd-ı merkûmân Abo ve Fahreddin'e ve yedi sehm dahî binti sağîre mezbûre Hani'ye isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vereseden ibni merkûm Abo'nun taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi'r-rabi' ve'l-ışrîn min şehr-i Rebiü'l- evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf(H.24 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.9 Haziran 1904)

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lumul hudud beş göz odayı müştemil bir bâb hâne esmânî kıymeti

700

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lumul hudud bir buçuk çiftlik kürüm bağ-ı esmânî kıymeti

200

<u>öküz</u> 'aded	<u>koyun</u> 'aded	<u>keçi</u> 'aded	<u>merkeb me'a sıpa</u>	
121 6	600 30	300 8	200	
<u>inek</u> 'aded	<u>yatak kat</u> 'aded	<u>teşt</u> 'aded	<u>çorba kazanı</u> 'aded	
150 1	500 5	70 1	30 1	
<u>yemek kazanı</u> 'aded	<u>tas</u> 'aded	<u>sahan</u> 'aded	<u>lenger</u> 'aded	
20 1	15 3	15 3	20 2	
<u>çorba leğeni</u> 'aded	<u>hamam sitili</u> 'aded	<u>hınta tohumu</u> kile		
30 1	60 2	500 6		
<u>şa'r tohumu</u> kile	<u>çift altı.</u>	<u>Şilte</u> 'aded	<u>kilim</u> 'aded	
75 1	500	60 2	50 1	
<u>serâd.</u> 'aded	<u>ğalbur</u> 'aded	<u>sac</u> 'aded	<u>etmek tahtası</u> 'aded	
5 1	10 3	10 1	10 1	
yekûnu't	tereke			
5125				
<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pulu Osmani</u>	<u>kaydiye</u>
128.	30	20	10 15	20 7
<u>harac-ı husûsa</u>				
50				
min hüme'l-ıhrâcât				
	250	30		
sahhü'l-bâkî	beyne'l-verese taksîm			
	4874	10		
zevce-i <u>mezbûre Elif</u> hissesi	ibni <u>merkûm Abo</u> hissesi			
609	1706			
ibni <u>merkûm Fahreddin</u> hissesi	binti mezbûre <u>Hanî</u> hissesi			
1706	853			

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Mehmed Mesti'nin emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîre-i mezbûre Hânî'nin hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız bin sekiz yüz elli üç kuruşluk emvâl ve eşyasını 'aynen ve bedelen vasîsi ve büyük birâderi merkûm Abo'ya li eclî'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

171

Hısn-ı Mansûr'un Selamut karyesi muhtarı Hüseyin kahya bin Yusuf ve a'zası Hamo ibni İbiş Kahya nâm kimesneler kaza-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde karye-i mezkûre sâkinlerinden Cennet binti Yusuf muhızırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb karye-i mezkûreden iken bundan akdem vefât Yusuf ibni Mehmed'in verâseti zevcesi Cennet ile sulb-i sağîr oğlu Şeyho nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîri merkûm Şeyhonun emvâl ve eşyalarını hıfz ve tesviye-i umûruna pederi müteveffâ-yı merkûm tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından taraf-ı şer'i şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir olan sağîri merkûmun vâlidesi mezbûre vasî nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zeyl-i zabıtnâmede isimleri muharrer merkûmân Hüseyin Kahya

ve Hamo Kahya nâm kimesnelerin ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın hâkimi mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn ü meâb Efendi Hazretleri mezbûre Cennet sağıri merkûmun emvâl ve eşyasını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî nasb ve ta'yîn itdikde ol dahî vesâyeti mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabul ve merasimin kemâ hüve hakka edâya ta'ahhüd ve iltizam itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevmi'l-hamis vel 'ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.25 Reb'i'ü'l-evvel 1322/M.10 Haziran 1904)

Numero

172

Hısn-ı Mansûr'un Kab Câmî' mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hallo bin Topal oğlu Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Elif binti Muhsin ile diğér zevcesi müteveffiye Nuriyeden mütevellid dokuz yaşındaki sulbi sahîh oğlu Hacı Yusuf nâm kimesnelere münhasıra olduğı ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden bir sehm zevce-i mezbûre Elife ve yedi sehm dahî ibni sağır-i merkûm Hacı Yusuf'a isabet itdiğı lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağır-i merkûmün ciddesi ve vasîyesi Hani taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi't-tasi' min şehr-i Muharremü'l-haram liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.9 Muharrem 1322/M.27 Mart 1904)

<u>yatak kat</u> 'aded	<u>yorğan</u> 'aded	<u>şilte</u> 'aded	<u>perde</u> 'aded
10 137 2	25 16 1	15 14 1	20 1
<u>sa'at me'a köstek</u>	<u>lenger</u> 'aded	<u>tas</u> 'aded	<u>sahan</u> 'aded
1	15 3	15 12 3	15 15 4
140			
<u>kulplu tas</u>	<u>küçük tava</u>	<u>hamam sitili</u>	<u>küçük sitil</u> 'aded
30 17	15 3	20 40	10 1
<u>yemek kazanı</u> 'aded	<u>çamaşır kazanı</u>	<u>leğen</u> 'aded	<u>teşt</u> 'aded
27 1	1	20 -28- 2	15-41- 1
	50		
<u>bakır çomça</u> 'aded	<u>ip batman</u> 'aded	<u>kolsuz yelek</u>	<u>entari</u> 'aded
20 3 1	10 2	24 20	25-12- 1
<u>palto</u> 'aded	<u>çuha şalvar</u> 'aded	<u>'acem şalı</u> 'aded	<u>çuha sako</u>
10-16 1	86 1	8 1	1
			30 41
<u>şetare</u> 'aded	<u>çorap</u> 'aded	<u>bir çift harar</u>	<u>hurç</u> 'aded
45	120 1	15 5	7 1
<u>hasır</u> 'aded	<u>çuval</u> 'aded	<u>bulğur tohumu</u>	<u>nohud tohumu</u>
25 1 1	30 24 4	20-27 22	20-22
<u>buğday tohumu</u>	<u>ekin</u>	<u>maşa</u>	<u>ekmek tepsisi</u>
13 1	3	3	130
toklu	çebiş	keçi	koyun
2	1	2	5
			10 1
	322		

yekûnu'l ihrâcât	35	1322		
... 65	techîz-tekfin mesârifâtı			
35 1257				
... 49	ağnâm virgü üç yüz yirmi senesi			
35 1208				
10 36	dellâliye ve hamaliye ve kantar ve kabâliye			
25 1232				
... 600	Çotal oğlu Mehmed ve Sertikarazâde Dede Efendi bâ'de't-ta'dîl ve't-			
25 572	tezkiye Şit zevce-i mezbûre Elif'e düyûn			
sahhü'l-bâkî				
	25	572		
10 134	Hosbâdî 'Ali Ağa ve Ahcî Halil bin karyesinden 'Ömer bin			
	'Osman			
10 438	şehâdetleriyle müsebbit muhtar Abdülğay Efendinin müteveffâyı			
	merkûm Hallo zımnında alacağı			
resmi kısmet	vesâyet	pulu Osmani	kaydiye	
30	10	30 1	30	
yekûnu'l-ihrâcât				
	20	23		
sahhü'l-bâkî				
	35	414		
zevce-i mezbûre Elif hissesi		ibni sağır merkûm Hacı Yusuf hissesi		
35 51		363		

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Hallo'nun verese-i kibârı hisse-i vasiyesini bâ'de'l-ahz sağır-i merkûm Hacı Yusufun hisse-i arsiye-i şer'îye olan ber vech-i bâlâ yalnız bin üç yüz altmış üç kuruş beş para vesâyesi 'aynen ve bedelen vasîsi ve vasiyesi mezbûre Han'a li ecli'l- hıfz teslîm idildiği mübeyyen iş bu mahalle şerh verilerek tasdik olundu

Numero**173-176**

Bu numaralardaki belgeler yoktur.

Numero**177**

Hısn-ı Mansûr kasabasının Zek karyesi sâkinlerinden zâtî karye-i mezkûre ahâlisinden Hüseyin oğlu Mehmed ve Cevri'nin oğlu Mehmed ta'rif ü şer'îleriyle mu'arrefe Emine binti Veli ile yine karye-i mezkûre ahâlisinden merkûm Veli'nin kerîmesi 'Âişe'nin mahdûmu Ahmed bin Cevrik oğlu Hasib nâm kimesneler kazâ-i mezkûre mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde Musalla mahallesi ahâlisinden Cankaralızâde Mehmed Efendi bin İbrahim muhızırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb karındaşımız ve tayımız inâmları Hasan ve Bekir ve Yusuf evlâdı Mıhçı bin Veli nâm kimesneler ve yahud vasî vekilleriyle meyânemizde tahaddüs iden karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l-hudud ve'l-etraf arâzi ve emlâk ve sâire da'vâsiyle bi'l-umûm leyh ve aleyhimize vukû' bulmuş ve bulacak kâffe-i de'âvîyeden dolayı da'vâlarda bidâyeten ve

iğrâzen ve istinâfen ve temyîzen muhâkeme ve murâfaa'ya ikâme-i şuhûda ve redd-i şuhûda ve tahlîf ve istihlâfa ve i'âde-i redd-i ağzâya i'tirâz-ı 'ale'l-hükm ve'l-ğurre ve kable'l-muhâkemeye hacz ve kabz-ı hazcına ve istid'â ve levâyih-ı tanzîm ve tahrîriyle taht-ı imzaya ve imzası tahtında devâir ve muhâkeme-i devlet-i 'aliyyenin kâfesine murâhaka ve istikâ-yı 'ani'l-hükkâm ve 'inde'l-îcâb âhirini tevkîl ve 'azl nasb ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve bu bâbda alınacak i'lâmât-ı tebliğ ve icrâ dairesinde....-?hakkıyla ta'kib-i da'vâya husûs-u mezkûrun mütevakıf olduğu umûrun küllisine sûr u şer'îye ve kânûniye dairesinde son dereceye kadar îfâ ve icrâya şer'an ve kânûnen icrâsına selâhiyetdâr olduğum umûrun küllisine sûr u şer'îye ve kânûniye dairesinde son dereceye kadar îfâ ve icrâya me'zûn olmamla mûmâ ileyh Mehmed Efendiye vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îye ile vekîl ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledik didiklerinde ol dahî vekâlet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabul ve hidmeti lâzimesini kemâ hiye hakka edâya ta'ahhüd ve ilzâm itmeğin ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmi's-sânî vel 'işrîn min şehr-i Rebi'ü's-sânî liseneti isnâ ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (H.22 Rebi'ü's-sânî 1322/M.6 Temmuz 1904)

Numero

178

Hısn-ı Mansûr'un Huzrin karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Molla Albi İbi'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi 'Âişe binti 'Ali Sofi ile sulb-i kebîr oğlu Ello ve sulb-i sağîr oğulları Mehmed ve Molla 'Alive Hüseyin ve vâlidesi Basi'ye münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî doksan altı sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden on iki sehm zevce-i mezbûre 'Âişe ve on altı sehm dahî ümmü mezbûre Basi'ye ve on yedişer sehmden cem'an altmış sekiz sehm dahî evlâd-ı merkûmân Ello ve Mehmed ve Molla 'Ali ve Hüseyin nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmûnun cedde-i sahîhaları ve vasiyeleri mezbûre Basi taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi'r-rabi' vel 'işrîn min şehr-i Rebî'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (H.24 Rebî'ü'l-evvel 1322/M.9 Haziran 1904)

<u>öküz</u> 'aded	<u>inek</u> 'aded	<u>merkeb me'a sîpa</u>	<u>koyun</u> 'aded
600 6	150 1	200	700 14
<u>toklu</u> 'aded	<u>şilte</u> 'aded	<u>yatak kat</u> 'aded	
30 1	20 4	500 5	
<u>keçe</u> 'aded	<u>hamur leğeni</u> 'aded	<u>hamam sitili</u> 'aded	
40 2	70 2	60 2	
<u>küçük sitil</u> 'aded	<u>lenger</u> 'aded	<u>sahan</u> 'aded	<u>tas</u> 'aded
15 1	30 3	13 2	36 12
<u>ekmek tahtası</u> 'aded	<u>sac</u> 'aded	<u>hurç</u> 'aded	<u>kilim</u> 'aded
10 1	10 1	50 2	80 1
<u>mahzere kazanı</u> 'aded	<u>hınta kile</u>	<u>yağ batman</u> 'aded	<u>küp</u> 'aded
150 1	380 5	100 5	60 6
<u>pekmez batman</u>	<u>tüfenk</u> 'aded	<u>kılıç</u> 'aded	<u>şa'r kile</u>
45 15	150 1	80 1	50 1

karye-i mezkûrede vâki' mâ'lûmu'l-hudûd iki buçuk çiftlik kürüm bağ-ı esmâni kıymeti

500

Çiftçi Hami Aleki nezdinde mevzu' olan

hınta tohumu

500 6

şa'r kile

50 1

öküz re'si

700

yekûnu'l- _____ ihrâcât

5078

resmi kısmet

127

vesâyet

30

varaka bahası

20

pulu esmâni

14

kaydiye

20 7

harac-ı husûsa

50

ve minhüme'l-ihrâcât _____

20

248

sahhü'l-bâkî _____ beyne'l verese taksim

20

4729

zевce-i mezbûre 'Âişe hissesi

7 591

ümmü mezbûre Basi hissesi

7 788

ibni merkûm Ello hissesi

21 837

ibni merkûm Molla 'Ali hissesi

21 837

ibni merkûm Mehmed hissesi

21 837

ibni merkûm Hüseyin hissesi

21 837

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyesini bâ'de'l-ahz sağır-i merkûmûnun hisse-i vasiyeleri olan ber vech-i bâlâ yalnız iki bin beş yüz on iki kuruş yirmi üç paralık emvâl ve eşyaları 'aynen ve bedelen vasî ve vasiyeleri mezbûre Basi'ye li ecli'l hıfz teslim olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

179

Hısn-ı Mansûr'un Kab Câmî' mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şeyho bin Balo'nun zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine binti Abdurrahman ile sulb-i sağır oğlu İhsan ve sulbiye-i kebîre kızı Emine sulbiye-i sağıre kızı Ümmü Gülsüm nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî otuz iki sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden dört sehm zevce-i mezbûre Emine'ye ve on dört sehm dahî ibni merkûm İhsan'a ve yedişer sehmden cem'an on dört sehm dahî binât-ı mezbûretân Emine ve Ümmü Gülsüm nâm kimesnelere isâbet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun mahalle muhtarı tabur imamı Mehmed Efendi taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi'l-hamis vel 'işrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'işrîn ve selâse mie ve elf (H.25 Cemâziye'l-evvel 1322/M.8 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' dört göz oda ve iki sofa ve bir ahuru müştemil bir bâb menzilhânenin nısf hisse-i esmâni kıymeti

1500

kışla civârında vâki' lağım demekle mâ'rûf bir kıt'a dere bağçanın nısf hisse-i esmâni kıymeti

1500

...-?gözünde vâki' mâ'lûmu'l-hudûd iki çiftlik kürüm bağ-ı esmâni kıymeti

600

yatak kat 'aded	kilim 'aded	çul 'aded	çamaşır kazanı 'aded
200 2	40 1	30 3	40 1

yemek kazanı 'aded	teşt 'aded	hamur leğeni 'aded
20 1	40 1	50 2

hamam sitili 'aded	hamam sitili 'aded	küçük sitil 'aded	tava 'aded
20 1	20 1	10 1	10 1

hırdavat bite

30

yekûnu't _____ tereke

kuruş

4000

resmi kısmet	vesâyet	kaydiye	pulu Osmani	varaka bahası
127	30	6	35 12	20

ve minhüme'l-ihracât _____

kuruş

35 168

sahhü'l-bâkî _____ beyne'l verese taksîm

kuruş

5 3831

zevce-i mezbûre Emine hissesi

ibni sağîr merkûm İhsan hissesi

kuruş

478

kuruş

1676

binti mezbûre Emine hissesi

binti mezbûre Ümmü Gülsüm hissesi

kuruş

838

kuruş

838

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı merkûm Şeyho'nun emvâli metrûkesinden verese-i kibârları hisse-i vasiyesini bâ'de'l-ahz sağîrân-ı merkûmân İhsan ve Ümmü Gülsüm hisse-i vasiyeleri olan ber vech-i bâlâ yalnız iki bin beş yüz on dört kuruşluk emvâl ve eşyaları 'aynen ve bedelen vasî muhtarları olan mûmâ ileyh Mehmed Efendiye li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

180

Hısn-ı Mansûr'un İrsilânoğlu karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hasi Hami'nin verâseti zevcesi 'Aişe binti Süleyman ile sulb-i sağîr oğlu Muhyiddin nâm kimesneye münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden bir sehm zevce-i mezbûre 'Âişe'ye ve yedi sehm dahî ibni merkûm Muhyiddin'e isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîr-i merkûmun vâlidesi ve vasiyesi mezbûre taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâmin

ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve ‘ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Cemâziye'l-evvel 1322/M.11 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' üç göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

				120			
<u>keçi</u> 'aded		<u>koyun</u> 'aded		<u>oğlak</u> 'aded		<u>öküz</u> 'aded	
200 5		250 5		50 3		200 1	
<u>inek me'a buzağı</u> 'aded		<u>yatak kat</u> 'aded		<u>şilte</u> 'aded		<u>çuval</u> 'aded	
150 1		200 2		60 2		50 3	
<u>hurç</u> 'aded		<u>küçük kazan</u> 'aded		<u>çorba kazanı</u> 'aded			
10 1		20 1		40 1			
<u>hamam sitili</u> 'aded		<u>lenger</u> 'aded		<u>sahan</u> 'aded		<u>tas</u> 'aded	
20 1		40 2		10 2		10 2	
<u>yağ batman</u> 'aded		<u>hınta kile</u>		<u>nohud kile</u>		<u>küp</u> 'aded	
60 3		320 4		30 2		30 3	
<u>çift altı</u> 'aded		<u>yekûn</u>					
40 1		2050					
minhüme'l ihrâcât							

<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>kaydiye</u>	<u>pulbahası</u>	<u>varaka bahası</u>
10 51	30	3	12	20
<u>yekûn</u>				

	10	116
sahhü'l-bâkî		

	30	1933
zevce-i mezbûre 'Âişe hissesi	ibni merkûm Muhyiddin hissesi	
28 241	2 1692	

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağırân-ı merkûmun hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ bin altı yüz doksan iki kuruş iki para li eclî'l hıfz vasîsi merkûm Seydi'ye teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

181

Hısn-ı Mansûr'un Karıcık karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ahmed Albi'nin verâseti zevcesi Vâzıha binti Simo ile sulb-i sağır oğlu Şeyh Müslim ve sulbiye-i kebîre kızları Fâtıma ve Ğafure ve Eslim nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî kırk sehmden ibâret olub sehm-i mezkurden beş sehm zevce-i mezbûre Vâzıha'ya her birine dört sehm dahî ibni merkûm Şeyh Müslim'e ve yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehm dahî binât-ı mezbûrât Fâtıma ve Ğafure ve Eslim'e isabet itdiği lede'sş-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağır-i merkûmun vasîsi ve müteveffâ-yı merkûmun Ahmed baba ibni Hacı Kahraman taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifeti-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve ‘ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Cemâziye'l-evvel 1322/M.11 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' dört odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

1000

öküz re'si 'aded 600 3 inek re'si 'aded 150 1 keçi ve çebiş 'aded 1300 35 ester re'si 'aded 800 1
 Kahkecihisarda Süleyman Bekir nezdinde mu'âmelede olan duvar ve geçme 'aded 15
 Kömürcü Musa Halil zimmetinde mustahsıl alacak 100
 Köçepây Vakkas nezdinde muamelede olan da'vâ ve keçi aded 10 koyun 'aded 10
 1300

Bakkal Hasan Basri zımınında alacak 200 Karıcıklı Mehmed Hânî zimmetinde alacak 50
 yatak kat 'aded 400 4 kilim 'aded 100 2 şilte 'aded 60 3
 çuval 'aded 1200 8 keçe 'aded 30 1 ma'sere kazanı 'aded 200 1 çamaşır kazanı 'aded 55 1
 test 'aded 55 1 hamur leğeni 'aded 30 1 küçük sitil 'aded 15 1 hamam sitili 'aded 40 1
 tava 'aded 15 2 çorba kazanı 'aded 50 2 yemek kazanı 'aded 25 1
 sahan 'aded 25 5 tas 'aded 10 4 küp batman 'aded 30 3 yağ batman 'aded 300 20
 çift altı 'aded 50 1 hinta kile 'aded 180 8 şa'r kile 160 4
 yekûn _____
 9975
 minhüme'l-ihracât _____

resmi kısmet 15 249 kaydiye 15 varaka bahası 20 pul bahası 16
 vesâyet harcı 30 haracı husûsa 50
 yekûn _____
 15 380

sahhü'l- _____ bâkî
 9594

zevce-i mezbûre Vazıha hissesi 10 1199 ibni merkûm Şeyh Müslim hissesi 2 3358
 binti mezbûre Fâtıma hissesi 1 1679 binti mezbûre Ğafure hissesi 1 1679
 binti mezbûre Eslim hissesi 1679

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun verese-i kibârı hisse-i vasiyelerini bâ'del ahz sağır-i merkûmun hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ üç bin üç yüz elli sekiz kuruş iki para dahî zevc-i mezbûr Ahmed babaya li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero
182

Hısn-ı Mansûr'un Bebin karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hamdi Reşonun verâseti zevcesi 'Âişe binti Ahmed Emir ile sulbiye-i kebîre kızları Hanife ve Ğafure ve Keçân ve sulbiye-i sağîre kızı Râbia ve sulb-i kebîr oğlu Hüso nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî kırk sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden altı sehm zevce-i mezbûre 'Âişe'ye ve on dört sehm dahî ibni merkûm Hüso'ya ve yedişer sehmden cem'an yirmisekiz sehm dahî binât-ı mezbûrât sağîre Hanife ve Ğafure ve Keçân ve Rabia'ya isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra vereseden sağîr-i merkûmun li ebeveyn karındaşı ve vasî-i ve mensûbi Hüso taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Cemâziye'l-evvel 1322/M.11 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' altı göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

800

<u>öküz</u> 'aded	<u>inek</u> 'aded	<u>koyun</u> 'aded	<u>merkeb me'a sîpa</u> 'aded
800 3	150 1	200 4	200 1
<u>çorba kazanı</u> 'aded	<u>hamur leğeni</u> 'aded	<u>teşt</u> 'aded	<u>küçük leğen</u> 'aded
70 2	40 1	70 1	25 1
<u>küçük leğen</u> 'aded	<u>büyük sitil</u> 'aded	<u>küçük sitil</u> 'aded	
25 1	40 2	20 1	
<u>yemek kazanı</u> 'aded	<u>sahan</u> 'aded	<u>tas</u> 'aded	<u>lenger</u> 'aded
30 1	10 2	10 2	20 2
<u>tava</u> 'aded	<u>yatak kat</u> 'aded	<u>keçe</u> 'aded	<u>ğalbur</u> 'aded
10 1	400 4	20 1	5 2
<u>serâd</u> 'aded	<u>çuval</u> 'aded	<u>yağ batman</u> 'aded	<u>çamaşır kazanı</u> 'aded
10 2	70 7	100 5	70 1
<u>hinta kile</u>	<u>sa'r</u> 'aded	<u>küçük sitil</u> 'aded	
640 8	15 5	20 4	
yekûn			

4020

minhüme'l-ihracât

<u>resmi kismet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pul bahası</u>	<u>harac-ı husûsa</u>
100	30	10	4	5
yekûn				
		20	214	
sahhü'l-				bâkî

3805

zevce-i mezbûre 'Âişe hissesi	ibni merkûm Hüso hissesi
25 475	26 1109
binti mezbûre Hanife hissesi	binti mezbûre Ğafûre hissesi
33 554	33 554
binti mezbûre Keçân hissesi	ibni merkûm Rabia hissesi
33 554	33 554

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîre-i mezbûre Rabia'nın hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ beş yüz elli dört kuruş otuz üç para dahî vasiye-i mezbûre ve li ebeveyn er karındaşı merkûm Hüso'ya li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero**183**

Hısn-ı Mansûr'un Halhalık karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden 'Ali Elli Kôri'nin verâseti zevcesi Tuti ile sulbiye-i sağîre kızı İmşi ve amcazâdesi Has 'Ali nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden bir sehm zevce-i mezbûre Tuti'ye ve dört sehm dahî binti mezbûre İmşi'ye ve üç sehm dahî merkûm Has 'Ali'ye isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra vereseden sağîr-i merkûmun amcazâdesi Has 'Ali taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Cemâziye'l-evvel 1322/M.11 Ağustos 1904)

<u>yatak kat</u> 'aded	<u>keçe</u> 'aded	<u>çuval</u> 'aded	<u>leğen</u> 'aded
150 2	50 2	100 5	20 1
<u>yemek kazanı</u> 'aded	<u>lenger</u> 'aded		
25 1	10 1		
<u>tas</u> 'aded	<u>koyun</u> 'aded	<u>keçi</u> 'aded	yekûn_____
5 1	250 5	400 10	980
minhüme'l-ihracât_____			

<u>resmi kısım</u>	<u>vesâyet</u>	<u>kaydiye</u>	<u>pulbahası</u>	yekûn
25 24	30	15 1	20 2	200 8
sahhü'l-bâkî_____				

20 936

zevce-i mezbûre Tuti hissesi	binti mezbûre İmşi hissesi
3 117	468

amcazâde-i merkûm Has 'Ali hissesi
.51 5

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîre-i mezbûre İmşi'nin hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ dört yüz altmış sekiz kuruş dahî merkûm Has 'Ali'ye li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero**184**

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan şeriye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Karıcık karyesinde vâki' Ahmed Albi hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre muhtarı Hacı Seydi ibni Evsi İbrahim nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûreden Ahmed baba ibni Hacı Kahraman muhızırında bi tav'ihimâ

ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden merkûm Ahmed Albi'nin verâseti zevcesi Ğafure binti Simo ile sulb-ü saġîr oġlu Şeyh Müslim ve sulbiye-i kebîre kızları Fâtıma ve Ğafure ve Eslim nâm kimesnelere münhasıra olduġu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân saġîr-i merkûmun pederinden mevrûs emvâl ve eşyasını hıfz ve tesviye-i umûruna babaları tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından mâra'l-farz saġîr-i merkûmun emvâl ve eşyasını hıfz ve tesviye-i umûruna taraf-ı şer'i şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmaġla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeġe muktedir iş bu hâzır bi'l-meclis müteveffâ-yı merkûmun yeġeni Ahmed babanın vasî ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihtâm merkûmân Hacı Seyyid ve Usû'nun minvâli muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmaġın me'zûn mûmâ ileyh saġîr-i merkûmun emvâl ve eşyasını hıfz ve tesviye-i umûruna merkûm Ahmed babayı vasî nasb ve ta'yîn eylediğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeġin ġıbbe't-tasdîku's-şer' mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâmin 'aşara min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.18 Cemâziye'l-evvel 1322/M.1 Ağustos 1904)

Numero

185

Hısn-ı Mansûr'un Bozhöyük karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ebû Zer 'Ali Hancı'nın verâseti zevcesi 'Âişe binti Mustafa ve sulbiye-i saġîre kızı Hâni ve vâlidesi Basi ve hemşiresi Hâni nâm kimesnelere münhasıra olduġu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî yirmi dört sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden on iki sehm binti mezbûre Hani'ye ve üç sehm dahî mezbûre 'Âişe'ye sekiz sehm dahî ümmü mezbûre Basi'ye ve beş sehm dahî uhtü mezbûre Hani'ye isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra saġîri merkûmun vasîsi 'Ulvi taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtû beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâmin ahadi ve 'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Cemâziye'l-evvel 1322/M.11 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' altı göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

500

yatak kat 'aded	şilte 'aded	çuval 'aded	çamaşır kazanı 'aded
100 1	60 2	50 6	70 1
çorba kazanı 'aded	yemek kazanı 'aded	teşt 'aded	
30 1	20 1	60 1	
hamur leġeni 'aded	küçük sitil 'aded	sahan 'aded	ağızluk 'aded
30 1	40 2	5 1	5 1
inek 'aded	öküz 'aded	merkeb 'aded	oġlak 'aded
150 1	400 2	200 1	20 2
cercim 'aded	yük batman 'aded	mâ'sere kazanı 'aded	
20 1	20 2	100 1	
küb 'aded	tava 'aded	kazma 'aded	hınta kile 'aded
50 5	5 1	5 1	300 3
sa'r kile 'aded	baġ çiftlik 'aded	çift altı 'aded	
120 3	500 2	50 1	

<u>ğalbur</u> 'aded	<u>serâd</u> 'aded	yekûn		
5 2	5 2		3010	
<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pulbahası</u>	<u>kaydiye</u>
10 75	30	20	13	20
minhüme'l-ihracât		30	192	
sahhü'l-bâkî		10	2817	
zevce-i mezbûre 'Âişe hissesi		ümmü mezbûre Basi hissesi		
6 352		11 469		
<u>binti mezbûre Hâni hissesi</u>		<u>uhtü mezbûre Hâni hissesi</u>		
25 1408		35 .6		

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyelerini bâ'de'l-ahz sağîri merkûmun Hâni hisse-i vasiyesi olan ber vech-i bâlâ yalnız dört yüz kuruş yirmi para sağîre mezbûre vasîsi 'Ulviye li eclî'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

186

Nezâret-i celîle-i evkâf-ı hümayûn-u mülûkâneye mülhak evkâfdan Ma'mûretü'l-azîz vilâyeti celîlesinin Malatya sancağına muzâf nefsi Hısn-ı Mansûr kazâsının Eski Saray mahallesinde vâki' İbrahim Bey câmi'i şerîfinin vakfından almak üzere yevmi on akçe vazife ya'ni senevî üç yüz altmış vâridat-ı mu'ayene ile imâmet ve hitâbet cihetlerine bâ berât-ı 'âlişân mutasarrıf olan Mustafa Efendi bin Mehmed'in vukû'u vefâtıyla yeri hâlî ve hidmet-i lâzimesi mu'attal kalmış olmağla müteveffâ-yı merkûmun sulb-i sahîh-i kebîr oğlu Mehmed Efendi ve sulb-i sağîr oğlu Hüseyin nam kimesneler bulunmuşlar ve bu makûle hitâbet ve imâmet cihet-i mutasarrıflarından ile'l-vefât idenlerin cihet-i mahlûlerinin teşrîfen tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı kibârının lede'l-intihâb.....-mukaddem ve mer'î olunacak hukûku ve istihkâkı olan ve evlâd-ı kibârı nâ ehl oldukları şer'an mübeyyen eylediği halde evlâd-ı sığârının ba'de'l-bülûğ isti'dâd ve ehliyet-i meşhûd ve bi'n-nefs edâ ve hidmet idüb iktidarı mübeyyen idinceye değin bi'l-intihâb ehliyetlû âhir bir kimesneye binâen 'aleyh bilâ kusûr edâ ve hidmet itmek üzere müstakilen tevcîhi husûsu bâ irâde-i seniyye müessis olan nizâmî iktizâsından idüğü müseccel ol bâbda mukayyed lâyihayı.....-müstebân oldukdan sonra mezbûr Molla Mehmed Efendi kazâ-i mezkûr meclis-i mezkûresinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde hâlâ evkâf müdîri vekili Mustafa Efendi hâzır olduğu halde lede'l-imtihân tecvîden ve kırâaten ciheteyn-i mezkûrece tebeyyün-ü ehliyet ve istihkâk-ı meclis idâresince vürûd-u derkenârından anlaşılmış ve mahalle-i mezkûrenin müntehâb? Ve muhtarları bulunmuş olduğu bi'l-ihbâr 'inde's-şer'ü'l-enver mütehakkık ve cerîde-i nüfûsda mahalle-i mezkûrenin yüz yedinci hanesinde ikinci numara ile kayd-ı tahrîrde yirmi sekiz yaşında mukayyed olduğu nüfûs dâiresinin derkenârından ve el yevm-i insan askeriyeyi tecâvüz idüb malım? nakil itmiş ve ciheteyn-i mezkûreteynin uhdesine tevcîhini mâni' askerlikçe bir ilişiği olmadığı mensûb elli sekizinci alayın ikinci taburu dâiresinden mevrûd mazabatadan anlaşılmış olmağla ciheteyn-i mezkûreteynin hitâbet cihetini müteveffâ-yı merkûm Mustafa Efendi

mahlûlünden merkûm Molla Mehmed Efendice müstakilen sağîr-i merkûm Hüseyin bülûğunu tecâvüz ve bi'n-nefs câmi'i şerîf-i mezkûrun imâmet hizmetini îfâyâ iktidar idinceye değin tarafından li ebeveyn er karındaşı Molla Mehmed Efendi'yi bi'n-niyâbe bilâ kusûr îfâ-yı hizmet itmek üzere ve ciheteyn-i mahlûleye tebeyyün? Mezkûreteyn bi'l-isâle ve bi'n-niyâbe ber mûceb-i şürût merkûm vazife-i mensûbesiyle müteveffâ-yı merkûmun oğulları Molla Mehmed ve Hüseyin'in uhdelerine başka başka tevcîh ve yedlerine birer kıt'a ber'at-ı âlişân sadaka ve ihsan buyurulmak ricâsına bi'l-iltimâs pâye-i serîr-i saltanat-ı a'lâya tescil ve i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi't-tâsi' 'aşara min şehr-i Cemâziye'l-âhir liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.19 Cemâziye'l-âhir 1322/M.31 Ağustos 1904)

Numero

187

Hısn-ı Mansûr'un Koşan karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Bekir Mehmed'in verâseti zevcesi Rabia binti Hüso ve 'Âişe binti Ümmü Mesti ile sulbiye-i sağîre kızları Rabia ve Elif ve Fâtuma ve li ebeveyn er karındaşı Hüso ve Hamo ibnân-ı Mehmed nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî yüz kırk sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden dokuzar sehmden cem'an onsekiz zevcân-ı mezbûretân Rabia ve 'Âişe'ye ve otuz ikişer sehmden cem'an doksan altı sehm binât-ı mezbûrât Rabia ve Elif'e ve Fâtuma'ya ve on beşer sehmden cem'an otuz sehm dahî uhutân-ı merkûmân Hamo ve Hüso'ya isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i merkûmdan sağîrân-ı mezbûrân Elif ve Rabia ve Fâtuma'nın vâlideleri ve vasîleri mezbûre 'Âişe taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi't-tâsi' 'aşara min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.19 Cemâziye'l-evvel 1322/M.2 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' dört göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

900

<u>öküz</u> 'aded	<u>keçi</u> 'aded	<u>koyun</u> 'aded	<u>oğlak</u> 'aded
600 3	320 8	250 5	
<u>kuzu</u> 'aded	<u>merkeb me'a sıpa</u> 'aded	<u>hınta</u> kile	
20 1	250 1	1200 15	
<u>şa'r</u> kile	<u>nohut</u> kile	<u>çamaşır kazanı</u> 'aded	
200 5	80 2	70 1	
<u>teşt</u> 'aded	<u>çorba kazanı</u> 'aded	<u>hamam sitili</u> 'aded	
140 2	80 2	60 2	
<u>lenger</u> 'aded	<u>tava</u> 'aded	<u>ağızlık</u> 'aded	<u>yatak kat</u> 'aded
30 3	20 2	10 1	600 6
<u>silte</u> 'aded	<u>yelek 'aba</u> 'aded	<u>çuval</u> 'aded	<u>heybe</u> 'aded
90 3	30 1	15 1	60
<u>keçe</u> 'aded	<u>küb</u> 'aded	<u>yağ batman</u> 'aded	<u>leğen</u> 'aded
60 2	70 2	70 3	60 2
<u>perde</u> 'aded	<u>döşeme ve 'âdi kilim</u> 'aded	<u>nakışlı çuval</u> 'aded	

150	2	1400	7	320	6
<u>yemek kazanı</u>	<u>'aded</u>		<u>kırmızı perde</u>	<u>'aded</u>	
30	1		30		
yekûn					
		8110			
<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pulbahası</u>	<u>kaydiye</u>	
30	204	30	20	10	16
<u>harac-ı husûsa</u>					12
70					
minhüme'l-ihracât					
		351			
sahhü'l-bâkî					
		7759			
zevce-i <u>mezbûre Rabia</u> hissesi			zevce-i <u>mezbûre 'Âişe</u> hissesi		
2,17,484			2,17,484		
<u>binti merkûm Rabia</u> hissesi			zevce-i <u>mezbûre Elif</u> hissesi		
25,1724			25	1724	
<u>binti mezbûre Fâtıma</u> hissesi			uhtü merkûm <u>Hamo</u> hissesi		
25,1724			5	808	
uhtü merkûm <u>Hüso</u> hissesi					
808					

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâlî metrûkesinden verese-i kibânı hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahz olan ber vech-i bâlâ yalnız beş bin yüz yetmiş üç otuz beş para sağîrân-ı mezbûrânın hisseleri olduğu dahi vasîleri ve vâlideleri mezbûre 'Âişe'ye li ecli'l-hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

188

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây mahallesi sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Ermeni Katolik milletinden iken bundan akdem vefât iden Kubo veled-i Hamparsunun verâseti zevcesi Enno binti Eyüc ile sulbiye-i kebîre kızı Ahannis ve sulbiye-i sağîre kızı Karsiye ve sulb-i sağîr oğlu Karabinit nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî otuz iki sehmden ibâret olub sehm-i mezkûrdan dört sehm zevce-i mezbûre Enno'ya ve on dört sehm dahî ibni merkûm Karabinit'e ve yedişer sehmden cem'an on dört sehm dahî binât-ı mezbûretân Ahannis ve Karsiye'ye isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrûn vâlideleri ve vasîleri Enno nâm kimesne mezbûre taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtû beyân olunur tahrîren fi'r-râbi' min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.4 Cemâziye'l-evvel 1322/M.18 Temmuz 1904) mahalle-i mezkûrede vâki' bir göz oda ve bir mahzene ve iki sofa ve bir mahzene müştemil bir bâb hâne esmâni

700

<u>hamam sitili</u>	<u>'aded</u>	<u>katık kazanı</u>	<u>'aded</u>	<u>tava</u>	<u>'aded</u>
20	1	30	1	20	2
<u>hamur leğeni</u>	<u>'aded</u>	<u>sini</u>	<u>'aded</u>	<u>kuşhâne me'a kapak.</u>	<u>'aded</u>

20	1	30	1	20	1
<u>sahan</u> 'aded		<u>tas</u> 'aded	<u>küçük leğen</u> 'aded		
20	4	10	2	10	1
<u>yemek kazanı</u> 'aded			harç için iştirâ olunan üzüm esmâni 'aded		
20	1		600		
<u>yatak kat</u> 'aded		<u>kilim</u> 'aded			
10	1	10	1		
<u>çuval</u> 'aded		<u>küp</u> 'aded	<u>kuyu sitil</u> 'aded	<u>sac</u> 'aded	
5	1	20	2	5	1
<u>tahta</u> 'aded				10	1
1					
yekûn					
			1565		
<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>kaydiye</u>	<u>varaka bahası</u>		
39	30	20	20	10	
<u>pulbahası</u>					
20	2				
minhüme'l-ihracât					
		30	103		
sahhü'l-bâkî					
		30	1461		
zevce-i mezbûre Enno hissesi		ibni merkûm Kara binit hissesi			
6	182	32	639		
binti mezbûre Ahannis hissesi		binti mezbûre Karsiyeye hissesi			
36	319	36	319		

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâlî metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahz sağîrân-ı mezbûrân hisse-i vasiyeleri ber vech-i bâlâ yalnız dokuz yüz elli dokuz kuruş yirmi para dahî vasîsi ve vâlideleri Annu'ya li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

189

Hısn-ı Mansûr'un Pınar karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hüseyin Paşanın verâseti zevcesi Basi binti 'Alo ile sulbiye-i kebîre kızı Zeybi ile sulb-i sağîr oğlu İbiş nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî yirmi dört sehmden ibâret olub sehmi-i mezkûreden üç sehmi zevce-i mezbûre Basi'ye ve yedi sehmi dahî binti mezbûre Zeybi'ye on dört sehmi dahî ibni merkûm İbiş'e isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra vereseden sağîri merkûmun vâlide ve hâzenesi Basi nâm taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm ve tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi't-tasi' 'aşara min şehri Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.19 Cemâziye'l-evvel 1322/M.2 Ağustos 1904)

karye-i mezkûrede vâki' bir göz odayı müştemil bir bâb hâne esmâni

600

<u>yatak kat</u> 'aded	<u>şilte</u> 'aded	<u>'atik çuval</u> 'aded	<u>keçe</u> 'aded
200	1	60	3
		60	3
		40	3

<u>'adi çuval</u> 'aded	<u>tava</u> 'aded	<u>çamaşır kazanı</u> 'aded	
50 5	10 1	60 1	
<u>yemek kazanı</u> 'aded	<u>şa'r kile</u>	<u>leğen</u> 'aded	<u>hamam sitili</u> 'aded
30 1	30 3	15 1	20 1
<u>tas</u> 'aded	<u>sahan</u> 'aded	<u>teşt</u> 'aded	<u>yağ batman</u> 'aded
10 2	10 2	50 1	80 3
<u>küb</u> 'aded	<u>keçi</u> 'aded	<u>çebiş</u> 'aded	<u>oğlak</u> 'aded
80 3	120 3	50 2	10 1
<u>inek</u> 'aded	<u>öküz</u> 'aded	<u>yük batman</u> 'aded	<u>hınta kile</u>
150 1	400 2	10 1	400 5
yekûn			

2850

<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pul bahası</u>
71	30	10	10 3

minhüme'l-ihracât

20 123

sahhü'l-bâkî

20 2726

zevce-i mezbûre Basi hissesi
10 340

ibni merkûm İbiş hissesi
20 1590

binti mezbûre Zeybi hissesi
795

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâlî metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahz sağır-i merkûm hisse-i vasiyesi ber vech-i bâlâ yalnız bin beş yüz doksan kuruş yirmi para dahî vasîsi ve vâlidesi mezbûre Basi'ye li ecli'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

190

'an asl Çerkez kabilesinden muhacir olub hâlen Hısn-ı Mansûr'un Hasan Kendi karyesinde sâkin iken vefât iden Rahmiye binti İsmail'in verâseti zevcesi Hacı Hüseyin bin Mustafa ile sulbiye-i sağîre kızı Tursen ve vâlidesi Ayşe ve li ebeveyn hemşiresi Hanife nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve bâ'dehû kable'l-kısme sağîre-i mezbûre Tursen dahî vefât idüb verâseti babası merkûm Hacı Hüseyin ile min cihetü'l-üm cedde-i sahîhası mezbûre 'Âişe'ye münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî on iki sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden sekiz sehm zevc-i merkûm Hacı Hüseyin'e ve üç sehm dahî ümmü mezbûre 'Âişe'ye ve bir sehm dahî uhtü mezbûre Hanife'ye isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra vereseden mezbûre 'Âişe taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevm ahadi 'aşara min şehr-i Cemâziye'l-âhir liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.11 Cemâziye'l-âhir 1322/M.23 Ağustos 1904)

<u>fistan</u> 'aded	<u>altı paralık çetâre</u> 'aded	<u>iplik makara entari</u> 'aded
60 1	40 1	10 1
<u>acem şalı</u> 'aded	<u>trablus</u> 'aded	<u>püskül</u> 'aded

20	1	20	1	5	1
<u>hamam boğçası</u>	'aded	<u>Malatya sandığı</u>	'aded	<u>büyük kilim</u>	'aded
20	1	10	1	10	1
<u>sahan</u>	'aded	<u>tas</u>	'aded	<u>hamam sitili</u>	'aded
20	5	4	2	20	1
<u>çamaşır kazanı</u>	'aded	<u>yemek kazanı</u>	'aded	<u>kum</u>	'aded
40	1	20	1	30	1
<u>lenger</u>	'aded	<u>hamam leğeni</u>	'aded	<u>mihr-i müeccel</u>	'aded
25	5	20	1	500	500
yekûn					
			1484		
<u>resmi kısmet</u>		<u>varaka bahası</u>		<u>pul bahası</u>	<u>kaydiye</u>
37		10		15	1
minhüme'l-ihracât					2
			15	50	

sahhü'l-bâkî

1433

zevc-i merkûm Hacı Hüseyin hissesi	ümmü mezbûre Âişe hissesi
30 955	16 358
uhtü mezbûre Hanife hissesi	
2 109	

Bâlâda müfredâtı zâtî beyân olunduğu vech üzere müteveffiye-i mezbûrenin terekesinden vârisleri hisse-i vasiyelerini kâmilten tahsil itdiklerine mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

191

Hısın-ı Mansûr'un Hoca Ömer mahallesi sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden iken bundan akdem vefât iden 'Ali ibni Sarımsakçı nâm kimesnenin verâseti zevcesi Neslihan binti Künhu ve sulb-i kebir oğulları Hacı ve Mehmed ve sulbiye-i kebir kızı-?ve sulbiye-i sağîre kızı Fatıma nâm kimesnelere münhasıra olub ve ba'dehû kable'l-kısme merkûm Hacı dahî vefât idüb verâseti zevcesi Fatıma binti Mami ile sulb-i sağîr oğlu 'Ali nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i merkûmûndan sağîrân-ı merkûmânın li eclî'l-ferâğına vasiye-i mensûbiyeleri ve vâlideleri Neslihan nâm mezbûreler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde bi'l-vesâye bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb vasiye ve vâlideleri bulunduğumuz sağîrân-ı merkûmânın pederleri müteveffiyân-ı merkûmânın mallarında ile'l-vefât bi hakkü't-tasarruf müstakilen malları ve mülkleri ve ba'de vefâtiye oğulları 'Ali ve kızı Fâtıma ile verese-i resmi dâirelerine 'ale't-tarîk münâsaha-i şer'ie müntakıl küçük birûn nâm mevki'den vâki' altı buçuk kile tohum istid'âb idecekleri Kaşı oğlu ve Kavi Hallo oğlu Hacı Ahmed ve Topal 'Osman tarlaları ve tarîk ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ile dört hisse itibariyle iki hissesinin bin kuruş bedel ile tâlibine verese-i kibârı furuht idecek ve sağîrân-ı merkûmânın mallarının hazineye ve masraflarının?.....-hâsılât-ı infâk ve iksâlarını gayr-ı kâfi bulunmasına ve mezkûr tarlada furuht kaldıkça bir menfaat görülemeyeceği gibi iş bu ihtiyaç dahî

idilemeyeceği ve kaldıkça kıymetine halelkârî ve ‘ârız olacağı bulunduğu yine tarla-yı mezkûreden sâğîrân-ı merkûmânın iki hissesinin bedel-i misli olan bin kuruşa satılmasına şer‘î şerîften bir kıt‘a izn-i şer‘î verilmesi matlûbumuzdur didiklerinde lede‘t-tahkîk ve‘t-tetkîk veseyân-ı mezbûretânın vech –i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü‘l-emre mutâbık olduğu ve tarla-yı mezkûrenin furuht sâğîrân-ı merkûmân.....-?enfa‘ ve elzem idüğü ve meblağ-ı mezkûru bedel-i misli olduğu mahalle-i hey‘et-i ihtiyâriyesinden mevrûd der kenârından itmiş olduğu ‘inde‘ş-şer‘ü‘l-enver mütehakkık olmağın tarla-yı mezkûrenin furuht taraf-ı şer‘de izin verilmeğın ma vak‘a bi‘t-taleb ketb ve imla olundu tahrîren fi‘l yevmi‘l-vâhid min şehr-i Recebü‘l-ferd liseneti isnâ ve ‘ısrîn ve selâse mie ve elf (H.1Receb 1322/M.11 Eylül 1904)

Numero

192

Hısn-ı Mansûr’un Sıratut mahallesi ahalisinden ve teb‘a-i devlet-i ‘aliyyeden Mehmed bin Musto kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer‘iyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘î şerîf ü enverde yine mahalle-i mezkûre sakinlerinden ma‘rifetü‘z-zât Zeyneb binti Bekir nâm Hatun muvâcehesinde da‘vâ ve takrîr ü kelâm idüb Çakeri? Nâm mezbûrenin Kabcami‘ ahâlisinden Hasan Efendizâde Hacı Efendi bağçasının bağçıvanı olmamla bağça-i mezkûrede olduğum halde sulb-i sahîh oğlu ‘Abdo ve üç nefer rüfekâsıyla leylan bağça-i mezkûreye gelüb müsellehan üzerime hücum eyleyince darb ve cerh itdiklerinden başka zevce-i mezbûre Zeyneb‘i cebren götürdüler ise de îcâb iden tahrîbâtta Urfa‘ya tâbi‘ Akçahısarı karyesinde olduğunu haber almamla Urfa ma‘rifetiyle mezbûreyi buraya celb itdirerek bana mütebâ‘dî defa‘atle taleb olunduğu halde bana mütebâ‘it ve hukûk-u zevciye-i ri‘âyetden imtina‘ ider olduğundan suâl olub zevcem mezbûrenin bana inkıyâd ve hukûk-u zevciye-i ri‘âyet itmesini taleb iderim didikde suâl ol dahî cevâbında müdde‘i-i merkûm Mehmed zevc-i dâhil haber aldığından dolayı câriyelerini teslimde esnâfdan bir mu‘temed kimesnenin olmadığı sûretde nefsimi teslîmden emin olduğundan mezbûrun üzerine mikdar-ı kâfî nafaka farz ve takdim olması matlûbumdur deyû müdafa‘a itdikde lede‘s-suâl zevc-i merkûm Mehmed minvâl-i muharrer üzere müdafaasını ne ile isbat ideceği soruldukda dermeyânla minvâl-i muharrer üzere kefil-i irâiye edinceye değin zevce-i mezbûre Zeyneb için zevc-i merkûm Mehmed üzerine mukayyed zeyl-i zabıtnâmede imzâları muharrer keşân-ı ihbarlarıyla mutahakkık olan mihri kırk beş kuruş nafaka ve kisve baha ve sâir meblağ-ı ma‘rûz-u mezkûr u nafaka ve kisve baha ve sâire levazım-ı zarûriyesine harç ve sarfa ve lede‘l-hâce istidâneye.....-zevc-i merkûm üzerine rücû‘ mezbûre Zeyneb’e izin verilmeğın mâ vâk‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l yevmi‘-s-sâbi‘ min şehr-i Recebü‘l-ferd liseneti isnâ ve ‘ısrîn ve selâse mie ve elf (H.7 Receb1322 /M.17 Eylül 1904)

Numero

193

Hısn-ı Mansûr’un Musalla mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden zabtiye kuvveti Hüseyin ibni Mehmed’in sulb-i sağîr oğulları.....?ve Mehmed ve Tevfik nâm kimesnelerin pederleri müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs müterâkim me‘âşiyânın ahz u kabz ve tesviye-i umûruna kable‘ş-şer‘den bir vasî nasb ve ta‘yîn olunmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ‘rûf ve istikâmetle

mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyli kitabda muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâtâm müslimeyn ihbarlariyle 'inde's-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olan mahalle-i mezkûre ahâlisinden mukâvelât muharriri Hacı 'Ali Efendi ibni Hacı İmam Efendi hâkim-i mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn ü meâb Efendi Hazretleri sağırûn-u merkûmûnun ve vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin kable's-şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn itdikde ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabul ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya ve iltizam itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l yevmis sâbi' min şehr-i Recebü'l-ferd liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.7 Receb1322 /M.17 Eylül 1904)

Numero

194

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Fahreddin Hafız ibni Molla Mehmedin verâseti zevcesi 'Âişe Hân binti Mustafa ibni Şeyh Bekir ile sulb-i sağır oğlu Mehmed ve min cihetü'l-eb cedde-i sahîhası Ümmi binti Serti Karik 'Osman nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî yirimi dört sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden üç sehm zevce-i mezbûre 'Âişe Hâne ve dört sehm dahî cedde-i mezbûre Ümmi'ye ve on yedi sehm dahî ibni merkûm Mehmed'e isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun zevcesi ve sağır-i merkûmun bâ hücceti şer'i vasiyesi ve vâlidesi mezbûre 'Âişe Hân taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le vefâtında ya'ni üç yüz yirmi iki sene-i hicriyesinin muharrem....-?tarikhinde tereke-i cerîdesi ikinci nüshasının yirmi dokuzuncu sâhifesinde cinsi ve nev'i müfredâtı ve 'ayniyatı muharrer olan mâ'lûm olmayub bi'l-âhire vasîsi vekil 'Ömer Efendi mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le münâdî vasıtayla mecma'ı nâsda bâ'de'l müzâyede şer'ie furuht olunan müteveffâ-yı merkûmun menkûle ve hilyât ve sâire terekesiyle pederi müteveffâ-yı merkûm Molla Mehmed ve.....-?beyne'l verese müzâyede-i aleyhleri ba'de'l-icrâ müteveffâ-yı merkûm Fahreddin Hafız'ın hissesinden vereseleri uhdelere isâle olunan ğayr-ı menkûle müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi' râbi' 'aşara min şehr-i Recebü'l-ferd liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf(H.14 Receb1322 /M.24 Eylül 1904)

<u>lirayı osmani</u>	<u>'aded</u>	<u>yazılı mahmûdiye</u>	<u>'aded</u>	serdi	<u>mahmûdiye</u>	<u>'aded</u>
3740	34	57310	6		305	5
<u>çifte çiçekli</u>	<u>'aded</u>	<u>çiçekli</u>	<u>'aded</u>			
60	1	154	10	6		
<u>fındık ve yarım gâzi</u>	<u>'aded</u>	<u>hamidiye altunu</u>	<u>'aded</u>	<u>yarım mahmûdiye</u>	<u>'aded</u>	
277	36	55	1	110	3	
<u>gâzi</u>	<u>'aded</u>	<u>adlî</u>	<u>'aded</u>	<u>yarım çiçekli</u>	<u>'aded</u>	
1493	70	1582	9	85	7	
<u>istanbul</u>	<u>'aded</u>	<u>istanbulgâzisi</u>	<u>'aded</u>	<u>altun ay</u>	<u>'aded</u>	
30	58	2	10	724	26	10
						473
						3
<u>küpe altundan mamuliye çift</u>	<u>'aded</u>	<u>altun çift</u>	<u>'aded</u>	<u>şekke çift</u>	<u>'aded</u>	
25	1637	10	5	1657	7	10
						616
						1
<u>gümüşî kemer</u>	<u>'aded</u>	<u>gümüşî tılsım</u>	<u>'aded</u>	<u>yatak kat</u>	<u>'aded</u>	
15	74	1	9	2	50	1
						1
<u>halı</u>	<u>'aded</u>	<u>sini</u>	<u>'aded</u>	<u>yemek tepsisi</u>	<u>'aded</u>	
				<u>yemek kazanı</u>	<u>'aded</u>	

111	1	10,58	1	17	1	25	7	1
<u>hamam sitili</u>	'aded		<u>teşt</u>	'aded	<u>çorba leğeni</u>	'aded	<u>tava</u>	'aded
35	13	1	10,83	1	10	17	1	10 3 1
.....	'aded		<u>şemsiye</u>	'aded			<u>el ğantarı</u>	'aded
1	15	1	5	35	1	15	1	
<u>'âdi kemer</u>	'aded		<u>gömlek</u>	'aded	<u>sako</u>	'aded	<u>çuval</u>	'aded
3	1		20,10	2	1	15	1	24 3
<u>küb</u>	'aded		<u>soba</u>	'aded	<u>telis</u>	'aded	<u>hasır</u>	'aded
20 , 11	3		20,10	1	10,4	2	4	2
<u>isot</u>			<u>hırdavat bite</u>					
10,14			14					

pederinden mevrûs bi'l-mübâ'de'le müstakilen hissesi aid olan kışla değirmeni demekle mâ'rûf bir bâb değirmenin kırk para itibariyle beş parasını beyne'l-verese müzâyede-i aliyesi bi'l-icrâ ciddesi üzere takrîr iden mezkûr değirmendeki hisse-i ma'lûme_____

500

müteveffâ-yı merkûm Fahreddin Hafız'ın pederinden mevrûs on bir bin beşyüz kuruş kıymetinde bir bâb hâne ve bir dükkan ve bir kıt'a dere bağça hisse-i musîbesi olan üç bin yüz yetmiş iki kuruş yine üç bin kuruş mukabilinde beyne'l-verese müzâyede-i aleniyeleri icrâ olan 'akârâtdan sağîr-i merkûm üzerinde takrîr iden çiçekli.....-.....-karşusunda vâki' bir bâb kazancı dükkanı_____

3000

yine müteveffâ-yı merkûmun pederinden mevrûs demirci pazarında vâki' üç bin kuruş kıymetlû bir bâb dükkan otuz iki itibariyle yedi senesi

10 656

yekûn_____

25

17089

Nakibzâde sadık ve Halilzâde Bedi' Efendilerin bâ'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleriyle müsebbit mihr-i müeccel ve mu'acceli

550 mihri müeccel

150 küpe altundan

700

resmi kısmet

25 406

vesâyet

30

ta'yini vasî için gönderilen emtây-ı şer'i için harac-ı husûsun

50

kaydiye

20 28

varaka bahası

20

nafaka hücceti

30

hilyat-ı dellâliye

217

tahsîlât-ı dellâliye

20

12

yekûn_____

1643

minhüme'l-_____ ihrâcât

15446

sahhü'l-bâkî_____

15446

zevce-i mezbûre 'Âişe hissesi

30 1930

Cedde-i mezbûre Ümmi hissesi

1 , 13 , 2574

ibni sağîr merkûm Mehmed hissesi

2 , 26 , 10940

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûm Fahreddin Hafız'ın emvâl-i metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahzvsâğîri merkûmun hisse-i vasiyesi ber vech-i bâlâ yalnız on bin dokuz yüz kırk kuruş yirmi altı para iki akçe dahî sağîri merkûmun vasîsi ve vâlidisi mezbûre 'Âişe Hâne 'aynen ve bedelen nakden li ecli'l-istirbâh teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

195

Hısn-ı Mansûr'un Kızılcapınar karyesi sâkinlerinden zati Sıratut mahallesi ahâlisinden Çerdezâde Molla Ebû Zer Musalla mahallesi ahâlisinden Hacı Mehmedzâde 'Ömer Ağa ta'rif ü şer'îleriyle mu'arrefe Cevni binti Şahin kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûr ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan zevc-i mezbûr Yusuf ibni Elli Hacı muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb bundan dokuz sene akdem meyânemizde münâferet ve 'adem-i hüsn ü mu'âşeret vâki' olduğu günden evvele vakt-i merkûm Yusuf beni talak-ı selâse ile tatlîk idüb zimmetinde mütekarrır ve mâ'kûd 'aleyhe olan altı yüz kuruş mihr-i müecceli virmekten imtina' ve ta'allül ider olmakla sual olub meblağ-ı mezkûr altı yüz kuruş mihr-i müeccelim halen bana edâ itmedikçe tebeyyün olunmak murâdımdır didikde ol dahî cevâbında mezbûreyi bundan dokuz sene akdem altı yüz kuruş mihr-i müecceli mukâbili talak-ı vâhide ile hal'-i tatlîk itdiğini ikrâr ve i'tirâf idüb fakat talak-ı selâse müdde'asını külliye inkâr idecek müdde'îye-i mezbûre cevabında talak-ı selâse iddasını ne ile isbât ideceği soruldukda evvela bâ varaka-i mestûre her birleri cevabları bulunan Eski Hısn-ı Mansûr karyesi muhtarı İbrahim ibni Ebâ re'si ve a'zâsı 'Osman ibni Vakkas nâm kimesnelerden sırren ve bâ'dehû Kab Câmi' mahallesi ahâlisinden Kısa Zebun'un oğlu Mustafa ve Sıratut mahallesi ahâlisinden Hasan Karsu oğlu Haşim nâm kimesnelerden 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlû's-şehâde iddükleri ihbâr olunan Kızılcapınar karyesi ahâlisinden İbiş ibni Maho ve Mamo ibni Ebû Kôr nâm kimesneler meclis-i şer'î hâzırân olub istişhâd olunduklarından fi'l-hakîka iş bu hâzır bi'l-meclis müdde'-i 'aleyhe merkûm Yusuf ibni Elli Hacı iş bu hâzire müdde'îye-i mezbûre zevcesi Cevni binti Şahin nâm mezbûreyi bundan dokuz sene akdem talak-ı selâse ile tatlîk itdiğini biliyoruz şâhidiz şehâdet dahî iderüz deyû her birleri müttetikü'l-lafz ve'l-mâ'nâ ber nehc-i şer'î eda-yı şehâdet-i şer'îyelerini isbât itmeğin mûcibince müdde'a-i mezbûre cevabında zevc-i merkûm Yusuf'dan talak-ı selâse ile mutallaka olduğuna bâ'de'l-hükm meblağı mezkûr altı yüz kuruş mihr-i müeccelin mezbûre Cevni'ye halen edâ ve teslimine müdde'î aleyhe merkûm Yusuf'a tebeyyün olunduğu tescil ve huzûr u 'âlîlerine i'lâm olundu tahrîren fi's-sâdis ve'l-ışrîn min şehr-i Recebü'l-ferd liseneti isnâ ve'l-ışrîn ve selâse mie ve elf (H.26 Receb1322 /M.6 Ekim 1904)

Numero

196

Hısn-ı Mansûr'un Musalla mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devleti 'aliyyeden Albi Seyyidî ibni Seyyidî kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'îyesinde mâ'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde Hoca 'Ömer mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i

müşârü'n-ileyhâdan Mahmud bin Terzi Hüseyin muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb mezbûr Mahmud üç yüz on altı sene-i rûmiyesinin Kânûnisânî on yedinci günü müteveffâ Cevni Hacı Hasan'ın oğlu ve benim yeğenim ya'ni hemşirezâdem ğâiben 'ani'l-mecâlis Fâtıma ile oğlum Mevlüd'ü hemşirem 'Ayni'nin ya'ni mezbûre Fâtımanın vâlidelerinin rızâğ itdüğü ve merkûmânın yekdiğerine rızâ'en karındaş ve hemşire olduklarını iddi'a idüb o yolda zabtı da'vâ idüb iş bu tarih-i zabta değin şâhidlerini pâyân ve hazır itmemiş ve mezbûre Fâtıma ise merkûm Mevlüd'ün zevce-i menkûhe-i ğayr-ı babası olub müde'i-i merkûmun iddi'a vâkı'ası merkûmân Fâtıma ve Mevlüd'ün arzu emirine mâni' ve hâil olduğundan suâl olunub bâ şâhid-i beyân ve ikâmesiyle nikahlarının feshi olmadığı sûrette mu'ârazadan men'ini talep iderim didikde ol dahî cevâbında tarih-i mezkûrde ber vech-i meşrûh rızâ'ı iddi'asında bulunduğunu ifade itdi ise de minvâli muharrer da'vâyı mezkûresini beyânından izhâr-ı 'acz idüb bu sûrette madde-i rızâ'ın şuhûd-u 'adulle ber nehc-i şer'i subûtuna muhtâc olub fakat mezbûr Mahmud'un ber vech-i muharrer ifade-i ve izâr-ı mücerredıyla binâen 'aleyh zâlik madde-i rızâ'ı şer'an sâbit ve mütehakkık olmağla mûcibince müdde'i-i mezbûr Mahmud da'vâyı mezbûresiyle mezbûrân-ı mezbûr ve Fâtıma Hatun'dan her birine ber vech-i şer'i mu'ârazadan men' olundu ve huzûr-u 'âlîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min şehr-i Recebü'l-ferd liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.26 Receb1322 /M.6 Ekim 1904)

Numero

197

Hısn-ı Mansûr'un Mazelik karyesi sâkinlerinden bundan akdem vefât iden teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Hacı Mesti'nin verâseti zevcesi Hedi binti Evsi Bayrm ile sulb-i kebîr oğlu Haso ve sulb-i sağîr oğlu Hacı ve sulbiye-i kebîre kızı Zilha ve sulbiye-i sağîre kızı 'Âişe ve Hatîce nâm kimesnelere münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî sekiz sehmden ibâret olub sehm-i mezkûrden bir sehm zevce-i mezbûre Hedi'ye ve ikişer sehmden cem'an dört sehm dahî ibnân-ı merkûmân Haso ve Hacı'ya ve birer sehmden cem'an üç sehm dahî binâtı mezbûrât Zilha ve 'Âişe ve Hatîceye isâbet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîr-i merkûmânın vâlideleri ve vasîleri mezkûre Hedi talep ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi yevmi'l 'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.20 Cemâziye'l-evvel 1322/M.3 Ağustos 1904)

öküz re'si	tosun	inek re'si	esb nısfı .re'si
$\frac{2}{500}$	$\frac{2}{200}$	$\frac{3}{300}$	$\frac{1}{200}$
keçi 'aded	koyun 'aded	merkeb 'aded	yatak kat 'aded
$\frac{220}{8}$	$\frac{800}{2}$	$\frac{100}{1}$	$\frac{10}{1}$
şilte	çuval	hamam sitili	küçük sitil
$\frac{3}{60}$	$\frac{6}{60}$	$\frac{2}{30}$	$\frac{1}{40}$
yemek kazanı	teşt	çorba leğeni	lenger tava
$\frac{1}{30}$	$\frac{1}{60}$	$\frac{2}{30}$	$\frac{4}{40}$ $\frac{1}{5}$
tas	çift edevâtı	serâd	halbur kazma balta

$\frac{3}{10}$	$\frac{1}{50}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{3}{10}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{10}$
orak	ekmek tahtası	sac	hınta kile		şa'r kile
$\frac{3}{5}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{15}{1200}$		$\frac{12}{480}$
hırdavâ t sâire					
yekûn_____					
4050					
<u>resmi kısmet</u>	<u>vesâyet</u>	<u>varaka bahası</u>	<u>pul bahası</u>	<u>kaydiye</u>	
10 101	30	20	14	10 6	
minhüme'l-_____ ihrâcât					
20 171					
sahhü'l-bâkî_____					
20 3878					
zevce-i mezbûre Hedi hissesi	ibni merkûm Haso hissesi				
32 484	24 969				
ibni merkûm Hacı hissesi	binti Hatîce hissesi	'Âişe	binti Zilha		
24 969	32 484	32 484	32 484		

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâl-i metrûkesinden verese-i kibârı 198....-hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahz sağîre mezbûre 'Âişe ve Hatîcenin hisse-i vasiyeleri dahî vasiyeleri mezbûre Hedi nâm kimesneye li eclî'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

198

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Huzrin karyesinde Molla Albi İbi'nin hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre ihtiyârları Sofu Hüso zimmeti Mami Halil nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûrde Basi binti Yakub muhızırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden Molla Albi İbi'nin verâseti zevcesi 'Âişe binti 'Ali Sofu ile sulb-i kebîr oğlu Ellu ve sulb-i sağîr oğulları Mehmed ve Molla 'Ali ve Hüseyin ve vâlidesi Basi nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrûn-u merkûmûnun pederi tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmamağla taraf-ı şer'den sağîrûn-u merkûmûnun emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûrlarına bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tetkîk ve't-tahkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm merkûmân Hüso ve Mamu'nun ber vech-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsi'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh sağîrûn-u merkûmûnun mâra'l-farz emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına mezbûre Basi'yi nasb ve ta'yîn eylediğini ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabûl itdiğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevmi'r-râbî' ve'l-ışrîn fî şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.24 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.9 Haziran 1904)

Numero

199

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun İrsilan karyesinde vâki' Molla Bekir hücresinde hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre imamı Bekir ve muhtârı Ebû Zer ibn-i 'Ali nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûrde Nefsân oğlu Yedi muvâcehesinde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb karyemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hamza'nın verâseti zevcesi 'Âişe binti Selcân sulb-i sağîr oğlu Muhyiddin nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîr u merkûm Muhyiddin'in emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûruna babası müteveffî merkûm tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından taraf-ı şer'î şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir sağîr-i merkûmun li üm birâderi merkûm Seydi'nin vasî ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâtâm merkûmân Molla Bekir ve Ebû Zer'in ber vech-i mâ'rûz ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyhe vech-i muharrer sağîr u merkûmun emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûrlarına merkûm Seydi'yi vasî nasb ve ta'yîn itdiğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi's-sâbi' 'aşara min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.17 Cemâziye'l-evvel 1322/M.31 Temmuz 1904)

Numero

200

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Mazelik karyesinde vâki' Hacı Mesti'nin hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre muhtârı Hamo ve Receb nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûrde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden Hacı Mesti'nin verâseti zevcesi Hedi binti Evsi Bayram ile sulb-i kebîr oğlu Haso ve sulb-i sağîr oğlu Hacı ve sulbiye-i kebîre kızı Zilha ve sulbiye-i sağîre kızları 'Âişe ve Hatîce nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrân-ı merkûmân 'Âişe ve Hatîcenin pederleri müteveffâ-yı merkûm tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından sağîretân-ı mezbûretânın emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına taraf-ı şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağla mezbûretânın li ebeveyn birâderleri merkûm Haso'nun vasî nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinden lede't-tahkîk ve't-tetkîk merkûmân Receb Efendi ve Hamo'nun minvâl-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh sağîretân-ı mezbûretânın emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına merkûm Hamo'yu vasî nasb ve ta'yîn itdiğini ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi ber vech-i muharrer üzere kabûl itdiğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi'l-ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.20 Cemâziye'l-evvel 1322/M.3 Ağustos 1904)

Numero

201

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Ezdin karyesinde vâki' müteveffî-yi merkûmun hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre muhtârı Mehmed ve a'zâsı Musu nâm kimesne meclis-i ma'kûd u mezkûrde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'anî'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden Hasan Kahya'nın verâseti zevcesi Hâtun ile sulbiye-i kebîre kızı Elif ve sulbiye-i sağîre kızı Benihan ve haml-i mevkûfe münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîre-i mezbûre ile hamli mevkûfun emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına merkûm tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunamadığından taraf-ı şer'î şerîften bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir merkûmânın amcaları Halil bin Hüseyin Kahya'nın vasî ta'yîn olunması murâdımızdır didikde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm merkûmân Mehmed ve Musu'nun minvâl-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh merkûm Halil ber vech-i meşrûh merkûmânın emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yîn itdiğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi's-sâdis min şehr-i Şevvâl liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.6 Şevvâl 1322 /M.14 Aralık 1904)

Numero

202

Nezâret-i evkâf-ı hümayûn-u mülûkâneye mülhak evkâfdan Ma'mûretü'l-azîz vilâyet-i celîlesinin Malatya sancağına tâbi' Hısn-ı Mansûr kazâsının Zek karyesinde defîn-i hâk-ı ıturnâk olan Şeyh 'Abdurrahman Erzincânî Kuddîse Sirruh.....-Hazretlerinin vakfından almak üzere yevmi bir akçe vazife ile külliye-dârlık cihetinde bin iki yüz on iki sene-i hicriyesinin tarihiyle müverrih bir kıt'a ber'at-ı 'âlişâne ile Şeyh Ahmed mutasarrıf iken vukû'u vefâtına mebnî Haleb oğlu Şeyh Mustafaya intikâl ile mûmâ ileyh dahî bâ berât-ı 'âlişâne mutasarrıf olub onun dahî fevt olmasına dair yeri hâli ve hidmet-i lâzimesi mu'attel kalmağla iş bu bâ'is-i 'arz-ı 'ubûdiyet müteveffâ-yı mûmâ ileyh Mustafa sulb-i kebîr oğlu teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Şeyh Ramazan ibni Şeyh Mustafa mûmâ ileyhın vefatından bu ana değin hidmet-i zarûresi tebeyyûn îfâ eylemekde olduğu ve müteveffâ-yı mûmâ ileyhın bundan başka evladı olmadığı ve kendüsü evladı....-evkâf müdiri vekâlete.....-muhavver ve mâ sadak derkârından vech i mezkûre ehl-i erbâb olduğu gibi hey'et-i ihtiyâriyesinin muhavver-i meşrûhâtdan ve 'asker ve redif kararıyle...?olduğu leffen takdim olunan redif mazbatası savletden müstebân olmuş ve mûmâ ileyh Şeyh Ramazan nüfûs dairesinin altmış birinci hânesinde iki yüz yetmiş bir tevellüdüyle mukayyed olduğu dayiresinden me'mûr-u umûrun derkârûn anlaşılmış olmağla cihet-i mezkûre pederi müteveffâ-yı mûmâ ileyh mahlûletden vezâife-i merkûmiyle...?....-nizâmiyesine tatbîken mûmâ ileyh Şeyh Ramazan üzerine tevcîh ve yine bir kıt'a ber'at-ı 'âlişâne...?müstebân buyurulmak ricâsına bi'l-iltimâs pâye-i serîr-i i'lâya 'arz ve i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâlis 'aşara min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrrem liseneti isnâ ve 'ısrîn ve selâse mie ve elf (H.13 Şevvâl 1322/M.21 Aralık 1904)

Numero
203

Behisni kazâsının Şam Bayat karyesi ahalisinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Kara Hacızâde Hacı Hafız Efendi bidâyeten ve istinâfen muhâkeme ve müdâfaaya ve ikâme-i beyne ve reddi şuhûda ve tahlîf ve istihlâfa ve i'tirâf-ı 'ale'l-hükm ve'l-ğurre ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine suver-i şer'îye ve kânûniye dairesinde son dereceye kadar îfâ ve icrâyâ vekîl-i müseccel-i şer'îsi Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devlet-i müşârû'n-ileyhâdan 'inde's-şer'ü'l-enver ma'rûf olan Paşazâde Hasan Ağa ibni Hüseyin Hısn-ı Mansûr mahkeme-i şer'îyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf ü enverde ve Davut Han karyesi ahalisinden ve devlet-i müşârû'n-ileyhâdan yine 'inde's-şer'ü'l-enver ma'rûf olan Halil Ağa bin Mehmed 'Ali muvâcehesinde da'vâ ve takrîr ü kelâm idüb bundan sekiz sene akdem iş bu hâzır bi'l-meclis Halil müvekkelem merkûm Hacı Hafızdan semeni bir günde virmek üzere sekiz yüz kuruş bedel ile bir re'si ester iştirâ itmiş ise de müddet-i mezkûre hıtâmında esmenini te'diyede temerrüd ve nakd iderek iş bu târih-i zabta değin tesviye itmediğinden suâl-ı meblağ-ı mezkûrun hâlâ bana edâ ve teslîmine kable's-şer'den tebeyyün olunmasını müvekkeleme bi'l-esnâf taleb ve da'vâ iderim didikde lede's-suâl ol dahî cevâbında ister mezkûru bedel-i mezkûr ile müdde'i-i vekîl merkûm müvekkele Hafız Efendiden vech-i muharrer üzere iştirâ itdiğini tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb fakat meblağ-ı mezkûru iştirâ tarihinden iki sene sonra müvekkil-i merkûm Hacı Hafız Efendi'ye tamâmen ve kâmilten tesviye itdim deyû müdâfa'a idecek vâkı'a merkûmdan minval-i muharrer müdâfa'asını ne ile isbat ideceği soruldukda ol dahî.....?karyelu Mustafa ve 'Osman oğlu Hüso ve Mustafa İbiş oğlu Mehmed ve Köşeler karyelu Serti Kara ve Sencikli oğlu Hacı Yusuf ve Hüsnü Şirinoğlu Mehmed Çavuş'a ve Davut Hanlı Hacı ve Mehmed Köker ile isbat ideceğini ve Şevvalin altmış tarihinden bi'l-isbât istimâ itdireceğini ifade itmiş ise de 'inde's-şer'ü'l- ve'l-imtihân isbatı beyyineden izhâr-ı 'aciz olmakla ve müvekkil-i merkûm tahlîfine taleb olmamağın hâlâ furuht idüğü meblağ-ı mezkûr sekiz yüz kuruşun hâlâ edâ ve teslîmine iltizâm ve tebeyyün olunduğu tescîl ve huzûr-u 'âlîlerine i'lâm olundu tahrîren fi'l yevmi's-sâlis 'aşara min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrrem liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.13 Şevvâl 1322/M.21 Aralık 1904)

Numero
204

Hısn-ı Mansûr'un Ezdin karyesi sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden iken bundan akdem vefât iden Hasan Kahya'nın verâseti zevcesi Hâtun binti Hüso ile sulb-i kebîre kızı Elif ve sulbiye-i sağîre kızı Benihân ve hamli mevkûfe münhasıra olduğu ve tashîh-i mes'ele-i mirâsiyeleri dahî otuz iki sehmden ibâret olub sehm-i mezkûreden dört sehm zevce-i mezbûre Hâtun'a ve yedişer sehmden cem'an on dört sehm dahî bintân-ı mezbûretân Elif ve Benihân'a ve on dört sehm dahî haml-i mevkûfe isabet itdiği lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra sağîre-i mezbûrenin amcası ve vasîsi Halil ibni Hüseyin Kahya'nın taleb ve mâ'rifeti ve mâ'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî beyân olunur tahrîren fi'l yevmi's-sâdis 'aşara min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrrem liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.16 Şevvâl 1322 /M.24 Aralık 1904)

öküz re'si <u>6</u> 1300	inek <u>2</u> 300	düve <u>1</u> 60	merkeb <u>2</u> 300	tosun <u>1</u> 80
yatak kat <u>5</u> 500	çuval <u>5</u> 75	şilte <u>2</u> 50	çuval <u>2</u> 50	keçe <u>1</u> 60
çamaşır kazanı <u>1</u> 50	teşt <u>1</u> 20	leğen <u>1</u> 30	lenger <u>4</u> 15	sahan <u>3</u>
tas <u>2</u> 10	tava <u>1</u> 10	hamam sitili <u>2</u> 40	yemek kazanı <u>1</u> 20	
çorba kazanı <u>1</u> 30	sac <u>1</u> 10	ekmek tahtası <u>1</u> 10	halat kile <u>4</u> 200	
tohum hinta kile <u>4</u> 300	çift aleti <u>1</u> 50	koyun <u>21</u> 1000	keçi <u>21</u> 830	
...göz <u>6</u> 900	bağ çiftlik <u>4</u> 700			

yekûn_____

6950

<u>resm-i kısmet</u> 183	<u>vesâyet</u> 30	<u>varaka bahası</u> 20	<u>pul bahası</u> 10 15	<u>kaydiye</u> 20 10
-----------------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------

haracı husûsa

50

minhümel_____ ihrâcât

20

299

sahhü'l-bâkî_____

20

6650

zevce-i mezbûre Hâtun hissesi

12 831

binti mezbûre Elif hissesi

29 1454

binti mezbûre Benihân hissesi

29 1454

hamli mevkûfe hissesi

18 2909

Bâlâda müfredâtı beyân olunduğu vech üzere müteveffâ-yı merkûmun emvâli metrûkesinden verese-i kibârı hisse-i vasiyeleri bâ'de'l-ahz sağîre-i mezbûre Benihân ve haml-i mevkûfenin hisseleri olan ber vech-i bâlâ yalnız dört bin üç yüz on dört kuruş yedi para dahî vasi-i merkûm ve Hallo'ya li eclî'l hıfz teslîm olunduğu mübeyyen iş bu mahalle şerh verildi.

Numero

205

Hısn-ı Mansûr'un Yenipınar mahallesi imamı Hüseyin Efendi ibni Ahmed ve muhtarı Mehmed ibni Şeyh Bekir nâm kimesneler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tām ve ta'bir

ü 'ani'l-merâm idüb mahallemiz sâkinlerinden bundan akdem vefât iden Devranzâde Şeyh Ağa ibni Mehmed'in verâseti zevcesi mezbûre Emine binti Bekir ile sulb-i kebîr oğulları.....-?ve Mehmed ve Mustafa ve sulb-i sağîr oğlu Salih ve sulbiye-i sağîre kızları Hanım ve Ümmi nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîr-i merkûmûn emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kable'ş-şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir ve sağîr-i merkûmûn li ebeveyn birâderi merkûm Mehmed vasî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur didiklerinden lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm Hüseyin Efendi ve Mehmed'in minvâli maharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsi'l-emre mutâbık olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû hüsn ü meâb Efendi Hazretleri sağîr-i merkûmûn emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûruna merkûm Mehmed'i vechi muharrer üzere vasî nasb ve ta'yîn itdikde ol dahî vesâyet-i mezkûreyi ber vech-i muharrer üzere kabul ve merasimini kemâ hüve hakka edaya ta'ahhüd itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis vel-'ışrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel liseneti ahadi 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.26 Rebi'ü'l-evvel 1322/M.22 Haziran 1903)

Numero

206

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây mahallesi ahâlisinden ve teb'a-i devleti 'aliyyenin Ermeni Katolik meclis-i Ruhânî Manas veledi____-? Kerub veledi____nâm kimesneler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb mahallemiz sâkinlerinden bundan akdem vefat iden mahallemiz sâkinlerinden Kiryo veledi-i Parsu'nun verâseti zevcesi Enno binti Eyüc ile sulbiye kebîre kızı Ahse ve sulbiye-i sağîre kızı Karsiyle sulb-i sağîr oğlu Kara binit nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer'ül-enver zâhir ve nümayan olduktan sonra sağîrân-ı merkûmûnun emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kable'ş-şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla sağîrân-ı merkûmânın vâlideleri mezbûre Enno'nun vasî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk merkûmân Manas ve Kiryo'nun ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsi'l-emre mutâbık olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı küttâb tûbâ lehû hüsn ü meâb Efendi hazretleri mezbûre Enno'yu vech-i muharrer üzere sağîrân-ı merkûmânın emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî nasb ve ta'yîn itdikde ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabul ve merasimini kemâ hüve hakka edaya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yemi'r-râbi' min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.4 Cemâziye'l-evvel 1322/M.18 Temmuz 1904)

Numero

207

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt için nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'ie kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Bebin karyesi sâkinlerinden Hamdi Reşo hânesinde 'akd-i meclis-i şer'i şerîfde karye-i mezkûre muhtârı Molla Mehmed ibni Mehmed ve a'zâsı 'Ömer nâm

kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûrde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'anî'l-merâm idüb karyemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hamdi Reşo'nun verâseti zevcesi 'Aişe binti Ahmed Emir ile sulbiye-i kebîre kızları Hanife ve Ğafûre ve Keçan ve sulbiye-i sağîre kızı Rabi'a ve sulb-i kebîr oğlu Hüso nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede'sş-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîre-i mezbûrenin emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûruna taraf-ı şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olmak ehem ve elzem olmağla verâseti kebîrûn sağîre-i mezbûre Rabia'nın birâderi Hüso'nun vasî nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk merkûmân Molla Mehmed ve Hamo'nun minvâl-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsu'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh merkûm Hüso sağîre-i mezbûrenin emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî nasb ve ta'yîn itdiğini ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabûl itdiğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi 'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.20 Cemâziye'l-evvel 1322/M.3 Ağustos 1904)

Numero

208

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt içün nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Halhalık karyesi ahâlisinden 'Ali el-Köri'nin hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre muhtârı Maho ibni Hacı Mustafa ve a'zâsı Hasan Hacı nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûrde bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'anî'l-merâm idüb mahallemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden 'Ali el-Köri'nin verâseti zevcesi Tuti ile sulbiye-i sağîre kızı İmiş'in amcazâdesi Has 'Ali nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede'sş-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîre-i mezkûrenin emvâl ve eşyâsını hıfz ve tesviye-i umûruna taraf-ı şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir merkûmânın amcazâdesi mezbûr Hüso'nun vasî nasb olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk merkûmân Maho ve Hüso'nun minvâl-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsu'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh sağîre-i mezbûrenin emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûruna merkûm Has 'Ali vasî nasb ve ta'yîn itdikde ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabûl ve merasimini kemâ hüve hakka edâya taahhüd ve iltizam eylediğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi semen-i ve 'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.28 Cemâziye'l-evvel 1322/M.11 Ağustos 1904)

Numero

209

Bi'l-iltimâs zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve zabt içün nâib-i mahsûs ta'yîn ve irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet Efendi Hısn-ı Mansûrun Kuşan karyesinde vâki' Bekir Mehmed Masdi Böri'nin hânesinde 'akd itdiği meclis-i şer'î şerîf ü enverde karye-i mezkûre muhtârı Hamo ibni Oso ve a'zâsı 'Ulvi ibni Hüseyin nâm kimesneler meclis-i mâ'kûd u mezkûrde Aişe binti

'Osman muhızırında bi tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb bundan akdem vefât iden Bekir Mehmed Masdi Böri'nin verâseti zevcesi Rabia ve Aîşe ile sulbiye sağîre kızları Rabia ve Elif ve Fatma ve li ebeveyn er karındaşları Husi ve.....-?ebnân-ı Mehmed nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrun-u merkûmunun emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına babaları tarafından bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından taraf-ı şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir sağîrûn-u merkûmûnun vâlide ve hazeneleri mezbûre 'Aîşe'nin vasî nasb ve ta'yîn olunması murâdımızdır didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk zîrde muharrerü'l-esâmî ve'l-ihâm merkûmân Hamo ve 'Alo'nun ber vech-i muharrer ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın me'zûn mûmâ ileyh sağîrûn-u merkûmûnun emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına mezbûre 'Aîşe'yi vasî nasb ve ta'yîn eylediğini ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere merasimini kemâ hüve hakka edâya taahhüd ve iltizâm eylediğini 'alâ vukû'uhâ inhâ ve takrîr itmeğın ğıbbe't-tasdîku's-şer' mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi't-tâsi' 'aşara min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.19 Cemâziye'l-evvel 1322/M.2 Ağustos 1904)

Numero

210

Hısn-ı Mansûr'un Kab Câmi' mahallesi imamı 'Ata Efendi ibni Emin Efendi ve muhtarı Şükrü ibni Bekir nâm kimesneler kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde ve mahalle-i mezkûre ahâlisinden tabur imamı Mehmed Efendi muhızırında ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ü 'ani'l-merâm idüb mahallemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şeyho ibni Bilo'nun verâseti zevcesi Emine binti 'Abdurrahman ile sulb-i sağîr oğlu İhsan ve sulbiye-i kebîre kızı Emine ve sulbiye-i sağîre kızı Ümmü Gülsüm nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrân-ı merkûmânın pederlerinden mevrûs emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kableş şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn buyurulmak ehem ve elzem olmağla emânetle mâ'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir mûmâ ileyh Mehmed Efendinin vasî nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur didiklerinde lede't-tahkîk ve't-tetkîk merkûmân 'Ata ve Şükrü Efendilerin ifâdeleri zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı küttab tûbâ lehû ve hüsne me'âb Efendi Hazretleri ber minvâl-i meşrûh sağîrân-ı merkûmânın emvâl ve eşyâlarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına mûmâ ileyh Mehmed Efendiyi vasî nasb ve ta'yîn itdikde ve ol dahî vesâyet-i mezkûreyi vech-i muharrer üzere kabûl ve merasimini kemâ hüve hakka edâya taahhüd itmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel liseneti ahadi ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.5 Cemâziye'l-evvel 1321/M.30 Temmuz 1903)

Numero

211

Hısn-ı Mansûr'un Kab Câmi' mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Fâtıma binti Asım Efendinin verâseti zevcesi Kemal Ağazâde 'Ali Ağa ile sulbiye-i kebîre kızı Hikmet ile sulb-i sağîr oğlu Zülfi'ye münhasıra olduğu

lede'ş-şer'ül-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrünün vasiyesi ve babası teb'a-i devlet-i 'aliyyeden merkûm 'Ali Ağa kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde mâ'kûd meclis-i şer'i şerîf ü enverde bi tav'ihî ikrâr-ı tâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb velisi bulunduğum sağîr-i merkûm oğlum Zülfi'nin vâlidresi ile'l-vefât yedinde müstakilen malı ve mülkü olub ve bâ'de vefâtihâ kızı mezbûre Hikmet ve oğlu mezbûr Zülfi'ye müsâviyen müntakıl...-?küründen?...-olunur bir tarafı Hacı Yusuf Ağa ve bir tarafı çeşme ve bir tarafı tarîk-i 'âm ile mahdûd yarım dönüm sulu tarlanın nisf hissesini vereseden kebîre Hikmet üç yüz kuruş bedel ile furuht ideceğinden ve sağîr-i merkûmun nafaka hissesi ya'ni beyân-ı dört sehm alacağını ol mikdâr hâsılâtının kabîl olmasına bahçıvanlığa hiçbir kimesne meyl ve râğbet itmediğinden tarlanın hâsılât-ı mesârifat-ı ta'ciriyesine gayr-ı kâfi bulunduğundan mezkûr hisse satılmadıkça bir menfaat görülemeyeceğinden ve sağîr-i merkûm ile infâk ve i'âşe 'ademü'l-iktidâr bulunduğundan mezkûr tarlanın furuhtu ez her cihet sağîr-i merkûm hakkında infa' aday? olduğundan mezkûr tarlanın bedel-i mezkûr ile tâlibine bey' furuht olunmak üzere bir kıt'a izin hüccetinin verilmesi matlûbumdur didikde lede't-tahkîk ve't-tetkîk veli-i merkûm 'Ali'nin minvâl-i muharrer ifâdesi zâhire muvâfık ve nefsü'l-emre mutâbık idüğü ve bağça-i mezkûre çifti cüz'î ol mikdâr hâsılât-ı mesârifâtına kâfi bulunduğu ve furuhtu ez her cihet sağîr-i merkûm hakkında edâ ve enfa' olacağı ve meblağ-ı mezkûr üç yüz kuruş mezkûr tarlanın bedel-i misli olduğu mahalle-i hey'et-i ihtiyâriyesinin....-ve musaddakan mevrûd-u der kenârından müstebân olmağın mûcibince tarla-yı mezkûrun üç yüz kuruş bedel ile sağîr-i merkûmun hissesini tâlibine bey' ve furuht merkûm 'Ali Ağa'ya izn-i şer'î verilmeğın mâ vâk'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevmi'l-hâmis 'aşara min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrrem liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.15 Şevvâl 1322/M.23 Aralık 1904)

Numero

212

Bi'l-iltimâs husûsu âti'l-beyânın mahallinde hasmı içün bizzât mevki'i sadr-ı küttâb tûbâ lehû ve hüsn ü meâb Efendi Hazretleri emnâ-yı şer'le Hısn-ı Mansûr kasabası mahallâtından Eski Saray mahallesinde kâin Elikçi oğlu Begos'un hânesinde varub 'akd itdiği meclis-i şer'i şerîf ü enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyeden Süryânî milletinden Abacı Hano veled-i Ohannes ve Yayı veledi Kirok ta'rîfleriyle mu'arrefe sağîr-i âti'l-ismın vasiyesi teb'a-i devlet-i müşârü'n-ileyhâdan millet-i mezbûreden Sâre binti Ohannes veled-i Kirok nâm Hâtun meclis-i ma'kûd-u mezkûrda bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ta'bir ü 'ani'l-merâm idüb mahalli mezbûrde sâkin iken bundan akdem vefât iden pederim mezbûr Ohannes'in verâseti benimle sulb-i sağîr oğulları Ceyb ve Bedroz'a münhasıra olduğu 'inde'ş-şer'ül-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra □eyid'l-kısme mezbûr Bedroz vefât idüb verâseti yalnız li ebeveyn er karındaşı mezbûr Ceyb'e münhasıra olduğu 'inde'ş-şer' zâhir ve mütehakkık olmağla mezbûr Ceyb'in pederi ve er karındaşı mezbûr Ohannes ve Bedroz'dan mevrûs ve müntakıl mahalle-i mezbûrede kâin kıbleten ve şarken tarîk-i 'âm ve şimâlen Makdis İbrahim hânesi ve ğarben Yunan oğlu Yunan hânesiyle mahdûd yirmi dört sehm i'tibâriyle bir bâb hâne ile Kızılca Pınar'da vâki' kıbleten ve şarken muhavver ve ma'rûf olan Süleyman Kahya tarlası ve taraf-ı selâse Şeyh Yeni? Tarlası ve taraf-ı râbi' mecikçi tarlası ile mahdûd yirmi dört sehm itibariyle

bir bâb değirmenin nısf hissesi mürûr-u eyyâm ve gürûr-u âvâm ile müşerref harâb olduğu tamir ve termîmine sağır-i mezbûrun vefâ iden malı ve îcâr-ı seneviyesi kifâyet idüb hâlâ malı kalır ise sağır-i mezbûr hakkında kadr-ı küllî olacak mezkûr hâne tamamiyle değirmen-i mezkûrun nısf hissesine semen-i misliyle tâlibine bey' ve esmân-ı hâsilesi kabz ve istîfâ olunduktan sonra hisse-i mezkûre derûnunda kâin Duran.....-vâki' bir Ayıntaplı İbrahim Ağa bağçası Koca Ağazâde Elhâc Mehmed Efendi bağçası ve bir taraf-ı tarîk-i 'âm ve taraf-ı râbi'i Çalkış tarlasıyla mahdûd yirmi dört sehm itibariyle bir bâb bağçasının sahibinden semen-i misliyle sağır-i mezbûr Ceyb.....-? Sahîh-i şer'î bi'l-vesâye isbât-ı kable's-şer'den me'zûniyet i'tâsı matlûbumdur didikde lede't-tahkîk ve't-tetkîk vasi-i mezbûr minvâl-i muharrer ifâdesi zâhire muvâfık ve nefsu'l-emre mutâbık ve mahal-i hey'et-i ihtiyâriyesinden mevrûd şehâdetinden müstebân olmağın binâe'n-aleyh zalik mârû'z-zıkr hâne ve değirmen hissesine vech-i meşrûh üzere bey' ve semeninden bağça mezbûre ceybe'l-cûne? İştirâsına vasî mezbûreye izn-i şer'î virildi mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l yevm 'aşara min şehr-i Şevvâlû'l-mükerrem liseneti isnâ ve 'ışrîn ve selâse mie ve elf (H.10 Şevvâl 1322/M.18 Aralık 1904)

Sümme'l-kelâm fahrû'l-menâm ve'l-hamdülillâhi 'ale'l-hüsnü'l-hıtâm
-sübhânehû ve teâlâ Hilmi Mukırzâde
 Esseyyid Mehmed Arif.....-.....-
-Hısn-ı Mansûr
 'ulemâ

6. 260 NHMŞS.’nin 123-204. SAYFALARI ARASINDA GEÇEN BELGELERİN ÖZETLERİ**Numara****126**

Hısn-ı Mansur’un Eski Saray mahallesi ahalisinden Mahyo ibni Heban’ın zevcesi Elif, kocası Mahyo’nun kendisini tek talâk ile boşadığını iddia ederek mahkemeye müracaat etmiş ve mihirleriyle beraber boşama esnasında söz konusu olan ziynet eşyalarını talep etmiş, Mahyo ise boşamadığını iddia etmiş fakat mahkeme Elif’in gösterdiği şahitlerin ifadeleri üzerine boşamanın vaki’ olduğuna karar vermiştir.

Numara**127**

Hısn-ı Mansur’un Hoca Ömer mahallesi sakinlerinden iken bundan önce vefat eden Hacı Emin oğlu Molla Mehmet’in mirasının dul eşi Fatma binti İbiş Ağa ile annesi Ümmi ve büyük oğulları Fahri Hafız, Salih ve Emin ile küçük oğlu Ahmet ve büyük kızı Emine’ye kalmıştır. Çocuklardan Fahri Hafız, Salih ve Emin mahkemeye başvurarak babaanneleri Ümmi’nin babalarından kendisine düşecek mirastan dolayı “Size hibe ettim” dediğini, ancak şimdi mirastan payını istediğini söyleyerek dava açmışlar, Ümmi’nin vekili Ata Efendi ise cevabında terekeden hissesini almadan yapılan hibenin şer’an geçerli olmayacağını belirtmiş ayrıca davacıların birkaç gün önce hücrelerine gelerek önce 15 sonra 20 lira teklif edip Ümmi’nin mirastan vazgeçmesini istediklerini iddia etmiştir. Fakat davacılar “Biz Ümmi’ye Allah rızası için 15 lira teklif ettik sulha talip olmadık” demişlerdir. Ata Efendi’nin iddiasını şahitler ile ispat etmesi üzerine mahkeme fetvahâneye tarafların ifadelerini göndererek hüküm istemiş fetvahanenin de; hem davacıların sulha talip olmaları hem de böyle bir hibenin şer’an geçerli olmadığını bildirmesi üzerine davacıların iddiasını reddederek Ümmi’nin hissesinin verilmesine karar vermiştir.

Numara**128**

Hısn-ı Mansur’un Vartana köyü sakinlerinden Mehmet Bekir’in vefat ettiği ve mirasının geride kalan hanımları Fatıma binti Mustafa ile Ayşe Han binti Ebu Zer ile büyük oğulları Hüso ve Bekir ve Yusuf ile küçük kızı Zeyneb’e kaldığı ancak çocuklarına kalan mallar üzerine bir vasi bırakmadığı için bu kişilerin talepleri üzerine anneleri Ayşe Han’ın vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**129**

Hısn-ı Mansur’un Musalla mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmet ibni Ali Keri’nin mirasının hanımı Meryem ile büyük oğlu Hasan ve küçük oğulları Ali ve Mehmet’e kaldığını, daha sonra küçük oğlu Mehmet’in de vefat ettiğini, ona düşen hissenin de annesi ile kardeşleri arasında paylaştırıldığını ve Ali’ye de halası Fatma’nın vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**130**

Hısn-ı Mansur mahkemesinde 1321 senesinin Ramazan'ın ilk Cuma günü tarihiyle kayıtlı dilekçede yapılan hesaba göre Zilhiccenin onuncu yarınki Cumartesi gününün Kurban Bayramı olduğu bildirilmiştir.

Numara**131**

Hısn-ı Mansur'un Yeni Pınar mahallesi ahalisinden Hacı Rıdvan bin Nemder Ağa, Hısn-ı Mansur'un bidayet mahkemesine başvurarak verdiği ifadede: "tek mirasçısı olduğu babasından kendisine kalan Bitlis'in merkez Taşı mahallesindeki iki dönüm sulu bahçe ile bir ev arsasını 10 Osmanlı lirası karşılığında Bitlis merkez mahallesi halkından amcazâdeleri Musa oğlu Yusuf ile Halil oğlu İshak'a sattığını" belirtmiş ve her türlü resmî işlemlerin yapılması için Bitlis'in Zeydan mahallesi halkından Şaban oğlu Sadeddin Ağa'yı vekil tayin ettiğini gösteren vekâlet hüccetidir.

Numara**132**

Hısn-ı Mansur'un Bilbeyan köyü sakinlerinden iken vefat eden Mülâzım Hasan Ağa bin Mahmud'un mirasının hanımı Hayriye Hanım binti Abdullah ile büyük oğulları Ulvi ve Mustafa ve küçük oğlu Hamid'e kaldığını, kalan mirasın yirmi dört hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden üç hissenin hanımı Hayriye Hanım'a, yedişer hissedenden toplam yirmi bir hissenin evlatları Ulvi, Mustafa ve Hamid'e isabet ettiğini, kalan mirası ve vefat eden kişinin büyük oğlu ve aynı zamanda küçük oğlu Hamid'in vasisi olan Ulvi'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**133**

Bu numaralı belge bulunmamaktadır.

Numara**134**

Şer'i mahkeme kâtibi Hidayet Efendi'nin naiblik göreviyle Hısn-ı Mansur'un Musalla mahallesindeki Şeyh Mehmet Ağa'nın evinde gerçekleştirdiği toplantıda Bozol oğlu Bekir'in küçük kızı Han'ın vasisi Hacı Ebu Zer Efendi Düderi köyü halkından ölen Bekir'in dul eşleri Hanım ve Zeyneb'in yanında şu şekilde ifadede: 17 Safer 1318 tarihli kaymakamlıktan alınan belge ile ölen Bekir'in mirasının henüz kayda geçirilmediğini bildirmiş, bunun üzerine Hidayet Efendi'nin bilgisi dahilinde miras kayda geçirilerek mirasçılara paylaştırılmış, eşyalar açık artırma ile satılarak müteveffanın borcu ödendikten sonra kalan hissenin mirasçılara dağıtılmasını istemiş, ancak Zeyneb, Hanım ve İbrahim bu malların Bekir'in mirası değil kendi şahsi malları olduğunu iddia etmişler ise de davacılar müteveffayı merhum Bekir'in, o malları onların geçimi için idarelerine bıraktığını iddia etmişler, bunun üzerine mahkeme bu durumu fetvahaneye havale

etmiş ve gelen fetvaya göre Bekir'in mallarının satılıp borcu ödendikten sonra kalan malın mirasçılar arasında paylaştırılmasına karar vermiştir.

Numara

135

Hısn-ı Mansur'un Musalla mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Sofi Hüseyin'in şu anda 15 yaşında ve bülüğünü tamamlamış oğlu Muhyiddin ile şu anda 18 yaşında ve bülüğünü tamamlamış Fatma adlı bakire kızı, vasileri olan Bereketzâde Kasım Ağa'nın yanında verdikleri ifadede: "Şu an bülüğe erdiklerini kendi işlerini vasisiz görebileceklerini iddia ederek Kasım Ağa'nın yanında bulunan babalarından kalan mirasın kendilerine teslimini istemişler, Kasım Ağa cevabında mirasın kendinde bulunduğunu kabul fakat küçüklerin rüşd iddialarını red etmiş, ancak küçüklerin rüşd idialarını şahitlerle ispat etmeleri üzerine mahkeme Kasım Ağa'da bulunan mirasın Muhyiddin ve Fatıma'ya teslimine karar vermiştir.

Numara

136

Hısn-ı Mansur'un Musalla mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Sofi Hacı Hasan'ın oğlu Muhyiddin ve kızı Fatıma'nın akıl baliğ olduklarını ve bu zamana kadar vasiliklerini üstlenmiş olan Bereketzâde Kasım Ağa'da bulunan mallarının ve bu mallardan oluşan gelirlerin hülasası.

Numara

137

Hısn-ı Mansur'un Hacı Ömer mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Hasan oğlu Hüseyin'in mirası büyük oğlu Osman ve Ali ile küçük oğlu Mustafa ve küçük kızı Elif'e kalmış, bu kişilerden Mustafa'nın amcasının oğlu ve vasisi Hasan oğlu Abdi, vasisi bulunduğu Mustafa'ya düşen bir bab hanenin satılmadıkça hiçbir gelir getirmeyeceğini dolayısıyla kendisine satma izninin verilmesini talep etmiş ve mahkeme de şahitleri dinledikten sonra bunun uygun olduğuna hükmederek satış iznini vermiştir.

Numara

138

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mamo bin Seli Bilo'nun mirasının hanımı Güllü ile küçük oğlu Mehmet ve büyük kızı Hanım ve küçük kızları Fatıma ve Güllü'ye kaldığını, kalan mirasın kırk hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden beş hissenin hanımı Güllü'ye, on dört hissenin küçük oğlu Mehmet'e, yedişer hisseden toplam yirmi bir hissenin kızları Hanım, Güllü ve Fatıma'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçüklerin amcaları Ebu Zer'in talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

139

Hısn-ı Mansûr'un Çiçek köyü ahalisinden 'Amo bin Abo üç yüz on sekiz senesinde değirmenden gelir iken Arab mahallesinde merkebinin kaybettiğini ve şimdi merkebinin Çolakçı milletinden Bilal bin Hamo'nun elinde gördüğünü iddia ederek mahkemeye başvurmuş ve merkebinin istemiş, Bilal ise bu merkebi bundan

yirmi beş gün önce ismini bilmediği bir kimseden sultan müzâyedesinde yüz yirmi kuruşa aldığı iddia etmiş mahkeme şahitleri dinledikten sonra 'Amo'nun haklı olduğuna ve merkebin teslimine karar vermiştir.

Numara

140

Hısn-ı Mansur kazası Hoca Ömer mahallesi halkından Serti Karik kızı Ümmi Hatun ölen oğlu Molla Mehmet'in mirasından kendisine düşen hissenin alınması meselesindeki tüm resmî işlemlerde Yeni Pınar mahallesi halkından Ata Efendi'yi vekil tayin etmiş, Ata Efendi de mecliste varislerden Salih, Emin ve Fahri Hafız'ın da bulunduğu sırada verdiği ifadede; müvekkilesinin oğlu Molla Mehmet'ten kalan malların Salih, Emin ve Fahri Hafız'ın elinde olduğunu ve bunun kendisine verilmesini talep edince aralarında şiddetli tartışmaların ve düşmanlığın oluştuğunu, ancak Ata Efendi'nin aracılığıyla sulhun sağlandığı ve adı geçen Ümmi'nin kendisine düşen hisseye karşılık 1900 kuruş istediğini ve karşı tarafın da bunu kabul ettiğini, bu parayı almak için gönderilen ve şu anda mecliste bulunan Attar Nersu'nun parayı alıp kendilerine teslim ettiğini beyan etmiş ve bu durum kayıtlara geçirilmiştir.

Numara

141

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi sakinlerinden Zeyneb binti Mustafa mahkemeye başvurarak zevcesi Ömer'in kendisini üç talâk ile boşadığını iddia ederek mihir ve nafakasını istemiş, Ömer ise müdafaasında tek talâkla boşadığını ve Zeynep'in başındaki çarşaf ve dört mecidiyeye razı olduğunu belirtmiş, mahkeme şahitleri dinledikten sonra boşamanın vaki olduğuna ve mihir ile nafakanın verilmesine hükmetmiştir.

Numara

142

Hısn-ı Mansur'un Mal Pınar köyü sakinlerinden iken vefat eden Halil Bican'ın mirasının hanımı Ayşe binti Mamo ile büyük oğulları Mısto ve Ulvi ve küçük oğlu Hüso ve küçük kızı Fatıma'ya kaldığını, kalan mirasın sekiz hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hissenin hanımı Ayşe'ye, ikişer hisseden toplam altı hissenin oğulları Mısto, Ulvi ve Hüso'ya, bir hissenin de küçük kızı Fatıma'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçüklerin amcaoğulları ve vasileri Vakkas'ın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

143

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Demirci Milkon'un vefatı üzerine mirasının hanımı Anna binti Kirok ile büyük oğlu Agop ve küçük oğulları Karabinet ve İbrahim ve küçük kızları Vartu ve İzaperit'e kaldığını, ancak adı geçen küçüklerin babaları tarafından bir vasi bırakılmadığı için büyük kardeşleri Agop'un vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**144**

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Demirci Milkon'un vefatı üzerine mirası hanımı Anna binti Kirok ile büyük oğlu Agop ve küçük oğulları Karabinit ve İbrahim ve küçük kızları Vartu ve İzaperit'e kalmış, bu çocukların kardeşi ve vasileri olan Agop mahkemede verdiği ifadede: babalarından kalan mirastan alınmak üzere Küçükyan Makdis Kabiyet'in Nizamiye Mahkemesinden kesin karar çıkardığını bunun için babalarından kalan demirci pazarındaki bir dükkanın açık artırmayla, ayrıca yine babalarından kalan Eski Saray mahallesindeki bir evin satılarak borcun ödenmesi ve kalan miktarın küçük çocuklara harcanması isteği mahkemece de haklı bulunarak satış izni verilmiştir.

Numara**145**

Hısn-ı Mansur'un Fahreddin köyü sakinlerinden iken vefat eden Abo bin Mehmet'in mirasının hanımı Hami binti Maho ile büyük oğlu Abdurrahman ve küçük oğlu Mehmet ve büyük kızları Fatıma ve Rahime ve Basi'ye kaldığını, kalan mirasın sekiz hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hisseden hanımı Hami'ye, ikişer hisseden toplam dört hisseden oğulları Abdurrahman ve Mehmet'e, birer hisseden toplam üç hisseden kızları Fatıma, Rahime ve Basi'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve vefat eden kişinin büyük oğlu Abdurrahman'ın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**146**

Hısn-ı Mansur'un Musalla mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmet bin Ali Keru'nun mirasının dul eşi Meryem binti Abdullah ile büyük oğlu Hasan, küçük oğulları Ali ve Mehmet'e kalmış, daha sonra merhum Mehmet'in de ölmesiyle onun mirası da annesi Meryem ile anne-baba bir erkek kardeşleri Hasan ve Ali'ye kalmıştır. Mirasçılardan küçük oğlan Ali'nin halası ve vasisi olan Fatıma binti Ali Keru mahkemeye başvurarak "vasisi bulunduğu Ali'ye babasından kalan Vartana yolundaki bir buçuk çiftlik kurum bağın gelirinin merhum Ali'nin geçimine yetmediğini ve başka bir geçim kaynağı da olmadığı için mezkûr bağın satılıp gelirinin faize yatırılmasının Ali'nin menfaatine olacağını" söyleyerek satış izni istemiş, mahkeme de mezkûr mahalleden muhtarı ve bir kişiyi dinledikten sonra bu talebi haklı bularak satış izni vermiştir.

Numara**147**

Hısn-ı Mansur'un Kavi kazası köylerinden Halan köyü sakinlerinden iken vefat eden Elli Yusuf'un mirasının hanımları Rabia binti Hüso Ömer ve Ayşe binti Hamo ile küçük kızları Rabia'dan doğma Fatıma ve Ayşe'den doğma Hüsnüye ve anne -baba bir erkek kardeşi Muso ve anne-baba bir kız kardeşleri Güllü, Nuriye ve Elif'e kaldığını, kalan mirasın kırk sekiz hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden üçer hisseden toplam altı hisseden hanımları Rabia ve Ayşe'ye, on altışar hisseden toplam otuz iki hisseden kızları Fatma ve Hüsnüye'ye, dört

hissenin erkek kardeşi Muso'ya, ikişer hissedenden toplam altı hissenin kız kardeşleri Güllü, Nuriye ve Elif'e isabet ettiğini, kalan mirası ve vefat eden kişinin erkek kardeşi Muso'nun talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**148**

Hısn-ı Mansur'un Halan köyü sakinlerinden iken vefat eden Elli Yusuf'dan kalan mirasın hanımları Rabia'dan doğma kızı Fatıma ve Ayşe'den doğma Hüsniye ve kız kardeşleri Güllü, Nuriye ve Elif'e kaldığını ancak vefat eden kişinin küçük kızlarına vasi bırakmadığı için bu çocuklara amcaları Muso'nun vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**149**

Hısn-ı Mansur'un Hacı Ömer mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Fahreddin Hafız ibni Molla Mehmet'in mirasının hanımı Ayşe Han binti Mustafa ve küçük oğlu Mehmet ve baba tarafından gerçek ceddi Emir'e kaldığını ve küçük oğlu Mehmet'in vasisi, Ömer oğlu Molla Mehmet'in istifası üzerine babasından kalan mallar üzerinde annesi Ayşe Han'ın vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**150**

Hısn-ı Mansur'un Yeni Pınar mahallesinden Ayşe Han binti Mustafa'nın, vasisi olduğu küçük oğlu Mehmet'e babasından kalan mallar üzerindeki her türlü muameleye Kab Cami mahallesi ahalisinden Mollazâde Ömer Efendi'yi vekil tayin ettiğini gösteren vekâlet hüccetidir.

Numara**151**

Hısn-ı Mansur'un Hoca Ömer mahallesi ahalisinden Kemikçizâde Tefvik Efendi bin Mehmet Efendi, aynı mahallede sakin iken bundan önce vefat eden Hacı Eminzâde Fahrettin Hafız ibni Molla Mehmet'in küçük oğlu Mehmet'in annesi ve vasisi olan Ayşe Han'ın vekili Sıratut mahallesi ahalisinden Melekzâde Ömer Efendi ibni Molla Mehmet aracılığıyla küçük çocuk Mehmet'in malından altı ay sonra vermek üzere 5500 kuruş borç almış, Hoca Ömer mahallesinden Hacı Mollazâde Sadeddin Efendi bin Mustafa Ağa ile Hacızâde Ahmet Ağa'nın da bu kişiye kefil olduğu şahitlerin şهادetiyle kayda geçirilmiştir.

Numara**152**

Hısn-ı Mansur'un Çarkeri köyü sakinlerinden Marifetzâde Hatice binti İbo ibni Ali, zevci Ali'nin iki sene önce kendisini boşadığını beyan ederek mihr-i müeccel ve muaccelini aldığını ayrıca Ali'den olma çocukları altı yaşındaki Murtaza ve dört yaşındaki Mustafa'nın buluşlarına kadar nafakalarının verilmesini istemiş ve merhum Ali de kabul etmiş ve bu durum kayda geçirilmiştir.

Numara**153**

Hısn-ı Mansur'un Kab Cami mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmet bin Hacı Ali'nin mirasının hanımı Hatice binti İbrahim Halil ile küçük oğlu Mehmet ve küçük kızları Zeyneb ve Fatıma'ya kaldığını, kalan mirasın otuz iki hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden dört hissenin hanımı Hatice'ye, on dört hissenin küçük oğlu Mehmet'e, yedişer hisseden toplam on dört hissenin kızları Zeyneb ve Fatıma'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçüklerin anneleri Hatice'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**154**

Hısn-ı Mansur'un Terman köyü ahalisinden Ebu Zer bin Ali bundan yedi ay önce Ramazan ayında köyün harmanlığından döner iken merkebinin Çolakçı milletinden Ali bin Veli'nin elinde gördüğünü iddia ederek merkebinin verilmesini talep etmiş, merhum Ali ise merkebi bundan önce Kırk Uşağı köyünden ismini bilmediği birisinden aldığını belirtmiş, mahkeme ise şahitleri de dinledikten sonra merkebin Ebu Zer'e ait olduğuna karar vermiştir.

Numara**155**

Hısn-ı Mansur'un Samsat kazasının Kilisin köyü sakinlerinden iken vefat eden Ebu Zer Cafi ibni Oso'nun mirasının hanımları Meko binti Mamı Şazi ve Zilha binti Hüseyin ile Meko'dan doğma büyük kızı Ayşe ve küçük kızı Güllü ve Zilha'nın hamile olduğu çocuğa ve annesi Ayşe'ye kaldığını, kalan mirasın doksan altı hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden altışardan on iki hissenin hanımları Meko ve Zilha'ya, on altı hissenin annesi Ayşe'ye, otuz dört hissenin anne karnındaki çocuğa, on yedişerden otuz dört hissenin kızları Ayşe ve Güllü'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve vefat eden kişinin anne-baba bir erkek kardeşi ve küçüklerin amcaları olan Külşan'ın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**156**

Hısn-ı Mansur'un Kab Cami mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmet bin Hacı Ali'nin mirasının hanımı Hatice binti İbrahim Halil ile küçük oğlu Mehmet ve küçük kızları Zeyneb ve Fatıma'ya kaldığını ve mezkûr çocuklar Mehmet, Zeyneb ve Fatıma'ya kalan mal ve eşyaların korunması için anneleri Hatice'nin vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**157**

Hısn-ı Mansur'un Kerişan aşiretinden olub Doluk köyü sakinlerinden iken vefat eden Hacı bin Hasan'ın mirasının hanımı Zeyneb binti İsmail ile küçük oğlu Hüseyin ve küçük kızları Ayşe ve Hanı'ya kaldığını, kalan mirasın otuz iki hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden dört hissenin hanımı Zeyneb'e, on dört hissenin küçük oğlu Hüseyin'e, yedişerden toplam on dört hissenin küçük kızları

Ayşe ve Hanı'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçüklerin amcaları ve vasileri Mehmet Ali'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

158

Bu numaralı belge bulunmamaktadır.

Numara

159

Kâhta kazasının Hoştur köyü ahalisinden Mamo ibni Ebu Zer iki sene önce öğle vakti kaybettiği merkebinin bugün Çanakçı köyü ahalisinden Ulvi bin Hallo'nun elinde gördüğünü iddia ederek merkebinin verilmesini talep etmiş, merhum Ulvi ise merkebi dört sene önce Culfan köyünden Hacı Molla Hüseyin kefaletiyle ismini bilmediği birisinden aldığını söylemiş, mahkeme ise şahitleri dinledikten sonra merkebin Mamo'ya ait olduğuna karar vermiştir.

Numara

160

Hısn-ı Mansur'un Selamut köyü sakinlerinden iken vefat eden Yusuf bin Mehmet'in mirasının hanımı Cennet binti Yusuf ile küçük oğlu Şeyho'ya kaldığını, kalan mirasın sekiz hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden yedi hissenin oğlu Şeyho'ya, bir hissenin hanımı Cennet'e isabet ettiğini, kalan mirası ve sağiri merhumun annesi ve vasisi Cennet'in talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

161

Hısn-ı Mansur'un Kilisin köyü ahalisinden iken vefat eden Ebu Zer ibni Oso'nun mirasının hanımları Meko binti Mamı Şazi ve Zilha binti Hüseyin ile Meko'dan doğma büyük kızı Ayşe ve küçük kızı Güllü ve Zilha'nın hamile olduğu çocuğa ve annesi Ayşe'ye kaldığını, bunlardan küçük kızı Güllü ve anne karnındaki çocuğa düşen mal ve eşyalara amcaları Külşan'ın vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara

162

Hısn-ı Mansur'un Selamut köyü sakinlerinden iken vefat eden Sofu Yusuf ibni Hüseyin'in mirasının hanımı Elif binti Basi ile büyük oğlu Hacı ve küçük kızı Fatıma ve küçük oğlu Hamo'ya kaldığını, kalan mirasın kırk hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden beş hissenin hanımı Elif'e, on dörder hisseden toplam yirmi sekiz hissenin oğulları Hamo ve Hacı'ya ve yedi hissenin kızı Fatıma'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocukların amcaları ve vasileri olan İbrahim Halil'in talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

163

Hısn-ı Mansur'un Hacı Ömer mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Fahreddin Hafız ibni Molla Mehmet'in küçük oğlu Mehmet'e vasi tayin edilen annesi Ayşe Han binti Mustafa'nın vekil tayin ettiği Sıratut mahallesinden

Mollazâde Ömer Efendi ibni Molla Mehmet'in talebiyle merhum Mehmet'in ihtiyaçlarına sarf edilmek için vasisi annesi Ayşe Han'a kırk beş kuruş nafaka verilmesine dair mahkeme kararıdır.

Numara**164**

Hısn-ı Mansur'un Hacı Ömer mahallesi ahalisinden Ahmed ibni Ömer 312 tarihinde askere sevk edildiğini, kendisi askerdeyken kardeşi Osman'ın vefat ettiğini ve kendisine düşen mirası istediğini beyan etmiş, mahkeme de şahitleri dinleyip adı geçen Ahmed'in iddiasının doğruluğuna kanaat getirmiş ve ona kardeşi Osman'dan düşen mirasın verilmesine karar vermiştir.

Numara**165**

Hısn-ı Mansur kasabasının Kab Cami mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Hacı Meyyitzâde Hacı Abdurrahman'ın mirasının hanımı Sultan binti Abo ile ondan doğma küçük kızı Zilha ve-ve vefat eden zevcesinden doğma büyük oğlu Mehmet ve büyük kızı Emine'ye kaldığını, ancak küçük kızı Zilha, büyük oğlu Mehmet ve büyük kızı Emine'ye düşen mirasa babaları tarafından bir vasi tayin edilmediği için mahkeme tarafından bu kişilere Ömer'in vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**166**

Aslen Diyarbakır vilâyetinin merkez kasabasının Mehdiye mahallesinden olup şu anda Hısn-ı Mansur'un telgraf me'muru olan Ahmed Faik Efendi bin Hacı Hafız Mehmet Tevfik Efendi'nin, mezkûr Mehdiye mahallesinde olan malı üzerindeki her türlü işlem için Mehdiye mahallesinde oturan oğlu Salih Ziya Efendi'yi vekil tayin ettiğini gösteren vekâlet hüccetidir.

Numara**167**

Aslen Diyarbakır vilâyetinin Hanlı köyünden olup şu anda Hısn-ı Mansur'un Kab Cami mahallesinde oturan Periye Hanım binti Marizâde Derviş Efendi'nin, babası Ahmed Derviş Efendi'den kendisine kalan miras üzerinde her türlü muameleye kocası Ahmed Hamal Efendi'yi vekil tayin ettiğini gösteren vekâlet hüccetidir.

Numara**168**

Hısn-ı Mansur'un Hoca Ömer mahallesi ahalisinden Halıcızâde Muhsin Ağa, aynı mahallede sakin iken bundan önce vefat eden Hacı Eminzâde Fahrettin Hafız ibni Molla Mehmet'in küçük oğlu Mehmet'in annesi ve vasisi olan Ayşe Han'ın vekili Sıratut mahallesi ahalisinden Melekzâde Ömer Efendi ibni Molla Mehmet aracılığıyla küçük çocuk Mehmet'in malından altı ay sonra vermek üzere 2956 kuruş borç almış, Kabcami mahallesinden Ahmed bin Şeyh Usta'nın da bu kişiye kefil olduğu şahitlerin de şehadetiyle kayda geçirilmiştir.

Numara**169**

Hısn-ı Mansur'un Selamut köyü sakinlerinden iken vefat eden Hasan Mıhçı Hafi'nin mirasının büyük oğlu Hüseyin ve küçük oğlu Mamo'ya kaldığını, kalan mirasın iki hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hissenin büyük oğlu Hüseyin'e, bir hissenin de küçük oğlu Mamo'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun amcası ve vasisi Yusuf'un talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**170**

Hısn-ı Mansur'un Huzrin köyü sakinlerinden iken vefat eden Mehmet Mesti'nin mirasının hanımı Elif binti Evsikari ile büyük oğulları Abo ve Fahreddin ile küçük kızı Hani'ye kaldığını, kalan mirasın kırk hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden beş hissenin hanımı Elif'e, on dörder hisseden toplam yirmi sekiz hissenin oğulları Abo ve Fahreddin'e, yedi hissenin de kızı Hani'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve vereseden Abo'nun talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**171**

Hısn-ı Mansur'un Selamut köyü sakinlerinden iken vefat eden Yusuf bin Mehmet'in mirasının hanımı Cennet binti Yusuf ile küçük oğlu Şeyho'ya kaldığını, ancak merhum Şeyho'ya babası tarafından bir vasi bırakılmadığı için annesi Cennet'in vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**172**

Hısn-ı Mansur'un Kab Cami mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Topal oğlu Mustafa'nın mirasının hanımı Elif binti Muhsin ile vefat eden diğer zevcesi Nuriye'den doğma oğlu Hacı Yusuf'a kaldığını, kalan mirasın sekiz hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hissenin hanımı Elif'e, yedi hissenin de oğlu Hacı Yusuf'a isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun atası ve vasiyesi Hani'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara 173-176

Bu aradaki belgeler bulunmamaktadır.

Numara**177**

Hısn-ı Mansur'un Zek köyü sakinlerinden Emine binti Veli ile Veli'nin diğer kızı Ayşe'nin oğlu Ahmet'in, Mıhçı bin Veli'nin oğulları Hasan, Bekir ve Yusuf ile veya onların vekilleriyle aralarında, mezkûr köydeki arazi ve emlak ve saireden dolayı meydana gelebilecek her türlü davaya bakması için Mehmet Efendi'yi vekil tayin ettiklerini gösteren vekâlet hüccetidir.

Numara**178**

Hısn-ı Mansur'un Huzrin köyü sakinlerinden iken vefat eden Molla Albi İbi'nin mirasının hanımı Ayşe binti Ali Sofi ile büyük oğulları Ello ve küçük oğulları Molla Ali ve Hüseyin ile annesi Basi'ye kaldığını, kalan mirasın doksan altı hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden on iki hissenin hanımı Ayşe'ye, on altı hissenin annesi Basi'ye, on yedişer hissedenden toplam altmış sekiz hissenin oğulları Ello, Mehmet, Molla Ali ve Hüseyin'e isabet ettiğini, kalan mirası ve adı geçen vereselerin gerçek ataları ve vasiyeleri Basi'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**179**

Hısn-ı Mansur'un Kab Cami mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Şeyho bin Balo'nun mirasının hanımı Emine binti Abdurrahman ile küçük oğlu İhsan ve büyük kızı Emine ve küçük kızı Ümmü Gülsüm'e kaldığını, kalan mirasın otuz iki hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden dört hissenin hanımı Emine'ye, on dört hissenin küçük oğlu İhsan'a, yedişer hissedenden toplam on dört hissenin kızları Emine ve Ümmü Gülsüm'e isabet ettiğini, kalan mirası ve mahalle muhtarı Mehmet Efendi'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**180**

Hısn-ı Mansur'un İrsilanoğulları köyü sakinlerinden iken vefat eden Hasi Hami'nin mirasının hanımı Ayşe binti Selcan ile küçük oğlu Muhyiddin'e kaldığını, kalan mirasın sekiz hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hissenin hanımı Ayşe'ye, yedi hissenin de oğlu Muhyiddin'e isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun annesi ve vasiyesi Ayşe'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**181**

Hısn-ı Mansur'un Karıcık köyü sakinlerinden iken vefat eden Ahmed Albi'nin mirasının hanımı Ğafure ile küçük oğlu Şeyh Müslim ve büyük kızları Fatıma, Ğafure ve Eslim'e kaldığını, kalan mirasın kırk hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden beş hissenin hanımı Ğafure'ye, dört hissenin oğlu Şeyh Müslim'e, yedişer hissedenden toplam yirmi bir hissenin de kızları Fatıma, Ğafure ve Eslim'e isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun vasisi Ahmed Baba ibni Hacı Kahraman'ın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**182**

Hısn-ı Mansur'un Bebin köyü sakinlerinden iken vefat eden Hamdi Reşo'nun mirasının hanımı Ayşe binti Ahmed Emir ile büyük kızları Hanife ve Ğafure ve Keçan ile küçük kızı Rabia ve büyük oğlu Hüso'ya kaldığını, kalan mirasın kırk sekiz hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden altı hissenin hanımı

Ayşe'ye, on dört hissenin oğlu Hüso'ya, yedişer hisseden toplam yirmi sekiz hissenin kızları Hanife, Ğafure, Keçan ve Rabia'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve kardeşlerden biri olan Hüso'nun talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**183**

Hısn-ı Mansur'un Halhalık köyü sakinlerinden iken vefat eden Ali el-Köri'nin mirasının hanımı Tuti ile küçük kızı İmşi'ye ve amcazâdesi Has Ali'ye kaldığını, kalan mirasın sekiz hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hissenin hanımı Tuti'ye, dört hissenin kızı İmşi'ye ve üç hissenin de Has 'Ali'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve Has 'Ali'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**184**

Hısn-ı Mansur'un Karıcık köyü sakinlerinden iken vefat eden Ahmed Albi'nin mirasının hanımı Ğafure ile küçük oğlu Şeyh Müslim ve büyük kızları Fatıma, Ğafure ve Eslim'e kaldığını, ancak küçük çocuğa babasından kalan mal ve eşyaların korunması için babaları tarafından bir vasi tayin edilmediği bunun üzerine Ahmed Baba ibni Hacı Kahraman'ın küçük çocuğun mal ve eşyaları üzerine vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**185**

Hısn-ı Mansur'un Bozhöyük köyü sakinlerinden iken vefat eden Ebu Zer Ali Hancı'nın mirasının hanımı Ayşe binti Mustafa ile küçük kızı Hani ve annesi Basi ve kız kardeşi Hani'ye kaldığını, kalan mirasın yirmi dört hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden on iki hissenin küçük kızı Hani'ye, üç hissenin hanımı Ayşe'ye, sekiz hissenin annesi Basi'ye ve beş hissenin kız kardeşi Hani'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun vasisi Ulvi'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**186**

Vakıflar Nezaretine bağlı Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesindeki İbrahim Bey cami-i şerifinden almak üzere günlük on akçe maaş ile imamlık ve hatiplik vazifesini yürütmekte olan Mustafa Efendi'nin vefatından dolayı yeri boş ve hizmeti açıkta kalmış, onun büyük oğlu Mehmet Efendi ile küçük oğlu Hüseyin'in bu görevi ortak olarak yürütmeleri caiz görülmemiş ve küçük oğlan Hüseyin'in büyüğe kadar vazifenin sadece büyük oğul Molla Mehmet Efendi'ye tevcihi caiz görülmüş, Molla Mehmet Efendi hakkında yapılan tahkikat sonucunda da görevi yapmasına engel bir durumun olmadığı saptanarak görev ona tevdi edilmiştir.

Numara**187**

Hısn-ı Mansur'un Koşan köyü sakinlerinden iken vefat eden Bekir Mehmet'in mirasının hanımları Rabia binti Hüso ve Ayşe binti Ümmü Mesti ile küçük kızları Rabia, Elif ve Fatma ile anne baba bir erkek kardeşleri Hüso ve Hamo'ya kaldığını, kalan mirasın yüz kırk hisseden ibaret olduğunu, bu

hisselerden dokuzar hissedenden toplam on sekiz hissenin hanımları Rabia ve Ayşe'ye, otuz ikişer hissedenden toplam doksan altı hissenin kızları Rabia, Elif ve Fatma'ya on beşer hissedenden toplam otuz hissenin kardeşleri Hamo ve Hüso'ya isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük kızlar Rabia, Elif ve Fatma'nın anneleri ve vasileri olan Ayşe'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

188

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi sakinlerinden ve Ermeni Katolik milletinden iken vefat eden Kürbo veledi Hamparsu'nun mirasının hanımı Enno binti Eyüc ile büyük kızı Ohannis ve küçük kızı Karsi'ye ve küçük oğlu Karabinit'e kaldığını, kalan mirasın otuz iki hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden dört hissenin hanımı Enno'ya, on dört hissenin oğlu Karabinit'e, yedişer hissedenden toplam on dört hissenin de kızları Ahannis ve Karsiye isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocukların anneleri ve vasileri Enno'nın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

189

Hısn-ı Mansur'un Pınar köyü sakinlerinden iken vefat eden Hüseyin Paşa'nın mirasının hanımı Basi binti Alo ile büyük kızı Zeybi ile küçük oğlu İbiş'e kaldığını, kalan mirasın yirmi dört hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden üç hissenin hanımı Basi'ye, yedi hissenin kızı Zeybi'ye, on dört hissenin de oğlu İbiş'e isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun annesi Basi'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

190

Aslen Çerkez kabilesinden göçmen olup halen Hısn-ı Mansur'un Hasan Kendi köyünde sakin iken vefat eden Rahmiye binti İsmail'in mirasının kocası Hacı Hüseyin bin Mustafa ile küçük kızı Tursen ve annesi Ayşe ve anne baba bir kız kardeşi Hanife'ye kaldığını, daha sonra Tursen'in vefat etmesi üzerine onun mirasının da babası merkum Hacı Hüseyin ile ana tarafından gerçek atası Ayşe'ye kaldığını, kalan mirasın on iki hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden sekiz hissenin kocası Hacı Hüseyin'e, üç hissenin annesi Ayşe'ye, bir hissenin de kardeşi Hanife'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve vereseden Ayşe'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

191

Hısn-ı Mansur'un Hoca Ömer mahallesi sakinlerinden iken bundan önce vefat eden Sarımsakçı oğlu Ali'nin mirası eşi Neslihan ile küçük oğulları Hacı ve Mehmet ve büyük kızı Ayşe, küçük kızı Fatma'ya kalmış, daha sonra Hacı'nın da vefatıyla onun mirası eşi Mami kızı Fatma ile küçük oğlu Ali'ye kalmış, mirasçılardan küçüklerin vasiliklerini üstlenen Neslihan ve Fatma mahkemeye başvurarak verdikleri ifadede: "küçüklerin babalarından kalan mirasdan bir kıta sulu tarlanın dört hissesinden iki hissesinin satılıp paraya çevrilmediği müddetçe hem bir gelir getirmeyeceğini hem de yetimlerin ihtiyacının karşılanamayacağını"

belirtip satış izni istemişler, mahkeme de gereken araştırmayı yaptıktan sonra bu talebi haklı bularak satış izni vermiştir.

Numara

192

Hısn-ı Mansur'un Sıratut mahallesi sakinlerinden Mehmet bin Musto mahkemede verdiği ifadede "Hasan Efendizâde Hacı Efendi'nin bahçesinin bahçıvanı olduğunu belirterek bir gün bahçede –hanımı Zeyneb de yanında- iken Abdo adlı kişinin yanında silahlı kişilerle beraber üzerine hücum edip kendisini yaraladıklarını ve hanımını götürdüklerini, yapılan araştırma sonucunda Urfa'ya tabi Akçahisarı köyünde olduğunu haber aldığını ve hanımını getirttiğini, ancak hanımının kendisinin zevcelik hukukuna riayet etmediğini belirterek bunun sağlanmasını" istemiş Zeyneb de cevabında "nefsini teslimden emin olduğunu ve mezbur Mehmet'ten nafaka istediğini" belirtmiş mahkemede bu iddiayı haklı bularak Mehmet'in hanımı Zeyneb'e nafaka vermesine karar vermiştir.

Numara

193

Hısn-ı Mansur'un Musalla mahallesi sakinlerinden iken vefat eden zaptiye kuvveti Hüseyin ibni Mehmet'in küçük oğulları, Mehmet ve Tevfik adlı kişilere vefat eden babalarından kalan tereke ve maaşa yine aynı mahalleden mukavelat muharriri Hacı Ali Efendi ibni Hacı İmam Efendi'nin vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara

194

Hısn-ı Mansur'un Hacı Ömer mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Fahreddin Hafız ibni Molla Mehmet'in mirasının hanımı Ayşe Han binti Mustafa ibni Şeyh Bekir ile küçük oğlu Mehmet ve baba tarafından gerçek atası Ümmi binti Serti Karik Osman'a kaldığını, kalan mirasın yirmi dört hisseden ibaret olduğunu, bu hisselerden üç hissenin hanımı Ayşe Han'a, dört hissenin adı geçen Ümmi'ye, on yedi hissenin de oğlu Mehmet'e isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocuğun annesi ve vasiyesi Ayşe Han'ın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara

195

Hısn-ı Mansûr'un Kızılcapınar köyü sâkinlerinden Cevni binti Şahin mahkemeye başvurarak kocası Yusuf ibni Elli Hacı'nın bundan dokuz sene önce kendisini üç talâk ile boşadığını anacak zimmetinde olan altı yüz kuruş mihr-i müeccelini vermekten kaçındığını iddia ederek mihrinin verilmesini istemiş, merhum Yusuf ise tek talâk ile boşadığını iddia ederek üç talâk iddiasını kabul etmemiş, mahkeme ise şahitleri dinledikten sonra üç talâk iddiasının doğruluğuna ve mezkûr mihrin Cevni'ye verilmesine karar vermiştir.

Numara

196

Hısn-ı Mansur'un Musalla mahallesi sakinlerinden Albi Seyyidi mahkemede verdiği ifadede: "Hoca Ömer mahallesi ahalisinden Terzi Hüseyin

oğlu Mahmut'un 17 Kanuni Sani 317 senesinde yeğeni Fatma ile oğlu Mevlüd'ün kardeş olduklarını iddia ederek nikâhlarının feshini istediğini ama bu zapta kadar bunu ispat edecek bir şahit gösteremediğini, yeğeni ile oğlunun nikâhlarının sahih olduğunu belirterek iddiasından vazgeçmesini" belirtmiş, ama Mahmut bu iddiasını sürdürmüş bunun üzerine mahkeme ispat edemediği için, Mahmut'un iddiasından vazgeçmesi ve Fatma ile Mevlüt'ü rahatsız etmekten vazgeçmesi yolunda karar vermiştir.

Numara**197**

Hısn-ı Mansur'un Mazelik köyü sakinlerinden iken vefat eden Hacı Mesti'nin mirasının hanımı Hedi binti Evsi Bayram ile büyük oğlu Haso ve küçük oğlu Hacı ve büyük kızı Zilha ve küçük kızları Ayşe ve Hatice'ye kaldığını, kalan mirasın sekiz hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden bir hissenin hanımı Hedi'ye, ikişer hissedenden toplam dört hissenin oğulları Haso ve Hacı'ya, birer hissedenden toplam üç hissenin kızları Zilha, Ayşe ve Hatice'ye isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük çocukların anneleri ve vasileri Hedi'nin talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara**198**

Hısn-ı Mansur'un Huzrin köyü sakinlerinden iken vefat eden Molla Albi İbi'nin mirasının hanımı Ayşe binti Ali Sofi ile büyük oğulları Ello ve küçük oğulları Molla Ali ve Hüseyin ile annesi Basi'ye kaldığını, ancak küçük çocuklara babaları tarafından bir vasi bırakılmadığını, bundan dolayı Basi'nin küçük çocuklara vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**199**

Hısn-ı Mansur'un İrsilan köyü sakinlerinden iken vefat eden Hamza'nın mirasının hanımı Ayşe binti Selcan ile küçük oğlu Muhyiddin'e kaldığını, ancak küçük çocuğun mal ve eşyalarının korunması için babası tarafından bir vasi bırakılmamasından dolayı anne bir erkek kardeşi Seydi'nin vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**200**

Hısn-ı Mansur'un Mazelik köyü sakinlerinden iken vefat eden Hacı Mesti'nin mirasının hanımı Hedi binti Evsi Bayram ile büyük oğlu Haso ve küçük oğlu Hacı ve büyük kızı Zilha ve küçük kızları Ayşe ve Hatice'ye kaldığını, ancak küçük kızlar Ayşe ve Hatice'ye babaları Hacı Mesti tarafından bir vasi tayin edilmediği için adı geçen çocukların mallarının korunması ve işlerinin düzenlenmesi için erkek kardeşleri Haso'nun vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**201**

Hısn-ı Mansur'un Ezdin köyü sakinlerinden iken vefat eden Hasan Kahya'nın mirasının hanımı Hatun ile büyük kızı Elif ve küçük kızı Benihan ve

anne karnındaki çocuğa kaldığını, ancak küçük kız ile anne karnındaki çocuğa kalan mal ve eşyalarını koruması ve işlerinin düzenlenmesi için vefat eden babaları tarafından bir vasi tayin edilmediğini, bundan dolayı adı geçen çocuklara amcaları Halil bin Hüseyin Kahya'nın vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara
202

Vakıflar Nezaretine bağlı Hısn-ı Mansur'un Zek köyünde bulunan Abdurrahmani Erzincani vakfından günlük bir akçe almak üzere H.1212 den beri külliyyedarlık vazifesini yürüten Şeyh Ahmet Efendi'nin vefatıyla bu görev Haleb oğlu Şeyh Mustafa'ya verilmiş, ancak onun da ölümüyle bu hizmet boş kalmış, bunun üzerine Şeyh Mustafa'nın oğlu Şeyh Ramazan müracaat ederek "babasının vefatından beri bu görevi zaten kendisinin yürüttüğünü ve babasının kendisinden başka erkek evladı olmadığını ve bu vazifeye hak sahibi olduğunu belirterek bir berat verilmesini" rica etmiş, yapılan inceleme sonucunda bu görevi almasına mani bir durumunun olmadığı tespit edilerek istenilen berat verilmiştir.

Numara
203

Besni'nin Şam Bayat köyü ahalisinden Kara Hacızâde Hacı Hafız Efendi'nin vekili olan Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi ahalisinden Paşazâde Hasan Ağa mahkemede verdiği ifade: "Davut Han köyünden Halil Ağa adlı kişinin bundan sekiz sene önce parasını bir günde vermek üzere müvekkili Hacı Hafız'dan 800 kuruşa bir katır aldığını ama parasını hala vermediğini" iddia ederek bu paranın tahsilini talep etmiş, Halil Ağa ise katırı aldığını kabul etmiş ve parasını da katırı aldıktan aldıktan iki sene sonra Hacı Hafız'a verdiğini iddia etmiş, mahkemenin şahit istemesi üzerine şahit göstermiş, ancak şahitlerin şهادeti mahkemece yetersiz bulunarak 800 kuruşun ödenmesine karar verilmiştir.

Numara
204

Hısn-ı Mansur'un Ezdin köyü sakinlerinden iken vefat eden Hasan Kahya'nın mirasının hanımı Hatun binti Hüso ile büyük kızı Elif ve küçük kızı Benihan ve anne karnındaki çocuğa kaldığını, kalan mirasın otuz iki hissedenden ibaret olduğunu, bu hisselerden dört hissenin hanımı Hatun'a, yedişer hissedenden toplam on dört hissenin kızları Elif ve Benihan'a, on dört hissenin de anne karnındaki çocuğa isabet ettiğini, kalan mirası ve küçük kızın amcası ve vasisi Halil ibni Hüseyin Kahya'nın talebi üzerine paylaşımı gösteren terekedir.

Numara
205

Hısn-ı Mansur'un Yenipınar mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Devranzâde Şeyh Ağa ibni Mehmet'in mirasının hanımı Emine binti Bekir ile büyük oğulları.....ve Mehmet ve Mustafa ile küçük oğlu Salih ve küçük kızları Hanım ve Ümmi adlı kişilere kaldığını ve küçük çocukların mal ve eşyalarının

korunması için mahkeme tarafından anne-baba bir erkek kardeşleri Mehmet'in vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**206**

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesi ahalisinden ve Ermeni Katolik milletinden Kiryo veledi Parsu'nun vefat edip mirasının hanımı Enno binti Eyüc ile büyük kızı Ohannis ve küçük kızı Karsi ile küçük oğlu Karabinit adlı kişilere kaldığını ve küçük çocukların mal ve eşyalarının korunması ve işlerinin düzenlenmesi için anneleri Enno'nun vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**207**

Hısn-ı Mansur'un Bebin köyü sakinlerinden iken vefat eden Hamdi Raşo'nun mirasının hanımı Ayşe binti Ahmed Emir ile büyük kızları Hanife, Ğafure ve Keçan ile küçük kızı Rabia ve büyük oğlu Hüso'ya kaldığını ve adı geçen küçük kızın mal ve eşyalarının korunması ve işlerinin düzenlenmesi için erkek kardeşi Hüso'nun vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**208**

Hısn-ı Mansur'un Halhalık köyü sakinlerinden iken vefat eden Ali el-Köri'nin mirasının hanımı Tuti ile küçük kızı İmiş'e ve amcazâdesi Has Ali adlı kişilere kaldığını ve küçük çocuğun mal ve eşyalarının korunması ve işlerinin düzenlenmesi için merkumanın amca oğlu Has Ali'nin vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**209**

Hısn-ı Mansur'un Kuşan köyü sakinlerinden iken vefat eden Bekir Mehmet Masdi Böri'nin mirasının hanımları Rabia ve Ayşe ile küçük kızları Rabia, Elif ve Fatma ile anne-baba bir kardeşleri Hevsi ebnanı Mehmet adlı kişilere kaldığını, ancak küçük çocukların mal ve eşyalarının koruması ve işlerinin düzenlenmesi için babaları tarafından bir vasi tayin edilmediği için küçük çocuklar üzerine anneleri ve vasiyeleri Ayşe'nin vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**210**

Hısn-ı Mansur'un Kabcami mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Şeyho ibni Bilo'nun mirasının hanımı Emine binti Abdurrahman ile küçük oğlu İhsan ve büyük kızı Emine ve küçük kızı Ümmü Gülsüm adlı kişilere kaldığını ve küçük çocuklara babalarından kalan mal ve eşyalarının korunması ve işlerinin düzenlenmesi için Mehmet Efendi'nin vasi tayin edildiğini gösteren vasi hüccetidir.

Numara**211**

Hısn-ı Mansur'un Kabcamı mahallesi sakinlerinden iken bundan önce vefat eden Asım Efendi kızı Fatıma'nın mirası beyi Kemal Ağazâde oğlu Ali Ağa ile büyük kızı Hikmet ve küçük oğlu Zülfü'ye kalmış, Ali Ağa mahkemede verdiği ifadede “annelerinin vefatından sonra kendilerine kalan mirasın kızı Hikmet ve küçük oğlu Zülfü arasında eşit bir şekilde bölüştürüldüğünü diğer taraftan mirastan kalan yarım dönüm sulu tarlanın yarı hissesinin vereseden büyük kız Hikmet tarafından 300 kuruş bedel ile satılmak istendiğini, küçüğe düşen diğer yarısının da satılmadıkça bir gelir getirmeyeceğini hatta bahçıvanlığına dahi kimsenin talip olmadığını belirterek satılması gerektiğini” beyan etmiş, mahkemede gereken incelemeyi yaptıktan sonra Ali Ağa'ya satış izni vermiştir.

Numara**212**

Hısn-ı Mansur'un Eski Saray mahallesinde oturan Ohannes kızı –ve aşağıda isimleri yazılı çocukların vasiyeleri- Sâre Hatun mecliste verdiği ifadede: “Bundan önce ölen babası Ohannes'den kalan mirasın kendisiyle beraber babasının küçük oğulları Ceyb ve Bedroz'a kaldığını ancak Bedroz'un da ölümüyle onun mirasının da anne-baba bir erkek kardeşi Ceyb'e kaldığını belirterek, Ceyb'in babası Ohannes ve Bedroz'dan kalan bir ev, bir tarla ve Kızılcapınar'da bulunan bir değirmenin yarı hissesinin geçen zaman içinde bakımsızlıktan harap olduğunu ve küçük çocuğun bunu tamir edecek parası olmadığını, dolayısıyla bu malların satılarak masraflara harcandıktan sonra kalan parayla Ceyb'e bir bahçenin alınması” için izin istemiş, mahkeme de gerekli araştırmayı yaptıktan sonra istenilen izni vermiştir.

7. DEĞERLENDİRME

7.1. Belgelerin Sınıflandırılması

Çizelge 7.1. Belgelerin sınıflandırılması

Tereke	132, 138, 142, 145, 147, 153, 155, 157, 160, 162, 169, 170, 172, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 185, 187, 188, 189, 190, 194, 197, 204
Vasi Hücceti	128, 129, 143, 148, 149, 156, 161, 165, 171, 184, 193, 198, 199, 200, 201, 205, 206, 207, 208, 209, 210
Vekâlet Hücceti	131, 150, 166, 167, 177
Mihr	152
Talâk	126, 141, 195
Nafaka	163
İ'lâm	127, 134, 135, 139, 154, 159, 164, 196, 203
Külliyedarlık görevinin verilmesi	186, 202
Borç Senedi	151, 168
Vaside bulunan malların beyanı	136
Vaside bulunan mala satış izni verilmesi	137, 144, 146, 191, 192, 211, 212
Kurban Bayramının tespiti	130
Beyan (Davacıdan hak edilen paranın alınması)	140

7.2. Adıyaman'ın İdarî Durumu

Çalışma konusu olan 260 NHMŞS.'nden anlaşıldığına göre Adıyaman bu yıllarda Elâzığ ilinin Malatya sancağına bağlı bir kaza statüsündedir. Nitekim bu durum 186 ve 202 numaralı belgelerde "Ma'mûretü'l-azîz vilâyet-i celîlesinin Malatya sancağına tâbi' Hısın-ı Mansûr kazâsı" diye belirtilmektedir.

7.3. 260 NHMŞS.'nin 123-204.sayfaları arasında geçen İdarî Birimler

7.3.1. İller

Çizelge 7.2. İller

İl Adı	Geçtiği Belgeler
Diyarbakır	166, 167
Urfa	192
Mamûretülaziz (Elâzığ)	186, 202

7.3.2. Sancak-Nahiye-Kaza

Çizelge 7.3. Sancak, Nahiye ve Kazalar

Nahiye Adı	Geçtiği Belgeler
Malatya sancağı	167, 186, 202
Kavi nahiyesi	126, 147
Samsat kazası	155
Kâhta kazası	159
Besni kazası	203

7.3.3. Köyler

Çizelge 7.4. Köyler

Hısn-ı Mansur Kazasına Bağlı			
Köyün Adı	Geçtiği Belgeler	Köyün Adı	Geçtiği Belgeler
Kaloz	126	Zek	177, 202
Vartana	128	İrsilanoğlu	180
Bilbeyan	132	Karıcık	181, 184
Düderi	134	Bebin	182, 207
Mal Pınar	142	Halhalık	183, 208
Fahreddin	145	Bozhöyük	185
Çarkeri	152	Kuşan	187, 209
Terman	154	Pınar	189
Kırk Uşağı	154	Hasan Kendi	190
Doluk	157	Kızılca Pınar	195
Çanakçı	159	Mazelik	197
Culfan	159	İrsilan	199
Biricik	159	Ezdin	201, 204
Ölü Tam	159	Davut Han	203
Selamut	160, 162, 169, 171	Köseler	203
Serkent	161	Çiçek	139
Huzrin	170, 178, 198		

Çizelge 7.5. Adı geçen diğer köyler

Bağlı olduğu İdarî Birim	Köyün Adı	Geçtiği Belgeler
Kavi nahiyesi	Kömür	126
Kavi nahiyesi	Halan	147, 148
Samsat kazası	Kilisin	155, 161
Kâhta kazası	Hoştur	159
Diyarbakır Vilayeti	Hanlı	167
Urfa Vilayeti	Akçahısarı	192
Besni kazası	Şam Bayat	203

7.3.3.1. Köy Muhtarları

Çizelge 7.6. Köy Muhtarları

Köy		Muhtar	
Adı	Geçtiği Belge	Adı	Geçtiği Belgeler
Kaloz	126	Ömer ibni Abdullah	126
Terman	154	Ulvi bin Reşo	154
Selamut	160, 162, 169, 171	Hüseyin Kahya bin Yusuf	171
Karıcık	181, 184	Hacı Seydi ibni Evsi İbrahim	184
İrsilan	199	Ebu Zer ibni Ali	199
Mazelik	197	Hamu	200
Ezdin	201, 204	Mehmed	201
Bebin	207	Molla Mehmed ibni Mehmed	207
Halhalık	183, 208	Maho ibni Hacı Mustafa	208
Koşan	187, 209	Hamu ibni Oso	209

7.3.4. Mahalleler

Çizelge 7.7. Mahalleler

Mahallenin Adı	Geçtiği Belgeler
Eski Saray	126, 134, 135, 138, 141, 143, 144, 164, 186, 188, 203, 206, 212
Hoca Ömer	127, 137, 140, 151, 164, 168, 191, 194, 196
Musalla	127, 129, 134, 135, 136, 139, 146, 177, 193, 195, 196
Kab Cami	127, 134, 135, 150, 153, 154, 156, 163, 165, 167, 168, 172, 179, 192, 195, 210, 211
Yeni Pınar	127, 131, 140, 149, 150, 151, 164, 205
Sıra Tut	151, 163, 192, 195
Arab	139

Çizelge 7.8. Adı geçen diğer mahalleler

Mahallenin Adı	Geçtiği Belgeler
Mehdiye (Diyarbakır'ın Merkez Kasabasına bağlı)	166
Haraze (Malatya sancağına bağlı)	167
Taşı (Bitlis vilayetine bağlı)	131
Zeydan (Bitlis vilayetine bağlı)	131

7.3.4.1. Mahalle İmam ve Muhtarları**Çizelge 7.9. Mahallelerin imam ve muhtarları**

Mah. Adı	İmamı	Geçtiği Belgeler	Muhtarı	Geçtiği Belgeler
Eski Saray	Molla Mustafa bin Bozol	141	Sabun Kurnacı	141
Hoca Ömer	Şeyh Mustafa ibni Sarı Şeyh	137, 164	Kara Mehmed bin Kara	137, 164
Musalla	Mehmed Efendi ibni Hacı Hasib Efendi	127, 129, 134, 135, 146, 156, 165	Mehmed Ali Efendi ibni Hacı Yusuf	127, 129, 134, 135, 146
Kab Cami	Ata Efendi ibni Emin Efendi	127, 134, 135, 210	Şükrü bin Bekir	134, 135, 156, 165, 210
Yeni Pınar	Hüseyin Efendi ibni Ahmed Efendi	151, 205	Mehmed bin Şeyh Bekir	149, 164, 205
Arab			Hüseyin	139
Eski Saray	İbrahim Bey Camiîşerifinin vefat eden imamı Mustafa Efendi ibni Mehmed			186
Kab Cami	Tabur imamı Mehmed Efendi			179, 210

Ayrıca İrsilan Köyü imamı Molla Bekir'in adı 199 nolu belgede geçmektedir.

7.3.5. Günümüzde, İncelenen Dönemdeki Adıyla Anılan Köy ve Mahalleler

İncelenen belgeler içerisinde adı geçen ve günümüze kadar da aynı adla kullanılagelmiş olan köy ve mahalleler şunlardır:

Çizelge 7.10. Günümüzde, incelenen dönemdeki adıyla anılan köy ve mahalleler

Köyler	Hasan Kendi, Kızılca Pınar, Karıcık, Bozhöyük, Kömür, Şam Bayat, Köseler, Çiçek
Mahalleler	Eski Saray, Hoca Ömer, Kap Cami, Sıratut, Yeni Pınar

7.4. Adıyaman'da Sosyal Hayat**7.4.1. Sosyal Durum**

Belgelerden anlaşıldığına göre dönem Adıyaman'ında çeşitli millet ve dinlerden insanlar bulunmaktadır. Bu insanların birbirleriyle olan münasebetlerinde din ve milliyet farkının sorun oluşturmadığı görülmektedir. Eğer böyle bir durum söz konusu olsa idi elbette ki durum mahkemelere yansıyacaktı ve bu da kayıtlara geçmiş olacaktı. İncelenen belgelerde gayrimüslim tebaa olarak Ermeni milleti⁵, Ermeni Katolik Milleti⁶ ve Süryani Milletinden⁷ bahsedilmektedir ki bu belgeler 81 belgenin içinde sadece 5 adet olup o dönem içerisinde Müslüman olmayan ve diğer ırklardan –özellikle Ermeniler- olan insanların Müslüman nüfusa oranının ne kadar az olduğunu göstermektedir.

Müslüman ahaliden bahsedilirken ırk farklılığı ön plana çıkarılmamıştır. Osmanlı Devleti topraklarında yaşayan bütün insanlara din ve ırk farkı

⁵ Belge No : 143, 144.

⁶ Belge No : 188, 206.

⁷ Belge No : 212.

gözetmemiş, halkı Osmanlı vatandaşı olarak adlandırmıştır. Bu durum belgelerde bir topluluktan bahsedileceği zaman söylenen “teb’a-i devlet-i ‘aliyyenin (falanca) milletinden” ibaresinde açıkça görülmektedir. Yani üst kimlik olarak Osmanlı teb’ası (vatandaşı) olmak ön plandadır.

Kişilerin künyesi belirtilirken oğlu kelimesinin karşılığı olarak, Müslümanlarda “ibni, bin”; gayrimüslimlerde “veled-i” kelimesi kullanılmıştır. Kürt ahaliden bahsedilirken isimlerin sonuna “o” harfinin çokça eklendiği (Amo, Hamo, Oso gibi) görülmektedir. Devlet memuru, din adamı gibi yüksek tabakadan insanlar için “Efendi”, bölgenin köklü ailelerinden gelen insanları için “zâde” ünvanı söylenmiştir. Avam tabakasından olan insanlar için herhangi bir unvan kullanılmayıp sadece isimleri verilmiştir.

Belgelerde geçen önemli resmî isim, hitap, sıfat ve kavramlar ise şunlardır; Berât-ı Şerif, Bidâyet Mahkemesi, Defîn-i Hâk-ı Itirtâk, Evkâf Nezareti, Fekâhetlû Efendi, Fetvahâne, i’lâm, izzetmeâb, Kassâm Defteri, kefil, Ma’rûzu Dâîleridir ki, müşrîf-i harâp, nüfûs cerîdesi, Redif, Redif Taburu, şühûdü’l hâl, Teb’a-yı Devlet-i ‘Âliye.

Müslümanlar arasında çok eşliliğin yaygın olmadığı genelde tek eşlilik sisteminin hakim olduğu görülmektedir. Belgeler içinde sadece 7 belgede⁸ iki eşli insanların olduğu tespit edilmektedir. Kadınlar isterlerse mahkemeye başvurarak kocalarına karşı haklarını savunabilmektedirler. Ayrıca vasilikte öncelik kadına verilmektedir.

7.4.2. Adıyaman’da Bulunan Dinî ve Sosyal Yapılar

Belgelerden anlaşıldığına göre aşağı yukarı her mahalle ve her köyde en az bir cami bulunmaktadır. Zira mahkeme esnasında kadı, istediği takdirde tarafların iddialarını ispat için gösterdikleri şahitlerin güvenilirliğini, ikamet ettikleri mahallenin veya köyün imamlarına sorabilmektedir.

Ayrıca gayrimüslim tebaa olarak da Ermeni milleti, Ermeni Katolik Milleti ve Süryani Milletinden bahsedilmesi bize o dönemde Adıyaman’da adı geçen milletlere ait kiliselerin mevcut olduğunu göstermektedir.

Belgelerde adı geçen ve günümüzde de halen mevcut olan cami ve kiliseler şunlardır:

Cami: Kab Camii, Musalla Camii.

Kilise: St. Paul Kilisesi. Süryani cemaatine ait olup günümüzde de küçük bir Süryani camaati tarafından kullanılmaktadır. Kilisenin adı belgelerde geçmemekle beraber kilisede mevcut olan 1905 tarihli bir yazıttan çok eski tarihte yapılmış olduğu anlaşılmaktadır) (www.adıyaman.gov.tr, 11.06.2005).

Bilindiği üzere Osmanlı Devlet teşkilatı içerisinde vakıf müessesesinin ayrı bir yeri vardır. Toplumun bir çok ihtiyacı bir nevi sivil toplum kuruluşu diyebileceğimiz vakıflar aracılığıyla yürütülmüştür. Bundan dolayı Osmanlı Devleti’nin hakim olduğu her yerde vakıflar teşekkül ettirilmiştir. İncelenmiş olan belgeler içinde o dönemde Adıyaman’da mevcut olan vakıflar şunlardır:

Vakfın İsmi	Geçtiği Belge
İbrahim Bey Cami’-i Şerîfi vakfı	186
Şeyh Abdurrahman Erzincânî Vakfı	202

⁸ Belge No : 128, 134, 147, 155, 161, 187, 209.

7.5. Ekonomik Durum

Ekonomik faaliyet olarak Müslüman halkın daha çok tarım ve hayvancılıkla uğraştığı anlaşılmaktadır. Zira terekelerdeki günlük eşyaların dışındaki malların büyük bir bölümü hayvanlar, tarım aletleri ve arsalarından oluşmaktadır.

Tarımda ekilebilir topraklar “çift” ve onun yarısı olan “nim çift” diye parçalara ayrılmıştı. Bölgede daha çok nim çift topraklar bulunuyordu. Buğday (hınta), arpa (şa’ir), nohut, çeltik, pamuk (penbe) üretilen başlıca mahsullerdi. Ayrıca bağcılığın oldukça yaygın olduğu da göze çarpan diğer bir özelliktir. Hayvancılık olarak büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıkla uğraşılıyordu. Bunlardan ise küçükbaş hayvancılığın daha yaygın olduğu görülmektedir. Yetiştirilen tarım ürünlerinin işlendiği değirmenler de bulunuyordu.

Gayrimüslimlerin ise daha çok ticaret ve esnaflıkla uğraştıkları görülmektedir. Bu durum onların gelir seviyelerinin yüksek olmasına dolayısıyla bulundukları yerde ekonomiyi ele geçirmelerine neden olmuştur.

Esnaf olarak adı geçen meslekler; attarlık, kasaplık, bakkallık, demircilik ve terziliklerdir. Ayrıca demirci pazarından bahsedilmektedir ki bu durum Adıyaman’da tarih öncesi çağlardan beri uğraşılan demircilik mesleğinin devam ettiğini göstermektedir.

Bu dönemde kullanılan eşyalara bakıldığında halkın genelinin pek fazla zengin olmadığı, günlük hayatta zaruri ihtiyaç olarak nitelendirilebilecek mal varlığına sahip olduğu tespitine varılmaktadır. Sadece birkaç ailenin ekonomik durumunun oldukça iyi olduğu, özellikle ziynet eşyalarının çokluğundan anlaşılmaktadır.

İncelenen belgelerde adı geçen ve halkın ekonomik durumunu gösteren mallar şöyledir:

Çizelge 7.11. Kullanılan eşyalar

Yiyecekler	Tulum peyniri, yağ, buğday, hınta, sigara, ekin, şa’ir, nohut, bulgur
Ziynet Eşyası	Serdi mahmudiye, çift çiçekli, çiçekli, fındık ve yarım gazi, hamidiye altını, yarım mahmudiye, gazi, adlî, yarım çiçekli, İstanbul gazisi, gümüş kemer, gümüş tılsım, altın küpe
Hayvanlar	Esb, ester, inek, keçi, merkep, oğlak, merkep sıpası, düve, koyun, öküz, tosun, toklu, kuzu, bargir, çebiş, buzağı
Mutfak Eşyası	Katık kazanı, ekmek tepsisi, bakır çomça, kulplu tas, ekmek sofrası, ocak demiri, sac, ekmek tahtası, adi tas, tuluk, hamur leğeni, çorba kazanı, teşt, küp, sahan, kelle kazanı, halbur, katık tabağı, kahve tavaşı, kahve ve dimağı (altından), tava, bakır tuluk ağızlığı, küçük leğen, ibrik, tas, yemek kazanı, çorba leğeni, mahsere kazanı
Tarım Eşyası	Heybe, hırdavat, balta, çift altı, kazma, lenger, keser, gem ve yular, ip
Diğer Eşyalar	Perde, hurç, aba, kilim, çamaşır kazanı, küçük sitil, maşa ve keçe, soba, el leğeni, sarad, çuval, hamam sitili, top, kaküç, urgan, yatak, şilte, adi çuval, nakışlı çuval, çamaşır leğeni, kevgir (atik), cercim, halı, pul, çuval, yorgan, hamam tası, ağızlık, keçe, kuyu sitili, maşa, orak, heybe, saat (köstekli), minder ve yasdık, harar, hasır, çul, telis, halat, döşeme ve adi kilim, kuşhane ve kapak, malatya sandığı
Giyecek	Kolsuz yelek, entari, palto, çuha şalvar, acem şalı, çuha sako, şettare, çorap, yelek (aba), cübbe-palto, şemsiye, gömlek, fistan, çetare, iplik, makara, entari, trablus, püskül, hamam bohçası
Silah	Tüfenk, kılıç

7.6. Önemli Görevliler

7.6.1. Devlet Görevlileri

Çizelge 7.12. Devlet görevlileri

Adı	Görevi	Geçtiği Belgeler
Hidayet Efendi	Şer'î mahkeme kâtibi	128, 134, 135, 148, 149, 150, 161, 167, 184, 198, 199, 200, 201, 207, 208, 209
Hasan Rüşdü Efendi	Müftü	127
Hasan Ağa b.Mahmud	Mülâzım	132
Bozol oğlu Bekir	Hazine vekili	134
Ahmed Faik Efendi b.Hacı Hafız Mehmed Tevfik Efendi	Telgraf me'muru	166, 167
Ahmed ibni Hacı Mehmed Efendi	Tahrîrat kâtibi	167
Hacı Ali Efendi ibni Hacı İmam Efendi	Mukavelât muharriri	193
Mustafa Efendi	Evkâf müdür vekili	186

7.6.2. Dava Vekilleri

Çizelge 7.13. Dava vekilleri

Adı	Geçtiği Belgeler
Nakıbzâde Mahmud Efendi	127
Ata Efendi b. Mehmed Efendi	127, 140
Melekbâde Ömer Efendi	150
Mollazâde Ömer Efendi ibni Molla Mehmed	163, 168
Cankaralzâde Mehmed Efendi	177
Paşazâde Hasan Ağa ibni Hüseyin	203

7.7. Diğer Önemli Notlar

Şer'îye mahkemeleri konusunda da belirtilmiş olduğu gibi kadının yardımcılarında birisi de müftü idi. Kadı dinî bir mes'eleda müftünün görüşünü sorabilirdi. Bu çalışma içerisinde 127 ve 134 numaralı belgelerde bu durum açıkça görülmektedir. Kadı konuyu fetvahaneye havale ederek cevap istemiş gelen cevap doğrultusunda da hüküm vermiştir.

130 numaralı belgede Ramazan ayına bakarak Kurban Bayramının tespiti yapılmış ve bu sicile kaydedilmiştir. Bu durum şer'îye sicillerinin muhtevasının ne kadar geniş olduğunu gösteren bir örnektir.

Kayıtlarda bazı aşiretlerin (Kerişan aşireti⁹ ve Çerkez kabilesi¹⁰) adları geçmektedir.

146 numaralı belgede vasi olan kişi vasisi bulunduğu malın satılıp faize yatırılmasını talep etmiş ve mahkeme de buna izin vermiştir. Faizin haram olduğu İslâm hukukuna rağmen şer'î mahkemede böyle bir karar verilmesi ilginçtir.

⁹ Belge No : 157.

¹⁰ Belge No : 190.

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Şer'îye sicilleri Osmanlı tarihinin aydınlatılmasında önemli kaynaklardan biri olup ait oldukları dönemde o bölgenin siyasî, idarî, iktisadî, sosyal, askerî yapısı hakkında önemli bilgileri kapsamaktadır. Bu siciller şer'î usullere göre yargılama yapan şer'îye mahkemelerinin başı olan kadılar tarafından tutulan kayıtlardır.

Kadılar bulundukları yerde devletin bir temsilcisi olmuşlardır. Bundan dolayı şer'îye sicillerinde sadece mahkeme kayıtları değil devletin bölgeyle ilgili yaptığı resmî yazışmalar da bulunmaktadır.

260 NHMŞS.'nin 123-204. sayfaları arasında 81 adet belge mevcuttur. Bu belgeler terekeler, vasî hüccetleri, vekaletnameler, çeşitli konularda i'lâmlar, vakıflara görevli tayini, Kurban Bayramının tespiti, borç senetleri vb. konuları içermektedir.

Belgelerin büyük bir bölümünü terekeler oluşturmaktadır (27 belge, yaklaşık %33). Bu durum bize halkın ekonomik durumu hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir. Vasî hüccetleri ise terekelerden sonra en çok yer alan (21 belge, yaklaşık %25) belgelerdir. Böylece devlet, ölen bir kimsenin geride kalan bakıma muhtaç evlatlarına sahip çıkmış, onlara hemen bir vasî tayin ederek başıboş bırakmamış ve sosyal hayatın korunmasına önem vermiştir.

Belgelerde Adıyaman'dan "Ma'müretü'l-azîz vilâyet-i celîlesinin Malatya sancağına tâbî' Hısn-ı Mansûr kazâsı" diye bahsedilmektedir. İncelenen belgelerde Mamûretülaziz, Diyarbekir ve Urfa vilayetleri ile Malatya sancağı, Kavi, Samsat, Kâhta ve Besni kazalarının adları geçmektedir.

Ayrıca Hısn-ı Mansur kazasına bağlı 33, diğer idarî birimlere bağlı 7 köyün; Hısn-ı Mansur kazasına bağlı 7, diğer idarî birimlere bağlı 4 mahallenin adı incelenen belgelerde mevcuttur. Diğer taraftan bu köy ve mahallelerin muhtar ve imamlarının adları da tespit edilmiştir.

Bölgeye diğer yerlerden göç ederek gelen insanların olduğu "an asl" (aslen) diye başlayan ibarelerden anlaşılmaktadır.

Halk arasında çok az oranda gayrimüslim tebaanın da olduğu ve bunlara karşı herhangi bir ayrımcı muamelede bulunulmadığı anlaşılmaktadır.

Müslümanlar arasında tek eşliliğin yaygın olduğu, kadının değerli bir mevkiye sahip olduğu, haksızlığa uğradığı durumlarda mahkeme tarafından korunduğu kayıtlarda açıkça görülmektedir. Zira kadının hakkını almak için başvurduğu birçok davada mahkeme tarafından haklı bulunduğu tutanaklarda mevcuttur.

Halk arasında sınıfsal bir ayrıcalık olmayıp yatay ve dikey geçişler serbesttir. Toplum, müslüman olanlar (Müslim) ve müslüman olmayanlar (gayrimüslim) olarak ifade edilmiştir. Devlet halkına karşı din ve milliyet farkına dayalı bir muamele sergilememiş "Osmanlı teb'ası" kavramını öncelikle kullanmıştır.

Gayrimüslimlere karşı yapılan kötü muameleye dair bir bilgi yoktur.

Sosyal yapı olarak camiler, kiliseler ve vakıflar vardır.

Ekonomik faaliyet olarak Müslümanlar daha çok tarım ve hayvancılıkla gayrimüslimler ise ticaret ve esnaflıkla uğraşmışlardır. Bundan dolayı gayrimüslimlerin ekonomik durumlarının daha iyi olduğu görülmektedir.

İncelenen belgeler içinde askerî birlik olarak 7. ordunun 65. alayının 1. taburunun 1. bölüğünün ve 58. alayın 2. taburunun adı zikredilmektedir.

Öneri olarak söylenebilecekler şunlardır: Osmanlı Devleti, hüküm sürdüğü altı asırdan fazla bir zaman içerisinde günümüzde üç kıta olarak adlandırılan geniş bir coğrafyaya hakim olmuştur. Bu zaman içerisinde -şu an dahi dünyaya yön veren güçlü devletler tarafından araştırılan- muazzam bir teşkilâtlanma yapmıştır. Diğer taraftan hakim olduğu ve şu an birçok devlet ve milletin yaşadığı topraklarda siyasî faaliyette bulunmuştur. İşin önemli tarafı bütün bunlar titiz bir şekilde kayda geçirilmiştir ki bu kayıtların bulunduğu yer arşivlerdir. Şu anda arşivlerimizde on milyonlarca belgenin okunmak bir tarafa tasnif dahi edilemediği bilinen bir gerçektir. Eğer biz tarihimizi aydınlatmak, geçmişten dersler çıkarıp geleceğimize yön vermek ve ecdadımıza dolayısıyla bize atılan maksatlı iftiralara (meşhur uydurma Ermeni meselesinde olduğu gibi) cevap vermek istiyorsak bu kayıtları incelemeli ve gerçekleri ortaya çıkarmalıyız. Yapılan bu çalışma her ne kadar yangına bir bardak su dökmek nispetinde olsa dahi o bardakların çoğalmasıyla elbette ki yangının sönmesi de kolaylaşacaktır. Kısacası, Osmanlı tarihinin ayrıntılı bir şekilde aydınlatılabilmesi için araştırmacıların arşivler üzerinde yoğunlaşması gerekmektedir. Bu yoğunlaşmanın sonucunda Osmanlı Tarihinin her alanında ayrıntılı bilgiler içeren çok değerli eserlerin ortaya çıkması mümkündür.

KAYNAKÇA

- ABDURRAHMAN el-CEZİRİ, 1975. *Dört Mezhebin Fıkıh Kitabı*, Çev.: Hasan Ege, Bahar Yayınevi, C.V, İstanbul, 512s.
- ADİYAMAN VALİLİĞİ, 1967. *Adıyaman İl Yıllığı 1967*, Kemal Matbaası, Adana, 147s.
- AKGÜNDÜZ, A. 1990. *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukûkî Tahlilleri*, Fey Vakfı Yay., C.I., İstanbul, 711s.
- _____, 1992. *Şer'îye Sicilleri*, TDAV, C.I, İstanbul, 360s.
- Ana Britannica, 2004. "Adıyaman" maddesi, AnaYayıncılık, C.1, İstanbul, s.97-98.
- BALTACI, C., 1989. *İslâm Paleografyası*, İ.F.A.V., İstanbul, 477s.
- BAYINDIR, A., 1986. *İslâm Muhâkeme Hukûku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslâmî İlimler Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 288s.
- BİLMEN, Ö. N., 1968. *Hukûk-u İslâmiye ve Istılâhât-ı Fıkhiyye Kâmusu*, Bilmen Yay., C.2, İstanbul, 517s.
- _____, 1970a. *Hukûk-u İslâmiye ve Istılâhât-ı Fıkhiyye Kâmusu*, Bilmen Yay., C.6, İstanbul, 368s.
- _____, 1970b. *Hukûk-u İslâmiye ve Istılâhât-ı Fıkhiyye Kâmusu*, Bilmen Yay., C.8, İstanbul, 348s.
- CANAN, İ., 1993a. *Hadis Ansiklopedisi -Kütüb-ü Sitte-*, C.6, Akçağ Yay., İstanbul, 560s.
- _____, 1993b. *Hadis Ansiklopedisi -Kütüb-ü Sitte-*, C.9, Akçağ Yay., İstanbul, 556s.
- _____, 1993c. *Hadis Ansiklopedisi -Kütüb-ü Sitte-*, C.11, Akçağ Yay., İstanbul, 560s.
- CİN, H., 1974. *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 223s.
- CİN, H. ve AKGÜNDÜZ, A., 1990a. *Türk İslâm Hukuk Tarihi*, C.1, Timaş Yay., İstanbul, 470s.
- CİN, H. ve AKGÜNDÜZ, A., 1990b. *Türk İslâm Hukuk Tarihi*, C.2, Timaş Yay., İstanbul, 417s.
- ÇADIRCI, M., 1991. *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları*, TTK Yay., Ankara, 410s.
- ÇAKMAK, N., 1999. *237 Numaralı Adıyaman Şer'îye Sicili*, (Yayınlanmamış YLT), KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 99s.
- DARKOT, B., 1997. "Adıyaman" maddesi, *İA*, C.5/1, İstanbul, s.454-455.
- DEMİRKENT, I., 1989. "Urfa Haçlı Kontluğu Tarihine Bir Bakış(1098-1146)", *Belleten*, C.LIII (S.206), s.167-174.
- DEVELİOĞLU, F., 1998. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yay., Ankara, 1195s.
- DURSUN, D., 1990. *Yönetim ve Din İlişkileri Açısından Osmanlı Devletinde Siyaset ve Din*, İşaret Yay., İstanbul, 352 s.
- Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, 1992. C.10, Çağ Yay., İstanbul, 605s.
- EVLİYA ÇELEBİ, 1985. *Evliya Çelebi Seyehatnâmesi*, Sadeleştirenler: Tevfik Temelkuran-Necati Aktaş, Üçdal Neşriyat, C.3-4, İstanbul, 756s.
- FETEVA-YI HİNDİYE, 1984. Çev.: Mustafa Efe, (Yayına Hazırlayan: İsmail Karakaya), Akçağ Yay., C.2, Ankara, 503s.

- _____, 1985a. Çev.: Mustafa Efe, (Yayına Hazırlayan: İsmail Karakaya), Akçağ Yay., C.6, Ankara, 576s.
- _____, 1985b. Çev.: Mustafa Efe, (Yayına Hazırlayan: İsmail Karakaya), Akçağ Yay., C.7, Ankara, 568s.
- _____, 1987. Çev.: Mustafa Efe, (Yayına Hazırlayan: İsmail Karakaya), Akçağ Yay., C.14, Ankara, 560s.
- _____, 1988. Çev.: Mustafa Efe, (Yayına Hazırlayan: İsmail Karakaya), Akçağ Yay., C.16, Ankara, 485s.
- GAZİ AHMET MUHTAR PAŞA, 1993. *Takvimü's-Sinin*, Hazırlayanlar: Yücel Dağlı-Hamit Pehlivanlı, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 603s.
- HAFİZ MEHMED ZİYAEDDİN, H.1311. *Mecelle-i Ahkam-ı Adliye Şerhi*, 1198s.
- HALAÇOĞLU, Y., 1995. *XIV.-XVII.yy.larda Osmanlılar'da Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, TTK Yay., Ankara, 258s.
- _____, 1988. "Adıyaman" maddesi, *TDVİA*, C.1, İstanbul, s.377-379.
- İBN-İ MACE, 1983. *Sünen-i İbn-i Mâce Tercümesi ve Şerhi*, Çev.: Haydar Hatipoğlu, Kahraman Yay., C.5, İstanbul, 669s.
- İHSANOĞLU, E., 1994. *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*, IRCICA Yay., C.1, İstanbul, 868s.
- KARAL, E. Z., 1985a. *Osmanlı Tarihi*, C.VII, TTK Yay., Ankara, 367s.
- _____, 1985b. *Osmanlı Tarihi*, C.VIII, TTK Yay., Ankara, 631s.
- _____, 1996. *Osmanlı Tarihi*, C.IX, TTK Yay., Ankara, 593s.
- KARAMAN, H., 1974. *Mukâyeseli İslâm Hukûku*, İrfan Yay., İstanbul, 480s.
- KARATEPE, Ş., 1989. *Osmanlı Siyasî Kurumları "Klasik Dönem"*, İşaret Yay., İstanbul, 180s.
- KESENCELİ, R., 1996. *231 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicili (YLT)*, KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 320s.
- MERÇİL, E., 1993. *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, TTK Yay., Ankara, 406s.
- MUHAMMED SEYYİD, 1992. *Kur'an ve Sünnette Annelik*, Çev.: Yusuf Ertuğrul, Uysal Kitabevi, Konya, 299 s.
- ORHONLU, C., 1987. *Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretlerin İşkânı*, Eren Yay., İstanbul, 152s.
- ÖZTUNA, Y., 1978. *Büyük Türkiye Tarihi*, C.10, Ötüken Yay., İstanbul, 495s.
- PAKALIN, M. Z., 1993a. *Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.1, MEB, İstanbul, 870s.
- _____, 1993b. *Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.2, MEB, İstanbul, 784s.
- _____, 1993c. *Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.3, MEB, İstanbul, 670s.
- SEVİM, A., 1993. *Anadolu'nun Fethi Selçuklular Dönemi*, TTK Yay., Ankara, 266s.
- TURAN, O., 1993. *Doğu Anadolu Türk Devletleri Tarihi*, Boğaziçi Yay., İstanbul, 275s.
- TÜRK HUKUK KURUMU, 1991. *Türk Hukuk Lûgati*, Ankara, 582s.
- TOPALOĞLU, B.-H. KARAMAN, 1983. *Arapça-Türkçe Yeni Kâmus*, İstanbul, 535s.
- UYSA, A. ve UYSA, M., 1993. *İzahlı Kadın İlmihali Ansiklopedisi*, Uysal Kitabevi, Konya, 517s.

- UZUNÇARŞILI, İ. H., 1988a. *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, TTK Yay., Ankara, 453s.
- _____, 1988b. *Anadolu Beylikleri*, TTK Yay., Ankara, 297s.
- _____, 1995. *Osmanlı Tarihi*, C.2, TTK Yay., Ankara, 756s.
- ÜÇÖK, C., 1957. *Türk Hukuk Tarihi Dersleri*, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 152s.
- www.adiyaman.gov.tr, 11.06.2005.
- www.adiyamanli.org/tr/adiyaman_genel.htm, 11.06.2005.
- www.adiyamanli.org/tr/tarih.htm, 11.06.2005.
- YEĞİN, Abdullah, 1991. *Yeni Lûgat*, Hizmet Vakfı Yay., İstanbul, 798s.
- YİNANÇ, R., 1994. “Dulkadiroğulları” maddesi, *TDVİA*, C.9, İstanbul, s.552-556.
- YİNANÇ, R. ve ELİBÜYÜK, M., 1988. *Maraş Tahrir Defteri (1563)*, C.1, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yay., Ankara, 468s.
- Yurt Ansiklopedisi*, 1981. “Adıyaman” maddesi, Anadolu Yay., C.1, s.190-201.
- ZUHAYLİ, V., 1994a. *İslâm Fıkhi Ansiklopedisi*, C.5, Risâle Yay., İstanbul, 538s.
- _____, 1994b. *İslâm Fıkhi Ansiklopedisi*, C.8, Risâle Yay., İstanbul, 503s.
- _____, 1994c. *İslâm Fıkhi Ansiklopedisi*, C.9, Risâle Yay., İstanbul, 526s.
- _____, 1994d. *İslâm Fıkhi Ansiklopedisi*, C.10, Risâle Yay., İstanbul, 474s.

DİZİN

A

Ahmed Fâik Efendi bin Hacı Hafız
Mehmed Tevfik Efendi, 57
Akçahısarı karyesi, 79
‘Ata Efendi, 23, 35, 49, 56, 92

B

Bebin karyesi, 69, 91
Behisni kazâsı, 88
Bilbeyân karyesi, 26
Birecik karyesi, 52
Bitlis, 25
Bozhöyük karyesi, 72
Bozol oğlu Bekir, 28

C

Cankaralızâde, 45
Cankaralızâde Mehmed Efendi bin
İbrahim, 63
Culfan karyesi, 51

Ç

Çanakçı karyesi, 51
Çarkeri karyesi, 45
Çerkez kabilesi, 78
Çolakçı milleti, 47

D

Davut Han karyesi, 88
Diyârbekir vilâyet-i celîlesi, 57
Doluk karyesi, 50
Düderi karyesi, 28

E

Elli sekizinci alayın ikinci taburu, 73
Ermeni Katolik meclis-i, 90
Ermeni Katolik milleti, 75
Ermeni milleti, 38
Eski Saray, 22, 30, 33, 35, 38, 55, 73,
93
Eski Sarây mahallesi, 88, 90
Eski Sarây mahallesi, 36, 38, 75

evkâf müdîri vekili Mustafa Efendi,
73
Ezdin karyesi, 87,88

F

Fahreddin karyesi, 39

H

Halan karyesi, 41, 42
Haleb oğlu Şeyh Mustafaya, 87
Halhalık karyesi, 70, 91

Hanlı karyesi, 57
Haraze mahallesi, 57
Hasan Kendi karyesi, 78
Hısn-ı Mansûr, 22, 23, 25, 26, 30, 31,
32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41,
44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64,
65, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75,
76, 78, 79, 80, 83, 84, 87, 88, 90,
92, 93, 94
Hoca ‘Ömer mahallesi, 23, 32, 34,
44, 55, 58, 79, 80, 83
Hoştur ahâlisi, 52
Hoştur karyesi, 51
Huzrin karyesi, 60, 64
Huzrin karyesi, 85

İ

İbrahim Bey câmi’i şerîfi vakfı, 73
İrsilan karyesi, 86
İrsilânoğlu karyesi, 67

K

Kab Câmi’, 23, 30, 44, 45, 47, 49,
56, 57, 58, 62, 65, 83, 92, 93
Kab Câmi’ mahallesi, 31, 47
Kâhta kazası, 51
Karıcık karyesi, 68, 71
Kâvî, 22, 41, 46
Kaloz, 22
Kerişan aşireti, 50
Kırk uşağı karyesi, 47
Kızılca Pınar, 94

Kızılcapınar karyesi, 83
Kilisin karyesi, 48, 53
Koşan karyesi, 74
Kömür, 22
Köseler karyelu, 88
Kuşan karyesi, 92
külliye-dârlık, 87

M

Ma'müretü'l-azîz, 73, 87
mahkeme-i şer'îye kâtibi Hidâyet
Efendi, 24, 28, 30, 42, 43, 44, 53,
57, 71, 85, 86, 87, 91, 92
Mal Pınar karyesi, 36
Malatya, 57, 73, 78, 87
Mazelik karyesi, 84
Mazelik karyesi, 86
Mehdiye mahallesi, 57
Mollazâde 'Ömer Efendi ibni Molla
Mehmed, 55
muhrır 'Ömer Ağa, 43
mukâvelât muharriri Hacı 'Ali
Efendi ibni Hacı İmam Efendi, 80
Musalla, 23, 25, 28, 30, 31, 34, 40,
63, 80, 83
Musalla mahallesi, 23, 25, 30, 31, 34,
40, 63, 80, 83
Müftü Hasan Rüşdü Efendi, 24
Mülâzım Hasan Ağa bin Mahmud,
26

N

Nakıbzâde Mahmud Efendi, 23
Nefsi, 34, 57
Nezâret-i celîle-i evkâf-ı hümayûn,
73
Nezâret-i evkâf-ı hümayûn, 87

Ö

Ölütam karyesi, 52

P

Pınar karyesi, 76

S

Samsat nâhiyesi, 48
Selamut karyesi, 52, 53, 59, 61
Serkent karyesi, 53
Sıratut mahallesi, 44, 55, 58, 79, 83
Süryânî milleti, 93

Ş

Şam Bayat karyesi, 88
Şeyh 'Abdurrahman Erzincânî, 87
Şeyh Ahmed, 87
Şeyh Ramazan ibni Şeyh Mustafa, 87

T

tabur imamı Mehmed Efendi, 66, 92
tahrîrât kâtibi Ahmed ibni Hacı
Mehmed Efendi, 57
Tâşi, 25
telgraf me'muru Fâik Efendi, 57
Terman karyesi, 47

U

Urfa, 79

V

Vartana, 24, 25, 40
Vartana karyesi, 24

Y

yedinci ordu-yu hümayûnun altmış
beşinci alayının birinci taburunun
birinci bölüğü, 55
Yeni Pınar, 23, 25, 35, 43, 44, 56
Yeni Pınar mahallesi, 23, 25, 35, 44,
90

Z

Zek karyesi, 63, 87
Zeydan, 26

SÖZLÜK

A

adem-i malumat: Bilgisi olmamak
adlî: II.Mahmut zamanında basılan altın para
ahere: Dışarı, gayrı, başka
ahkâm: Hükümler, kanunlar
akarat: Gelir getiren mülkler
akdem: Önce
alâ vukûuhâ: Meydana geldiği üzere
âlî: Büyük, yüce, aziz olan
âlişân: Şan ve şerefli, yüce
âmme: Umumi, herkese ait
an asl: Aslen
aşere: On
âşir: Onuncu
âtû: Önde, aşağıda, sonra, gelecek zaman
atûk: Eski, necip, soyu temiz

B

ba'd: Sonra (zaman zarfı)
bâb: Kapı, bölüm
ba'de: Sonra, daha sonra
ba'de'l-ahz: Aldıktan sonra
ba'de't-tezkiye: Soruşturma sonrası iyi hali, meydana çıktıktan sonra, temize çıktıktan sonra
bâ'isü'l-küttâp: Gönderilen kâtipler
bâlâ: Yüksek, yukarı, yüce kat
bâliğ(a): Yetişmiş, ergenlik yaşma gelmiş
bârgîr: Beygir, yük hayvanı
batman: Eski ağılık ölçüsü, 2-8 okka arası olup, genelde 6 okkadır (6 okka=8 kg.)
bedeli resmî: Vergi bedeli
beher: Her, her bir

benûn: Oğullar, zâdeler, veletler
ber minvâli muharrer: Yazıldığı şekilde
ber nehci şer'î: Şeriat yolunda olarak
ber vechi âtî: Aşağıda olduğu gibi
ber vechi bâlâ: Yukarıda olduğu gibi
berât: Nişan, rütbe, imtiyaz ve taltif için verilen resmî kağıt
bevfab: Kapıcı
bey': Satmak
bey'i bât: Kat'i satış
beyân: İzah, açıklama, anlatma
beyn : İki şeyin arası
beyne'l-verese: Mirasçılar arasında
beyyine: Açık, açıklanmış, şahit, delil
bi gayri hak: Haksız yere
bî: Olumsuzluk edatı , -ye, -ya
bi'l-farîzatüş-şer'îye: Şer'î farzlar üzere
bi'l-isâle: Akıtarak, dökerek
bi'n-nihâye: Sonuna kadar, sonsuz
bi'n-niyâbe: Vekillik, kadı vekili
Bidayet Mahkemesi: Eskiden Asliye Hukuk Mahkemesi
bidâyet: Başlangıç, ilk evvel
bikr: El sürülmemiş, bekar
bilâ veled: Çocuksuz
bilâ: -siz, -sız edatı
binât: Kızlar
binti: Kızı
bi't-tav': İstek ile

C-Ç

câri: Geçerli ve yürürlükte olan
cedde: Babaanne, anneanne, nine
cedîd: Yeni, kullanılmamış
celb: Çekmek, götürmek, çağrı
cercim: Adıyaman yöresinde bir çeşit kilim
cerîde: Resmî dairenin büyük hesaplarının kaydedildiği defter, gazete
cevâmî: Camiler, mescitler

circîr: Orak
çend: Birkaç, üç-beş, kaç tane?

D

de'âvî : Dava
dâfi: Men edici, ortadan kaldıran, Cenâb-ı Hak.
dâî: Dua eden, duacı, sebep, davet eden, müezzîn
dâine: Ödünç veren alacaklı
debbağ: Tabak, sepici, deri terbiye eden kimse
def'aten: Hemen, birden bire, bir defada
defîn-i hâk-ı ıturnâk: Güzel kokulu mezar
derdest: Yakalamak, tutmak, elde etmek
der-i devlet-i mekîne: Yüce devlet makamı
derkâr: Malum, bilinen, içte bulunan
derkenâr: Bir sayfanın kenarına yazılan yazı, hat, haşiye
dermiyân: Ortada olan, arada
derûn: İç, taraf, dahil, kalp
Devlet-i Âliye: Osmanlı Devleti
deyn: Borç, verilmesi lazım gelen
dirhem: Gümüş, okkanın 1/400 ü
döge: Genç inek, doğurmamış inek
duhân: Tütün, duman, kıtlık
dûn: Gayri, diğer, başka
düstûr: Genel kanun, nizam, izin, numune, üslup
düyûn: Borçlar

E-F

eb: Baba, peder, cet
ebnân: Oğullar, çocuklar
ehem: Çok mühim, çok lüzumlu
ehibbâ: Dostlar, sevgililer

eimme: İmamlar
el-hâletü'l-hazihî: Henüz, şimdi, hâlâ, şimdiki zaman, bu halde, bu durumda
el-yevm: İçinde bulunulan gün, halen
el'an: Şimdi, hâlâ
elf: Bin, bin sayısı
emvâl: Mallar
enfa': Daha, daha menfaatli
enva': Neviler, çeşitler, türler
envâr: Nurlar, aydınlıklar
erkeç: Teke, erkek keçi
erşed: Büyük, daha iyi, daha doğru
es-seyyid: Hz. Hüseyin soyundan olan
esâmî: İsimler, adlar
esb: At, beygir
esbâk: Geçen, evvelki, geçmiş
esmân: Bir şeyin pahası, tutarı
esnân-i askeriye: Askerlik yaşı
ester: Katır
eşhâs: Şahıslar, kişiler
evkâf: Vakıflar
Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti: Vakıflar Nezareti
evlâd-ı sigâr: Küçük çocuklar
eytâm: Yetimler
eyyâm-ı şitâ: Kış günleri
fâş: Meydana çıkmış, duyulma, açığa vurma
fehâmetlû: Derin anlayış ve kavrayış sahibi
fekâhetlû: Müftüler için kullanılan resmî unvan
ferağ: Vazgeçme, boşaltma
ferrâş: Hizmetli, süpüren, döşeyen
fevt: Ölüm, kaybetme
fıtır: Oruç açmak, iftar, Ramazan Bayramı
fî: Geçmiş tarihi anlatır
fî-mâbâ'd: Bundan böyle, bir daha
fistan: Entari, uzun üst elbisesi
fûruht: Satım, satış

G

gâib: Görünürde olmayan, 3. şahıs

gâzî: Kadınların gerdanlarına taktıkları II. Mahmud döneminden kalma süs altını
gölük: Beygir, katır
güzeşte: Geçen, geçmiş, faiz
ğibbe't-tasdikü's-şer'î: Şeriatın (kanunun) tasdikinden sonra
ğurre: Ayın 1.günü

H

hâdî: Birinci
hafîd: Evlat, oğul, torun
hafide : Kız torun
hâk: Toprak, yer, zemin
hâlî: Tenha, terkedilmiş, sahipsiz
hâmî: Yük, kadının karnındaki doğmamış çocuk
harâr: Büyük çuval
hark: Yarma, yırtma, yakma, yangın
haşyetullah: Allah korkusu
hazeriye: İkamet etmek, yolcu olmamak
hevâyic (havâic, havâyic): İhtiyaçlar, hacetler
hıfz: Saklama, koruma, ezber etme
hınta: Buğday
hülûl: Girme, dahil olma, vuku bulmak, zuhur etmek
hüccet pulu: Senet pulu
hükkâm : Hakimler

İ

iâne: Yardım etmek, imdat
ibra: Temize çıkarmak, sağlamlaştırmak, borçtan kurtarmak
ibrâz: Göstermek, meydana koymak
câr: Kiralamak, kiraya vermek
icrâ: Bir işi yürütmek, yerine getirmek, mahkeme kararını yerine getirmek
idâne: Borç, ödünç vermek yapmak
iğdiş: Enenmiş, erkekliği burulmuş hayvan
iksâ: Kasvet, sıkıntı, giydirmek

iltizam: Kendine lazım gelmek, gerekli bulmak
imlâ: Doldurmak, yazmak
'inde'l-iktizâ: Gerektiği şekilde
inhâ: Bir hususu resmen bildirmek, bir memurun daha üst bir makamdaki memura bir maddeyi kapsamak üzere yazdığı resmî kağıt
inkıza: Sonu gelip bitmek, tamam olmak
intihâb: Seçmek, ayırıp beğenmek, kapışmak
irs: Vefat edenin yakını olarak mirasından almak, miras, karı kocanın her biri
irsâl: Göndermek, gönderilmek, havale etmek
isâle: Akıtmak, dökmek, cereyan ettirmek
istid'a: Rica ile istemek, resmî daireye istek bildiren yazı, dilekçe
istidâne: Borç alma, alınma
istiftâh: Başlamak, açmak, siftah etmek
istihkâk: Kazanılan şey, hak, hakkını istemek
istihlâf: Halef bırakmak, birini kendi yerine geçirmek, yerine başkasını tayin etmek
istikrâz: Borçlanmak, borç almak
istimâ': Dinlemek, kulak vermek, dinleyip kabul etmek
istinâf: Baştan başlamak, yeniden başlamak, mahkeme hükmünü beğenmeyip bozulmasını daha üst mahkemeden istemek, Dava Mahkemeleri ile Temyiz Mahkemesi arasındaki bir derece yüksek mahkeme
istirbâh: Faize para yatırma
istirdâd: Geri almak, geri almayı istemek
istişhâd: Şahit göstermek, şahitliğini isteme
iş'âr: Yazı ile bildirmek, anlatmak, haber vermek
iş'hâd: Delil getirmek, şahit göstermek

iştikâ: şikayet etme, yanıp yakılma
iştirâ: Satın almak
i'tâ: Vermek, bahşetmek
ittisâl: Ulaşmak , bitişmek , birbirine dokunmak , yakınlık
iyâl(ıyâl): Kişinin üzerine nafakasını vermek vacip olan kendilerini geçindirdiği kimseler
iyd-i sa'îd-i fıtr: Ramazan Bayramının kutlanması
izbâr: Yazma, yazı ile bildirme, yazılıp bildirme
izzetmeâb: İzzet ve şerefin sığınağı, çok izzetli ve şerefli
izze: Kıymet, değer, güçlülük, şerif, azim

K

kabz: Tutma, ele almak, kavramak, teslim almak
kâffe: Hep, bütün, cümle
kâim: Ayakta duran, mevcut, baki
kâin: Var olan, bulunan, mevcut
kayym: Cami hademesi, mtevellı
kemâ hiye (hüve) hakkuhâ: Gereği gibi
kemâ hüve (hiye): Onun gibi, nitekim, olduğu gibi
kemâ yenbağı: İcap ettiği gibi, uygun olduğu üzere, lâıykı gibi
ketb: Yazma, kayda geçirme
ketebe: Kâtipler, yazıcılar
keyfe mâ yeşâ: Nasıl isterse, istediği gibi
kıraat: Okuma, düzgün ve çabuk okuma
kıt'a: Parça, cz, bölüm, kısım, taraf
kıyye: Okka, eski ağırlık ölçüsü (1282 gr.)
kile: 40 litrelik bir hububat ölçüsü
kisve: Elbise, kılık
kur'a: Karyeler, köyler, kasabalar
kurum bağı: zm bağı
kuyd: Kayıtlar, resmî işlemlerin veya herhangi bir şeyin kayıtlarının deftere geçirilmesi

kfv: Denk, eş, benzer, misli
külhan: Hamam ocağı,hamamda su ısıtmak için ateş yakılan yer
kr: Mezar, kabristan

L

lağv: Faydasız, boş, hükümsüz, kaldırmak, iptal
lâhik: Yetişen, ulaşan, eklenen, katılan, erişen
lede'l-hâce: İhtiyaç görüldüğünde
lede'l-iktizâ: Gerektiği zaman
lede's-suâl: Sorgulandığı zaman, sorulduğu zaman, soruldukta
lede't-tahkîk: Gerçek araştırıldığında
lede't-tezkiye: Mahkemede masum olduğu veya hali iyi olduğu anlaşıldığı zaman
leh: Onun için, ondan yana
lenger: Demir, gemi çapası
levâıyih: Layihalar, raporlar
leyâli: Geceler
li ebeveyn: Ana-baba bir kardeşler
li ecli'l-hıfz: Amacına uygun koruma
li-eb: Baba bir kardeşler
li m: Anne bir kardeşler
liva: Kazadan büyük vilayetten kk yerleşim yeri, sancak

M

ma'rûf: Bilinen, tanınmış, belli, meşhur
ma'rzâ: Arz olunanlar, arz edilen
me'a: Beraber, ile, birlikte
mâ'adâ: Başka, fazla, bundan gayrı
ma'aşât-ı müterâkim: Birikmiş maaş
mâh: Ay, yılın 12 de bir olan her 30 günlük süre, gökteki ay
mahdt: Sınırlandırılmış, evrilmış
mahlt: Çözülmüş, dağılmış, boş sahipsiz mal
mahreç: ıkacak yer
mâhr: Meyhane, kumarhane
mahz: Safı ve halis, katıksız

mahzûr: Haram, yasak olan şey
mâ-i muştemil: İçinde suyu bulunan
ma'kûd : Akt olunmuş, bağlanmış
mâl-i mevhûbî: Verilmiş, ihsan edilmiş, karşılıksız olarak birine verilmiş mal
mâl-i mevhûm: Bilinmeyen, aslı belli olmayan mal
ma'rûfe: Bilinen, tanınan kadın
ma'rû'z-zikr: Zikri geçen, bahsedilen
ma'sere kazanı: Pekmez kaynatılan büyük bakır kazan
mazbut: Zapt edilmiş, kayıt altına alınmış, ele geçirilmiş
mazmûn: Anlam, mana, nükteli ve sanatlı ince söz, ödenmesi lazım gelen şey
meblağ: Mevcut para, miktar, para
mecd: Büyüklük, azamet, şeref
meclis-i ma'kûd-u mezkûre: Adı geçen meclis
medyûn: Borçlu, vereceği bulunan
mefrûz: Farz olunmuş, çok lüzumlu, var sayılan
me'hûz: Ahz olunmuş, çıkarılmış, alınmış, ödünç olarak alınmış
mektûm: Gizli, saklı, gizli kalmış
memât: Ölüm, ahrete geçmek
memdût: Uzatılmış, yayılmış olan.
menkûhe: Nikâhlanmış kadın
menkûşe: Nakış yapılmış, işlenmiş
menzilhâne : Ev
mer'î: Riayet edilen, yürürlükte olan, hükmü geçen,
merbût: Bağlı, raptedilmiş, mensup, ekli
merhûn: Rehin verilmiş, ödünç bir şey karşılığı verilen rehin
merkûm: Yazılmış, adı geçmiş, rakamla söylenmiş, sayılmış
mersûm: Resmedilmiş, yazılmış, çizilmiş, bahsi geçmiş, gelenek
mesfûr: Yazı, geçmiş, adı geçmiş, aşağılık kimseler (düşmanlar için kullanılır)

meskût: Sükût edilmiş, hakkında bir şey söylenmemiş.
mesned: Dayanacak yer, nokta, mertebe, makam, destek
meşrûh: Anlatılmış, açıklanmış
meşrût: Şartlı, şart ile bağlı
metrûke: Terk edilmiş, boşanmış kadın, ölen bir kimsenin mirası
mev'ûd: Söz verilmiş, vaat edilmiş, vadeli
mevâki: Mevkiler, yerler
mevât: Cansız şeyler, sürülmemiş topraklar
mevkûf: Durdurulan, vakfedilen, daimi bir halde bırakılan, tutuklanıp hapsedilen
mevrûs: Vereseye ait olan, miras edilmiş
mevsûf: Bir sıfatla tavsif edilen, vasıflanan
meyân (miyân): Orta, ara, vasat
meyyâl: Çok meyleden, istekli, düşkün
mezbûr: Adı geçen, ismi yukarıda geçen
mezbûre: Adı geçen kadın
mezbûretân: Adı geçen kadınlar.
mezkûr: Zikri geçen
me'zûn: İzinli, izin almış
mie: Yüz (100) sayısı
miete (miât): Yüzler, üçyüz, beşyüz gibi
mikras: Makas
min cihetü'l-âm: Her yönden
minvâli muharrer: Yazıldığı şekilde, kaydedildiği tarzda
mir: Baş, amir, bey, kumandan, vali
miskal: 24 kırıtlık ağırlık ölçüsü (4,5 gr.)
muârız: Bir şeyden yan çizen, karşı gelen
mu'attal: Tatil edilmiş, kullanılmaz olmuş, terkedilmiş, işsiz
mu'ayyen: Görülmüş olan, kati olarak belli olan, kararlaştırılmış
mufassal: İzahlı, geniş, malumatlı

mugâyir: Aykırı, uymaz, zıt, başka türlü

muharrer: Yazılmış yazılı

muhâseme: Hasım, düşmanlar

muhâvere: Konuşma, görüşerek konuşma

mukâbele: Karşılık, karşılaşmak, mücadele, karşılaştırmak

mukîm: İkamet eden, ayakta duran, bir memlekette devamlı oturan

musaddak: Doğruluğu tasdik edilmiş, sadakati ve doğruluğu tanınmış, ispat edilmiş

musîbe: İsabet eden, hisseye düşen

mutâbaat: Karşılıklı anlaşma, uyma, tabi olmak

mutasaddık: Sadaka veren, tasadduk eden

muttasıl: Bitişik, aralıksız, fasılasız, kavuşan

muvâcehe: Karşı, huzurunda olmak, yüzleşmek

mübâşeret: Bir işe başlamak, karşılaşmak, temas etmek

mübâşir: Mahkemede kapıcılık edip, şahit ve zanlıların ismin çağırarak mahkemeye yardım eden

mübeyyin: Açıklayan, meydana koyan

mübrez: İbraz olunmuş, gösterilmiş

müdde'a: İddia olunan şey, dava olunan şey

müennet: Yaşayacak kadar rızık

müfredât: Bir bütünü meydana getiren şeylerin her biri, bir şeyin içindekiler, ayrıntılar

mükerrem: Hürmet ve tazim edilen, ikram olunmuş, muhterem

mülâbese: Karışma, münasebet, birbirine benzeyen, iki şeyin karıştırılarak birbirine benzetilmesi

mülâzım: Teğmen, ilmiyede medrese tahsilini bitirip icazet alan

mülâzım-ı evvel: Üsteğmen

mülhak: İlhak olunmuş, sonradan katılmış, zam ve ilave olunmuş

mülk-ü müstefâ: Yararlandığı, mülkiyeti kendisine ait olan

mülûkâne: Padişahlara yakışır bir surette

mûmâ-ileyh: İsmi evvelce geçen, adı geçen

münâsaha: 1-Nasihatte bulunma, nasihat

2-bir varisin kendine kalan mirası alamadan ölmesi,

mündericât: İçindekiler

münfesihi: Feshedilmiş, bozulmuş, hükmü kaldırılmış, hükümsüz

münhasır: Yalnız bir kimseye veya bir şeye ait olan

münhedim: Yıkılan, yıkılmış, harap olmuş

müntehâb: Seçilmiş, güzide

münzel: İndirilmiş, yukarıdan aşağıya kısım kısım inmiş olan

murâfa'a: Karşılıklı hak iddia ederek konuşmak, bir dava için birisini hakim huzuruna celp ettirmek

murâfık: Refakat eden, beraber bulunan, yoldaş, arkadaş

mürûr-u eyyam: Günlerin geçmesi, zamanın geçmesi

müsâdif: Rastlayan, tesadüf eden

müsebbit: Tespit eden, sabit kılan, devamlı kılan

müsta'mel: Kullanılmış, eski

müstebân: Açık, aşikar, beyanı açık olarak anlaşılan, açıklanmış

müstefsir: Bir şeyin izahını, geniş anlatımını isteyen

müstefti: Müftüden fetva isteyen, bir müşkülün hallini, çözülmesini isteyen

müstehlik: Satın aldığı bir şeyi bizzat kullanıp sarf eden, harcayan, tüketici

müstelzim: Lüzumlu, gerektiren, mucip ve sebep

müstantık: İtham ve mahkemeden evvel zanlıyı suale çekip, isnat edilen cürüm ve kabahatin

hakikatini meydana çıkarmaya
memur olan hakim

müşârü'n-ileyhâ: Kendisine işaret
olunan, adı geçen

müşrif-i harâb: Yıkılmaya yüz
tutmuş

müştemil: Kavrayan, saran, içine
alan, büsbütün örten

mütâlâ'a: Bir işi etraflıca
düşünmek, okumak, tetkik etmek

mütebâkî: Arta kalan, geri kalan,
fazlası

müteferri: Bir kökten ayrılan, dal
budak salan, bir kökle ilgili olan

mütehakkık: Tahakkuk eden,
doğruluğu meydana çıkan

mütehassıl: Hasıl olan, meydana
gelen

mütehatûm: Lüzumlu, gerekli

müterâkim: Birikmiş, yığılmış

mütevelli: Birinin yerine geçen, bir
vakfın idaresine memur edilmiş
kimse

müyesser: Kolaylıkla olan, kolay
gelen, nasip

müzâyede: Ziyadeleştirme, bir şeyi
topluluk içinde satışa çıkarıp
fiyatını artırmak

N

nâ: Arapça'da "biz" edatı,
Farsça'da olumsuzluk ön eki

nâci: Kurtulan, necat bulan

nâs: İnsanlar

nasb: Dikme, bir vazifeye tayin
edilme, seçme

nâtık: Konuşan, söz söyleyen,
beyan eden, idrak eden, bildiren

nef: Fayda, yararlılık, faydacı,
çıkar, menfaat

nefs: Kendi, öz, kişi, can

nefsî: Kendi ile alakalı, şahsa ait

netâic: Neticeler, sonuçlar

nisf: Yarım, yarı

nisâ: Kadınlar

niyâbet: Naiplik, vekillik, kadı
vekilliği

niza': Çekişme, kavga

nümâyân: Görünen, aşikar, olan,
gözükcü olan, parlayan

P-R

pâye: Rütbe, derece, ilim derecesi

pâye-i serîr-i a'lâ: Yüce makam
sahibi

penâh: Sığınma, sığınacak yer,
dayandığı nokta

penbe: Pamuk

peşkîr: Yemek yerken dizlerin
üzerine alınan uzun örtü, havlu
peçete

pûşi: Askerlerin başına sardığı ince
sarık, tülbent

râbî: Dört

râbih: Kârlı, kazançlı, faydalı,
alışverişte kazanan

râci: 1-Rica eden, ümitli, geri dönen,
ricat eden, 2-dair, alakası olan

râdde: Derece, rütbe, sıra, mertebe,
aşağı yukarı, fayda, menfaat

râğîb: İsteyen, râğbet eden

re's: Baş, kafa

re'sen: Kendi basma, bizzat,
kimseye danışmadan, doğrudan
doğruya

redif: Terhis olup ihtiyata geçen
asker

re'sü'l-mal: Ana para, kapital

re'yü'l-'ayn: Gözle görme

rif'at: Yükseklik, yüksek ve büyük
rütbe sahibi olmak

rûznâme: Vakit cetveli, takvim,
günlük hadiselerin yazıldığı defter

rü'yet : Görmek, bakmak, idare
etmek idrâk etmek, tefekkür etmek,
düşünmek

rücû': Geri dönme, vazgeçmek,

S-Ş

sâbık: Önceki, zaman ve rütbece
ile olan, geçmiş

sâbi: Yedi, yedinci
sâdis: altı
sâdise: Altıncı
sadr-ı küttâp: Baş katip
sağîr: Küçük, buluğa ermemiş çocuk
sağîre : Buluğa ermemiş kız çocuğu
sâik: Sevk eden, sebep, sürükleyen
sâkit: Susan, ses çıkarmayan
sako: Ceket, palto, aba
sâlis: Üçüncü
sâmî: 1-İşiten, duyan, dinleyen
2-Yüksek derece
sâmihi: Cömert, eli açık, civanmert
sâmin: Sekizinci
sânî: İkinci
savm: Oruç
seb'a: Yedi
sebt: Sükûn ve rahat eylemek, çok zeki, dahi
sedâd: İstikamet ve kast, akıl, haklı ve doğru şey
sehm: Hisse, nasip, kısım
selâse: Üç
selh: Her ayın son günü
sem'a: İşitmek, dinlemek
semen: Baha, kıymet, değer, tutar, satılan şeyin pahası
serîr: Yüksekçe yer, taht
seyyibe: Dul, erkek görmüş kadın
sigâr: Küçükler, çocukluk hali
sülûk: Bir yolu takip etme, belli bir gruba girme
sinn: Yaş, yaşanmış olan zaman
sirâd: Ayakkabıcı bizi
sirkat: Çalma, hırsızlık
sitân: Alan
sitil: Hamam tası, atlara su verilen büyük bakır bakraç, kahve mangalı, kazan
siyânet: Koruma, muhafaza, hıfz
sudur: Olmak, meydana gelmek
sulb: Birinin sulbünden gelmek, kendi evladı, oğlu
suver: Suretler, tarzlar, şekiller
süllem: Merdiven, derece
sülüs: Üçte bir
şa'r: Arpa

şayak: İnce ve kabaca çuha
şakka: Dokuma
şehr: Ay, 30 günlük zaman
şerh: Açmak, genişletmek, bir yazı veya konuyu kolay anlaşılması için izah etmek
şerût: Şartlar
şitâ: Kış
şukka: Parça, kumaş veya kağıt parçası, küçük tezkere, yazı
şühûd: Şahitler, görmek, şahit olmak
şühûdu'l-hâl: Şahitlerin hâli

T

ta'yir: Kabahati yüze vurarak utandırma
ta'allül: Vesile ve bahane arama
ta'annüd: İnat etmek, ayak etmek
tahlîf: 1-Birini yerine vekil bırakmak, 2-yemin ettirmek, yemin vermek
tahrîr: Yazmak, kaydetmek
takarrür: Karar verilmek, kararlaştırmak
takrîr: İyi ifâde etmek, bildirmek, resmî yazı ile bildirmek
tard: Kovmak, defetmek
tarik-i ârâ: Kamuya açık yol, insanların gelip gittiği yol
tashîh: Daha iyi, ve daha doğru hale getirmek, düzeltmek
tâsi': Dokuzuncu
tatlîk: Boşamak, nikâh terk etmek
tav'an: İsteyerek, bile bile
tavzîh: Açıklamak, açık olarak beyanda bulunmak
te'diye: Eda etmek, ödenmiş para, borcunu ödemek
te'âmül: Yapıla gelen muamele, usûl
tebeyyün: Belli olmak, sabit olmak, görülüp anlaşılma
tebzil: Yarma, delme
teçhiz: Donatmak, gereken şeyleri tamamlamak
tedeyyün: Borç etmek, borçlanmak
tefvîz: Birisine bırakmak, işini Allah'a havale etmek
tefyîz: Feyzlenme, bereketlenme

tekfin: Kefenlemek
tekmil: Bitirmek, tamamlamak, kemâle erdirmek, bütün, tam
temerrüd: İnat, yapılması gereken bir şeyi yapmakta kasten geciktirmek
temlik: Mal sahibi etmek, birine mülk kazandırmak
temyîz: Bir şeyi diğerinden seçip tarif etmek, iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, haklıyı haksızdan ayırmak, üst mahkeme
tensîb: Uygun görmek, münasip kılmak
terhîn: Rehin vermek, emanete bırakmak
terkîm: Rakamlamak, rakam koymak, nişan eylemek
tesmiye: İsimlendirmek, ad vermek, besmele çekmek
tesvive-i umûr: İşlerin düzenlenmesi
tevellüd: Doğmak, doğum
tevfîk: Uygun düşürme, uygun kılmak Allah (c.c.)'ın yardımı
tevkîl: Birini kendine vekil tayin etmek
tekvîn: Hürmetle anmak, tazim
tezkiye: Birini temize çıkarmak, lehinde şahitlikte bulunmak
tezvîc: Evlendirmek, bir kadını birine nikâhlamak
tezvîr: Söze yalan karıştırmak, şahidin şahadetini iptal etmek
tezyîf: Küçük düşürmek, alaya almak
tezyîl: Ekleme, uzatmak
tis'a: Dokuz
toklu: Bir yaşına girmiş koyun
tûbâ lehû: Ne mutlu ona, devlet ve saadet ona
tûri (Doru): Kırmızı ile siyah arası renk. Genellikle atlar için kullanılır

U-Ü

ubûdiyet: Kulluk
uhde: Bir işi üzerine almak, söz vermek ahitname, mesuliyet hududu
uht: Kız kardeş
uht li-eb: Ölünün baba bir kız kardeşi

uht li-üm: Ana bir kız kardeş
umûr: Emirler, işler, hususlar, maddeler
umûr-u ahkâm-ı şer'îye: Şer' i işler
ümena: Eminler, emniyet sahipleri
ümm: Anne, nine, asıl, esas
üvegi: Üvey

V-Y

Vâfi(ye): Tam, elverişli, yeter, sözünün eri, vadini mutlak yerine getiren Cenabı Hak
Vâzi'ü-l yed: El koyan, eline alan, bir malı ele geçiren
Vecîh: Güzel, uygun, münasip
Vesâye: Vasiler, nasihatler, öğütler
Vesayet: Vasiyetler
Vürûd: Gelmek, gelip yetişmek
Yed: El, kuvvet, yardım, mülk
Yevm: Gün, sene, asır, devre, devir

Z

Zâmin: Ödeyen, kefil, tazmine mecbur olan
Zapt: İdaresi altına alma, sıkıca tutma, kendine mal etmek
Zaptiye Nezareti: Emniyet Genel Müdürlüğünün eski adı
Zaviye: Küçük tekke, köşe
Zehâir (zahâir): Zahireler, yiyecek
Zekûr: Zikri geçenler, adı geçenler
Zemâm (zimâm): Irz, namus
Zer: Sarı, altın, akçe
Zer': Ekilmiş, tohum ekme, yetişmiş ekin
Zevce-i müdhilha: Nikâhlı eş
Zevcetân: Eşler
Zeyl-i zabıtnâme: Tutanağın dipnotu
Zımn: İç taraf, maksat, gaye, açıkça söylenmeyip dolayısıyla anlatılan
Zimem-i nâs: İnsanların elinde bulunan
Zira': 24 parmak arşın, dirsek ile orta parmak ucu arası uzunluğu (75-90 cm.)

ÖZGEÇMİŞ

Feyzullah TEKEREK, 04.10.1978 tarihinde Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk öğrenimini İstiklal İlkokulunda, orta öğrenimini Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Üniversite öğrenimini 1994-1998 yılları arasında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde yaptı. Askerlik görevini Mart 1999-Kasım 1999 tarihleri arasında Edirne'de yerine getirdi. 20.10.2000 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Bitlis-Mutki-Çığır I İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. Ağustos 2002'de Kahramanmaraş'ın Türkoğlu İlçesi'nin Akçalı Köyü İlköğretim Okulu'na tayini çıktı. 2003 yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitime başladı. 2004 yılında Tarih Öğretmeni olarak Türkoğlu Lisesi'ne geçiş yaptı. Halen Türkoğlu Lisesinde Tarih öğretmeni olarak görev yapmakta olup evli ve bir çocuk babasıdır.

[illegible]

